

Alice Sebold

Minunatele
oase

PROZA XXI

„În fiecare an, o carte face senzație în Statele Unite. Din iunie 2002, nu se mai vorbește decît despre *Minunatele oase*.“

Le Monde

„*Minunatele oase* este una dintre cele mai stranii experiențe livrești din cîte mi-a fost dat să trăiesc. Dureros de comică, înviorător de dură, îngrozitor de tristă, este un regal de imaginație și un tribut adus puterii regeneratoare a suferinței.“

Michael Chabon

„Meritele extraordinare ale autoarei sînt abilitatea de a surprinde deopotrivă obișnuitul și extraordinarul, lucrurile cele mai banale și cele mai oribile, turnate într-o proză lirică, dar lipsită de sentimentalisme; înțelegerea instinctivă a matematicii afecțiunii dintre părinți și copii; darul de a face palpabile visele, regretele și speranțele unei fete și ale familiei sale.“

Michiko Kakutani

„Într-o poveste superbă și complexă, plină de dragoste și speranță, Alice Sebold ne arată banalitatea desăvîrșită a răului.“

Lynn Freed

„Visul meu nu era să mă fac mare, să fiu violată și să scriu o carte despre asta. Dar am visat dintotdeauna să devin romancieră.“

Alice Sebold

EDITURA POLIROM

ISBN 973-681-463-8

9 789736 814686

www.polirom.ro

Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM
este coordonată de Denisa Comănescu.

Alice Sebold, *Lovely Bones*

Copyright © 2002 by Alice Sebold

© 2003 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I, nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506

București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33 , O.P. 37;

P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

SEBOLD, ALICE

Minunatele oase / Alice Sebold ; trad. și note
de Liviu Cotrău – Iași : Polirom, 2003

384 p., 18 cm (Biblioteca Polirom. Proză XXI)

ISBN: 973-681-468-8

I. Cotrău, Liviu (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

Alice Sebold

Minunatele oase

Traducere și note de Liviu Cotrău

**POLIROM
2003**

Viața scriitoarei americane **Alice Sebold** (născută în 1963) stă sub semnul unei traume îngrozitoare : în 1981, pe când era studentă în primul an la prestigioasa Syracuse University, a fost victima unui viol extrem de brutal. În 1984, după absolvire, a locuit la New York. A încercat să scrie, dar, după cum ea însăși mărturisește, a eșuat lamentabil. A lucrat în învățământ, dar și în restaurante, a abuzat de alcool și droguri. După zece ani petrecuți la New York, a plecat în California și și-a luat o slujbă de îngrijitor într-o colonie artistică. În 1995, a fost acceptată într-un program de *fiction writing* la University of California. Aici îl cunoaște pe viitorul scriitor Glen David Gold, cu care se va căsători în noiembrie 2001. Tot în această perioadă începe să scrie o carte de memorii, *Lucky*, mărturie a violului suferit în 1981. Publicată în 1999, *Lucky* este imediat remarcată de critică. Dar adevărata glorie i-o va aduce romanul *Minunatele oase*, apărut în 2002, care a bulversat toate topurile de vânzări din Statele Unite, instalându-se pentru mult timp în fruntea listei de *bestseller*-uri. Pornind de la aceeași experiență traumatizantă, romanul redă încercarea disperată a unei familii de a-și reveni după uciderea brutală a lui Susie, fiica lor în vîrstă de paisprezece ani, de către un criminal în serie. Ajunsă în rai, Susie urmărește cu teamă și cu emoție, la drept vorbind, cu întreg cortegiul de sentimente omenеști, cele ce se întîmplă pe Pămînt: tribulațiile propriiei sale familii, destinele foștilor ei profesori și colegi de clasă, eforturile deseori zadarnice ale polițiștilor de a da de urma ucigașului. Trama polițistă e una secundară, deși romanul întreține cu măiestrie un permanent suspans. Pentru Susie, în interesanta ei postură de povestitoare, mai importantă decît descoperirea lentă a probelor materiale devine soarta celor rămași în viață : adulterul disperat al mamei, înstrăinată de soț și de ceilalți copii, investigația pe cont propriu a tatălui, drama lui Lindsey, menită a deveni umbra surorii ucise, maturizarea rapidă a lui Buckley, fratele profund afectat de dispariția ei

Întotdeauna, Glen

În globul cu zăpadă pe care tatăl meu îl ținea pe birou era un pinguin îmbrăcat într-un frac alb și negru. Cînd eram mică, tata mă așeza în poală și lua globul în mînă. Îl răsturna, lăsînd să se adune toată zăpadă în vîrf, după care îl aducea iute în poziția lui inițială. Amîndoi priveam zăpada care fulguia ușor în jurul pinguinului. Pinguinul stătea singur-singurel acolo în glob, gîndeam eu, și-mi făceam griji pentru el. Cînd i-am spus lui tata, el mi-a răspuns : „Susie, nu fi îngrijorată ; are o viață minunată. E sechestrat într-o lume perfectă“.

Unu

Numele meu de familie era Salmon, ca al speciei de pești¹. Cel de botez, Susie. Pe 6 decembrie 1973, când am fost ucisă, aveam paisprezece ani. În pozele din ziare, majoritatea fetelor dispărute prin anii '70 semănau cu mine: copile cu tenul alb și părul castaniu – asta înainte să apară pretutindeni, în reviste și pe cutiile de lapte, fotografii cu copii de toate rasele și culorile. Pe atunci lumea nu-și imagina că se pot întâmpla asemenea lucruri.

În albumul din gimnaziu îmi însemnasem un citat dintr-un poet spaniol, Juan Ramón Jiménez, despre care aflasem de la sora mea. Suna cam așa: „Dacă ți se dă o coală liniată, scrie pe cealaltă parte“. Am ales acest citat fiindcă el exprima foarte bine disprețul pe care-l nutream pentru mediul rigid al școlii și – întrucât nu erau niște versuri idioate cîntate de vreo trupă de rock – mă făcea să trec drept o „intelectuală“. Eram membră a cercului de șah și a celui de chimie, însă la orele de gospodărie ale doamnei Delminico reușeam să ard mai tot ce găteam. Profesorul meu preferat era domnul Botte de la biologie, căruia îi plăcea să reanimeze racii și broaștele pe care trebuia să le disecăm, făcîndu-le să danseze în tăvițele lucioase.

Apropo, n-am fost omorîtă de domnul Botte. Să nu credeți că toți cei despre care veți auzi aici

1. Somon.

sînt suspecti. Țsta-i necazul. Nu se știe niciodată. Domnul Botte a venit la înmormîntarea mea (la fel ca, trebuie să adaug, aproape toți elevii din gimnaziu – niciodată n-am fost atît de populară) și a vărsat cîteva lacrimi. Avea o fetiță bolnavă. Știam toți acest lucru, și, cînd rîdea de propriile-i glume, răsuflate încă înainte să-l fi avut eu profesor, rîdeam și noi, forțîndu-ne nițel, numai ca să-l facem fericit. Fiica lui a murit la un an jumate după mine. Suferea de leucemie, dar n-am văzut-o niciodată în raiul meu.

Ucigașul meu era un om care locuia pe strada noastră. Mama fi admira florile din fața casei, iar tata vorbise cu el o dată despre îngrășăminte. Ucigașul meu credea în lucruri demodate, în cojile de ouă și zațul de cafea pe care, zicea el, le folosea și mama lui. Tatăl meu a venit acasă zîmbind și ne-a spus mai în glumă, mai în serios, că o fi arătînd bine grădina omului, dar, după primul val de căldură, duhoarea ei avea să urce pînă la cer.

Dar pe 6 decembrie 1973 a început să ningă și de la școală am luat-o pe o scurtătură prin lanul de porumb. Se înserase, zilele fiind mai scurte iarna, și îmi amintesc că tulpinile culcate la pămînt mă împiedicau la mers. Fulgii cădeau lin, ca mîngîierea unor degete subțiri. Respiram pe nas și după ce mi s-a înfundat a trebuit să-mi deschid gura. La doi metri de locul unde stătea domnul Harvey mi-am scos limba ca să gust un fulg de nea.

— Nu te speria, zise domnul Harvey.

Pe întunerice, în porumb, bineînțeles că m-am speriat. După ce-am murit mi-am amintit izul slab de apă de colonie plutind în aer, dar nu-l băgasem de seamă sau poate crezusem că venea de la vreuna din casele de pe deal.

— Domnul Harvey! am exclamat.

— Ești fiica cea mare a lui Salmon, nu-i așa?

— Da.

— Cum o mai duc părinții tăi?

Deși eram deja destul de mare și o specialistă la extemporale, nu m-am simțit niciodată în largul meu în prezența adulților.

— Minunat, i-am răspuns.

Mi se făcuse frig, dar autoritatea firească a vârstei lui și faptul că era vecinul nostru și că vorbise cu tata despre îngrășăminte m-au făcut să stau pe loc.

— Am construit ceva un pic mai încolo, îmi zise el. N-ai vrea să vezi ce?

— Domnule Harvey, mi-e cam frig și mama ține neapărat să fiu acasă înainte să se întunece, i-am răspuns.

— S-a întunecat deja, Susie, zise el.

Aș da orice acum să fi știut că toată treaba era nespus de ciudată. Nu-i spusese niciodată cum mă cheamă. Probabil îmi închipuisem că tatăl meu îi povestise vreuna dintre penibilitățile care în ochii lui treceau drept dovezi de iubire față de copiii săi. Tatăl meu e genul de părinte care păstrează cu sfîntenie în baia de la parter, cea folosită de musafiri, o poză de-a ta de la trei ani în pielea goală. I-a făcut treaba asta lui Lindsey, sora mea mai mică, slavă Domnului! Pe mine cel puțin m-a cruțat de rușinea asta. Dar tatăl meu povestea cu plăcere despre isprava mea cînd, după nașterea lui Lindsey, devenisem atît de geloasă, încît într-o zi, în timp ce el vorbea la telefon în camera de alături, m-am dat jos din pat — mă putea zări din locul unde stătea — și am încercat să fac pipi pe capul lui Lindsey, care dormea în cărucior. Mă simțeam extrem de umilită ori de cîte ori se pornea s-o relateze preotului din parohia noastră, vecinei noastre, doamna Stead, medic

terapeut, a cărei părere voia s-o audă, sau oricui va fi zis vreodată „Susie are vînă!”

— Vînă! intervenea el. Să vă povestesc eu de vînă! Și numaidecît se lansa cu Susie-a-făcut-pipi-pe-Lindsey.

Dar, după cum va reieși, tata nu-i pomenise niciodată domnului Harvey despre noi sau despre istorioara Susie-a-făcut-pipi-pe-Lindsey.

Mai târziu, întîlnind-o pe stradă, domnul Harvey avea să-i spună mamei mele următoarele:

— Am auzit de cumplita, groaznica tragedie. Cum o chema pe fiica dumneavoastră?

— Susie, i-a răspuns mama, gîrbovită ca de o imensă povară, o povară de care, naivă, nădăjduia să scape într-o zi, neștiind că ea nu va înceta s-o chinuie în noi și felurite chipuri tot restul vieții.

Domnul Harvey îi zise ce se obișnuiește:

— Sper c-au să-l prindă pe nemernic. Îmi pare rău de pierderea pe care ați suferit-o.

În acel moment eu mă aflam în raiul meu, punîndu-mi la loc picioarele, iar neobrăzarea lui m-a uluit.

— Omul ăsta n-are pic de rușine, i-am spus lui Franny, fata care mă luase în primire la sosire.

— Chiar așa, zise ea.

O judecată cît se poate de simplă. În raiul meu nu prea era loc de minciuni.

Domnul Harvey îmi spuse că nu va dura decît un minut, așa că m-am luat după el prin lanul de porumb pînă într-un loc unde numai cîteva tulpini erau aplecate la pămînt, căci nimeni nu scurta pe acolo drumul la școală. Întrebată de ce nu-l mănîncă nimeni, mama îi spusese fratelui meu mai mic, Buckley, că porumbul de pe cîmp nu-i comestibil. „Porumbul e pentru cai, nu pentru oameni”, i-a zis ea. „Nici pentru cîini?” a întrebat

Buckley. „Nici”, i-a răspuns mama. „Nici pentru dinozauri?” a întrebat Buckley. Și tot așa.

— Am construit o ascunzătoare mititică, îmi zise domnul Harvey.

Se opri și se întoarse spre mine.

— Nu văd nimic, i-am zis. Eram conștientă că domnul Harvey se uita cam ciudat la mine. Mai văzusem bărbați de vîrsta lui măsurîndu-mă cu aceiași ochi, asta după ce mă lungisem și scăpasem de formele dolofane ale copilăriei, dar, în general, nu se pierdeau cu firea cînd mă vedeau îmbrăcată în hanoracul bleumarin și pantalonii galbeni, evazați. Purta ochelari mici și rotunzi, cu rame de aur, iar ochii lui mă priveau pe deasupra lor.

— Susie, ar trebui să fii mai atentă, zise el.

Simțeam nevoia să caut o cale de ieșire, dar n-am făcut-o. De ce? Franny îmi spune că întrebările de acest gen sînt fără rost.

— N-ai făcut-o și gata. Nu te mai gîndi la asta. Nu te ajută cu nimic. Ești moartă și trebuie să accepți acest lucru.

— Mai încearcă o dată, îmi zise domnul Harvey ghemuindu-se și ciocnind pămîntul cu degetul.

— Ce-i aia? l-am întrebat. Urechile îmi înghețaseră. N-aveam pe cap căciulița colorată cu pompon și cu zurgălăi pe care mi-o confecționase mama de Crăciun. O îndesasem în buzunarul hanoracului.

Îmi amintesc că m-am dus și am bătut cu piciorul locul lîngă care stătea el. Era și mai dur decît pămîntul înghețat, care era destul de tare.

— E lemn, îmi spuse domnul Harvey. Susține intrarea ca să nu se surpe. În rest, totul e făcut din pămînt.

— Ce este? l-am întrebat. Nu mai simțeam frigul și nici nu mă mai speria privirea pe care

mi-o aruncase. Parcă eram la ora de fizică: devenisem pur și simplu curioasă.

— Vino să vezi.

Era greu de pătruns în ea, a admis el după ce-am ajuns amîndoi înăuntru. Dar eu eram atît de uimită de soba pe care o construise, cu aerisire în caz c-ar fi vrut să facă focul, încît nu băgasem de seamă că era greu de intrat și de ieșit din această scorbură. Ai putea adăuga faptul că pentru mine „a scăpa“ era un concept fără o bază reală în experiență. Cea mai nesuferită chestie de care a trebuit să scap era Artie, un coleg de școală cam trăsnit, al cărui tată era antreprenor de pompe funebre. Artie spunea că poartă asupra lui tot timpul o seringă plină cu lichid pentru îmbălsămare. Pe caiete desena întruna ace din care se prelingeau dîre negre.

— Super! i-am spus domnului Harvey. Putea să fie și cocoșatul de la Notre-Dame, despre care citisem la orele de franceză. Nu-mi păsa. Virasem complet. Intrasem în pielea fratelui meu Buckley, cel din excursia de o zi la Muzeul de Istorie Naturală din New York, unde se îndrăgostise de scheletele uriașe. Nu mai folosisem în public cuvîntul „super“ din școala primară.

„Simplu ca bună ziua“, spunea Franny.

* * *

Văd și acum bordeiul de parcă ar fi fost ieri, cum de fapt și era. Viața e un veșnic ieri pentru noi. Era de mărimea unei cămăruțe, ca debaraua din locuința noastră, locul unde țineam cizmele și pelerinele de ploaie și unde mama își instalase mașina de spălat și uscătorul. Aproape că puteam sta în picioare, însă domnul Harvey trebuia să se aplece. Pe o latură săpase în pămînt o laviță. Se așeză numaidecît.

— Uită-te în jur, îmi spuse.

Uimită, am măsurat încăperea; mai sus de locul unde ședea el era o etajeră scobită tot în pământ, pe care pusese chibrituri, un set de baterii și o lampă fluorescentă, singura sursă de lumină din odaie — o strălucire stranie ce mă împiedica să-i văd bine trăsăturile după ce s-a urcat pe mine.

Pe etajeră se mai găseau o oglindă, un brici și cremă de ras, ceea ce mi se părea destul de ciudat. Nu se bărbiera acasă? Îmi închipuiam pesemne că un bărbat cu o casă arătoasă pe două niveluri, care își sapă un bordei în pământ la doar câteva sute de metri de casă, e cam tralala. Tatăl meu avea o vorbă simpatică pentru soiul ăsta de oameni: „Individul este o figură, asta-i tot“.

Prin urmare, probabil am crezut că domnul Harvey era o figură, însă mie îmi plăcea odaia și era cald în ea și voiam să știu cum a construit-o, care era șpilul și unde învățase să facă chestii de-astea.

Dar în momentul în care, trei zile mai târziu, ciinele familiei Gilbert a venit acasă cu antebrațul meu de care era agățată o pănușă — dovadă grăitoare! — domnul Harvey astupase deja bordeiul. În acele momente eu mă aflam în tranzit. N-am apucat să-l văd asudînd, scoțînd întăriturile din lemn, vîrînd într-un sac toate obiectele laolaltă cu rămășițele mele, în afară de acel antebraț. După ce-am ajuns sus cu cele de trebuință — suficiente ca să pot privi la ce se petrecea pe Pământ —, soarta familiei mele mă preocupa mai mult ca orice altceva.

Mama ședea cu gura deschisă pe un taburet lângă ușa de la intrare. Chipul ei pal era mai palid ca niciodată. Ochii ei albaștri priveau în gol. Tata se agita continuu. Voia să afle amănunte, să cerceteze lanul de porumb cot la cot cu polițiștii. Îi mulțumesc și acum lui Dumnezeu

pentru detectivul mărunțel, pe nume Len Fenerman, care a pus doi sticleți să-l poarte pe tatăl meu prin tot orașul ca să le arate locurile pe unde aveam obiceiul să hoinăresc împreună cu prietenele mele. Polițaii l-au ținut pe tatăl meu ocupat într-un mall tot timpul primei zile. Lui Lindsey, la treisprezece ani deja destul de matură, nimeni nu-i suflase o vorbă și nici lui Buckley, care, la drept vorbind, la patru anișori câți avea, n-ar fi înțeles o iotă.

Domnul Harvey m-a întrebat dacă nu doream o răcoritoare. Așa s-a exprimat. I-am spus că trebuie să merg acasă.

— Fii politicoasă și bea o Cola, repetă el. Sînt sigur că ceilalți copii nu m-ar refuza.

— Care ceilalți copii?

— Am construit bordeiul ăsta pentru copiii din cartier. Am sperat c-ar putea fi un fel de adăpost conspirativ.

Nu cred c-am înghițit nimic din toate astea nici atunci. Bănuiam că minte, dar mi se părea o minciună vrednică de milă. Mi-l închipuiam un om singur. Citisem despre bărbați ca el la orele de cultură medicală. Bărbați care nu se căsătoresc niciodată, servesc o cină semipreparată în fiecare seară și se tem atît de mult să nu fie respinși, încît nu-și iau în casă nici măcar un animal. Îmi părea rău pentru el.

— Fie, i-am zis. Am să beau o Cola.

După un scurt răstimp m-a întrebat:

— Susie, nu ți-e cald? De ce nu-ți scoți hano-racul?

Mi l-am scos. Apoi mi-a spus:

— Susie, ești foarte drăguță.

— Mulțumesc, i-am răspuns, deși în acea clipă simțeam ceea ce prietena mea Clarissa și cu mine botezasem „tremurici“.

— Ai vreun prieten?

— Nu, domnule Harvey, i-am răspuns. Am înghițit restul de Cola, care nu era deloc puțin și i-am spus:

— Trebuie să plec, domnule Harvey. E un loc grozav, dar trebuie să plec.

Se ridică de pe laviță și își făcu numărul de cocoșat pe cei șase pași scobiți în pământ, pași ce duceau spre lumea de-afară.

— Nu știu ce te face să crezi că pleci.

Vorbeam ca să nu trebuiască să conștientizez această informație: de fapt, domnul Harvey nu era deloc o figură, cum crezusem. Mă făcea să mă simt oribil acum, când îmi bloca ieșirea.

— Domnule Harvey, chiar trebuie să ajung acasă.

— Dezbracă-te.

— Ce?

— Dezbracă-te, zise domnul Harvey. Vreau să verific dacă mai ești virgină.

— Sînt, domnule Harvey, i-am răspuns.

— Vreau să fiu sigur. Părinții tăi o să-mi mulțumească.

— Părinții mei?

— Vor ca fetele lor să fie cuminți, zise el.

— Domnule Harvey, i-am spus, lăsați-mă să plec.

— Nu pleci, Susie. Acum ești a mea.

Pe atunci exercițiile de „fitness“ nu erau la modă, iar despre „aerobic“ abia dacă se auzise. Fetele, se spunea, trebuie să aibă un corp delicat și numai cele pe care le suspectam că erau „băiețoi“ se cățărau pe frînghii la orele de educație fizică.

M-am luptat din greu. M-am luptat din răputeri ca să nu-l las pe domnul Harvey să-mi facă rău, însă acest „din răputeri“ nu era de ajuns, nu era nici măcar pe-aproape și curînd zăceam pe

pămînt, în pămînt, iar el gîfîia și asuda deasupra mea după ce-și pierduse ochelarii în timpul încăierării.

Eram atît de vie în acele clipe. Credeam că *cel mai rău lucru din lume* e să stau întinsă pe spate cu un bărbat transpirat deasupra mea. Să fiu sechestrată într-o vizuină în pămînt și să nu știe nimeni unde mă aflu.

Mă gîndeam la mama.

Mama verifica probabil cadranul ceasului de la cuptor. Era un cuptor nou și mamei îi plăcea că avea ceas. „Pot programa felurile la minut“, se lăudase ea mamei ei, căreia numai de gătit nu-i ardea.

Pesemne era îngrijorată, dar mai mult nervoasă decît îngrijorată de întîrzierea mea. Cînd tata parcase mașina pe aleea din fața casei, mama se grăbise probabil să-i prepare un sherry sec, arborînd o mină exasperată:

— Știi și tu cum sînt fetele de gimnaziu, îi va fi zis ea tatălui meu. O fi început carnavalul primăverii.

— Abigail, îi va fi răspuns el, cum să fie carnaval cînd mai ninge încă? După această nereușită mama îl va fi adus pe Buckley în sufragerie zicîndu-i: „Joacă-te cu tata“, și se va fi repezit în bucătărie să tragă și ea o dușcă de sherry.

Domnul Harvey își lipi buzele de buzele mele. Erau umede și gelatinoase și am dat să țip, dar eram prea speriată, prea epuizată după efort. Fusesem sărutată o dată de un băiat care-mi plăcea. Se numea Ray și era indian. Vorbea cu accent și avea tenul măsliniu. N-ar fi trebuit să-mi placă de el. Ochii lui mari, cu pleoapele pe jumătate închise, o făcuseră pe Clarissa să-i numească „abracadabranți“, dar era un tip drăguț și deștept

și mă ajutase să copiez la examenul de algebră prefăcîndu-se că nu mă ajută. M-a sărutat pe coridor lîngă dulapul unde-mi țineam lucrurile, cu o zi înainte să aducem pozele pentru albumul clasei. Spre sfîrșitul verii, cînd albumul era gata, am văzut că sub poza lui, după obișnuita „Inima mea ți aparține lui...“, completase „Susie Salmon“. Cred că plănuise totul. Îmi amintesc că buzele ți erau crăpate.

— Nu, domnule Harvey, am îngăimat și am rostit de nenumărate ori acest cuvînt: *nu*. Și am mai spus *vă rog* de foarte multe ori. Franny îmi zice că aproape toată lumea spune „vă rog“ înainte să moară.

— Susie, te doresc, zise el.

— Vă rog, am spus. Nu, am spus. Uneori le combinam. „Vă rog, nu“ sau „Nu, vă rog“. Era ca atunci cînd insiști că ai cheia potrivită, cînd de fapt nu-i adevărat, sau cînd strigi de bucurie: „Am prins-o, am prins-o, am prins-o“, însă mingea de softball¹ zboară pe deasupra ta și se oprește în tribună.

— Vă rog, nu.

Dar el se săturase să mă tot audă implorîndu-l. Își vîrî mîna în buzunarul hanoracului meu, făcu ghem căciulița tricotată de mama și mi-o îndesă cu putere în gură. Singurul sunet pe care l-am mai scos după aceea era un clinchet slab de zurgălăi.

Plîngeam, iar el mă săruta pe față și pe gît cu buzele lui umede și-și plimba mîinile pe sub bluza mea. Începeam să-mi părăsesc trupul; începeam să plutesc în aer și în tăcere. Plîngeam și mă

1. Joc asemănător cu baseballul, care se joacă pe un teren mai mic și cu o minge mai ușoară.

zbăteam ca să nu simt nimic. Negăsind fermoarul invizibil, cusut pe margine cu ingeniozitate de mama, îmi sfîșie pantalonii.

— Chiloți albi și groși, zise el.

Mă simțeam imensă și umflată. Mă simțeam ca o mare în care el se pișa și se căca. Îmi simțeam extremitățile corpului răsucindu-se cînd spre înăuntru, cînd spre în afară, ca în jocul cu ațîșoara pe care-l jucam cu Lindsey ca s-o fac fericită. Începu să-și facă treaba deasupra mea.

— Susie! Susie! E pusă masa, o auzeam pe mama strigîndu-mă.

El era în mine. Grohăia.

— Avem miel cu fasole verde.

Eu eram mojarul, el, pistilul.

— Fratele tău a mai desenat ceva cu degetul, iar eu am copt un ștrudel cu mere.

Domnul Harvey mă sili să stau cuminte sub el și să ascult bătăile inimii lui și ale inimii mele. A mea tresărea ca un iepure; a lui bufnea ca un ciocan învelit într-o cîrpă. Stăteam întinși amîndoi, trupurile noastre atingîndu-se, și brusc am avut o revelație cutremurătoare. El îmi făcuse treaba aia, iar eu mai trăiam încă. Asta era tot. Încă mai respiram. Îi auzeam inima. Îi simțeam răsufierea. Pămîntul negru din jurul nostru mirosea a ceea ce era: țărîină jilavă în care viermii și animalele își duceau traiul de zi cu zi. Aș fi putut urla ceasuri în șir.

Știam că mă va ucide. Atunci nu-mi dădeam seama că eram deja un animal pe moarte.

— De ce nu te ridici? îmi zise domnul Harvey lăsîndu-se într-o parte, apoi aplecîndu-se peste mine. Vocea lui era blîndă, încurajatoare – glasul unui iubit într-o dimineață tîrzie. Un îndemn, nicidecum un ordin.

Nu mă puteam clinti. Nu mă puteam ridica.

Și, cum nu m-am ridicat – să fi fost din cauza asta, din cauză că nu voiam să-i urmez îndemnul? –, se aplecă într-o parte și căută deasupra capului său pe etajera unde erau briciul și crema de ras. Mîna lui apăru cu un cuțit de vînătoare. Scoasă din teacă, lama îmi zîmbea, îndoindu-se într-un rînjel.

Îmi scoase căciulița din gură.

— Spune-mi că mă iubești, îmi zise el.

I-am spus, în șoaptă.

Sfîrșitul venea oricum.

Doi

Cînd am ajuns în rai, am crezut mai întîi că toată lumea vedea ceea ce vedeam eu. Că în raiul fiecăruia, departe, erau porți de fotbal și niște namile de femei care aruncau cu greutatea sau cu sulița. Că toate clădirile semănau cu liceele construite prin anii '60 în suburbiile din nord-est: clădiri masive și compacte, ridicate pe terenuri nisipoase, peisaje mohorîte cu console și spații deschise care să le facă să pară moderne. Ce-mi plăcea mie era faptul că toate blocurile erau vopsite în turcoaz și portocaliu, ca și clădirile liceului Fairfax High¹. Pe Pămînt, uneori îl rugam pe tatăl meu să trecem cu mașina pe lîngă Fairfax High ca să-mi pot imagina că mă aflu acolo.

După ultimele clase de gimnaziu, liceul ar fi însemnat un nou început. Ca elevă la Fairfax High, aveam să insist să mi se spună Suzanne. Aveam de gînd să-mi port părul în coadă sau prins în coc. Aveam să posed un corp după care ar fi tînjit toți băieții și care ar fi trezit invidia fetelor, dar aveam să fiu atît de amabilă, încît ele s-ar fi simțit mult prea vinovate să facă altceva decît să mă venereze. Îmi plăcea să mă imaginez – asta după ce voi fi devenit regina neîncoronată a liceului – în rolul de protectoare a copiilor străzii.

1. Rețeaua Fairfax High School, cuprinzînd peste optzeci de licee, este și azi una dintre cele mai bune din Statele Unite.

Cînd vreunul ar fi rîs de Clive Saunders că umblă ca o fată, l-aș fi răzbunat lovindu-l numaidecît pe răutăcios cu piciorul în părțile mai puțin protejate. Băieților care o tachinau pe Phoebe Hart pentru sîinii ei enormi le-aș fi ținut o lecție despre lipsa de haz a bancurilor despre sîni. Ar fi trebuit să uit însă că eu însămi făceam liste pe marginea caietului cînd o vedeam pe Phoebe legănîndu-se pe lîngă noi: lăptărie, ugere, bidoane. La sfîrșitul acestor reverii aveam să mă așez pe bancheta din spate a mașinii conduse de tatăl meu. Nu mi s-ar fi putut reproșa nimic. Aveam să cuceresc liceul nu în cîtiva ani, ci în cîteva zile, sau, inexplicabil, în al treilea an de liceu aveam să cîștig un Oscar pentru cel mai bun rol feminin.

Acestea erau visurile mele pe Pămînt.

După cîteva zile în rai mi-am dat seama că femeile care aruncau cu sulița și cu greutatea și băieții care jucau baschet pe terenul de bitum scorojit se aflau fiecare în raiul lor propriu. Raiurile lor semănau cu al meu, însă nu erau identice și în ele se petreceau o mulțime de lucruri asemănătoare.

Pe Holly, colega mea de cameră, am întîlnit-o în a treia zi. Ședea pe un leagăn. (Nu mi-am pus întrebarea dacă liceul are leagăne: de fapt leagănul îl făcea să fie rai! Dar nu leagăne cu scaune plate, ci un fel de căușuri din cauciuc negru și tare în care te puteai cuibări și balansa nițel înainte să-ți faci vînt.) Holly ședea și citea o carte scrisă într-un alfabet ciudat care îmi amintea de orezul cu carne de porc, mîncare pe care o aducea tatăl meu de la bufetul „Hopa, Grăsane“. Lui Buckley îi plăcea la nebunie acest nume, îi plăcea atît de mult, încît zbiera cît îl ținea gura: „Hopa, Grăsane!“ Acum cunosc vietnameza și știu că nu-i limba pe

care Herman Jade, proprietarul bufetului „Hopa, grășane“, pretindea c-o vorbește și mai știu că Herman Jade nu era de fapt numele lui adevărat, ci unul pe care și-l luase după ce a emigrat din China în Statele Unite. Holly mi-a povestit toate astea.

— Bună, i-am zis. Mă cheamă Susie.

Mai târziu avea să-mi spună că-și luase acest nume dintr-un film, *Mic dejun la Tiffany*. Dar în acea zi numele pur și simplu îi ieșise din gură.

— Mă cheamă Holly, îmi zise ea. Fiindcă în raiul ei nu voia să vorbească cu accent, nici nu vorbea cu accent.

I-am admirat părul negru. Strălucea ca în reclamele din reviste.

— De când ești aici? am întrebat-o.

— De trei zile.

— Și eu.

M-am așezat lângă ea în leagăn și m-am răsucit de câteva ori ca să potrivesc lanțul. Apoi mi-am făcut vînt și m-am dat în leagăn pînă cînd acesta s-a oprit de la sine.

— Îți place aici? m-a întrebat ea.

— Nu.

— Nici mie.

Așa a început.

În raiurile noastre ni s-au dat visurile cele mai simple. La școală nu aveam profesori. Nu trebuia să intrăm niciodată la clasă, decît la orele de arte plastice (eu) și Holly la cele de jazz. Băieții nu ne ciupeau de fund și nici nu ne spuneau că mirosim; manualele din care învățam se intitulau *Seventeen*, *Glamour* și *Vogue*.

Iar raiurile noastre se lărgeau pe măsură ce prietenia noastră se adîncea. Amîndouă voiam o mulțime de lucruri asemănătoare.

Franny, consiliera mea, devenise ghidul nostru. Franny era destul de în vîrstă ca să ne poată fi

mamă – patruzeci și ceva de ani — și atît lui Holly cît și mie ne-a trebuit ceva timp ca să ne dăm seama ce ne lipsea amîndurora cel mai tare: mamele noastre.

Franny muncea în raiul ei și avea parte de recunoștință. Pe Pămînt, ca asistentă socială, se îngrijise de oamenii săraci și fără locuință. Lucrase pentru o biserică, Sfînta Maria, care dădea de mîncare numai femeilor și copiilor, și se ocupase de toate, de la serviciul telefonic la stîrpirea gîndacilor cu lovituri de karate. O împușcase în cap un individ care-și căuta nevasta.

Franny ne-a făcut o vizită lui Holly și mie într-a cincea zi. Ne-a oferit suc Kool-Aid de lămîie în pahare de plastic.

— Sînt aici ca să dau o mîină de ajutor, ne-a spus ea.

M-am uitat în ochii ei mici și albaștri, încercînați de riduri vesele, și i-am spus adevărul.

— Ne plictisim.

Holly se chinuia să-și scoată toată limba din gură ca să vadă dacă nu i se înverzise.

— Ce anume vreți? întrebă Franny.

— Nu știu, i-am răspuns.

— Tot ce aveți de făcut e să doriți un lucru și, dacă-l veți dori suficient și veți înțelege de ce, adică veți ști cu adevărat, acel lucru o să se întîmple.

Părea atît de simplu, și așa și era. Așa am reușit Holly și cu mine să obținem duplexul.

Pe Pămînt detestam casa în care locuiam, o casă construită pe două niveluri. Detestam mobila părinților mei și faptul că lîngă casa noastră era o altă casă, apoi încă una și iarăși una — șiruri de case identice pe aceeași colină. Duplexul nostru dădea într-un parc și puțin mai departe, totuși destul de aproape ca să ne dăm seama că nu eram singure, se zăreau luminile de la alte case.

În cele din urmă, am început să doresc tot mai multe lucruri. Ceea ce mi se părea un lucru straniu era că voiam nespus să știu ceea ce nu aflasem niciodată pe Pământ. Voiam să fiu lăsată să mă maturizez.

— Oamenii se maturizează crescînd, i-am spus lui Franny. Eu vreau să trăiesc.

— Asta nu se poate, îmi zise ea.

— N-am putea măcar să-i privim pe cei care trăiesc? o întrebă Holly.

— Deja faceți treaba asta, ne spuse ea.

— Cred că Holly se referă la vieți întregi, am zis eu, de la început pînă la sfîrșit, ca să vedem cum au reușit. Să aflăm secretele lor. Atunci ne vom putea prefăce mai bine.

— Nu veți putea avea această experiență, ne-a lămurit Franny.

— Mulțumesc, Creier Central, i-am zis eu. Dar raiurile noastre au început să se lărgească.

Liceul era tot acolo, tot cu vechea arhitectură Fairfax, însă acum erau drumuri care duceau spre afară.

— Călcați pe poteci, ne zise Franny, și veți găsi ceea ce vă trebuie.

Acesta a fost deci momentul în care Holly și cu mine am pornit-o la drum. În raiul nostru era o prăvălie cu înghețată unde atunci cînd cereai înghețată de mentă pe băț nimeni nu-ți răspundea: „Numai în sezon”; mai era și o gazetă în care deseori apăreau pozele noastre, făcîndu-ne să părem importante; de asemenea, bărbați adevărați și femei frumoase, căci Holly și cu mine ne dădeam în vînt după revistele de modă. Uneori Holly părea preocupată de altceva, alteori cînd o căutam era plecată. Asta se întîmpla atunci cînd se ducea într-o parte a raiului, o parte care nu ne aparținea amîndurora. În acele clipe îmi lipsea,

dar îmi lipsea într-un fel aparte, căci cunoșteam deja sensul veșniciei.

Nu puteam avea ceea ce doream cel mai mult : ca domnul Harvey să fie mort, iar eu să trăiesc. Raiul nu era perfect. Dar am ajuns să cred că, dacă priveam de aproape și dacă voiam neapărat, puteam schimba viețile celor pe care-i iubeam pe Pământ.

Tatăl meu a fost cel care a ridicat receptorul pe 9 decembrie. Era începutul sfârșitului. Le-a spus polițiștilor grupa mea de sînge, a trebuit să le descrie culoarea pielii mele. L-au întrebat dacă am trăsături distinctive. Începu să le descrie amănunțit înfățișarea mea, pierzîndu-se în detalii. Detectivul Fenerman îl lăsă să vorbească, deoarece ceea ce avea să-i transmită era o veste mult prea oribilă ca să-l întrerupă. Apoi însă i-o dezvălui :

— Domnule Salmon, am găsit doar o parte din cadavru.

Tatăl meu ședea în bucătărie și deodată fu cuprins de o senzație de greață. Cum să-i spună lui Abigail?

— Deci nu puteți fi siguri că-i moartă?

— Nimic nu-i sigur niciodată, îi zise Len Fenerman.

Acestea au fost cuvintele pe care tata i le-a împărtășit mamei mele: „Nimic nu-i sigur niciodată“.

Trei zile la rînd, tatăl meu nu știu cum să se apropie de mama sau ce să-i spună. Înainte nu se simțiseră niciodată înfrînți amîndoi deodată. De obicei, doar unul din ei avea nevoie de celălalt, nu amîndoi în același timp, și în felul ăsta mai era o șansă ca, prin contact, unul să împrumute putere de la celălalt. Și nu știuseră niciodată, cum se întîmpla acum, ce însemna cuvîntul *oroare*.

— Nimic nu-i sigur niciodată, repeta mama, agățându-se de aceste cuvinte, exact ceea ce sperase tatăl meu.

Mama era cea care cunoștea semnificația fiecărei amulete de pe brățara mea — de unde făcusem rost de fiecare și de ce-mi plăcea. Făcu o listă amănunțită cu tot ce avusesem pe mine sau luasem cu mine. În caz că ar fi fost găsite undeva, rătăcite pe vreun drum, aceste indicii i-ar fi ajutat pe polițiști să stabilească o legătură între ele și moartea mea.

În mintea mea ezitam între bucuria dulce-amară de-a o vedea pe mama repetând numele tuturor obiectelor pe care le purtam și le iubeam și zădarnica ei speranță că aceste obiecte ar avea vreo însemnătate. Că omul care găsea guma cu un personaj de desene animate imprimat pe ea sau insigna cu vreun cântăreț de rock avea să le predea numaidecât poliției.

După telefonul lui Len, tatăl meu își petrecu brațul pe după umerii mamei și amîndoi se așezară pe pat cu privirile în gol; mama agățându-se orbește de lista de obiecte, tata parcă simțind că intrase într-un tunel întunecos. La un moment dat începuse să plouă. Îmi dădeam seama că în acea clipă amîndoi se gîndeau la același lucru, dar nici unul nu îndrăznea să-l pomenească: poate că eram undeva în ploaie; sperau să fiu în siguranță; eram într-un loc cald și uscat.

Nici unul nu știa care adormise primul. Cu oasele frînte de oboseală, ațipiră amîndoi și se treziră cu un sentiment de vinovăție deodată. Ploaia, care-și schimba compoziția în funcție de temperatură, devenise mazăriche, ropotul beabelor de gheață pe acoperiș trezindu-i pe amîndoi în același timp.

Nu vorbeau. Priveau unul la celălalt în lumina scăzută a lampadarului din colțul încăperii.

Mama începu să plîngă și tata o luă în brațe, îi șterse lacrimile cu dosul degetelor care-i mîngîiau pomeții obrazilor și o sărută blînd pe pleoape.

Cînd s-au atins, mi-am întors privirea. Mi-am îndreptat ochii spre lanul de porumb ca să văd dacă nu rămăsese ceva ce-ar fi putut fi găsit de polițiști a doua zi dimineța. Măzăricea culcase la pămînt tulpinile și alungase toate animalele în bîrlogurile lor. Nu prea adînc în pămînt erau catacombele iepurilor sălbatici la care țineam atît de mult – iepurii care ronțăiau florile și zarzavaturile vecinilor și care uneori, fără să știe, aduceau otrava acasă în vizuină, astfel încît sub pămînt, departe de bărbatul sau femeia care-și împrejmuiseră grădina cu momeală toxică, o întreagă familie de iepurași murea în chinuri.

În dimineța zilei de 10, tatăl meu vărsă tot whisky-ul în chiuveta din bucătărie. Lindsey îl întrebă de ce.

— Mă tem c-am să-l beau, îi zise el.

— Cine a sunat la telefon? îl interogă sora mea.

— Ce telefon?

— Te-am auzit vorbind despre lucrul ăla pe care-l spui mereu despre Susie cînd zîmbește. Despre stelele care explodează.

— Am spus eu asta?

— Faci pe prostu'. Așa-i că era un polițai?

— Fără minciuni?

— Fără, consimți Lindsey.

— S-a descoperit o parte dintr-un cadavru. E posibil să provină de la Susie.

Lindsey simți o izbitură în stomac.

— Ce?

— Nimic nu-i sigur niciodată, încercă tata.

Lindsey se așează la masă.

— Mi-e rău, zise ea.

— Scumpo?

— Tati, vreau să-mi spui care parte, care bucată din cadavru, după care mă duc să vărs.

Tatăl meu luă de pe etajeră un vas mare de metal și-l puse pe masă în fața lui Lindsey înainte să se așeze.

— În regulă, zise ea. Zi-mi.

— Un antebraț. L-a descoperit câinele familiei Gilbert.

O ținu de mână cât timp ea vomită, așa cum promisese, în vasul argintiu.

Ceva mai târziu vremea se limpezi și nu departe de casa noastră polițiștii împrejmuiră lanul de porumb cu un cordon și-și începură investigațiile. Topindu-se și amestecându-se, ploaia, lapovița, zăpada și mazăricea umeziseră solul, însă într-un loc se vedea limpede că pământul fusese răscolit de curînd. Polițiștii începură să sape acolo.

În unele porțiuni – aveau să descopere ulterior cei de la laborator – noroiul conținea o concentrație mare de sînge, dar în acele clipe polițiștii scormoneau pământul jilav și rece cu un sentiment tot mai pronunțat de frustrare.

Pe marginea terenului de fotbal cîțiva vecini păstrau o distanță respectuoasă față de cordonul împrejmuitoar, urmărindu-i curioși pe oamenii îmbrăcați în hanorace albastre, incomode, care mînuiau lopețile și greblele ca pe niște instrumente medicale.

Tata și mama rămaseră acasă. Lindsey era în camera ei. Buckley se dusese la prietenul lui, Nate, la care își petrecea aproape tot timpul în acea perioadă. I se spusese că m-am dus să dorm o vreme la Clarissa.

Știam unde se afla cadavrul meu, dar nu le puteam spune. Priveam și așteptam să văd ce

vor vedea ei. Apoi, ca un trăsnet, pe la asfințit, un polițist își ridică pumnul plin de noroi.

— Aici! strigă el și ceilalți polițiști se adunară în jurul lui.

Vecinii plecaseră la casele lor, în afară de doamna Stead. După ce stătu de vorbă cu polițistul care făcuse descoperirea, detectivul Fenerman își întrerupse discuția și se apropie de dînsa.

— Doamna Stead? o întrebă el de după cordonul ce-i despărțea.

— Da.

— Aveți un copil la școală?

— Da.

— N-ați vrea să veniți cu mine?

Un polițist tînăr o conduse pe doamna Stead pe sub cordon pe cîmpul bolovănos și frămîntat pînă la locul unde se aflau ceilalți bărbați.

— Doamnă Stead, vi se pare cunoscut? o întrebă Len Fenerman. Ținea în mînă un exemplar necartonat din *Să ucizi o pasăre cîntătoare*. Se citește așa ceva la școală?

— Da, răspunse ea, culoarea dispărîndu-i din obraji după ce rostise acest cuvînt mititel.

— Nu vă supărați că vă întreb..., urmă el.

— În clasa a noua, zise ea, privind în ochii de granit ai lui Len Fenerman. În clasa lui Susie.

Doamna Stead era terapeut și se baza pe capacitatea ei de-a face față veștilor rele și de-a discuta la modul rațional despre aspectele mai dificile din viața pacienților ei, dar acum fu nevoită să se sprijine de tînărul polițist care o condusesese pînă acolo. Simțeam c-ar fi dat orice să se fi dus și ea împreună cu ceilalți vecini, să fie acasă lîngă bărbatul ei sau în curte cu fiul ei.

— Cine predă această materie?

— Doamna Dewitt, răspunse doamna Stead. Pentru copii e o adevărată binecuvîntare, după *Othello*.

— *Othello*?

— Da, zise ea, cunoștințele ei despre școală devenind deodată extrem de importante. Toți polițiștii erau numai urechi.

— Doamnei Dewitt îi place să-și moduleze lista de lecturi. Pornește în forță cu Shakespeare prin preajma Crăciunului, după care îi răsplătește pe copii cu Harper Lee. Dacă avea la ea *Să ucizi o pasăre cântătoare*, înseamnă că Susie își predase deja eseul despre *Othello*.

Toate se potriveau.

Polițiștii dădură mai multe telefoane. Vedeam cum cercul se lărgeste. Doamna Dewitt primise într-adevăr lucrarea mea. În cele din urmă, o expediase necorectată prin poștă părinților mei. „M-am gândit că ați dori să o păstrați“, notase doamna Dewitt pe un bilețel. „Îmi pare foarte, foarte rău.“

Lindsey moșteni eseul pe care-l scrisesem fiindcă mama nu avea putere să-l citească. Îl intitulasem „Ostracizatul: singurătatea unui om“. Lindsey îmi sugerase să folosesc „ostracizatul“, meritul meu fiind cealaltă jumătate a titlului. Sora mea făcu trei găurele pe marginea foilor scrise citeț de mînă și le prinse într-un dosar gol pe care îl puse în dulap sub cutia cu păpușile Barbie și sub cea cu Trențăroasa Ann și Andy, toate păstrate în perfectă stare, lucru pentru care o invidiam.

Detectivul Fenerman îi sună pe părinții mei. Descoperiseră un manual de școală pe care – bănuiau ei – îl promisem în ultima zi.

„Dar ar putea să aparțină oricui, îi spuse mama tatălui meu în momentul în care se pregăteau de o altă noapte de veghe. Sau l-ar fi putut pierde pe drum.“

Dovezile se adunau, dar ei refuzau să le dea crezare.

Două zile mai târziu, pe 12 decembrie, poliția descoperi notițele mele de la orele domnului Botte. Cine știe ce vietate mutase caietul de unde fusese îngropat inițial – noroiul nu corespundea mostrelor de la fața locului, dar, după ce o pisică dăduse jos un cuib de cioară, fură găsite colile milimetrice, mîzgălite cu ecuații pe care, deși nu le înțelegeam niciodată, mi le copiam cu conștiințiozitate. De frunze și de rămurele erau prinse bucățele de hîrtie. Polițiștii le desprinseră cu grijă împreună cu altele dintr-un alt fel de hîrtie, mai subțire, sfărîmicioasă și fără linii.

Fata care lócuia în casa cu copacul recunoscuse scrisul. Nu era scrisul meu, ci al lui Ray Singh, băiatul care se îndrăgostise de mine. Pe o hîrtie specială, de orez, a mamei sale, Ray îmi scrisese un bilețel de dragoste pe care n-am apucat să-l citesc niciodată. Mi-l băgase în caiet miercuri, la ora de laborator. Scrisul lui era lizibil. Cînd au sosit, polițiștii fură nevoiți să pună cap la cap bucățile din caietul meu de biologie și cele din bilețelul lui Ray Singh.

„Ray nu se simte bine“, îi zise mama sa unui detectiv care voia să stea de vorbă cu el. Dar acesta află de la ea ceea ce dorea să știe. Ray dădea numai din cap cînd ea îi repeta întrebările pe care i le puneă polițistul. Da, îi scrisese un bilețel de dragoste lui Susie Salmon. Da, i-l pusese în caiet după ce domnul Botte o rugase să adune extemporalele. Da, îl semnase cu numele „Maurul“.

Ray Singh deveni primul suspect.

— Dulceața aia de băiat? îi zise mama tatălui meu.

— Ray Singh e drăguț, spuse sora mea cu o voce inexpresivă la cina din acea seară.

Îi priveam pe-ai mei și știam că ei știu. Nu era Ray Singh.

Polițiștii tăbăriră asupra casei sale, încolțindu-l, insinuînd tot felul de chestii. Îi încuraja să procedeze astfel vinovăția pe care o citeau pe pielea lui măslinie, furia ce le-o trezea felul său de-a fi, frumusețea exotică, inaccesibilă a mamei sale. Dar Ray avea un alibi. Un întreg cortegiu de națiuni putea fi chemat să depună mărturie în favoarea sa. Tatăl său, profesor de istorie postcolonială la Penn¹, îi sugerase fiului său să vorbească despre experiența generației tinere la o prelegere ținută la International House chiar în ziua în care am murit eu.

La început, absența lui Ray de la școală fu interpretată ca o dovadă a vinovăției sale, dar după ce primi o listă cu patruzeci și cinci de participanți care îl auziseră vorbind despre „Suburbia: experiența americană“, poliția trebui să conceadă că Ray era nevinovat. Sticleții stăteau în fața casei lui Singh și rupeau rămurele din gardul viu. Ar fi fost atât de simplu, atât de magic ca răspunsul să le pice literalmente din cer dintr-un arbore. Dar începură să circule tot felul de zvonuri și bruma de respect pe care Ray reușise să și-o agonisească printre profesori și colegi se topi ca prin farmec. După orele de la școală se ducea acum direct acasă.

Toate astea mă scoteau din minți. Să privesc și să nu pot să-i îndrept pe polițiști spre casa cea verde, atât de aproape de părinții mei, unde domnul Harvey ședea și sculpta umbrarul căsuței gotice de păpuși de care se apucase. Urmărea știrile și frunzărea ziarele, dar își purta nevinovăția ca pe un palton vechi și confortabil. Se iscase o nebunie în el, dar acum era calm.

1. Universitatea Pennsylvania, cu sediul în orașul Philadelphia.

Încercam să gădesc mîngîiere la Holiday, cîinele nostru. Îi simţeam lipsa într-un fel cum nu-mi permiteam încă să le duc lipsa mamei, tatălui, sorei şi fratelui meu. Acel fel de lipsă ar fi însemnat să accept că n-aveam să mai fiu cu ei niciodată. Poate părea o prostie, dar eu nu credeam asta, nu voiam să cred lucrul ăsta. Holiday stătea noaptea cu Lindsey, dar alerga la tatăl meu ori de cîte ori acesta răspundea la uşă vreunui necunoscut. Se bucura de orice mîncare pe care mama i-o oferea pe ascuns. Îl lăsa pe Buckley să-l tragă de coadă şi de urechi în casa cu uşile zăvorîte.

În pămînt era prea mult sînge.

Pe 15 decembrie, printre bătăile în uşă care-i preveneau pe părinţii mei că trebuia să se imuni-zeze zdravăn înainte de-a deschide – vecinilor amabili, dar fistîciţi, reporterilor confuzi, dar cruzi – sosi una care în sfîrşit îl făcu pe tatăl meu să creadă.

Era Len Fenerman, cel care fusese atît de amabil cu el, însoţit de un ofiţer de poliţie. Intrară în casă, îndeajuns de familiarizaţi cu locul ca să ştie că mama mea prefera ca ei să meargă şi să spună ce aveau de spus în camera de zi, ca să nu fie auziţi de sora şi de fratele meu.

— Am găsit un obiect de uz personal care credem că-i aparţine lui Susie, zise Len.

Len era scrupulos. Îl vedeam cum îşi măsoară cuvintele. Se asigura că, prin cele spuse, părinţii mei aveau să fie eliberaţi de primul lor gînd – că poliţia îmi descoperise cadavrul, că în mod sigur eram moartă.

— Ce? întrebă mama nerăbdătoare. Îşi încru-cişase braţele, pregătită pentru încă un amănunt nesemnificativ în care ceilalţi investeau un sens. Mama era ca un zid. Caietele şi romanele nu însem-nau nimic pentru ea. Fiica ei putea supravieţui

chiar și fără un antebraț. Mult sînge însemna mult sînge. Nu era un cadavru. O spusese Jack și ea îl credea: „Nimic nu-i sigur niciodată“.

Dar cînd au pus pe masă sacul cu probe în care se afla căciulița mea, ceva în mama se frînse. Zidul splendid de cristal care-i protejase inima — care o întărise în neîncrederea ei — crăpase.

— Căciulița, zise Lindsey. Se strecurase în cameră dinspre bucătărie. Nimeni afară de mine n-o văzuse venind.

Mama scoase un sunet și-și întinse mîna. Era un scrișnet metalic, de motor omenesc înecîndu-se, scoțînd ultimele zgomote înainte să se gripeze.

— Am analizat fibrele, le zise Len. Se pare că persoana care a acostat-o pe Susie a folosit-o în timpul crimei.

— Ce? întrebă tata. Se simțea complet lipsit de vlagă. I se spusese ceva ce nu putea pricepe.

— Ca s-o facă să tacă.

— Ce?

— E îmbibată cu saliva ei, adăugă ofițerul în uniformă care tăcuse pînă atunci.

— A folosit-o pe post de căluș.

Mama mea o smulse din mîinile lui Len Fenerman și, cînd ateriză pe genunchi, zurgălăii pe care-i cususe pe pompon scoaseră un clinchet. Se aplecă peste căciulița pe care mi-o făcuse cu mîinile ei.

Am văzut-o pe Lindsey stînd țeapănă în pragul ușii. Părinții noștri i se păreau de nerecunoscut; totul era de nerecunoscut.

Tatăl meu îi conduse pînă la ușă pe bine intenționatul Len Fenerman și pe ofițerul în uniformă.

— Domnule Salmon, îi spuse Len Fenerman, avînd în vedere cantitatea de sînge descoperită și violența pe care mă tem c-o presupune, dar și celelalte probe materiale despre care am discutat,

sîntem nevoiți să acționăm pe baza ipotezei că fiica dumneavoastră a fost ucisă.

Lindsey auzea ceea ce știa deja, ceea ce aflate cu cinci zile mai înainte, cînd tata îi vorbise despre antebrațul meu. Mama începu să plîngă.

— Din acest moment ne vom continua cercetările pornind de la premisa că s-a comis o crimă, zise Fenerman.

— Dar nu există nici un cadavru, îndrăzni tatăl meu.

— Toate dovezile indică moartea fiicei dumneavoastră. Regret nespus.

Ofițerul în uniformă se ferise să privească în ochii rugători ai tatălui meu. Mă întrebam dacă era un lucru pe care-l învățase la Academia Militară. Dar Len Fenerman înfruntă privirea lui tata.

— Am să revin ceva mai tîrziu, zise el.

Cînd se întoarse în cameră, tatăl meu se simțea prea vlăguit ca să meargă la mama, care ședea pe covor, sau la sora mea, o siluetă încremenită lîngă ea. Nu suporta să fie văzut de ele. Urcă scările gîndindu-se la Holiday, care stătea întins pe covorul din birou. Ultima oară îl zărise acolo. În gulerul adînc și creț al cîinelui tatăl meu își permise să plîngă.

În acea după-amiază toți trei umblau în vîrfurile picioarelor, ca și cînd sunetul pașilor ar fi avut puterea să confirme vestea. Mama lui Nate bătuse la ușă ca să-l aducă acasă pe Buckley. Neprimind răspuns, se îndepărtase, știind că ceva se schimbase în această casă, o casă care arăta exact ca și celelalte de pe ambele părți ale străzii. Amîndoi, Buckley și mama lui Nate, complotară să iasă în oraș după înghețată, ceea ce avea să-i strice fratelui meu pofta de mîncare.

La orele patru mama și tata nimeriră în aceeași cameră de la parter. Intraseră din direcții opuse.

Mama privi spre tata.

— Mama, zise ea, iar el încuviință din cap. Tatăl meu sună la singura mea bunică în viață, mama mamei mele, bunica Lynn.

Mă temeam că sora mea, lăsată singură, va face o trăsnaie. Stătea în camera ei pe patul cel vechi la care renunțaseră părinții mei și se antrena. *Respiră adînc și ține aerul în tine. Încearcă să stai nemișcată perioade tot mai lungi. Fă-te mică și tare ca piatra. Încolăcește-ți picioarele și îndoiaie-le sub tine acolo unde nu te vede nimeni.*

Mama îi spusese că putea alege dacă voia să se întoarcă la școală înainte de Crăciun — nu mai era decît o săptămînă —, dar Lindsey dorea să se întoarcă.

Luni, la ora de dirigentie, cînd Lindsey se apropie de catedră, toți ochii erau ațintiți asupra ei.

— Scumpa mea, îi spuse în șoaptă doamna Dewitt, domnul director ar dori să te vadă.

Sora mea evită s-o privească drept în față pe doamna Dewitt cînd aceasta o chemă la dînsa. Lindsey își perfecționase arta de-a vorbi cu oamenii privind prin ei. Acesta era pentru mine primul indiciu că urma să cedeze. Doamna Dewitt era și profesoara noastră de engleză, dar, lucru mai important, era căsătorită cu domnul Dewitt, antrenorul de fotbal al băieților, cel care o încurajase pe Lindsey să se înscrie în echipa sa. Sorei mele îi plăcea de familia Dewitt, dar în dimineața aia începuse să privească numai în ochii celor împotriva cărora putea să lupte.

Pe cînd își strîngea lucrurile auzea șoapte din toate părțile. Era sigură că înainte să iasă din clasă Danny Clarke îi șoptise ceva Sylviei Henley. Cineva din spatele clasei scăpase ceva pe jos.

A făcut asta, credea ea, pentru ca atunci cînd se va duce să ridice obiectul de pe jos să poată sufla o vorbă-două vecinului său despre sora fetei moarte.

Lindsey străbătu coridoarele intrînd și ieșind dintre șirurile de dulapuri, ferindu-se să dea peste cineva care ar fi putut fi pe aproape. Aș fi vrut să pot s-o însoțesc, să-l imit pe director și felul în care deschidea ședințele din amfiteatru: „Directorul vostru e un amic cu principii!” Aș fi șoptit în urechea ei, făcînd-o să se prăpădească de rîs.

Dar, deși avusese noroc cu coridoarele pustii, cînd a ajuns în partea din față avu ghinionul să dea peste privirile înlăcrimate ale secretarelor. Ce contează! Se pregătise acasă, în dormitor. Era înarmată pînă-n dinți pentru orice asalt de compasiune.

— Lindsey, i se adresă directorul Caden, am primit azi-dimineață un telefon de la poliție. Îmi pare rău să aud de pierderea pe care ai suferit-o.

Ea își aținti ochii asupra lui, nu atît o privire, cît un laser.

— Ce pierdere?

Domnul Caden socotea că problemele elevilor trebuie abordate la modul direct. Ieși de după birou și o conduse pe Lindsey spre ceea ce elevii botezaseră „Divanul” — obiect pe care domnul Caden avea să-l înlocuiască mai tîrziu cu două scaune, asta după ce Inspectoratul școlar îl sfătuisese că *Nu-i bine să ții un divan aici; mai potrivite sînt scaunele. Divanul transmite un mesaj greșit.*

Domnul Caden se așeză pe Divan; la fel și Lindsey. Îmi place să cred că în acel moment era nițel emoționată — indiferent de cît de îndurerată — să stea chiar pe Divan. Îmi place să cred că n-o privasem de toate bucuriile.

— Sîntem aici ca să ajutăm cum putem, îi zise domnul Caden. Omul se străduia.

— Mă simt bine, îi răspunse ea.

— N-ai vrea să vorbești despre asta?

— Poftim? întrebă ea. Lindsey era ceea ce tatăl meu numea „irascibilă“, ca în „Susie, nu-mi vorbi pe tonul ăsta irascibil“.

— Pierderea ta, adăugă el. Domnul Caden își întinse brațul ca să poată atinge genunchiul sorei mele. Mîna lui era o tortă care o frigea.

— Nu mi-am dat seama c-aș fi pierdut ceva, îi zise ea și, cu un efort herculean, își netezi cămașa și-și verifică buzunarele.

Domnul Caden nu știa ce să mai spună. Cu un an înainte, Vicki Kurtz se prăbușise în brațele lui. Fusesse greu, da, dar acum, privind în urmă, Vicki Kurtz și mama ei moartă îi apăreau ca o criză rezolvată cu măiestrie. O condusesse pe Vicki Kurtz pe canapea – nu, nu, chiar Vicki se dusesse și se așezase pe ea – și îi spusese: „Îmi pare rău pentru pierderea suferită“, iar Vicki Kurtz explodase ca un balon umflat prea tare. O ținuse în brațe în timp ce ea plîngea de mama focului, așa că în seara aceea își dusesse cămașa la curățătorie.

Dar Lindsey Salmon era altă mîncare de pește. Era talentată, una dintre cei douăzeci de elevi din școala pe care o păstorea care fuseseră selecțati pentru tabăra elevilor supradotați. Singura pată din dosarul ei era o mică altercație pe la începutul anului școlar cu o profesoară care o certase pentru că ar fi adus la școală literatură obscenă: *Frica de zbor*¹.

„Fă-o să rîdă, voiam să-i zic domnului Caden. Du-o la un film cu frații Marx, așază-te pe o pernă care scoate zgomot de bășini, arată-i chiloții de

1. *Fear of Flying* (1973), roman controversat al scriitoarei americane Erica Jong.

pe dumneata cu drăculeții ăia mititei care mănîncă hot-dog!”

Tot ce puteam face era să vorbesc, dar pe Pămînt nimeni nu mă putea auzi.

Inspectoratul școlar îi testase pe toți elevii, iar apoi hotărîse cine era supradotat și cine nu. Îmi plăcea să-i dau de înțeles lui Lindsey că părul ei mă enerva mai tare decît statutul meu de idioată. Amîndouă ne născuserăm cu un păr blond și bogat, dar al meu căzuse iute, fiind înlocuit de o claie de păr castaniu. Însă al lui Lindsey a rămas neschimbat, dobîndind un fel de aură mitică. Ea era singura blondă autentică din familia noastră.

Dar, după ce-a fost declarată supradotată, Lindsey a dorit să-și păstreze acest renume. Se închidea în camera ei și citea cărți serioase. În vreme ce eu mă delectam cu *Ești acolo, Dumnezeu?* *Sînt eu, Margaret*¹, ea se apucase de eseurile lui Camus. E posibil să nu fi înțeles chiar tot, dar Lindsey ducea cartea cu ea pretutindeni și drept urmare lumea – inclusiv profesorii – începu s-o lase în pace.

— Lindsey, ce vreau eu să-ți spun e că tuturor ne lipsește Susie, îi zise domnul Caden.

Ea nu-i răspunse.

— Era foarte deșteaptă, îndrăzni el.

Ea îi aruncă o privire absentă.

— Acum totul e pe umerii tăi.

Habar n-avea ce spune, dar socotea că tăcerea ar fi însemnat că discuția se încheiase.

— Acum ai rămas singura fiică a familiei Salmon.

1. *Are You There God? It's Me, Margaret*, roman din 1971 de Judy Blume al cărui personaj principal este o adolescentă.

Nimic.

— Știi cine a venit la mine azi-dimineață? Domnul Caden își pregătise un final măreț care, era sigur de asta, avea s-o dea gata. Domnul Dewitt. Se gîndește serios să antreneze o echipă de fete, zise domnul Caden. Tu ești la baza acestei idei. Te-a văzut cît ești de bună, la fel de pricepută ca și băieții, și crede că, dacă tu vei prelua conducerea, vor veni și alte fete. Ce zici?

În piept inima sorei mele se închise ca un pumn.

— Aș spune că mi-ar fi foarte greu să joc fotbal pe un teren aflat la nici zece metri de locul unde se presupune c-ar fi fost ucisă sora mea.

Gool!

Domnul Caden rămase cu gura căscată.

— Mai e ceva? întrebă Lindsey.

— Nu, eu... Domnul Caden își întinse iar mîna. Mai rămăsese ceva – dorința de-a înțelege.

— Vreau să știi cît de rău ne pare, spuse el.

— Am să întîrzii la oră, zise ea.

În acel moment îmi amintea de un personaj din westernurile care-i plăceau tatălui meu, cele pe care le priveam împreună la televizor noaptea. Un bărbat care, după ce trăgea, un foc își ducea pistolul la gură și sufla pe țevă.

Lindsey se ridică și ieși încet din biroul directorului Caden. Ieșirile erau singurele ei clipe de răgaz. Secretarele erau de cealaltă parte a ușii, profesorii în fața clasei, elevii în fiecare bancă, părinții noștri acasă, polițiștii în misiune. Nu va ceda. O urmăream atentă, simțeam cuvintele pe care și le repeta întruna în cap. *În regulă. Totul e-n regulă.* Eu eram moartă, dar asta se întîmpla tot timpul – oamenii mai și mureau. În ziua aceea, ieșind din biroul directorului, Lindsey părea că se uită în ochii secretarelor, dar de fapt privea rujul aplicat aiurea sau taioarele din mătase.

În seara aceea se așeză pe podea în camera ei și-și propti tălpile de birou. Făcu zece serii de ridicări. Apoi se apucă de flotări. Nu dintr-alea pentru fete. Domnul Dewitt îi povestise despre cele pe care trebuia să le execute în armată, cu capul sus sau într-o mână și cu bătaie din palme între. După ce făcu zece flotări se duse și-și alese din bibliotecă cele mai grele cărți – dicționarul și atlasul. Lucră cu bicepsii pînă ce începură s-o doară brațele. Se concentra exclusiv asupra respirației. Inspirație. Expirație.

Sedeam în foișor în scuarul principal din raiul meu (vecinii noștri, familia O'Dwyer, aveau un foișor și crescusem cu dorința aprigă de-a avea și eu unul) și urmăream înverșunarea sorei mele.

Cu cîteva ore înainte să mor, mama atîrnase de frigider un desen făcut de Buckley în care o linie albastră și groasă despărțea văzduhul de pămînt. În zilele următoare i-am văzut pe-ai mei învîrtindu-se pe lîngă acel desen și m-am convins că linia albastră și groasă era un loc adevărat – un loc între tărîmuri unde orizontul raiului se unea cu Pămîntul. Voiam să ajung acolo, la albastrul creioanelor colorate – al mării, turcoazului, văzduhului.

Deseori mă trezeam dorind lucruri simple, pe care le obțineam. Comori îmblănite. Cîini.

În fiecare zi în rai, prin parcul din fața dormitorului meu alergau cîini mari și mici, cîini de toate rasele. Cînd deschideam ușa îi vedeam : grași și fericiți, costelivi și păroși, zvelți și chiar fără blană. Pitbullii se rostogoleau pe spate, sfîrcurile negricioase și dilatate ale femelelor implorîndu-i pe cățeluși să vină și să sugă, fericiți să stea la soare. Basetii, împiedicîndu-se în propriile lor urechi, mergeau agale, înghiontind dosul unui

șoricar, gleznele unui ogar, capul unui pekinez. Și cînd Holly, scoțîndu-și saxofonul, se așeza în fața ușii ce dădea spre parc și începea să cînte blues-uri, toți cîinii alergau să i se alăture în cor. Se așezau pe labele de dinapoi și se jeluiau. Atunci se deschideau alte uși și femeile ieșeau din apartamentele în care locuiau singure sau cu vreo colegă. Ieșeam și eu, iar Holly începea un bis interminabil, soarele scăpăta, iar noi dansam cu cîinii – toți împreună. Alergam după ei, alergau și ei după noi. Dansam în cerc, coadă lîngă coadă. Purtam halate pestrițe, halate înflorate, halate vărgate sau simple. Cînd luna ajungea sus pe cer, muzica înceta. Dansul înceta. Iar noi împietream.

Doamna Bethel Utemeyer, cea mai bătrînă persoană din raiul meu, își aducea vioara. Holly își manevra delicat saxofonul. Cîntau în duet. O femeie în vîrstă și tăcută, o femeie încă neieșită din adolescență. Își ofereau una alteia o alinare nebună, schizoidă.

Toți dansatorii pătrundeau apoi încet înăuntru. Cîntecul reverbera pînă cînd Holly relua melodia pentru ultima oară, iar doamna Utemeyer, tăcută, în picioare, nemuritoare, încheia cu o gigă.

Casa dormea deja ; aceasta era slujba mea de seară.

Trei

Era foarte ciudat ceea ce vedeam pe Pămînt atunci cînd ne uitam în jos. Pe lîngă priveliştea iniţială la care te aşteptai – vechiul fenomen cu furnicile mişunînd printre zgîrie-nori – mai zăream şi sufletele ce-şi părăseau corpul pretutindeni în lume.

Holly şi cu mine scrutam Pămîntul cu privirea, zăboveam o clipă-două asupra vreunei scene, căutînd ineditul în întîmplările cele mai banale. Şi atunci cîte un suflet luneca pe lîngă o fiinţă vie, atingînd-o uşurel pe umăr sau pe obraz, şi-şi continua drumul spre cer. La drept vorbind, morţii nu sînt niciodată văzuţi de cei vii, dar mulţi oameni par să fie foarte conştienţi de faptul că s-a schimbat ceva în jurul lor. Ei vorbesc de o adiere rece. Rudele celor plecaţi se trezesc din vise şi văd o siluetă stînd la căpătîiul patului sau în pragul uşii sau urcîndu-se ca o fantomă în autobuz.

În drumul meu de pe Pămînt am atins o fată pe nume Ruth. Mergea la aceeaşi şcoală cu mine, însă nu fuseserăm niciodată apropiate. Nimerise în calea mea în noaptea cînd sufletul meu părăsea tipînd Pămîntul. N-am putut s-o evit. Eliberată de viaţa care îmi fusese răpită cu atîta violenţă, nu-mi puteam calcula cu precizie paşii. Nu aveam timp de contemplaţie. În faţa violenţei te gîndeşti doar cum să scapi. Cînd începi să te apropii de margine, cînd viaţa se îndepărtează de tine, aşa

cum o barcă se desprinde inevitabil de țărm, te agăți cu disperare de moarte ca de o frînghie salvatoare și apoi sari, sperînd să aterizezi cît mai departe de locul unde te afli.

Ca un apel telefonic dintr-o celulă de închisoare, am șters-o ușor pe Ruth Connors – număr greșit, apel accidental. Am văzut-o stînd lîngă Fiatul roșu, ruginit, al domnului Botte. Trecînd pe lîngă ea, am întins mîna s-o apuc, să ating ultimul chip, să simt ultima legătură cu Pămîntul prin această adolescentă nonconformistă.

În dimineața de 7 decembrie, Ruth i se plînsese mamei ei că avusese un vis ce părea prea adevărat ca să fie doar vis. Cînd mama ei se interesă mai îndeaproape, Ruth îi povesti:

— Eram în parcare rezervată cadrelor didactice și deodată dinspre terenul de fotbal am văzut un strigoi palid venind iute către mine.

Doamna Connors amesteca terciul de ovăz în oală. O privea pe fiică-sa gesticulînd cu degetele ei lungi și subțiri – mîini moștenite de la tatăl ei.

— Era femeie, mi-am putut da seama, îi zise Ruth. A ieșit zburînd dinspre cîmp. Avea ochii goi și un vâl alb și subțire pe trup, ușor ca puful de gîscă. Puteam să-i văd prin el chipul, i se deslușeau bine trăsăturile, nasul, ochii, fața, părul.

Mama ei luă oala de pe aragaz și micșoră flacăra.

— Ruth, zise ea, imaginația ta a luat-o razna.

Ruth înțelese că ar fi mai bine să-și țină gura. Nu pomeni de visul ce nu era vis nici zece zile mai tîrziu, cînd vestea morții mele începuse să circule pe coridoarele școlii cu toate adăugirile și nuanțele demne de un scenariu de groază. Colegii mei se simțeau obligați să exagereze oroarea celor întîmplate. Dar lipseau încă amănuntele – ce, cînd și cine erau niște recipiente goale, numai

bune de umplut cu ipoteze. Satanism. Miez de noapte. Ray Singh.

Oricît m-aş fi străduit, nu-i puteam indica lui Ruth să caute ceea ce nimeni nu găsisese: brăţara mea de argint. Credeam că ar fi ajutat-o. Zăcea la vedere, aşteptînd o mîină care să o ridice, o mîină care să o recunoască şi să conchidă: *Dovada*. Dar ea nu mai era în lanul de porumb.

Ruth începu să scrie poezii. Dacă nici mama, nici profesorii ei mai abordabili nu voiau să audă de experienţa sumbră pe care o trăise, se va strădui să îmbrace această realitate în poezie.

Cît aş fi dat ca Ruth să se ducă la ai mei şi să le vorbească! După toate probabilităţile, în afară de sora mea, nimeni nu avea cum să-i cunoască numele. Ruth era penultima pe lista celor selectate să joace în echipa de volei. Ea era cea care atunci cînd mingea venea spre ea se ghemuia, iar mingea cădea chiar în dreptul ei, în timp ce colegile şi profesorul nostru de sport se abţineau cu greu să nu geamă.

La fel cum mama mea şedea pe scaunul cu spătar drept din holul casei noastre şi urmărea agitaţia tatălui meu – nu-i scăpa acum nimic din tot ce făceau fiul, soţia şi singura lui fiică în viaţă –, Ruth preferă să treacă sub tăcere întîlnirea noastră accidentală din parcare şcolii.

Răsfoind vechile albume din gimnaziu găsi pozele mele împreună cu clasa şi cele de la cercul de chimie, şi le decupă cu foarfecele în formă de lebădă al mamei sale. Devenise tot mai obsedată, şi m-am ferit de ea pînă în ultima săptămîină înainte de Crăciun, cînd a observat ceva pe holul şcolii noastre.

Pe prietena mea Clarissa şi pe Brian Nelson. Pe Brian îl poreclisem „sperietoarea de ciori”, fiindcă, deşi toate fetele visau la umerii lui

incredibili, chipul lui îmi amintea de un sac de pînă umplut cu paie. Purta o pălărie de piele, hippie, cu boruri largi, și fuma țigări răsucite manual în fumoarul elevilor. Mama mea credea că preferința Clarissei pentru fardul de pleoape albastru era un fel de avertisment timpuriu, dar mie tocmai de-aia îmi plăcea de ea. Făcea lucruri care mie îmi erau interzise: își vopsea părul lung, purta saboți și, după ore, fuma.

Ruth a dat peste cei doi, dar ei n-au văzut-o. Avea asupra ei un teanc de cărți groase împrumutate de la doamna Kaplan, profesoara de științe sociale. Toate erau texte feministe timpurii pe care le ținea cu cotoarele lipite de abdomen pentru ca nimeni să nu vadă ce titluri aveau. Tatăl ei, antreprenor, îi dăruise două benzi de elastic rezistente, cu care Ruth legase volumele pe care plănuia să le citească în vacanță.

Clarissa și Brian chicoteau. El își băgase mîna sub bluza ei și, pe măsură ce degetele lui urcau, ea chicotea tot mai tare, dar de fiecare dată încerca să-i împiedice avansul fie rotindu-se pe loc, fie dîndu-se înapoi. Ruth se ținea deoparte, așa cum făcea în multe alte situații. Ar fi tratat și această scenă în felul ei obișnuit — capul plecat/ochii aiurea —, dar toată lumea știa că Clarissa fusese prietena mea. Așa că privi.

— Iubito, zise Brian, un mic semn de dragoste. Doar unul.

Am zărit gura lui Ruth strîmbîndu-se a dezgust. A mea se strîmba în rai.

— Brian, nu pot. Nu aici.

— Atunci în porumb? îi șopti el.

Clarissa chicotea nervos, dar își vîrîse nasul între gîtul și umărul lui. Deocamdată îl refuza.

După această întîmplare, dulapul Clarissei fu spart. Dispăruseră albumul cu tăieturile din ziare,

pozele lipite pe pereții dulapului și pachetelul cu marijuana al lui Brian, ascuns acolo fără știrea Clarisei.

Ruth, care nu se mai drogase niciodată, își petrecu seara golind de tutun țigările mamei ei, More 100, lungi și brune, și umplându-le cu „iarbă”. Ședea în magazie cu o lanternă, privea pozele mele și fuma marijuana, o porție mai mare ca a oricărui fumător înrăit din școală.

Stînd la fereastra bucătăriei și spălînd vasele, doamna Connors simți o adiere venind dinspre magazie.

— Cred că Ruth își face prieteni, îi zise ea soțului ei, care ședea și citea *Evening Bulletin* cu o ceașcă de cafea în față. După ziua de lucru, era prea obosit ca să mai comenteze.

— Foarte bine, zise el.

— Poate mai sînt speranțe.

— Întotdeauna mai sînt, zise el.

Cînd, mai tîrziu, Ruth reveni în casă clătînîndu-se pe picioare, cu ochii încețoșați de la lanternă și de la cele opt țigări More, mama ei o întîmpină cu un surîs și-i spuse că în bucătărie o așteaptă o prăjitură cu coacăze. Lui Ruth îi trebuiră cîteva zile și nițică meditație nefocalizată pe Susie Salmon ca să descopere motivul pentru care mîncase toată prăjitura la o singură masă.

Aerul din raiul meu mirosea adesea a sconcs – doar o idee. Era un miros care-mi plăcuse întotdeauna pe Pămînt. Cînd trăgeam aerul în piept, simțeam și înțelegeam mirosul. Izul de mosc înțepător, persistent, era dat de amestecul de teamă și de putere al animalului. În raiul lui Franny mirosea a tutun pur, calitatea-ntîi. În raiul lui Holly mirosea a mandarine.

Zile și nopți în șir ședeam în foișor și priveam. O vedeam pe Clarissa depărtîndu-se de mine,

atrăsă de mîngîierile lui Brian. O vedeam pe Ruth pîndind-o de după un colț, lîngă atelierul de gospodărie, sau din fața bufetului de lîngă infirmerie. La început libertatea de-a putea vedea întreaga școală parcă mă îmbăta. Îl urmăream pe secundul antrenorului de fotbal lăsînd bomboane de ciocolată anonime pentru profesoara de fizică, femeie măritată, sau pe șefa trupei de majorete încercînd să atragă atenția băiatului ce fusese exmatriculat de atîtea ori și din atîtea școli încît nici el nu le mai știa numărul. Îl observam pe profesorul de arte plastice făcînd dragoste cu prietena lui în sala cu cuptorul de ars argila și pe directoare tînjind după antrenorul secund al echipei de fotbal. Am conchis că pentru Gimnaziul Kennet antrenorul secund era un armăsar, chiar dacă bărbia lui pătrată mă lăsa rece.

Seara, întorcîndu-mă acasă, treceam pe sub felinarele vechi pe care le văzusem odată într-o montare a *Orașului nostru*¹. Globurile de lumină agățate de stîlpul de fier descriau un arc de cerc. Mi-am amintit de ele fiindcă atunci cînd am văzut piesa împreună cu părinții mei mi le-am imaginat ca pe niște boabe de mure imense, grele, pline de lumină. În rai, în drum spre casă, mă mișcam în așa fel încît umbra mea să culeagă boabele.

Într-o noapte, după ce o urmărisem atentă pe Ruth, am întîlnit-o pe Franny în timp ce mă jucam astfel de-a umbra. Piața era pustie, iar frunzele începură să freamăte și să se învîrtească. Stăteam și mă uitam la ea, la cutele vesele ce se îndeseau în jurul gurii și ochilor ei.

— De ce tremuri? m-a întrebat Franny. Și, deși aerul era umed și rece, nu puteam spune că ăsta era motivul.

1. *Our Town* (1938), piesă a dramaturgului și romanțierului american Thornton Wilder.

— Nu pot să nu mă gîndesc la mama, i-am răspuns.

Franny mă luă de mîna stîngă și-mi zîmbi.

Voiam s-o sărut blînd pe obraz sau să mă ia în brațe, dar în loc de asta am privit-o cum se îndepărtează, i-am văzut rochia albastră dispărînd. Știam că nu-i mama mea și nu puteam să mă prefac.

Am făcut stînga-mprejur și m-am întors în foișor. Simțeam cum aerul umed îmi învăluia picioarele și brațele, ridicîndu-mi cu delicatețe firele de păr de pe cap. Mă gîndeam la pînzele de păianjen încărcate în zori cu nestematele de rouă și cum le rupeam fără să mă gîndesc, cu o zvîcnire ușoară din încheietură.

În dimineța cînd am împlinit unsprezece ani m-am trezit foarte devreme. Nimeni nu se sculase încă, cel puțin așa îmi imaginam eu. M-am strecurat pe scări în jos și m-am uitat în sufragerie, unde bănuiam că sînt cadourile. Dar acolo nu era nimic. Masa era la fel ca în ajun. Însă, cînd am aruncat o privire în jur, l-am zărit pe măsuța mamei mele în camera de zi. O măsuță de toaletă întotdeauna curată și lustruită. Noi îi spuneam „masa pentru plata facturilor“. Îvelit în hîrtie de mătase, însă nu acoperit de tot, era un aparat de fotografiat — ceea ce le cerusem alor mei cu o ușoară tînguire în glas, atît de sigură că n-aveam să-l primesc niciodată. M-am apropiat de el și l-am cercetat cu privirea. Era un un aparat Kodak, iar lîngă el trei casete cu film și o cutie cu patru becuțe de bliț. Era primul meu aparat, primul echipament pentru ceea ce voiam să devin: fotograf al lumii animalelor.

M-am uitat în jur. Nimeni. Prin storurile de la ferestrele din față, pe care mama le ținea întotdeauna întredeschise — „primitoare, dar discrete“ —

am zărit-o pe Grace Tarking, care locuia pe aceeași stradă și care frecventa o școală particulară, șonticând cu niște greutate legate de glezne. Am băgat degrabă un film în aparat și am început să o urmăresc pe Grace Tarking, așa cum, îmi imaginam eu, aveam să pîndesc elefanții și rinocerii în savanele africane. Aici mă ascundeam după storuri și ferestre, acolo aveau să fie ierburile înalte. Tăceam chitic – un fel de-a urmări pe furis, îmi închipuiam eu –, ținînd cu mîna liberă tivul lung al cămășii mele de noapte. I-am urmărit îndeaproape mișcările din camera de zi, din holul principal, pînă cînd am ajuns în „bîrlagul” din cealaltă parte a casei noastre. Văzînd-o dispărînd, mi-a venit o idee grozavă – să fug în grădina din spate, unde o puteam urmări fără opreliști. Am alergat deci în vîrfurile picioarelor pînă în spatele casei și am descoperit că poarta era larg deschisă.

Cînd am zărit-o pe mama, am uitat complet de Grace Tarking. Aș vrea să pot explica mai bine decît o fac acum, dar n-o văzusem niciodată pe mama șezînd atît de destinsă, de parcă *n-ar fi fost acolo*. Ședea dincolo de veranda închisă cu sticlă, pe un scaun de aluminiu rabatabil, cu fața spre curtea din spate. În mînă ținea o farfurioară, iar pe farfurioară obișnuita ei ceașcă de cafea. În dimineața aceea nu vedeam nici urmă de ruj pe buzele ei, fiindcă avea ruj doar după ce se machia pentru... pentru cine? Nu mă gîndisem niciodată să pun întrebarea asta. Pentru tatăl meu? Pentru noi?

Holiday ședea lîngă scaldătoarea păsărelelor, răsufînd fericit, dar nu m-a observat nici el. Se uita la mama. Mama avea o privire ce scruta infinitul. În acea clipă ea nu era mama mea, ci ceva separat de mine. Privind-o pe cea pe care niciodată n-o văzusem altfel decît ca pe mama

mea, am observat pielea catifelată, pudrată a obrazilor ei – pudrată fără machiaj, catifelată fără ajutor din afară. Sprâncenele și ochii ei alcătuiau o operă desăvârșită. „Ochi ca marea“, îi spunea tatăl meu atunci când voia una dintre vișinele în ciocolată pe care ea le ținea ascunse în dulăpiorul cu băuturi și din care se servea cîteodată. Acum înțelegeam de ce-i spunea așa. Crezusem că motivul erau ochii ei albaștri, dar acum vedeam că era din cauză că aceștia erau fără fund – o profunzime ce-mi dădea frisoane. Atunci am avut un moment de inspirație, nicidecum un gând bine conturat, ca, înainte să mă adulmece Holiday, înainte să se evapore ceața înrourată ce plutea deasupra ierbii și înainte ca mama învăluită de ceață să se trezească, așa cum făcea în fiecare dimineată, să-i fac o fotografie cu noul meu aparat.

Cînd magazinul foto mi-a expediat rola și pozele într-un plic gros, numaidecît am putut să constat diferența. Mama era Abigail într-o singură poză. În prima, cea în care o luasem prin surprindere, cea făcută înainte ca zgomotul aparatului s-o transforme în mama fiicei sărbătorite, proprietara cîinelui vesel, soția bărbatului iubitor și mama unei alte fiice și a unui băiețel. Gospodina. Grădinăreasa. Vecina radioasă. Ochii mamei mele erau două mări, iar în miezul lor se afla o genune. Mă gîndeam că voi avea la dispoziție o viață întreagă ca să-i înțeleg, dar aceea a fost singura zi pe care am avut-o la dispoziție. O singură dată pe Pămînt am zărit-o pe Abigail, după care am lăsat-o să lunece nestingherită înapoi – fascinația mea fiind ținută în frîu de dorința ca ea să rămîină mamă și să mă învăluie în căldura ei maternă.

Eram în foișor și mă gîndeam la fotografia aceea, mă gîndeam la mama, cînd deodată Lindsey

se sculă în toiul nopții și se strecură în hol. O urmăream așa cum l-aș fi urmărit într-un film pe hoțul ce dă tîrcoale casei. Știam că, atunci cînd va răsuci clanța de la ușa camerei mele, aceasta va ceda. Știam că va intra în dormitorul meu, dar ce voia să facă acolo? Teritoriul meu devenise deja o țară a nimănui în mijlocul casei noastre. Mama nu se atinsese de el. Patul meu era încă nefăcut din dimineața grăbită a dispariției mele. Hipopotamul meu înflorat zăcea printre perne și cearșafuri lîngă un costum la care renunțasem înainte să mă decid pentru pantalonii galbeni, evazați.

Lindsey păși pe covorul moale și-și plimbă degetele pe fusta bleumarin și vesta croșetată, roșie și albastră – două ghemotoace disprețuite din tot sufletul. Ea avea o vestă portocalie-verde cu același model. Luă vesta, o întinse pe pat, netezind-o. Era urîță și totodată prețioasă. Puteam vedea asta. O mîngîie.

Lindsey pipăi conturul tăvii aurite pe care o țineam pe măsuța de toaletă, o tavă plină cu insigne primite la diverse alegeri și de la colegi. Favorita mea era cea pe care scria „Hippy-Dippy te iubește” și pe care o găsisem în parcare a școlii, dar pe care-i promisesem mamei să n-o port niciodată. Păstram o sumedenie pe tavă, iar pe altele le agătasem pe un afiș mare cu Universitatea Indiana, unde studiasse tatăl meu. Credeam că voia să mi le fure – că-și va alege cîteva pe care să le poarte –, dar nu s-a întîmplat așa. Nici măcar nu le luă în mînă. Își plimbă vîrful degetelor peste tot ce era pe tavă, moment în care o zări, un colțișor alb ieșind la iveală. Trase de colț.

Era fotografia.

Dădu drumul din plămîni unui șuvoi de aer și se așeză pe podea cu gura căscată și cu poza în

mîna. Emoționată, începu să tremure ca o pînză de cort scăpată din chingi. Nici ea, ca și mine pînă în dimineața acelei fotografii, n-o mai văzuse înainte pe mama cea străină. Se uitase doar la pozele făcute după aceea. Deși părea obosită, mama surîdea. Mama și Holiday stînd în fața sîngerului, razele de soare pătrunzîndu-i prin halat și prin cămașa de noapte. Dar eu voiam să fiu singura care știa că mama mea era și altcineva – o femeie misterioasă, necunoscută nouă.

Cînd am reușit să mă arăt pentru prima oară, pe 23 decembrie 1973, a fost din întîmplare. Buckley dormea, iar mama era plecată cu Lindsey la dentist. Ai mei înțeleseseră în săptămîna aceea că familia ca un tot trebuia să meargă înainte, că fiecare dintre ei trebuia să-și găsească ceva de făcut ca să poată depăși momentul. Tatăl meu se oferise să deretice în camera musafirilor, devenită mai de demult „bîrlogul” său. De la tatăl său învățase să construiască corăbii minuscule în interiorul unor sticle, ispravă care pe mama, sora și fratele meu îi lăsa complet indiferenți. Mie însă treaba asta îmi plăcea la nebunie. „Bîrlogul” era plin cu asemenea sticle.

La serviciu, tatăl meu nu făcea toată ziua nimic altceva decît să adune cifre – obolul său față de Societatea de Asigurări Chadds Ford –, iar seara, ca să se relaxeze, construia aceste corăbioare sau citea cărți despre Războiul Civil. Mă chema de fiecare dată cînd se pregătea să ridice pînzele. Corabia era deja fixată bine pe fundul sticlei. De cum intram, tatăl meu mă ruga să închid ușa. Adesea, clopoțelul ne chema numai-decît la cină, ca și cînd mama ar fi avut un al șaselea simț pentru lucrurile care n-o includeau și pe ea. Dar cînd acest simț nu funcționa, treaba mea era să țin de sticlă.

„Stai nemișcată, îmi zicea tata. Tu ești secundul meu“.

Trăgea ușor de sfoara ce ieșea prin gîtul sticlei și, *voilà*, toate pînzele erau sus, de la arbore la velier! Era corabia noastră. Nu puteam bate din palme fiindcă țineam de sticlă, dar întotdeauna îmi doream asta. În acele momente tatăl meu se mișca foarte repede. Cu o sîrmă încălzită deasupra unei lumînări aprindea capătul sforii care ieșea din sticlă. Dacă nu lucra atent, corabia putea să se strice sau, mai rău, pînzele firave de hîrtie ar fi putut să ia foc cu un fisit grozav și, deodată, aș fi ținut în mînă un ghem de flăcări.

În cele din urmă, tatăl meu confecționează un suport din lemn de plută care să mă înlocuiască. Lindsey și Buckley nu-mi împărtășeau fascinația. După ce s-a chinuit să le trezească entuziasmul, tatăl meu a renunțat și s-a retras în „bîrlog“. Pentru ceilalți membri ai familiei mele o corabie în interiorul unei sticle era doar o corabie.

Dar, în ziua în care a făcut curățenie, tata mi-a vorbit:

— Susie, scumpa mea, mica mea marinăreasă, ție întotdeauna ți-au plăcut corăbiile mitite.

L-am urmărit cum ia sticlele de pe rafturile unde le ținea de obicei și le aliniază pe birou. Cu o cămașă veche de-a mamei începu să șteargă praful de pe rafturi. Sub birou se aflau șiruri de sticle goale pe care le strînseserăm amîndoi. În debara erau alte corăbii – unele construite de el împreună cu tatăl său, altele confecționate de unul singur, apoi cele făcute de noi doi. Unele erau în stare perfectă, însă li se înnegriseră pînzele; altele se lăsaseră sau se răsturnaseră cu timpul. Mai era și cea care luase foc în săptămîna de dinaintea morții mele.

Cea pe care a distrus-o prima.

Inima îmi zvîcnea în piept. Tatăl meu se întoarce și le zări pe celelalte, toți anii investiți în ele și mâinile care le ținuseră: ale tatălui mort, ale fetei moarte. L-am urmărit cum le-a nimicit pe toate. Botează pereții și scaunul de lemn cu vestea morții mele, după care rămase în camera musafirilor – „bîrlogul” său – într-o mare de cioburi verzi, bucăți de lemn și hîrtie. Stătea în picioare în mijlocul prăpădului. În acea clipă, fără să știu cum, m-am arătat. Chipul meu se reflecta în fiecare ciob de sticlă, în fiecare hîrb și așchie. Tatăl meu privi în jos, apoi în jur, plimbîndu-și ochii pretutindeni. Ochi sălbatici. N-a durat decît o secundă și m-am făcut nevăzută. Tatăl meu rămase tăcut o vreme, apoi izbucni în rîs – un rîset țîșnind din străfundul măruntaielor, atît de sonor și atît de gros încît hohotele m-au făcut să mă cutremur în raiul unde mă aflam.

Tatăl meu ieși din „bîrlog”, trecu de două uși pînă cînd ajunse în dreptul camerei mele. Holul era îngust, ușa mea la fel de goală pe dinăuntru ca și celelalte, ușor de străpuns cu pumnul. Vru să izbească și în oglinda de deasupra măsuței mele de toaletă, să smulgă cu unghiile tapetul, dar se prăbuși pe patul meu plîngînd și făcînd ghem cearșaful bleu.

— Tatî? scînci Buckley. Fratele meu era cu mîna pe clanță.

Tata se întoarce, dar nu reuși să-și stăpînească lacrimile. Alunecă din pat cu pumnii încleștați pe cearșaf, apoi își desfăcu brațele. Trebui să-l roage pe fratele meu de două ori, ca niciodată înainte, și abia atunci Buckley îndrăzni să se apropie de el. Îl înveli pe fratele meu în cearșaful ce mai păstra mirosul meu. Își aminti de ziua în care îl rugasem să-mi tapeteze camera în violet. Își aminti să pună vechile numere din *National Geographic*

pe rafturile de jos ale bibliotecii mele. (Dorisem să mă îngrop în poze din lumea animalelor.) Și-și aminti de răstimpul scurt cât fusesem singurul lor copil, înainte să vină pe lume Lindsey.

— Băiete, tu ești comoara mea, îi spuse tata, agățându-se de el.

Buckley se trase înapoi și privi chipul brăzdat al tatălui meu, boabele mici și luminoase de rouă din colțul ochilor. Dădu din cap serios și sărută obrazul tatălui meu. Ceva atât de divin, ceva ce nimeni din rai n-ar fi putut născoci: grija unui copil față de un adult.

Tatăl meu potrivea cearșaful în jurul umerilor lui Buckley, amintindu-și cum cădeam uneori din patul meu înalt fără să mă trezesc. Ședea în fotoliul verde din birou, citind câte o carte, și la auzul căzăturii mele tresărea, se ridica din fotoliu și parcurgea distanța scurtă pînă în dormitorul meu. Îi plăcea să mă vadă dormind dusă, netulburată de coșmaruri, uneori pe podeaua tare. În acele clipe jura că odraslele lui aveau să devină regi sau șefi de stat sau artiști sau medici sau fotografi ai lumii animalelor. Puteau deveni orice doreau.

Cu cîteva luni înainte să mor, tata m-a găsit dormind pe jos, dar sub pătură și cuibărit lîngă mine era și Buckley, în pijama, cu degetul mare în gură și cu ursulețul lîngă el. În acel moment, tatăl meu a avut pentru prima oară sentimentul trist și straniu că e un tată muritor. Ființa lui plămădisese trei copii și cifra îl calmă. Nu conta ce i se putea întîmpla lui sau lui Abigail, cei trei se aveau unii pe alții. Și astfel, stirpea căreia îi dăduse viață i se părea nemuritoare, ca un filament de oțel dur întinzîndu-se în viitor, trecînd dincolo de el, indiferent de momentul în care persoana lui ar fi încetat să existe. Fie și la o vîrstă apreciabilă, ninsă de ani.

Avea să o descopere acum pe Susie înlăuntrul fiului său. Dăruiește-ți iubirea celor vii. Își spunea asta – o spunea cu glas tare în creierul său –, dar prezența mea era ca o greutate pentru el, ceva ce-l tîra înapoi, înapoi, înapoi. Îl privea pe băiețelul pe care-l ținea în brațe. *Cine ești?* se trezi întrebînd. *De unde ai venit?*

I-am privit pe tata și pe fratele meu. Adevărul era mult diferit de ceea ce învățasem la școală. Adevărul era că linia despărțitoare dintre cei vii și cei morți putea fi, așa cum și părea, încîlcită, estompată.

Patru

În orele de după moartea mea, în timp ce mama dădea telefoane, iar tata bătea din ușa în ușa căutîndu-mă pe la vecini, domnul Harvey astupă cu pămînt bordeiul din lanul de porumb și o luă din loc, ducînd în spinare sacul cu cadavrul meu ciopîrțit. Trecu la distanță de două case de locul unde tatăl meu stătea de vorbă cu domnul și doamna Tarking și o ținu tot pe cărarea dintre cele două șiruri de gard viu – merișorul familiei O'Dwyer și splinarița familiei Stead. Se strecură printre frunzele verzi și robuste, lăsînd în spate mirosul meu, pe urmele căruia cîinele familiei Gilbert avea să-mi descopere antebrațul, miros pe care ploaia și zloata din următoarele trei zile l-au spălat înainte ca polițiștilor să le treacă prin minte să apeleze la cîini. Mă transportă la el acasă, unde l-am așteptat pînă ce s-a dus să se spele.

După ce casa încăpuse pe alte mîini, noii proprietari aveau să privească destul de mirați urma întunecată de pe podeaua din garaj. Pe cînd inspectau încăperile, agentul imobiliar le spunea cumpărătorilor interesați că era vorba de o pată de ulei, dar, de fapt, eram eu, picurînd din sacul domnului Harvey, mînjind betonul. Primul meu semnal secret către lume.

Avea să mai treacă ceva timp pînă să-mi dau seama ceea ce bănuiați fără îndoială deja, și anume că nu eram prima fată pe care domnul Harvey o

ucisese. Știuse cum să scape de cadavrul meu din lanul de porumb. Știuse să urmărească mersul vremii și să mă ucidă în răstimpul dintre o ploaie mărunță și una torențială, privind astfel poliția de dovezi concrete. Dar nu era atît de inteligent pe cît credeau polițiștii. Îmi rătăcise antebratul, se folosisese de un sac din pînză pentru un cadavru sîngerînd și, dacă cineva ar fi stat să se uite, poate că i s-ar fi părut ciudat să-și vadă vecinul umblînd pe cărarea dintre cele două proprietăți, un drum îngust chiar și pentru copiii care în joaca lor se ascundeau pe după gardul viu.

În baia din locuința sa, o locuință identică cu cea în care locuiam noi, în același cartier, sub jetul de apă fierbinte, domnul Harvey își freca trupul cu mișcări lente, deloc nervoase. Se simțea învăluit de un torent de liniște. Nu aprinsese lumina din baie, dar simțea cum apa fierbinte îl spală de resturile mele, moment în care își aminti de mine. De țipătul meu înfundat în urechea lui. De geamătul meu de moarte, delicios. De splendidă mea carne albă ce nu văzuse niciodată soarele, carne de prunc spintecată atît de frumos de lama cuțitului său. Pătruns de fierbințeală, începu să tremure – o plăcere înțepătoare care-l făcu să simtă furticături pe brațe și pe picioare. Mă băgase în sacul de pînză cerată, la un loc cu crema de ras și lama de bărbierit de pe polița scobită în pămînt, cu cartea de sonete și cu cuțitul plin de sînge. Le azvîrlise în sac lîngă gambele, degetele mele de la mîini și picioare, dar își impusese să nu uite să le scoată din sac înainte ca sîngele meu să se închege în cursul nopții. Dintre toate păstrase numai cartea cu sonete și cuțitul.

La slujba de seară erau tot soiul de cîini. Unii, cei care-mi plăceau cel mai mult, își înălțau capul imediat ce adulmecau vreun miros mai interesant.

Fie că mirosul era tare, fie că nu-l puteau identifica numaidecît, fie că ştiau exact despre ce era vorba – creierul lor anunţându-i: ah, biftec tartar! –, se luau după miros pînă ce ajungeau direct la sursă. În faţa obiectului real, a poveştii adevărate, decideau ce să facă. Aşa operau ei. Nu-şi stăvileau dorinţa de-a cunoaşte doar pentru că mirosul era neplăcut sau obiectul, periculos. Vînau pur şi simplu. La fel am procedat şi eu.

Domnul Harvey duse sacul cerat, portocaliu, conţinînd rămăşiţele mele, pînă la o groapă de gunoi situată la vreo doisprezece kilometri de cartierul nostru, pe un teren pînă de curînd viran, în preajma şinelor de cale ferată şi a unui atelier de reparat motociclete. Puse radioul pe un post ce transmitea colinde de Crăciun. Stînd în maşina sa încăpătoare de teren, fluiera şi se felicita în gînd, simţindu-se sătul. Plăcintă cu mere, sandwichi cu brînză, îngheţată, cafea. Sătul. Devenea tot mai bun – nu recurgea niciodată la schemele vechi care l-ar fi plictisit, ci cu fiecare nouă crimă îşi făcea cîte o surpriză, cîte un dar sieşi.

Aerul din maşină era rece, sticlos. Puteam zări fuioarele umede ce-i ieşeau pe nări, ceea ce mă făcu să vreau să-mi palpez plămîinii încremeniţi.

O luă pe o alee subţire ca o aţă, drum ce despărţea două zone industriale. Maşina săltă zdravăn cînd nimeri peste o groapă mai mare şi siguranţa de plastic de la sacul în care se afla cadavrul meu se izbi de şurubul ce fixa roata de rezervă, crăpîndu-se.

„La dracu’”, zise domnul Harvey. Dar îşi relua numaidecît fluieratul.

Mi-am amintit că mai umblasem o dată pe acest drum, tatăl meu stînd în faţă la volan, iar Buckley ghemuit lîngă mine în spate – o singură centură de siguranţă servindu-ne amîndurora – o

splendidă evadare de acasă. Tatăl meu întrebese care din noi voia să vadă cum dispăre un frigider.

— O să-l înghită pământul! ne-a zis el. Își pusese pălăria pe cap și-și trăsese mănușile negre din piele de căprioară, după care jinduiam atîta. Știam că mănușile înseamnă să fii adult, iar cele cu un singur deget să nu fii. (În 1973, de Crăciun, mama îmi făcuse cadou o pereche de mănuși. Pînă la urmă, ele au încăput pe mîna lui Lindsey, dar ea știa foarte bine că mănușile erau de fapt ale mele. Într-o zi, întorcîndu-se de la școală, mi le-a lăsat la marginea lanului de porumb. Întotdeauna făcea chestia asta – îmi lăsa cîte ceva.)

— Pământul are gură? a întrebat Buckley.

— O gură mare și rotundă, dar fără buze, i-a răspuns tata.

— Jack, a intervenit mama rîzînd, destul. Știi bine că l-am văzut o dată mîrîind la niște flori de gura leului!

— Vreau să merg și eu, am zis. Tatăl meu mi-a spus că era o mină abandonată ce se surpase, devenind puț. Nu-mi păsa. Mi-ar fi plăcut să văd pământul înghițind ceva, de pildă, un copil.

De aceea, văzîndu-l pe domnul Harvey că mă duce la puț, nu puteam să nu recunosc cît de deștept era. Sacul era într-un seif de metal, iar eu în interiorul acelei greutăți.

Cînd a ajuns la puț se înserase deja. Lăsa seiful în mașină și se apropie de casa familiei Flanagan, o casă înălțată pe terenul cu puțul. Familia Flanagan își câștiga existența din taxa pe care o percepea de la cei care-și abandonau vechiturile în puț.

Domnul Harvey bătu la ușa unei căsuțe albe și îi răspunse o femeie. O aromă de rozmarin și de miel se înălță pînă la mine în rai și, venind dinspre spatele casei, mirosul ajunse la nările domnului Harvey care zări în bucătărie un bărbat.

— Bună seara, domnule, îi spuse doamna Flanagan. Ați adus ceva?

— În portbagajul mașinii, îi răspunse domnul Harvey. Pregătise o bancnotă de douăzeci de dolari.

— Ce aveți în el, un cadavru? glumi ea.

Era ultimul lucru ce i-ar fi trecut prin minte acestei femei care locuia într-o căsuță pe cât de mică, pe atât de plăcută. Avea un soț care era mai tot timpul acasă, prins cu câte o reparație, un om care, fiind fără serviciu, se purta frumos cu ea, și mai avea un băiețel destul de mic ca să creadă că mama lui era singurul lucru pe lume.

Domnul Harvey zîmbi și, văzîndu-i chipul luminat de zîmbet, nu mi-am întors privirea.

— Seiful cel vechi al tatălui meu, l-am adus în sfîrșit, spuse el. De ani de zile plănuiesc să fac asta. Nimeni nu-și mai amintește combinația.

— E ceva în el? întrebă ea.

— Aer stătut.

— Dați mașina cu spatele. Aveți nevoie de ajutor?

— Mi-ar prinde bine, răspunse el.

Familia Flanagan nu a bănuțit nici un moment că fata despre care aveau să citească în ziare în următorii câțiva ani – **DISPĂRUTĂ DE ACASĂ, O CRIMĂ?; ANTEBRĂȚ DESCOPERIT DE UN CÎINE DIN VECINI; FATĂ, 14 ANI, PROBABIL UCISĂ ÎN LANUL DE PORUMB AL LUI STOLFUZ; ATRAGEM ATENȚIA TUTUROR FEMEILOR TINERE; PRIMĂRIA REORGANIZEAZĂ TERENURILE DE LÎNGĂ ȘCOLI; LINDSEY SALMON, SORA FETEI MOARTE, ȚINE DISCURSUL DE ABSOLVIRE** – se afla în seiful de metal cenușiu adus într-o seară de un bărbat singur care le-a dat douăzeci de dolari ca să-l arunce în puț.

Pe drumul înapoi la mașină, domnul Harvey își băgă mîna în buzunar, unde se afla brățara mea de argint cu amuletele. Nu-și amintea să o fi scos de pe mîna mea. Nu-și amintea nici că a vîrît-o în buzunarul pantalonilor săi curați. O pipăi, descoperind cu buricul degetului arătător metalul auriu și neted al pietrei de Pennsylvania, călcîiul pantofiorului de balet, gaura minusculului degetar și spițele bicicletei cu roți care mai funcționau încă. Ajuns pe Route 202, trase pe marginea șoselei și mîncă un sandvici cu lebăr pe care și-l preparase mai devreme în ziua aceea, după care se îndreptă spre șantierul aflat la sud de Downingtown. Acolo nu era țiipenie de om. Pe atunci nu exista nici un fel de pază în parcurile industriale. Parcă mașina lîngă o toaletă ecologică, pregătindu-și o scuză în eventualitatea improbabilă că ar fi avut nevoie de așa ceva.

Cînd mă gîndeam la domnul Harvey îmi venea în minte acest deznodămînt – cum o luase printre gropile mocirloase și cum se rătăcise printre buldozerele adormite – de o masivitate atît de înfricoșătoare în beznă. În noaptea de după moartea mea, cerul era albastru închis, iar în acest spațiu deschis domnul Harvey putea vedea la distanță de cîțiva kilometri. Am ales să rămîn cu el, să scrutez și eu acei kilometri din depărtare, așa cum îi scruta el. Voiam să merg acolo unde mergea el. Nu mai ninge, dar începuse să adie un vînticel. Făcu cîțiva pași spre ceea ce instinctul lui de constructor îi spunea că avea să fi curînd un bazin cu apă și, oprindu-se, pipăi amuletele pentru ultima oară. Îi plăcea piatra de Pennsylvania pe care tatăl meu îmi gravase inițialele – preferata mea era bicicleta minusculă –, o smulse și și-o vîrî în buzunar. Aruncă brățara cu celelalte amulete în ceea ce avea să devină nu peste mult timp un lac artificial.

Cu două zile înainte de Crăciun, l-am zărit pe domnul Harvey citind o carte despre triburile Dogon și Bambara din Mali. Când a ajuns la pasajele care descriau pînza și frînghiile folosite de aceștia la construirea încăperilor, în mintea lui s-a aprins o scînteie. Simțea din nou nevoia să construiască, să experimenteze, așa cum făcuse cu bordeiul, și se decise asupra unui cort nupțial ca acela descris în carte. Avea să adune materiale cît se poate de simple și să-l isprăvească în cîteva ore în curtea din spate.

După ce făcuse praf toate sticlele cu corăbii, tatăl meu îl găsi acolo.

Afară era frig și domnul Harvey avea pe el doar o cămașă subțire de bumbac. Împlinise treizeci și șase de ani în anul ăla și devenise pasionat de sudură. De aceea ochii îi erau mereu înroșiți și mulți oameni, printre care și tatăl meu, credeau că domnul Harvey se apucase de băut.

— Ce-i aia? îl întrebă tatăl meu.

În ciuda bolii de inimă de care sufereau bărbații din neamul Salmon, tatăl meu se ținea destul de bine. Era un bărbat mai solid decît domnul Harvey și, dînd ocol casei verzi cu acoperiș de șindrilă și ajungînd în curtea din spate unde l-a zărit pe Harvey ridicînd ceva ce aducea cu niște stîlpi de susținere, părea chiar mai înalt și mai vînjos. Tatăl meu gemea, căci mă zărise în cioburile de sticlă. L-am urmărit cum o ia direct pe peluză în pas agale, așa cum fac copiii cînd se duc la școală. Era cît pe ce să șteargă cu palma gardul de soc al domnului Harvey.

— Ce-i aia? îl întrebă el din nou.

Domnul Harvey se opri cît să-i arunce o privire, după care se întoarse la lucrul său.

— Un cort de rogojini.

— Ce-i aia?

— Domnule Salmon, îmi pare rău de pierderea pe care ați suferit-o, zise el.

Revenindu-și, tatăl meu îi răspunse cum se cuvine.

— Mulțumesc.

Parcă ar fi avut o piatră înțepenită în gât.

Urmă un moment de tăcere, după care domnul Harvey, dându-și seama că tatăl meu nu avea de gând să plece, îl întrebă dacă nu dorea să-i dea o mână de ajutor.

Și astfel l-am văzut din rai pe tatăl meu înălțînd un cort cot la cot cu bărbatul care mă omorîse.

Tatăl meu nu învață prea multe. Învață să treacă stinghiile arcuite prin pilonii despicați în vîrf și să înnoade în jurul lor vergelele mai subțiri astfel încît ele să alcătuiască jumătăți de arc în cealaltă direcție. Învață să adune capetele acestor vergele și să le treacă prin barele transversale. Află că făcea toate astea fiindcă domnul Harvey citise despre tribul Imezzureg¹ și voia să construiască un cort după modelul corturilor lor. Tatălui meu i se confirmă opinia generală cum că individul era într-adevăr ciudat. Deocamdată asta era tot.

Dar după ce isprăviră cu schelăria — treabă de un ceas — domnul Harvey se duse în casă fără să spună de ce. Tatăl meu credea că sosise momentul să facă o pauză, că domnul Harvey se dusesese să facă niște cafea sau să fiarbă ceai.

Se înșela. Domnul Harvey se dusesese în casă și urcase la etaj ca să verifice cuțitul de vînătoare pe care-l lăsase în dormitor. Acesta era tot pe noptieră, unde-și mai ținea și caietul de notițe în care deseori în toiul nopții își așternea schițele pe care le visa. Aruncă o privire iscoditoare într-un sac de hîrtie. Pe lamă, sîngele meu se înnegriise. Amintirea întîmplării, amintirea a ceea ce făcuse

1. Ramură a tuaregilor din Sahara.

în bordei îi aduse aminte de ceva ce citise despre un trib din Scoția. După ce era gata cortul pentru tinerii căsătoriți, femeile tribului se străduiau să-i facă o prelată cât mai frumoasă.

Afară începuse să ningă. Era prima zăpadă de la moartea mea și tatălui meu nu-i scăpă acest lucru.

— Te aud, scumpa mea, îmi zise el, deși eu nu rostisem nici un cuvânt. Ce-i?

M-am concentrat intens asupra mușcatei uscate din câmpul său vizual. Credeam că, dacă o voi putea face să înflorească, va primi răspuns. În raiul meu înflorise. În raiul meu petalele de mușcată involburate îmi ajungeau pînă la brîu. Pe Pămînt nu se întîmplă nimic.

Dar printre fulgii de nea am observat ceva: tatăl meu privea spre casa cea verde cu alți ochi. Începuse să-și pună întrebări.

În casă, domnul Harvey își pusese pe el o cămașă groasă de flanelă, dar primul lucru pe care-l observă tatăl meu era vrăful de cearșafuri albe de bumbac pe care acesta le purta în brațe.

— La ce servesc? îl întrebă tatăl meu. Deodată nu mai putea să nu aibă în fața ochilor chipul meu.

— Prelată, zise domnul Harvey. Cînd îi dădu tatălui meu un rînd de cearșafuri, dosul mîinii lui atinse degetele tatălui meu. Fu ca un șoc electric.

— Dumneata știi ceva, îi zise tatăl meu.

Întîlnindu-i privirea, domnul Harvey nu-și plecă ochii, dar rămase tăcut.

Lucrau împreună, iar fulgii de nea cădeau plutind pe pămînt. Din cauza mișcării, tatăl meu își simțea adrenalina zbătîndu-i-se în sînge. Verifică în minte tot ce știa. L-a întrebat cineva pe omul ăsta unde era în ziua dispariției mele? L-a văzut careva pe omul ăsta în lanul de porumb?

Știa că vecinii fuseseră luați la întrebări. Polițiștii umblaseră metodic din casă în casă.

Tatăl meu și domnul Harvey întinseră cearșafurile peste domul arcuit, ancorându-le de pătratul alcătuit din traversele ce legau pilonii despicați în vîrf, după care agățară celelalte cearșafuri de barele transversale astfel încît capetele de jos ale cearșafurilor măturau pămîntul.

Cînd isprăviră treaba, fulgii de nea se odihneau pe cupolă. Zăpada astupase cutele cămășii tatălui meu, așezîndu-se șirag pe catarama curelei. Am simțit o durere. Mi-am dat seama că n-am s-o mai zbughesc niciodată cu Holiday afară pe zăpadă, niciodată n-am s-o mai trag cu sania pe Lindsey, n-am să-l mai învăț pe frățiorul meu, în pofida vocii rațiunii, cum să preseze zăpada cu dosul palmei ca să-i dea forma unei ghiulele. Stăteam singură într-o mare de petale strălucitoare. Pe Pămînt fulgii pluteau puri și ușori, ca o cortină căzînd.

Stînd în cort, domnul Harvey se gîndea la fecioara mireasă adusă pe o cămilă pentru unul dintre bărbații tribului Imezzureg. Cînd tatăl meu se îndreptă spre el, domnul Harvey ridică mîna.

— Ajunge, zise el. De ce nu te duci acasă?

Sosise momentul ca tatăl meu să se gîndească la ceva de spus. Dar nu-i veni în minte decît numele meu:

— Susie, șopti el, a doua silabă răsucindu-se ca un șarpe.

— Abia am terminat de construit un cort, zise domnul Harvey. Ne-au văzut vecinii. Sîntem amici acum.

— Dumneata știi ceva, zise tatăl meu.

— Du-te acasă. N-am cum să te ajut.

Domnul Harvey nu zîmbi și nici nu făcu un pas înainte. Se retrase în cortul nupțial și lăsă să cadă ultimul cearșaf alb, de bumbac, cu monogramă.

Cinci

O parte din mine ar fi vrut o răzbunare rapidă, ar fi vrut ca tatăl meu să devină omul care nu fusese niciodată: bărbatul înrăit de ură, așa cum vezi în filme sau cum se întâmplă în cărțile pe care le citește lumea. Un ins oarecare pune mîna pe o pușcă sau pe un cuțit și ia urma uci-gașului familiei sale. Îl termină fără să clipească și toată lumea bate din palme.

Iată însă cum stăteau lucrurile:

Se scula în fiecare dimineată. Înainte să se deștepte de-a binelea, era cel care fusese din-totdeauna. Însă o dată cu trezirea conștiinței se simțea ca și cînd i s-ar fi strecurat în suflet otravă. La început nici nu se putea ridica din pat. Zăcea întins sub o povară imensă. Pe urmă numai mișcarea îl putea liniști și atunci se mișca fără oprire, nici o mișcare nefiind de ajuns. Sentimentul de vinovăție, mîna Domnului apăsîndu-l, spunîndu-i: *N-ai fost acolo atunci cînd fiica ta avea nevoie de tine.*

Cînd tatăl meu s-a dus la domnul Harvey, mama sedea în holul de la intrare lîngă o statuie a Sfîntului Francisc pe care o cumpăraseră împreună. La întoarcere, tatăl meu n-o mai găsi pe mama acolo. O strigă, îi rosti numele de trei ori, parcă dorindu-și ca ea să nu apară, apoi urcă scările spre „bîrlog“ ca să-și noteze ceva în carnetul cu spirală: „Îi place să bea? Îmbată-l. Poate-i

vorbăreț din fire". Apoi: „Cred că Susie mă **privește**". În rai, eram nebună de fericire. Am **îmbrățișat-o** pe Holly, am **îmbrățișat-o** pe Franny. Eram convinsă că tata știa.

Lindsey trânti ușa de la intrare mai tare ca de obicei și tatăl meu fu bucuros să audă zgomot. Se temea să mai scrie, să-și noteze cuvintele. Ca un ecou, trântitul ușii îi evocă după-amiaza ciudată pe care o petrecuse și îl readuse în prezent, în toiul activității, acolo unde trebuia să se afle ca să nu fie luat de val. Înțelegeam asta – nu spun că nu-mi plăcea, că nu-mi amintea de momentele când ședeam la masă trebuind să o ascult pe Lindsey cum le povestea părinților mei despre extemporalele ei atât de strălucitoare, ori despre profesorul de istorie care avea să o recomande pentru consiliul de onoare al orașului, dar Lindsey trăia și cei vii meritau și ei atenție.

Bocănea pe scări. Ghetetele ei izbeau scîndurile de brad ale scării, făcînd să răsunе toată casa. Oi fi avut eu pică pe ea din cauza atenției pe care i-o acorda tatăl meu, dar o respectam pentru felul în care își rezolva treburile. Dintre toți cei din familia mea, Lindsey era singura care trebuia să înfrunte ceea ce Holly botezase „sindromul morților umblători“, atunci cînd lumea îl vede pe răposat, dar nu te vede pe tine.

Cînd se uitau la Lindsey, oamenii, chiar și tata și mama, mă vedeau pe mine. Lindsey nu era nici ea imună. Se ferea de oglinzi. Făcea duș numai pe întuneric.

Ieșea de sub duș și bîjbîia după suportul de prosoape. În întuneric se simțea în siguranță, aburii umezi desprinși din plăcile de gresie o înveleau protector. Cînd era liniște în casă sau cînd de jos se auzeau murmure, știa că nu va fi deranjată. Erau momentele în care se putea gîndi

la mine, o chestie pe care o făcea în două feluri: fie se gîndea la *Susie*, la acest singur cuvînt și plîngea, lăsînd lacrimile să i se rostogolească pe obrajii deja umezi, știind că n-o vedea nimeni, că nimeni nu cuantifica drept suferință această substanță nocivă, fie își imagina că fug, își imagina că scap, se imagina pe sine ca fiind cea prinsă, zbătîndu-se pînă ce reușea să se elibereze. Se lupta cu veșnica întrebare: *Unde-i Susie acum?*

Tatăl meu trăgea cu urechea la Lindsey care era în camera ei. Zbang, ușa trîntită cu putere. Tronc, cărțile zvîrlite pe jos. Scîrț, trîntirea pe pat. Ghetele, bum, bum, aruncate pe podea. Cîteva minute mai tîrziu, tata stătea în dreptul camerei ei.

— Lindsey, zise el, ciocnînd la ușa.

Nici un răspuns.

— Lindsey, pot să intru?

— Du-te de aici! sosi răspunsul ei ferm.

— Te rog, scumpo, o imploră el.

— Du-te de aici!

— Lindsey, icni tatăl meu, ținîndu-și respirația, de ce nu mă lași să intru?

Își sprijini fruntea de ușa dormitorului. Simți atingerea lemnului rece și o clipă uită de tîmplele ce-i zvîcneau, de bănuiala ce i se sădise în minte și care nu-i dădea pace. *Harvey, Harvey, Harvey.*

În ciorapi, Lindsey se apropie tiptil de ușa. Cînd o descuie, tatăl meu se trase înapoi și-și pregăti o mină care să-i spună, spera el, „Nu fugi“.

— Ce-i? întrebă ea. Avea un chip rigid, un afront. Ce-i?

— Vreau să. știu cum te simți, îi spuse el. Reflecta la cortina căzută între el și domnul Harvey, la faptul că lăsase să-i scape prada. Simțea un reproș tăcut. Copiii lui umblau pe străzi, mergeau la școală și în drumul lor treceau pe

lîngă casa cea verde a domnului Harvey. Avea nevoie de copilul său ca să-și revină.

— Vreau să fiu singură, îi zise Lindsey. E chiar atît de complicat?

— Mă găsești aici dacă ai nevoie de mine, zise el.

— Tată, uite ce, zise sora mea, făcîndu-i o singură concesie, mă ocup singură de asta.

Ce-ar fi putut el face? Ar fi putut să încalce regula și să-i spună: „Nu sînt, nu pot, nu mă face să...“, dar rămase mut cîteva clipe, după care se retrase.

— Înțeleg, zise el, deși nu înțelegea.

Aș fi vrut să-l prind și să-l ridic, ca în statuile pe care le văzusem în albumele de artă. O femeie ridicînd un bărbat. Salvarea pe invers. Fiica spunîndu-i tatălui ei: „E bine. Ești bine. Am să te feresc de orice rău.“

L-am văzut însă că se duce să îi dea un telefon lui Len Fenerman.

În primele săptămîni, polițiștii se purtau aproape cu deferență. În cartierele rezidențiale nu era un lucru obișnuit să auzi de fete ucise și dispărute. Și, cum nu se ivise nici o pistă care să-i conducă la cadavrul sau la ucigașul meu, polițiștii deveneau tot mai nervoși. Există un interval al timpului cînd apar de obicei probele materiale. Acest interval se micșora cu fiecare zi.

— Domnule Fenerman, nu vreau să par irațional, îi zise tatăl meu.

— Spuneți-mi Len.

În colțul biroului era poza mea de școală pe care Len Fenerman o primise de la mama. El știuse înainte ca vorbele să fie rostite că eram deja moartă.

— Sînt sigur că un vecin de-al nostru știe ceva, îi zise tatăl meu, privind pe fereastra „bîrlogului“ său spre lanul de porumb. Proprietarul terenului

declarase presei că de-acum înainte avea să lase pământul necultivat.

— Cine-i și ce vă face să credeți acest lucru? îl întreabă Len Fenerman. Își alege un creion scurt și ros la capăt de pe raftul de metal al biroului.

Tatăl meu îi povestește despre cort, despre felul cum domnul Harvey îi spusese să se ducă acasă, cum îmi rostise numele, despre faptul că vecinii îl considerau un om ciudat, fără o slujbă permanentă, fără copii.

— Am să verific, îi zise Len Fenerman, căci era de datoria lui să facă acest lucru. Țasta era rolul pe care-l juca în piesă. Dar ceea ce îi spusese tatăl meu îi oferea prea puțin sau chiar nimic de la care să pornească.

— Nu vorbiți cu nimeni și nu mai luați legătura cu dînsul, îl avertiză Len.

După ce puse receptorul în furcă, tatăl meu se simți ciudat de gol pe dinăuntru. Stors de vlagă, deschise ușa „bîrlogului” și o închise încet în urma sa. În hol o strigă pentru a doua oară pe mama pe nume: Abigail!

Ea era jos în baie și mîncea pe furiș din pricoidalele pe care firma tatălui meu ni le trimitea întotdeauna de Crăciun. Le mîncea lacom; prăjiturile explodau ca niște aștri în gura ei. În vara cînd fusese însărcinată cu mine purtase mereu aceeași rochie largă, cadrilată, nefiind dispusă să dea banii pe alta. Mîncea tot ce-i poftea inima și-și mîngîia burta spunînd „Mulțumesc, bebelușule”, în timp ce ciocolata i se prelingea pe sîni.

Se auzi o bătaie la baza ușii.

— Mami?

Ascunse prăjiturile în dulapul cu medicamente, înghițind iute ce mai avea în gură.

— Mami? repetă Buckley cu un glas somnoros.
Mammmmm-miii!

Mama detesta acest cuvînt.

Cînd deschise uşa, frăţiorul meu i se agăţă de genunchi, lipindu-şi obrazii de carnea de deasupra lor.

Auzind mişcare, tatăl meu coborî în bucătărie. Încercau să-şi găsească liniştea ocupîndu-se amîndoi de Buckley.

— Unde-i Susie? întrebă Buckley în timp ce tatăl meu întindea pe pîine untul de arahide. Pregăti trei porţii. Una pentru sine, una pentru mama şi una pentru fiul său de patru anişori.

— Ai pus la loc jucăria? îl întrebă tatăl meu pe Buckley, mirîndu-se că evită în continuare subiectul cu singura persoană care-l aborda frontal.

— De ce se simte rău mami? îl întrebă Buckley.

Amîndoi o priveau pe mama în timp ce ea îşi fixase privirea asupra chiuvetei.

— N-ai vrea să mergem la grădina zoologică săptămîna asta? îl întrebă tatăl meu. Se ura pentru asta. Ura mita şi subterfugiul – minciuna. Cum să-i spună însă fiului său că sora lui mai mare ar fi putut să fie undeva tăiată în bucăţi?

Auzind însă cuvintele *grădina zoologică* şi tot ce însemna ea – pentru el mai ales *maimuţele*! – Buckley o luă pe poteca susurîndă a uitării pentru încă o zi. Umbra anilor nu era prea grea peste trupul său mititel. Ştia că plecasem de-acasă, dar oamenii care plecau se întorceau de fiecare dată.

Mergînd din casă în casă, Len Fenerman nu descoperise nimic deosebit în legătură cu George Harvey. Domnul Harvey locuia de unul singur, dar se vorbea că intenţionase să se mute împreună cu soţia, care murise cu cîtva timp înainte. Construia căsuţe de păpuşi pentru cîteva magazine de specialitate şi se ţinea departe de lume. Asta era tot ce se ştia. Deşi nu se putea spune că era

prietenos, se bucurase întotdeauna de simpatia vecinilor. Fiecare duplex își avea povestea sa. Lui Len Fenerman, mai ales, povestea lui George Harvey i se părea convingătoare.

Nu, zise Harvey, nu cunoștea prea bine familia Salmon. Îi văzuse pe copii. Fiecare știa cine are și cine n-are copii, spusese el, ținându-și capul nițel aplecat spre stînga.

— Se văd jucăriile în curte. Casele astea sînt întotdeauna mai vesele, observase el, întrerupîndu-se brusc.

— Înțeleg că ați avut de curînd o discuție cu domnul Salmon, îi zise Len la a doua sa vizită în casa cea verde și sumbră.

— Da, ce-i rău în asta? l-a întrebat domnul Harvey clipind întruna. Mă duc să-mi iau ochelarii, adăugase el. Lucram la ceva migălos despre al doilea Imperiu.

— Al doilea Imperiu? întrebă Len.

— Sînt gata cu comenzile de Crăciun și-mi pot permite să experimentez, zise domnul Harvey.

Len îl urmă în spate, unde o masă de sufragerie era proptită de perete. Pe ea erau înșirate zeci de bucățele care aduceau cu niște lambriuri miniaturale.

Cam ciudat, gîndi Fenerman, dar asta nu-l face un ucigaș.

Domnul Harvey își puse ochelarii și numai-decît își dădu drumul.

— Da, domnul Salmon a ieșit să se plimbe și m-a ajutat să construiesc cortul nupțial.

— Cortul nupțial?

— În fiecare an fac cîte ceva pentru Leah, zise el. Pentru soția mea. Sînt văduv.

Len se simțea ca și cînd ar fi atentat la viața intimă a acestui om.

— Aha, înțeleg, zise el.

— Mă simt groaznic cînd mă gîndesc la ce i s-a putut întîmpla bieteii fetei, zise domnul Harvey. Am încercat să-i spun asta domnului Salmon. Dar știu din experiență că, în asemenea momente, nimic nu are sens.

— Construiți în fiecare an acest cort? îl întrebă Len Fenerman. Era ceva ce putea fi confirmat de către vecini.

— Înainte îl construiam înăuntru, dar anul ăsta am încercat să-l fac afară. Ne-am căsătorit iarna. M-am gîndit că va ține pînă la o ninsoare mai puternică.

— Unde înăuntru?

— La subsol. Dacă doriți, vă pot arăta. Acolo păstrez încă toate lucrurile lui Leah.

Dar Len nu insistă.

— V-am deranjat destul, zise el. Voiam doar să cercetez zona pentru a doua oară.

— Cum merge ancheta? îl întrebă domnul Harvey. Ați găsit ceva?

Len detesta genul ăsta de întrebări, deși presupunea că oamenii căror le viola intimitatea erau îndreptățiți să le pună.

— Uneori cred că indiciile sosesc la timpul potrivit, zise el. Adică dacă țin neapărat să fie descoperite. Era un răspuns criptic, de genul „Confucius a zis”, dar își făcea efectul asupra aproape fiecărui civil.

— Ați vorbit cu băiatul familiei Ellis? îl întrebă domnul Harvey.

— Am discutat cu ai lui.

— Aud că a maltratată cîteva animale din zonă.

— Pare un puști periculos, vă asigur, zise Len, dar a lucrat la mall în ziua crimei.

— Există martori?

— Da.

— E singura mea ipoteză, zise domnul Harvey. Aș vrea să vă pot ajuta mai mult.

Len simțea că omul era sincer.

— În mod sigur e cam într-o dungă, zise Len când îl sună pe tatăl meu, dar n-am nimic împotriva lui.

— Ce-a zis de cort?

— Că l-a construit pentru Leah, soția lui.

— Din câte-mi amintesc, doamna Stead i-a spus lui Abigail că pe soția lui o chema Sophie, zise tatăl meu.

Len își verifică carnețelul.

— Nu, Leah. Mi-am notat.

Tatăl meu avu o clipă de ezitare. De unde oare aflase de numele Sophie? Era sigur că și el l-a auzit, dar asta cu ani în urmă la o petrecere cu vecinii unde numele copiilor, soților și soțiilor pluteau ca o ploaie de confetti peste talmeș-balmeșul de prezentări și nimicurile povestite doar de dragul impresiei de familiaritate — toate prea vagi ca să ți le poți aminti a doua zi.

Își aduse aminte însă că domnul Harvey nu venise la acea sindrofie. De fapt, nu participase la nici una dintre ele, ceea ce în ochii multora dintre vecini se adăuga ciudățeniei omului, chiar dacă nu și în cei ai tatălui meu. Nici el nu se simțise niciodată în largul său la aceste eforturi colective de convivialitate.

Tata își notă „Leah?” în carnețel, apoi „Sophie?”, fără să știe că începuse o listă cu numele femeilor moarte.

În ziua de Crăciun familia mea s-ar fi simțit mai bine în rai. Crăciunul era destul de ignorat în raiul meu. Unii se îmbrăcau numai în alb, pretinzând că sînt fulgi de zăpadă, dar în afară de asta nu se întîmpla nimic. Samuel Heckler a venit la noi într-o vizită inopinată. Nu semăna deloc cu un fulg de zăpadă. Purta jacheta de piele a fratelui său mai mare peste o salopetă militară cam largă pentru el.

Fratele meu se juca în camera de zi. Mama se bucura că îi cumpărase din vreme cadourile. Lindsey primi o pereche de mănuși și un strugurel cu aromă de cireșe. Tata se alese cu cinci batiste albe comandate de mama prin poștă cu luni înainte. De fapt, cu excepția lui Buckley, nimeni nu voia nimic. În zilele de dinaintea Crăciunului becurile de pe brad rămaseră neaprinse. Ardea doar lumînarea de la fereastra „bîrlogului“, pe care tatăl meu o aprindea după lăsarea întinericului. Însă după orele patru mama, sora și fratele meu nu mai ieșeau din casă. Eu eram singura care o vedeam.

— E cineva afară! strigă fratele meu.

Construia un zgîrie-nori și acesta mai avea puțin pînă să se prăbușească.

— Are un geamantan.

Mama își lăsă paharul cu lichior de ouă în bucătărie și veni în hol. Lindsey, ca de fiecare sărbătoare, se simțea obligată să-și petreacă ziua în camera de zi. Juca Monopoly cu tata și se cruțau reciproc, sărind amîndoi peste căsuțele mai brutale. Desființaseră Taxa pe Lux, ignorau Ghinionul.

În hol mama își netezi fusta. Îl așează pe Buckley în fața ei și-și puse brațele pe umerii lui.

— Așteaptă ca omul să bată la ușă, zise ea.

— Poate că-i părintele Strick, îi spuse tatăl meu lui Lindsey, după ce încasă cincisprezece dolari pentru locul doi la concursul de frumusețe.

— Sper că nu, măcar de dragul lui Susie, îndrăzni Lindsey.

Tata insista ca sora mea să-mi rostască numele. Ea dădu duble și se deplasă pe Marvin Gardens.

— Asta face douășpatru de dolari, zise tatăl meu, dar am să iau doar zece.

— Lindsey, strigă mama. Ai un musafir.

Tatăl meu o urmări pe sora mea cum se ridică și iese din cameră. Amîndoi o urmăream. Acum ședeam eu cu tata. Eram strigoiul de pe tabla de joc. Tatăl meu avea privirea ațintită asupra vechiului pantofior ce stătea într-o rină în cutia de Monopoly. De-aș fi putut să-l ridic, să-l fac să sară de pe Boardwalk pe Baltic, unde susțineam mereu că trăiesc oameni mai buni! „Asta pentru că ești o ciudată“, zicea Lindsey. Tatăl meu spunea: „Sînt mîndru că n-am crescut o snoabă“.

— Căile ferate, Susie, zise el. Întotdeauna ți-a plăcut să fii proprietara căilor ferate.

Ca să-și scoată în evidență moțul și cîrlionțul de pe creștet, Samuel Heckler își pieptăna părul pe spate. La treisprezece ani cîți avea, arăta, în hainele de piele neagră, a vampir adolescent.

— Crăciun fericit, Lindsey, îi zise el sorei mele, întinzîndu-i o cutiuță împachetată în hîrtie albastră.

Urmăream atentă ce se întîmpla: trupul lui Lindsey începuse să se înmoaie. Se străduia din răspuțeri să-i țină pe toți la distanță, pe toți, în afară de Samuel Heckler, pe care-l găsea băiat drăguț. Precum un ingredient dintr-o rețetă, inima ei se topise și, făcînd abstracție de moartea mea, Lindsey avea treisprezece ani, Samuel era drăguț și, pe deasupra, o vizitase în ziua de Crăciun.

— Am auzit că te-au declarat supradotată, zise el, fiindcă nu vorbea nimeni. Și pe mine.

Mama își aminti numaidecît și comută rapid pe pilotul-gazdă automat.

— N-ai vrea să iei loc? reuși ea să spună. Am niște lichior în bucătărie.

— Minunat, zise Samuel Heckler și, spre uimirea lui Lindsey și a mea, îi oferî brațul surorii mele.

— Ce-i aia ? întrebă Buckley, venind în urma lor și arătînd spre ceea ce crezuse că-i un geaman-tan.

— Un alto, zise Samuel Heckler.

— Ce ? întrebă Buckley.

Lindsey interveni.

— Samuel cîntă la saxofon alto.

— Încerc, zise Samuel.

Fratele meu nu mai întrebă ce-i aia saxofon. Știa ce era Lindsey: o „sclifosită“, cum o pore-clisem eu, ca în „Buckley, fii liniștit, Lindsey-i o sclifosită“. Aveam obiceiul să-l gîdil în timp ce rosteam aceste cuvinte și uneori îmi vîram capul în burta lui, împungîndu-l și repetînd întruna „țîfnă-nțepată“, pînă cînd mă potopea cu hohotele lui de rîs.

Buckley se luă după cei trei în bucătărie întrebînd așa cum făcea măcar o dată pe zi:

— Unde-i Susie ?

Tăceau cu toții. Samuel privi spre Lindsey.

— Buckley, strigă tatăl meu din camera alăturată, vino să joci Monopoly cu mine.

Pe fratele meu nu-l chemase nimeni niciodată să joace Monopoly. Toți ziceau că-i prea mic, dar ăsta era farmecul Crăciunului. Alergă într-un suflet în camera de zi. Tatăl meu îl ridică și-l puse în poala lui.

— Vezi pantofiorul ăla ? îl întrebă tata.

Buckley dădu din cap.

— Vreau să ascuți tot ce-ți spun despre el, da ?

— Susie ? întrebă fratele meu, făcînd într-un fel legătura dintre ele.

— Da, am să-ți povestesc unde-i Susie.

Sus, în rai, am început să plîng. Ce altceva aș fi putut face ?

— Acest pantofior era piesa cu care Susie juca Monopoly, îi zise tatăl meu. Eu sînt uneori

mașinuța, alteori roaba. Lindsey e bucata de fier, iar mamei atunci când se joacă îi place tunul.

— Ți-e un câine?

— Da, e Scottie.

— Al meu!

— În regulă, zise tatăl meu.

Era plin de răbdare. Descoperise un mod prin care să-i explice. Îl ținea pe fiul său în poală și în timp ce vorbea simțea trupșorul lui Buckley pe genunchiul său – o greutate foarte omenească, foarte caldă, foarte vie. O greutate care-l liniștea.

— De-acum înainte, Scottie va fi piesa ta. Te-ntreb iar, care-i piesa lui Susie?

— Pantofiorul, zise Buckley.

— Corect, iar eu sînt mașina, Lindsey, fierul, iar mama, tunul.

Fratele meu se concentrează foarte tare.

— Hai să punem toate piesele pe tablă, bine? Tu ești primul. Pune-le și pentru mine.

Buckley apucă un pumn de piese, apoi încă unul, pînă când toate piesele erau așezate între Chance și Community Chest.

— Să spunem că piesele celelalte sînt prietenii noștri.

— Ca Nate?

— Corect, prietenul tău, Nate, va fi pălăria, iar tabla va fi lumea. Acum, dacă ți-aș spune că după ce-am dat cu zarurile una dintre piese va fi luată, ce-nseamnă asta?

— Că nu mai poate juca?

— Corect.

— De ce? întrebă Buckley, ridicînd privirea spre tatăl meu. Acesta tresări.

— De ce? mai întrebă o dată fratele meu.

Tatăl meu nu voia să spună „pentru că viața e nedreaptă” sau „pentru că așa stau lucrurile”. Voia ceva clar, ceva care să poată explica unui

copil de patru ani ce este moartea. Puse mîna pe creștetul lui.

— Susie e moartă, zise el, incapabil să lege acest adevăr de regulile vreunui joc. Știi ce-nseamnă asta?

Buckley întinse mîna și acoperi pantofiorul, după care își ridică privirea ca să vadă dacă răspunsul său era bun.

Tatăl meu dădu din cap aprobator.

— Scumpul meu, n-ai s-o mai vezi pe Susie niciodată. Nici unul dintre noi n-o s-o mai vadă.

Tata plîngea. Buckley privea în ochii lui fără să înțeleagă pe deplin.

Buckley a păstrat pantofiorul pe măsuta din camera lui pînă cînd într-o zi acesta a dispărut și, deși l-au căutat peste tot, n-au mai dat de el.

În bucătărie, mama își termină paharul cu lichior și se scuză. Merse în sufragerie și începu să numere tacîmurile de argint, așezînd metodic trei feluri de furculițe, cuțite și linguri, făcîndu-le „să urce scările“, cum o învățaseră în magazinul cu articole pentru nunți Wanamaker's înainte să mă nasc eu. Simțea nevoia să fumeze și să nu mai fie o vreme în preajma copiilor care trăiau.

— Nu-ți deschizi cutia cu cadoul? o întrebă Samuel Heckler pe sora mea.

Stăteau lîngă blatul de bucătărie, sprijinindu-se de mașina de spălat vase și de sertarul în care țineam șervețelele și prosoapele. În camera din dreapta lor ședeau tata și fratele meu. De cealaltă parte a bucătăriei mama medita: Wedgwood Florentine, Cobalt Blue; Royal Worcester, Mountbatten; Lenox, Eternal.

Lindsey zîmbi și trase de panglica albă din jurul cutiei.

— Mama mea a legat-o, îi zise Samuel Heckler.

Ea rupse hîrtia albastră în care era împachetată cutia de catifea neagră, după care ținu cutia cu grijă în palmă. În rai, eram emoționată. Când Lindsey și cu mine ne jucam cu păpușile Barbie, Barbie și Ken se căsătoreau la șaisprezece ani. Pentru noi nu exista decît o singură dragoste adevărată în viața fiecărui om; ideea de compromis, de nouă încercare, ne era străină.

— Deschide-o, zise Samuel Heckler.

— Mi-e frică.

— Nu-ți fie.

Își puse mîna pe brațul ei și, uau, ce-am simțit cînd el a atins-o! Lindsey era în bucătărie cu un băiat drăguț, vampir sau nu! Vești, buletin de știri, nu glumă – brusc aveam acces la toate. Ea nu mi-ar fi povestit niciodată chestii de genul ăsta.

În cutie era ceva tipic, dezamăgitor ori magic, depinde de cum priveai. Tipic fiindcă el era un băiat de treisprezece ani; dezamăgitor fiindcă nu era un inel de logodnă; magic fiindcă era o jumătate de inimă, din aur. De sub cămașa cadrilată el îi arătă cealaltă jumătate, prinsă de gîtul său cu un șiret de piele.

Chipul lui Lindsey se îmbujoră, la fel ca al meu în rai.

L-am uitat pe tatăl meu în camera de zi și pe mama numărînd tacîmurile. Am văzut-o pe Lindsey apropiindu-se de Samuel Heckler și sărutîndu-l. A fost un moment extraordinar. Aproape că eram din nou vie.

Şase

Cu două săptămîni înainte să mor am ieşit din casă mai tîrziu decît de obicei şi, cînd am ajuns la şcoală, refugiul vopsit în negru unde întorceau autobuzele elevilor era pustiu.

Un supraveghetor de la comisia de disciplină îţi nota numele cînd încercai să intri în şcoală după primul clopoţel, iar eu nu voiam să fiu chemată de la oră în biroul domnului Peterford, unde, ştia toată lumea, trebuia să te întinzi pe burtă pe o bancă tare, iar el îţi ardea cîteva lovituri peste şezut cu o bucată de scîndură. Îl rugase pe profesorul de lucru manual să facă nişte găurele în scîndură pentru ca loviturile să nu întîmpine rezistenţa aerului şi să fie astfel mai dureroase atunci cînd îţi aterizau pe jeanşi.

Nu întîrziaseam niciodată mult şi nici nu făcusem ceva atît de rău încît să trebuiască să am de-a face cu bucata de scîndură, dar în mintea mea, ca şi a tuturor celorlalţi elevi, o vizualizam atît de bine încît simţeam usturimi pe fund. Aflasem de la Clarissa că „pastilomanii“, cum îi botezaserăm noi în şcoală, foloseau uşa din spate care dădea spre scenă şi pe care Cleo, omul de serviciu, un ins eliminat din liceu din cauza consumului de droguri, o lăsa mai tot timpul deschisă.

Aşa că m-am furişat prin culisele sălii de spectacole, atentă la fiecare pas să nu mă împiedic în maldărul de fire şi frîghii. M-am oprit lîngă un

fel de schelărie și mi-am pus jos ghiozdanul ca să mă pieptăn. Plecam de acasă cu căciulița cu zurgălăi, dar după ce dădeam colțul casei familiei O'Dwyer mi-o scoteam și îmi puneam o pălărie neagră, veche, de-a tatălui meu. Toate aceste mișcări îmi umpleau părul cu electricitate statică și primul lucru pe care îl făceam de obicei când ajungeam la școală era să mă opresc la toaleta fetelor ca să-mi aranjez părul.

— Ești frumoasă, Susie Salmon.

Am auzit glasul, dar nu l-am putut localiza imediat. Am privit în jur.

— Aici, zise vocea.

M-am uitat sus și am văzut capul și torsul lui Ray Singh aplecate peste schele.

— Bună, zise el.

Știam că Ray Singh era îndrăgostit de mine. Venise din Anglia cu un an în urmă, dar aflasem de la Clarissa că se născuse în India. Pentru mine era de necrezut că un om poate să aibă chipul unei țări și glasul alteia și apoi să se mute într-o a treia. Asta îl făcea dintr-o dată interesant. Ray părea de o mie de ori mai deștept decât noi toți și, în plus, făcuse o pasiune pentru mine. Ceea ce-am văzut pînă la urmă că erau simple afectări – smokingul cu care venea uneori la școală și țigările străine, de fapt ale mamei sale – le consideram drept dovezi ale educației lui superioare. Știa și vedea lucruri care nouă ne scăpau. În dimineața cînd mi-a vorbit de acolo, de sus, inima aproape îmi sărea din piept.

— N-ai auzit primul clopoțel? l-am întrebat.

— Am prima oră cu domnul Morton, zise el.

Asta explica totul. Domnul Morton era într-o veșnică stare de mahmureală care ajungea la apogeu în timpul dimineții. Nu striga niciodată catalogul.

— Ce faci sus?

— Urcă și vezi, zise el, capul și umerii dispărîndu-i din raza mea vizuală.

Am ezitat.

— Vino, Susie.

Era singura zi din viața mea cînd mă comportam ca un copil rău sau cel puțin mă prefăceam. Mi-am pus piciorul pe prima treaptă a schelăriei și m-am prins de prima bară transversală.

— Adu-ți și lucrurile, mă sfătui Ray.

M-am întors după ghiozdan și am urcat șovăielnic.

— Dă-mi voie să te ajut, zise el și mă trase de subțiori, lucru de care eram foarte conștientă, deși purtam hanoracul gros de iarnă. Pentru o clipă picioarele mi s-au bălăngănit în gol.

— Trage-le sub tine, zise el, și nimeni n-o să ne vadă.

Am făcut întocmai, după care l-am măsurat cu privirea. Deodată m-am simțit ca o proastă, fără să știu ce căutam acolo sus.

— Rămîi aici toată ziua? l-am întrebat.

— Pînă se termină ora de engleză.

— Chiulești de la engleză!

Parcă mi-ar fi spus că jefuise o bancă.

— Am văzut toate piesele lui Shakespeare montate de Royal Shakespeare Company, zise el. Ștoarfa aia nu mă poate învăța nimic.

În acea clipă mi s-a făcut milă de doamna Dewitt. Dacă a fi un elev rău însemna să o numești pe doamna Dewitt o „ștoarfă“, eu, una, nu intram în joc.

— Îmi place *Othello*, am îndrăznit eu.

— Tipa are un fel condescendent de-a trîncăni. Varianta „militantă pentru drepturile minorităților“ a maurului.

Ray era inteligent. Acest lucru, la care se adăuga faptul că era indian născut în Anglia, îl făceau să pară un fel de marțian în Norristown.

— Tipul din film, machiat în negru, arăta ca un idiot, am zis eu.

— Te referi la Sir Laurence Olivier.

Ray și cu mine rămaserăm tăcuți, destul de tăcuți ca să auzim clopoțelul ce anunța sfârșitul primei ore, apoi, cinci minute mai târziu, pe cel care ne anunța că trebuia să fim la parter pentru ora cu doamna Dewitt. Cu fiecare secundă scursă după acel clopoțel simțeam că mi se înfierbîntă pielea, că privirea lui Ray îmi învăluia tot mai adînc trupul, hanoracul bleumarin, fusta mini verde, asortată cu ciorapii Danskin. Pantofii mei adevărați erau în ghiozdan. Aveam în picioare niște bocanci din piele de oaie, artificială, cu căptușeală sintetică, murdară și cu cusăturile răsfirate ca niște măruntaie. Dacă aș fi știut că asta avea să fie scena sexuală a vieții mele, m-aș fi pregătit nițel, m-aș fi dat pe buze de la intrare cu strugurelul cu gust de căpșuni și banane.

Cînd Ray se aplecă spre mine schelăria de sub noi scîrțîi. *A venit din Anglia*, fremătam eu. Cînd buzele ni s-au apropiat schelăria s-a înclinat. Eram amețită, gata să mă cufund în valul primului meu sărut, cînd amîndoi am auzit ceva. Am rămas nemișcați.

Ne-am întins unul lîngă celălalt cu ochii ațintiți asupra luminilor și firelor de deasupra capetelor noastre. O clipă mai târziu ușa scenei se deschise și apărură domnul Peterford, urmat de domnișoara Ryan, profesoara de arte plastice, pe care i-am recunoscut după voce. Mai era o a treia persoană cu ei.

— Deocamdată nu vom lua nici o măsură disciplinară, dar vom lua dacă dumneata continui, zise domnul Peterford. Domnișoară Ryan, ați adus materialul?

— Da.

Domnișoara Ryan venise la Kennet dintr-o școală catolică și preluase catedra de arte plastice de la doi foști hippies care fuseseră concediați după ce explodase cuptorul. De la experiențe năstrușnice cu metale topite și argilă ajunseserăm să desenăm zi de zi după niște figurine de lemn pe care la începutul orei profesoara ni le așeza în poziții țepene.

— Nu-mi fac decît temele.

Era Ruth Connors. Și eu și Ray i-am recunoscut vocea. Cu toții aveam ora de engleză cu doamna Dewitt la începutul zilei.

— Nu asta era tema pentru acasă, zise domnul Peterford.

Ray îmi căută mîna și mi-o strînse. Știam amîndoi despre ce vorbeau. O copie xerox după un desen de-al lui Ruth circulase prin bibliotecă pînă cînd bibliotecara îl prinsese cu ea pe un băiat care căuta în catalogul cu fișe.

— Dacă nu mă înșel, modelul de anatomie nu avea sîni, interveni domnișoara Ryan.

Desenul înfățișa o femeie culcată cu picioarele încrucișate. Nu era o figurină de lemn cu părțile componente unite cu sîrmă, ci o femeie reală, iar petele de cărbune din jurul ochilor – întîmplătoare sau nu – dădeau privirii ei un aer lasciv care avea darul să-l tulbure sau, dimpotrivă, să-l facă fericit pe orice adolescent care o vedea.

— Modelul de lemn n-are nici nas sau gură, dar dumneavoastră ne-ați încurajat să desenăm chipuri de oameni, zise Ruth.

Ray mă strînse iar de mînă.

— Destul, domnișoară. E clar că atitudinea relaxată din desenul dumatile l-a făcut pe elevul Nelson să-l xeroxeze, spuse domnul Peterford.

— E vina mea?

— Fără desen n-ar fi apărut nici o problemă.

— Fără desen n-ar fi apărut nici o problemă.

— Deci e vina mea?

— Te invit să te gîndești la situația în care a fost pusă școala. Dacă vrei într-adevăr să ne ajuți, desenează ceea ce vă cere domnișoara Ryan, fără alte adăugiri.

— Leonardo da Vinci a desenat cadavre, zise Ruth încet.

— S-a-nțelese?

— Da, răspunse Ruth.

Ușa scenei se deschise, apoi se închise și după o clipă amîndoi o auzirăm pe Ruth Connors plîngînd. Ray îmi șopti: *haide*. Trăgîndu-mă spre capătul schelăriei, mi-am întins piciorul peste margine ca să găsesc un punct de sprijin.

În săptămîna aceea Ray avea să mă sărute pe coridor lîngă dulapul cu lucrurile mele. Nu se întîmplase sus pe schelărie, atunci cînd ar fi vrut el. Singurul nostru sărut a fost un accident, un curcubeu splendid într-o baltă de benzină.

Am coborît de pe schelărie cu spatele spre ea. Nu s-a clintit, nici nu s-a ascuns, ci m-a privit cînd m-am întors spre ea. Ședea pe un butuc de lemn aproape de spatele scenei. În stînga ei atîrnau niște cortine ponosite. M-a privit apropiindu-mă, dar nu și-a șters ochii.

— Susie Salmon, zise ea, doar ca să confirme.

Faptul că eu chiuleam de la prima oră și mă ascundeam în culisele sălii de spectacole fusese pînă în acel moment la fel de greu de închipuit ca și acela că fata cea mai deșteaptă din clasă poate fi admonestată de către responsabilul cu disciplina.

Stăteam în fața ei cu căciulița în mînă.

— Ce căciulă aiurea, zise ea.

Am ridicat căciulița cu zurgălăi și am privit-o.

— Știu. Mi-a făcut-o mama.

— Ai auzit, deci?

— Pot s-o văd?

Ruth desfăcu foaia xeroxată, trecută prin nenumărate mâini, și mi-o dădu să mă uit la ea.

Brian Nelson făcuse cu pix albastru o gaură obscenă în locul unde se uneau picioarele. M-am tras înapoi în timp ce ea își ațintise privirea asupra mea. Am zărit ceva pîlpîind în ochii ei, o curiozitate lăuntrică. Se aplecă și scoase din rucsac un caiet legat în piele neagră.

Înăuntrul caietului erau lucruri minunate! Mai ales femei, dar și animale și bărbați, ceva ce nu mai văzusem niciodată. Tot caietul era plin cu desene. Mi-am dat seama cât de subversivă era Ruth, nu pentru că desenase nuduri de femei pe care colegii le răstălmăceau în fel și chip, ci pentru că era mai talentată decît profesoarele ei. Era cea mai tăcută specie de răzvrătită. În fond, o neajutorată.

— Ești a naibii de bună, Ruth, i-am zis.

— Mulțumesc, zise ea în timp ce eu continuam să privesc desenele, sorbindu-le din ochi. Eram speriată, dar și emoționată de ceea ce se afla sub dunga neagră a buricului, „aparatură de făcut copii“, cum îl botezase mama.

Îi spuseseam lui Lindsey că eu, una, n-o să am niciodată așa ceva și, după ce împlinisem zece ani, vreme de șase luni am tot repetat în fața oricărui adult dispus să mă asculte că aveam de gînd să-mi leg trompele. Nu știam exact ce însemna asta, dar bănuiam că era vorba de o operație drastică și necesară, ceea ce-l făcea pe tatăl meu să rîdă în hohote.

Din bizară, Ruth ajunsese să însemne pentru mine ceva cu totul deosebit. Desenele ei erau nemaipomenite, și în acele clipe uitasem cu totul de regulamentul școlii, de clopoțelul și de soneria la care noi, elevii, trebuia să răspundem.

După ce lanul de porumb fusese marcat cu benzi, scotocit și apoi abandonat, Ruth își făcuse obiceiul să se plimbe prin el. Pe sub jacheta veche și jerpelită a tatălui ei își lega în jurul brîului un șal lat de lînă de-al bunicii ei. Își dădu curînd seama că profesorii de la toate materiile, cu excepția celui de educație fizică, n-o pîrau niciodată la direcțiune cînd chiulea. Dimpotrivă, erau fericiți să n-o aibă la clasă. Inteligența ei le crea probleme. Ruth necesita atenție suplimentară, dîndu-le peste cap planurile de lecții.

Ca să evite autobuzul, începu să meargă la școală cu tatăl ei, care trebuia să plece de acasă foarte devreme. Își lua cu el cutia de tablă roșie, cu capac teșit, pentru transportat prînzul, și pe care fiica lui o folosisese cînd era mică drept căsuță pentru păpușile Barbie și în care acum el își ținea bourbonul. Înainte s-o debarce în parcare pustie oprea camionul, lăsînd radiatorul să meargă.

— Azi o să fii OK? o întreba el de fiecare dată.

Ruth încuviința din cap.

— Una mică pentru drum?

Și, fără să mai dea din cap, ea îi întindea cutia. El scotea dopul sticlei dinăuntru și după ce trăgea o dușcă zdravănă i-o dădea înapoi. Zvîrlindu-și capul pe spate cu un gest dramatic, ea își proptea cel mai adesea limba de sticlă, așa că abia îi ajungeau în gură cîteva picături. Uneori însă, atunci cînd se simțea privită, trăgea și ea, înfiorată, o dușcă mică.

Își dădu drumul să lunece din cabina înaltă. Afară era rece, extrem de rece înainte să răsară soarele. De la una dintre lecții își aminti un adevăr științific: cînd te miști ți-e mai cald decît atunci cînd ești în repaus; drept urmare, se îndreptă cu pas sprinten spre lanul de porumb. Vorbea de una singură și cîteodată se gîndea la mine. Se

oprea adesea să se odihnească și, sprijinindu-se de gardul de metal ce despărțea pista de terenul de fotbal, ca să privească în jur la oamenii care se trezeau din somn.

Așa ne-am întâlnit în fiecare dimineață din acele prime câteva săptămîni. O dată cu răsăritul soarelui, Holiday, dezlegat de tatăl meu, dădea buzna în lanul de porumb, apărînd și dispărînd printre plantele înalte și uscate, fugărind iepurii ce trăgeau la iarba tunsă de pe pista de atletism. Apropiindu-se, Ruth le zărea siluetele sure aliniate lîngă marcajele cu cretă, alcătuiind parcă o echipă de sportivi mărunței. O încînta ideea. Și pe mine. Ruth credea că seara, cînd lumea se ducea la culcare, pe afară începeau să umble tot felul de animale de pluș. Mai credea și acum că în cutia de metal a tatălui ei oițe și văcuțe minuscule pășteau de zor iarbă și bourbon.

În dimineața cînd Lindsey îmi lăsase mînușile primite cadou de Crăciun undeva între terenul de fotbal și lanul de porumb, am aruncat o privire în jos și i-am văzut pe iepuri adulmecînd marginile tivite cu blana fraților lor. Am zărit-o apoi pe Ruth ridicînd de jos mînușile înainte să le înhațe Holiday. După ce întoarse una cu blana spre afară, și-o lipi de obraz și privind spre cer zise: „Mulțumesc“. Îmi plăcea să cred că-mi vorbise mie.

În acele dimineți am început să o iubesc pe Ruth, simțind că, într-un fel, niciodată nu vom putea explica faptul că de cele două părți opuse ale acestui Întretărîmuri ne-am născut ca să ne ținem una alteia tovărășie. Fete ciudate, descoperindu-se una pe cealaltă în modul cel mai straniu – în fiorul pe care l-a simțit Ruth cînd am trecut pe lîngă ea.

Ray umbla mult pe jos, ca și mine, căci locuia la marginea cartierului nostru, care înconjura

școala. O zărise pe Ruth Connors plimbându-se de una singură pe terenul de fotbal. De la Crăciun, Ray obișnuia să vină și să plece de la școală cât putea de repede, fără să mai zăbovească. Voia la fel de mult ca părinții mei ca ucigașul să fie prins. Fără acest lucru, nu putea alunga bănuiala ce plana asupra lui, în pofida alibiului.

Își alege o dimineață când putea lua termosul tatălui său și-l umplu cu ceaiul dulce făcut de mama lui. Plecă devreme ca s-o aștepte pe Ruth și se instalează lângă groapa de ciment a aruncătorilor de greutate. Se așează pe bordura de fier de care își sprijineau piciorul aruncătorii.

Când o văzu venind dinspre cealaltă parte a gardului de fier ce despărțea școala de terenul de fotbal, lângă care se afla cel mai venerat teren de sport – cel de fotbal american – își frecă mâinile, repetând în gând ce avea să-i spună. De data asta curajul său venea nu din faptul că mă sărutase – obiectiv pe care și-l propusese cu exact un an înainte de săvârșirea lui – ci fiindcă la paisprezece ani se simțea îngrozitor de singur.

Am zărit-o pe Ruth apropiindu-se de terenul de fotbal, incredințată că era singură. Într-o casă dărăpănată unde tatăl ei se dusesese să adune ce mai putea fi recuperat, descoperise ceva ce se potrivea de minune cu noul ei hobby: o antologie de poezii. Strângea cartea la piept.

L-am văzut pe Ray ridicându-se în picioare când ea era încă destul de departe.

— Bună, Ruth Connors! strigă el, făcându-i cu mîna.

Concentrându-se, Ruth își aduse aminte de numele lui: Ray Singh. Nu știa mai mult de atât. Auzise vorbindu-se cum că poliția l-ar fi căutat acasă, dar dădea crezare celor spuse de tatăl ei: „Nu-i mîna unui copil” și se îndreptă spre el.

— Am niște ceai în termos, îi zise Ray.

Am roșit pentru el în rai. Era deștept când era vorba de *Othello*, dar acum se purta ca un tocilar.

— Nu, mulțumesc, zise Ruth.

Stătea aproape de el, dar evident la câțiva pași mai încolo decât de obicei. Unghiile i se înfipseră în copertele roase ale antologiei.

— Am fost de față în ziua când tu și Susie ați vorbit în spatele scenei, zise Ray.

Îi întinse termosul. Ea nu făcu nici un pas și nici nu răspunse.

— Susie Salmon, explică el.

— Știu la cine te referi, zise ea.

— Te duci la slujba de comemorare?

— N-am știut că se va ține așa ceva, zise ea.

— Nu cred c-am să merg.

Îi priveam intens buzele. De la frig, erau mai roșii ca de obicei. Ruth făcu un pas.

— Vrei niște balsam pentru buze? îl întrebă Ruth.

Ray își duse la gură mânușile de lână care se prinseră de buzele crăpate pe care le sărutasem. Ruth își vârî mîna în buzunarul paltonului și-și scoase strugurețul.

— Ia-l, zise ea, am tone acasă. Poți să-l păstrezi.

— Ești tare drăguță, zise el. Vrei să stai cu mine pînă vin autobuzele?

Ședeau amîndoi pe bordura de ciment a aruncătorilor de greutate. Vedeam din nou ceva ce n-aș fi putut vedea niciodată : pe ei doi împreună. Asta îl făcea pe Ray mai atrăgător ca niciodată. Ochii lui erau de un cenușiu închis. Când îl priveam din rai, nu ezitam să mă afund în ei.

Pentru amîndoi devenise un soi de ritual. În zilele când tatăl lui avea cursuri Ruth îi aducea din bourbonul tatălui ei ; altminteri, aveau la ei ceai dulce. Le era al naibii de frig, dar asta nu părea să-i deranjeze.

Vorbeau despre ce înseamnă să fii străin în Norristown. Citeau cu glas tare poezii din antologia lui Ruth. Discutau despre cum să devină ceea ce își doreau. Ray, medic. Ruth, pictoriță sau poetă. Întemeiară un club secret împreună cu ceilalți excentrici pe care-i descoperiseră în clasa noastră. Erau mai întâi cei ieșiți din comun, precum Mike Bayles, care luase la viața lui atîta LSD încît nimeni nu înțelegea cum de mai era la școală; sau Jeremiah, originar din Louisiana, adică la fel de străin ca și Ray. Veneau apoi tăcuții. Artie, care vorbea cu însuflețire oricui se nimerea despre efectele aldehydei formice; Harry Orland, un tip atît de timid, încît purta chiloții de gimnastică peste jeansi; și Vicky Kurtz, despre care toată lumea credea că și-a revenit după moartea mamei sale, dar pe care Ruth o văzuse dormind pe un pat din ace de pin în spatele uzinei de apă a gimnaziului. Uneori vorbeau despre mine.

— E ciudat, zise Ruth. Vreau să spun, e ca și cum am fi fost din grădiniță în aceeași clasă, dar în ziua aia în spatele scenei a fost prima dată cînd ne-am uitat una la cealaltă.

— Era minunată, spuse Ray. (Își amintea de atingerea ușoară a buzelor noastre pe cînd stăteam doar noi doi lîngă șirul de dulapuri. Cum zîmbisem cu ochii închiși și apoi aproape că o luasem la sănătoasa.) Crezi că-l vor prinde?

— Cred că da. Știi, sîntem doar la cîteva sute de metri de locul unde s-a întîmplat.

— Știu, zise el.

Amîndoi ședeau pe cadrul îngust, metalic, al gropii aruncătorilor de greutate, ținînd ceaiul în mîinile lor înmănușate. Lanul de porumb devenise un loc pe unde nu mai umbla nimeni. Cînd se rătăcise o minge de pe terenul de fotbal, un băiat își făcuse curaj să intre și să o caute. În

dimineța aceea soarele își tăia drum exact printre tulpinile uscate, dar nu părea să emane nici un fel de căldură.

— Aici le-am găsit, zise ea arătînd spre mănunchile de piele.

— Te gîndești vreodată la ea? o întrebă el.

Tăceau iar amîndoi.

— Tot timpul, zise Ruth.

Mă străbătu un fior rece ca gheața.

— Uneori cred că-i norocoasă, știi? Urăsc locul ăsta.

— Și eu, zise Ray. Dar am locuit și-n alte părți. Țasta-i un iad temporar, nu unul permanent.

— Vrei să spui că...

— Ea-i în rai, dacă crezi în poveștile alea.

— Tu nu?

— Nu, nu cred.

— Eu da, zise Ruth. Bine, nu în prostiile alea cu îngeri înaripați, dar cred sincer că există un rai.

— E fericită?

— E *raiul*, nu?

— Dar ce-nseamnă asta?

Ceaiul era rece ca un sloi de gheață și primul clopoțel sunase deja. Ruth zîmbi în ceașca ei.

— Păi, cum ar zice tata, înseamnă c-a scăpat de hznaua asta.

Cînd ciocăni la ușa familiei lui Ray Singh, tatăl meu rămase mut înaintea mamei lui Ray, Ruana. Nu că ar fi fost primitoare; în plus, era departe de ceea ce s-ar putea numi „radioasă“, dar ceva ce emana din părul ei negru, din ochii ei cenușii și felul ei ciudat de-a se da înapoi după ce-a deschis ușa îl copleșiră. Auzise remarcele scăpate de polițiști în legătură cu ea. După părerea lor, Ruana era o femeie rece, snoabă, stranie,

condescendentă, drept care tatăl meu se așteptase să descopere un asemenea personaj.

— Intrați și luați loc, îi zise ea după ce el se prezentă.

La cuvîntul *Salmon* ochii ei deveniseră, din uși închise, larg deschise – ducînd spre odăi întunecate unde el ar fi vrut să călătorească. Cît pe ce să-și piardă echilibrul cînd fu condus într-o cămăruță înghesuită în partea din față a locuinței. Pe podea erau cărți, toate cu cotoarele în sus. Alte trei șiruri groase ieșeau din perete. Ea purta un sari galben, iar sub el ceva ce semăna cu niște pantaloni pescărești din lamé auriu. Era cu picioarele goale. Se îndreptă cu pas ușor spre celălalt perete și se opri lîngă un fotoliu.

— Ceva de băut? întrebă ea, iar el dădu din cap.

— Fierbinte sau rece?

— Fierbinte.

Cînd dispăru după colț într-o încăpere pe care el n-o putea zări, tatăl meu se așeză într-un fotoliu din stofă maronie. Ferestrele din fața lui, sub care erau înșirate cărțile, erau drapate cu perdele lungi de muselină cu care lumina puternică de afară trebuia să lupte din greu ca să răzbată în casă. I se făcuse dintr-o dată foarte cald, fiind pe punctul de-a uita de ce dimineața verificase adresa exactă a familiei Singh.

După un scurt răstimp, pe cînd tatăl meu se gîndea cît era de obosit și că-i promisese mamei să scoată niște lucruri de la spălătorie, doamna Singh se întoarse cu ceaiul pus pe o tavă pe care o așeză pe covorul din fața lui.

— Mă tem că n-avem mobilă destulă. Doctorul Singh mai așteaptă încă titularizarea.

Se duse în camera de alături și-și aduse pentru sine o pernă roșie pe care o așeză pe podea, astfel încît să stea cu fața spre el.

— Doctorul Singh e profesor? întrebă tatăl meu, deși știa deja acest lucru, știa mai multe decît i-ar fi plăcut să știe despre această femeie frumoasă și despre căminul ei modest mobilat.

— Da, zise ea turnînd ceaiul.

Se așternu liniștea. Întinse spre el o ceașcă și pe cînd el se pregătea s-o ia din mîna ei îi zise:

— Ray era cu mine în ziua în care fiica dumneavoastră a fost ucisă.

El ar fi vrut să o îmbrățișeze.

— Bănuiesc că pentru asta ați venit la noi, urmă ea.

— Da, zise el. Vreau să vorbesc cu el.

— N-a sosit încă de la școală, zise ea. Nu se poate să nu știți asta.

Ședea într-o parte, cu picioarele adunate sub ea. Ungھیile de la picioare îi erau lungi, nelăcuite și îndoite de la anii de dans.

— Voiam să vin și să vă asigur că nu-i vreau răul, zise tatăl meu.

Îl urmăream atentă. Niciodată nu-l văzusem așa înainte. Cuvintele lui, verbe și substantive eliberate, se desprindeau ca niște poveri de care voia parcă să scape, dar el îi privea atent tălpile îndoite pe covorașul închis la culoare și pata de lumină, estompată de perdele, care-i cădea pe obrazul drept.

— N-a făcut nimic rău și a iubit-o pe fetița dumneavoastră. Iubire de elev, dar tot iubire.

Mama lui Ray avea mereu parte de iubiri de elev. Băiatul care venea cu ziarele se oprea cu bicicleta sperînd că ea se va afla aproape de ușă cînd *Philadelphia Inquirer* cădea cu un sunet înfundat pe verandă. Că va ieși, iar cînd va ieși îi va face cu mîna. Nici măcar nu trebuia să zîmbească, de fapt arareori se întîmpla acest lucru cînd ieșea din casă – erau suficienți ochii, ținuta ei de dansatoare, felul în care părea să chibzuiască asupra celei mai ușoare unduiri a corpului ei.

Cînd descinseseră, polițiștii care nădăjduiau să-l prindă pe criminal nimeriseră într-un hol întunecos, dar, înainte ca Ray să ajungă măcar în capul scărilor, prezența Ruanei îi zăpăcise atît de tare încît acceptaseră să ia loc pe pernele de mătase și să bea ceai. Se așteptaseră ca și ea să cadă în plasa sporovăielii pe care o practicau cu succes în fața tuturor femeilor frumoase, dar ținuta ei devenise parcă și mai neclintită cînd polițiștii încercaseră să-i intre în grații. Sătea dreaptă lîngă fereastră în timp ce aceștia îl interogau pe fiul ei.

— Sînt bucuros că Susie a avut un băiat drăguț care s-o placă, zise tatăl meu. Am să-i mulțumesc fiului dumneavoastră pentru asta.

Ea zîmbi ușor, fără să-și arate dinții.

— I-a scris o scrisoare de dragoste, zise el.

— Așa-i.

— Mi-ar plăcea să fi făcut același lucru, zise el. Să îi spun că o iubesc în acea ultimă zi.

— Da.

— Dar fiul dumneavoastră a făcut-o.

— Da.

Se uitară o clipă unul la celălalt.

— Cred că i-ați scos din minți pe polițiști, zise el zîbind mai mult pentru sine.

— Au venit să-l acuze pe Ray, spuse ea. Nu mă interesa ce cred despre mine.

— Îmi închipui ce greu i-a fost, zise tatăl meu.

— Nu, nu admit asta, zise ea neînduplecată, așezînd ceașca înapoi pe tavă. Nu se poate să dați dovadă de compasiune pentru Ray sau pentru noi.

Tatăl meu încercă să îngaime un protest. Ea își ridică mîna.

— Ați pierdut o fiică și ați venit aici cu un scop anume. Accept asta, dar atît. Nu încercați să înțelegeți felul nostru de viață.

— N-am vrut să vă jignesc, zise el. Voiam doar să...

Din nou mîna ridicată.

— Ray va sosi în douăzeci de minute. Am să vorbesc eu cu el mai întîi ca să-l pregătesc, după care veți putea discuta despre fiica dumneavoastră.

— Dar ce-am spus?

— Îmi place că n-avem multă mobilă în casă. Mă face să cred că-ntr-o bună zi vom împacheta totul și ne vom lua tălpășița.

— Eu sper să rămîneți, zise tata. Spuse asta fiindcă de la o vîrstă fragedă fusese educat să fie politicos, o educație pe care mi-o transmisese mie, dar și pentru că o parte din el dorea mai mult de la ea, de la această femeie rece care nu era rece, de la această stîncă ce nu era de piatră.

— Cu tot respectul, nici măcar nu mă cunoașteți, zise ea. O să-l așteptăm pe Ray împreună.

Tatăl meu plecase de acasă în toiul unei ciornăli între Lindsey și mama. Mama încercase să o convingă pe Lindsey să o însoțească la piscina Y¹ ca să înoate. Fără să se gîndească, Lindsey urlase cît o țineau plămîinii: „Mai bine mor!“ Tatăl meu o văzuse pe mama înțepenind, apoi zbughind-o în dormitor ca să plîngă în dosul ușii. El își vîrîse liniștit carnețelul în buzunarul jachetei, luase cheile mașinii de pe cîrligul din spatele ușii și se strecurase afară.

În acele prime două luni, mama și tata s-au îndepărtat unul de celălalt. Cînd unul rămînea acasă, celălalt ieșea în oraș. Tata adormea în fotoliul verde din „bîrlog“ și cînd se trezea se ducea tiptil în dormitor și se băga în pat. Dacă pledurile erau trase la mama, se culca fără să se

1. Abreviere pentru YMCA: Young Men's Christian Association.

acopere, ghemuindu-se, gata în orice clipă să țîșnească din pat, gata de orice.

— Știu cine a omorît-o, se trezi spunîndu-i Ruanei Singh.

— Ați anunțat poliția?

— Da.

— Și ce-au spus?

— Au spus că deocamdată n-au nimic care să-l lege de crimă, în afară de bănuiala mea.

— Bănuiala unui tată..., începu ea.

— E la fel de bună ca și intuiția unei mame. De data asta zîmbetul ei îi dezveli și dinții.

— Locuiește pe aproape.

— Ce aveți de gînd să faceți?

— Să cercetez toate pistele posibile, zise tatăl meu, știind cum sunau aceste cuvinte în timp ce le rostea.

— Fiul meu...

— E și el o pistă.

— Poate că individul acela vă sperie prea tare.

— Dar trebuie să fac ceva, protestă el.

— Domnule Salmon, iată-ne ajunși din nou în același punct, zise ea. Nu mă înțelegeți greșit. Nu spun că faceți ceva rău venind la noi. Într-un fel, este bine. Vreți să găsiți ceva accesibil, ceva „cald” în toată treaba asta. Căutările dumneavoastră v-au condus aici. E un lucru bun. Singura mea grijă e să fie bine și pentru fiul meu.

— Nu-i vreau răul.

— Cum îl cheamă?

— George Harvey.

Era prima oară cînd tatăl meu îi rostea numele cu glas tare în fața altcuiva decît Len Fenerman.

Fără să spună nimic, ea se ridică. Întorcîndu-se cu spatele spre el se duse mai întîi la o fereastră, apoi la cealaltă și dădu deoparte perdelele. Iubea nespus lumina de după sfîrșitul zilei de școală. Îl zări pe Ray venind pe drum.

— Ray va sosi numaidecît. Mă duc să-l întîmpin. Vă rog să mă scuzați, trebuie să-mi pun haina și pantofii.

Făcu o pauză.

— Domnule Salmon, și eu aș face exact ceea ce faceți dumneavoastră: aș vorbi cu toată lumea cu care trebuie, dar nu le-aș spune prea multora numele său. Cînd aș fi sigură, aș găsi un mod discret de a-l ucide, încheie ea.

O auzi în hol, clinchetul metalic al umerășului cînd își scoase de pe el haina. După cîteva minute ușa fu deschisă și apoi închisă. De afară pătrunse un curent de aer rece, apoi o zări pe mamă mergînd pe stradă în întîmpinarea fiului ei. Nu zîmbea nici unul. Amîndoi aveau capetele plecate. Buzele li se mișcau. Ray află de faptul că tatăl meu îl aștepta în casă.

La început mama și cu mine am crezut că ceea ce-l deosebea pe Len Fenerman de ceilalți colegi ai săi erau trăsăturile pe care le observai imediat. Era mai scund decît polițiștii masivi care-l însoțeau deseori. Omul avea însă și trăsături mai puțin evidente — faptul că uneori părea să gîndească pentru sine însuși, că nu se dădea în vînt după bancuri și nu încerca să fie decît serios atunci cînd vorbea despre mine și despre împrejurările cazului. În discuția cu mama Len Fenerman își arătase adevăratul chip: cel al unui optimist. Era convins că ucigașul meu avea să fie prins.

— Poate că nu astăzi sau mîine, i-a spus el mamei, ci într-o zi cînd va comite ceva nechibzuit. Oamenii ăștia sînt prea necugetați în apucăturile lor ca să nu facă o prostie.

Mama fu nevoită să-i țină companie lui Len Fenerman pînă s-a întors tata de la familia Singh. În sufragerie, pe masa pe care mama

întinsese o coală mare de hîrtie cerată, erau împrăștiate creioanele colorate ale lui Buckley care, împreună cu Nate, desenase pînă cînd capetele le stăteau gata să cadă în piept, ca niște petale împovărate. Mama îi luase în brațe, mai întîi pe unul, apoi pe celălalt și-i pusese pe divan, lăsîndu-i să doarmă fiecare la cîte o margine a patului, tălpile lor atingîndu-se la mijlocul acestuia.

Len Fenerman știa destule ca să-și dea seama că trebuia să vorbească pe șoptite, dar, observă mama, era un bărbat căruia nu-i plăceau copiii. O urmări cum îi cară pe cei doi băieței, dar nu se oferă să o ajute și nici nu comentă în vreun fel despre ei, așa cum nu pregetau să facă ceilalți polițiști, definind-o prin copiii ei, vii și morți deopotrivă.

— Jack vrea să vorbească cu dumneavoastră, dar sînt sigură că sînteți prea ocupat ca să mai așteptați, zise mama.

— Nu sînt ocupat.

Am văzut o șuviță din părul ei negru alunecînd din spatele urechii unde și-o pieptănase, o șuviță ce-i îndulcea trăsăturile. Am văzut că și Len observase acest lucru.

— S-a dus să-l vadă pe bietul Ray Singh, zise ea împingînd șuvița înapoi la locul ei.

— Îmi pare rău c-a trebuit să-l luăm la întrebări, zise Len.

— Desigur, zise ea. Nici un copil de vîrsta lui n-ar fi capabil să.... Nu putu rosti cuvîntul și nici el n-o sili.

— Alibiul lui e beton.

Mama luă în mînă un creion colorat.

Len Fenerman o privea în timp ce desena oameni și cîini în formă de bețigașe. Pe divan Buckley și Nate respirau adînc. Fratele meu se ghemuise în poziția unui făt și o clipă mai tîrziu

își vîrî degetul mare în gură și începu să-l sugă. Mama ne spusese tuturor că va trebui să-l ajutăm să se dezbrace de acest nărav. Acum parcă era invidioasă pe calmul lui atît de profund.

— Îmi amintiți de soția mea, zise Len după o lungă tăcere, în timpul căreia mama desenase un pudel portocaliu și ceva ce părea a fi un cal albastru supus unui tratament cu șocuri electrice.

— Nici ea nu știe să deseneze?

— N-avea chef de vorbă cînd nu era nimic de spus.

Mai trecură cîteva minute. O minge galbenă reprezentînd un soare. O casă maro cu flori în fața ușii – trandafirii, albastre, purpurii.

— Ați folosit timpul trecut.

Amîndoi auziră ușa de la garaj.

— A murit curînd după ce ne-am căsătorit, zise el.

— Tati! țipă Buckley sărind în sus și uitînd de Nate și de toți ceilalți.

— Îmi pare rău, îi zise ea lui Len.

— Și mie pentru Susie, spuse el. Sincer.

În holul dinspre garaj, tatăl meu îi întîmpină pe Buckley și pe Nate cu urale și cu rugăminți: „Oxigen! Am nevoie de oxigen!“, așa cum făcea ori de cîte ori îl asediam după o zi mai lungă. Chiar dacă sunau fals, momentele cînd putea să mimeze buna dispoziție pentru fratele meu îi aduceau alinare.

Cînd tata a ajuns în camera de zi, mama continua să-l privească pe Len Fenerman. *Fugi la chiuveță*, îmi venea să-i spun – uită-te pe gaură în pămînt. Sînt acolo jos și aștept; sînt aici sus și privesc.

Len Fenerman fusese primul care-i ceruse mamei mele poza mea din gimnaziu atunci cînd poliția încă mai spera că aș putea fi găsită în

viață. În portmoneul său fotografia mea era pusă într-un teanc împreună cu alte poze. Printre toți acei copii și străini morți era și o fotografie a soției sale. Dacă vreunul dintre cazuri fusese rezolvat, pe spatele pozei era notată data soluționării sale. Dacă însă cazul era deschis – în mintea lui, chiar dacă nu și în arhiva oficială a poliției – locul era gol. Pe spatele pozei mele nu era scris nimic. Nu era scris nimic nici pe spatele pozei cu soția sa.

— Ce mai faceți? îl întrebă tatăl meu.

Holiday se ridicase de pe podea și aștepta dînd din coadă ca tatăl meu să-l mîngîie.

— Aud că v-ați dus să-l vedeți pe Ray Singh, zise Len.

— Copii, de ce nu vă jucați sus, în camera lui Buckley? sugeră mama. Domnul detectiv Fenerman și tata au ceva de vorbit.

Şapte

— O vezi? îl întrebă Buckley pe Nate pe cînd urcau scările cu Holiday pe urmele lor. Aia-i sora mea.

— Nu, zise Nate.

— A plecat puțin, dar acum s-a-ntors înapoi. Să fugim!

Cei trei – doi copii și un cîine – o zbughiră pe suișul lung al scării.

Nu mi-am îngăduit niciodată nici măcar să tînjesc după Buckley, de teamă să nu-mi vadă chipul în oglindă sau în vreun capac lucios de la vreo sticlă. Ca toți ceilalți, încercam să-l protejez. „E prea mic“, i-am spus lui Franny. „De unde crezi că vin prietenii imaginari?“ m-a întrebat ea.

Cei doi băieței stătură cîteva minute sub un frotiu înrămat, agățat pe peretele din fața dormitorului părinților mei. Fusesse copiat după o piatră funerară dintr-un cimitir londonez. Mama îi povestise lui Lindsey că ea și tatăl ei voiau să pună ceva pe pereți și o bătrînă pe care o cunoscuseră în luna lor de miere i-a învățat cum să facă reproduceri cu grafit de pe pietrele de mormînt. Pînă să ajung eu adolescentă, majoritatea acestor frotiuri fuseseră puse la adăpost în subsolul casei, locurile goale fiind înlocuite cu stampe viu colorate, menite să ne stimuleze pe noi, copiii. Dar mie și lui Lindsey ne plăceau desenele din cimitir, mai ales cel sub care stăteau Nate și Buckley în după-amiaza aceea.

Lindsey și cu mine obișnuiam să ne așezăm pe podea chiar sub acest frotiu. Eu eram cavalerul din tablou, iar Holiday, cîinele credincios ghemuit la picioarele acestuia. Lindsey era soția pe care cavalerul o lăsase acasă. Joaca noastră se sfîrșea întotdeauna cu chicoteli, indiferent cît de solemn era începutul. Lindsey îi spunea cavalerului mort că soția trebuie să-și continue viața, că nu poate fi sechestrată de un bărbat pe care timpul l-a ținut în veșnicie. Atunci eu mă dezlănțuiam ca o smintită, dar niciodată nu ținea mult. Într-un târziu ea îl descria pe noul ei iubit: măcelarul gras care-i dădea cele mai frumoase cotlete, fierarul îndemînat care-i confecționa cîrlige. „Cavalere, ești mort“, îi spunea ea. „E timpul să-mi văd de viața mea.“

— Noaptea trecută a venit în dormitor și m-a sărutat pe obraz, zise Buckley.

— Ba n-a venit.

— Ba da.

— Pe bune?

— Da.

— I-ai spus mamei tale?

— E un secret, zise Buckley. Susie mi-a zis că încă nu-i pregătită să vorbească cu ei. Vrei să vezi ceva?

— Sigur, zise Nate.

Amîndoi se sculară în picioare și o luară spre partea din locuință rezervată copiilor, lăsîndu-l pe Holiday dormind sub tablou.

— Hai și uită-te, zise Buckley.

Erau în camera mea. Fotografia înfățișînd-o pe mama fusese luată de Lindsey. După o scurtă reflecție, se întorsese și după insigna cu „Hippy-Dippy Te Iubește“.

— Camera lui Susie, zise Nate.

Buckley își duse degetele la buze. O văzuse pe mama făcînd acest lucru cînd ne ruga să facem

liniște, iar acum fi cerea acest lucru lui Nate. Se culcă pe burtă și-i făcu semn lui Nate să procedeze la fel, după care se tîrîră amîndoi unduindu-și trupurile, în stilul lui Holiday, prin norul de praf ce se adunase sub patul meu, spre depozitul meu secret.

Materialul de sub salteaua cu arcuri avea o gaură în care îndesasem lucruri pe care nu voiam să le vadă nimeni. Trebuia să-l păzesc de Holiday, altminteri l-ar fi rupt în bucăți, încercînd să-i împrăștie conținutul. Exact ce s-a întîmplat la douăzeci și patru de ore după dispariția mea. Părinții mei cotrobăiseră prin cameră sperînd să găsească vreun bilet de la mine și lăsaseră ușa deschisă. Holiday luase cu el bomboanele cu extract din lemn dulce. Sub pat erau risipite lucruri pe care le ținusem ascunse, unul dintre ele putînd fi recunoscut doar de Buckley și de Nate. Buckley desfăcu o batistă veche de-a tatălui meu și găsi rămurica cu urme de sînge pe ea.

Cu un an în urmă, Buckley, pe atunci de trei anișori, se înecase cu ea. El și Nate își băgau pietricele în nas în curtea din spate și Buckley găsisese sub stejarul de care mama agățase un capăt al frînghieii pentru rufe o rămurea pe care și-o băgase în gură ca pe o țigară. Eu îl păzeam de pe acoperiș din dreptul ferestrei mele unde mă așezasem ca să mă dau pe unghii cu oja roșie a Clarissei și să citesc revista *Seventeen*. Mie îmi revenea întotdeauna sarcina să-l supraveghez pe frățiorul nostru, Lindsey fiind considerată prea mică pentru treaba asta. În plus, ea era „creierul în dezvoltare“, adică era liberă, de pildă, să-și petreacă după-amiaza de vară desenînd pe hîrtie milimetrică în cele mai mici detalii, cu setul ei de 130 Prisma Colors, ochiul unei muște.

Afară nu era cald, deși era încă vară, iar eu îmi petreceam prizonieratul încercînd să mă fac frumoasă. Începusem dimineața cu un duș și cu

o baie de aburi. Ajunsă pe acoperiș, mi-am uscat părul și m-am dat cu oă. Îmi dădusem deja două straturi de roșu magenta când o muscă a aterizat pe pensulă. L-am auzit pe Nate scoțînd niște sunete amenințătoare și mi-am închis ochii pe jumătate încercînd să cuprind toate fațetele din ochii pe care-i colora Lindsey înăuntru în casă. Adia o briză și franjuri din jurul găurilor din jeanși mi se lipeau de coapse.

— Susie, Susie! începu să urle Nate.

Am privit în jos și l-am văzut pe Buckley căzut la pămînt.

Asta era ziua de care-i povesteam întruna lui Holly cînd vorbeam despre șansele de-a fi salvat. Eu eram convinsă că se poate; ea, nu și nu.

Am sărit în picioare, m-am strecurat pe fereastra deschisă, cu un picior nimerind pe mașina de cusut, iar cu celălalt zvîrlit în fața primului, apoi pe covorul împletit, apoi în genunchi, apoi țîșnind ca o alergătoare de viteză din blocstarturi. Ajunsă pe coridor, am început să fug, mi-am dat drumul să lunec pe balustradă, ceea ce era un lucru interzis. Am strigat-o pe Lindsey, apoi am uitat cu totul de ea, am alergat prin veranda închisă cu sticlă pînă în spatele curții și, sărind gardul ce împrejmuia cușca cîinelui, am ajuns sub stejar. Buckley se sufoca, tot trupul i se zbătea. L-am luat iute în spate și l-am dus — în timp ce Nate se ținea după noi — pînă la garaj, unde era parcat prețiosul Mustang al tatălui meu. Îi urmărisem pe părinții mei conducînd, iar mama îmi arătase cum să bag schimbătorul de viteze din poziția „frînat“ în marșarier. L-am așezat pe Buckley pe bancheta din spate și am înșfăcat cheile din ghiveciul de teracotă unde le ascunsese tata. Am accelerat tot drumul pînă la spital. Am făcut praf frîna de mînă, dar nimănui nu părea să-i pese de asta.

— Dacă nu era ea prin preajmă, l-ați fi pierdut pe băiețel, îi spuse medicul mai târziu mamei mele.

Bunica Lynn îmi prezisese o viață lungă după ce-l salvasem pe fratele meu. Ca de obicei, bunica Lynn se înșelase.

— Uau! strigă Nate ținând rămurica în mână și minunându-se că sîngele roșu se întunecase la culoare.

— Mda, zise Buckley. Amintindu-și, stomacul i se crispă. Cît chin îndurase, cum se mai schimbau chipurile adulților care stăteau în jurul patului său uriaș din spital! O singură dată îi mai văzuse așa serioși. Dacă la spital ochii lor fuseseră la început plini de îngrijorare, iar mai apoi străbătuți de o lumină și de o ușurare ce se răsfrînseseră și asupra sa, de data asta ochii părinților noștri se goliseră iremediabil.

În rai, în ziua aceea, am simțit că mă ia cu leșin. Șezînd în foișor, m-am lăsat pe spate și ochii mi s-au deschis brusc. Se făcuse întuneric, iar înaintea mea a răsărit o clădire mare în care nu mai fusesem niciodată.

Citisem cînd eram mică *James și piersica uriașă*¹. Clădirea semăna cu casa mătușilor sale. Uriașe și întunecoase, în stil victorian. Pe acoperiș avea chiar și o terasă a văduvei². Pînă să mă obișnuiesc cu întunericul, mi s-a părut, pentru o clipă, că văd un șir lung de femei străjuind terasa, arătîndu-mi drumul. Dar o clipă mai târziu

1. *James and the Giant Peach* (1961), roman pentru copii, aparținînd autorului britanic Roald Dahl.

2. Platformă pe acoperișul caselor britanice din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, folosită adesea pentru a observa corăbiile din larg.

vedeam altceva. Un stol de ciori ținînd în ciocuri
rămurele strîmbe. Cînd m-am ridicat să mă întorc
în camera mea, ciorile își luară zborul și se ținură
după mine. Să mă fi văzut fratele meu sau era
doar un băiețel care spunea minciuni frumoase?

Opt

Vreme de trei luni domnul Harvey visase construcții. Văzuse o regiune din Iugoslavia unde locuințe cu acoperișuri de stuf înălțate pe catalige adăposteau torente de apă dedesubt. Deasupra cerurile erau albastre. De-a lungul fiordurilor și în văile ascunse ale Norvegiei văzuse biserici de lemn, ale căror stîngii păreau cioplite de constructorii de corăbii vikingi. Balauri și eroi locali sculptați în lemn. Dar exista o clădire în Vologda¹ la care visa cel mai des : Biserica Schimbării la Față. Acesta a fost visul – visul lui preferat – pe care l-a avut în noaptea dinaintea uciderii mele și în nopțile care au urmat pînă să revină celelalte. Visurile *neliniștite* – cele cu femei și copii.

Puteam reface tot drumul înapoi pînă la domnul Harvey în brațele mamei sale, cu ochii ațintiți asupra unei mese încărcate cu cioburi de sticlă colorată. Tatăl său le sorta în grămezi după formă și mărime, grosime și greutate. Ochii de bijutier ai tatălui său scrutau în profunzime fiecare specimen pentru a detecta crăpăturile sau neregularitățile. George Harvey își îndreptă apoi atenția asupra singurei bijuterii de la gîtul mamei sale, o piesă mare, ovală, din chihlimbar, într-o ramă de argint, în care era încastrată, întreagă și perfectă, o muscă.

1. Oraș în Rusia.

„Constructor“, zicea domnul Harvey cînd era copil. Apoi încetase să mai răspundă la întrebarea cu privire la meseria tatălui său. Cum să spună că acesta lucra în deșert, construind barăci din cioburi de sticlă și din scînduri vechi? Tatăl său l-a învățat pe George Harvey ce înseamnă o construcție adevărată, cum să fii sigur că lucrurile pe care le faci or să dureze.

Domnul Harvey privea așadar vechile caiete cu schițe ale tatălui său cînd i s-au întors visele neliniștite. Se cufunda în imagini despre alte locuri și alte lumi, încercînd să iubească ceea ce nu putea iubi. Atunci începea să aibă vise cu maică-sa, ultima oară cînd o văzuse, luînd-o la goană peste cîmp la marginea unui drum. Era îmbrăcată în alb. Pantaloni albi, trei sferturi și o bluză pe corp, albă, răscoită. Tatăl său se certase cu ea pentru ultima oară în mașina încinsă de la soare la marginea orașelului Truth or Consequences, New Mexico. El o silise să iasă din mașină. George Harvey șezuse ca o stană de piatră pe bancheta din spate, cu ochii larg deschiși, nu mai speriat decît o bucată de lemn, urmărind întreaga scenă, ca multe altele de-acum, cu încetinitorul. Ea fugise fără să se oprească, trupul alb, subțire, fragil dispărînd din vedere în timp ce fiul ei strîngea cu putere lăntșorul de chihlimbar pe care ea și-l smulsese de la gît ca să i-l dea. Tatăl său rămăsese cu privirea ațintită asupra drumului.

— S-a dus, fiule. N-o să se mai întoarcă, i-a zis el.

Nouă

Bunica mea sosi în stilul ei obișnuit în seara de dinaintea slujbei comemorative. Îi plăcea să închirieze o limuzină și să parcurgă drumul de la aeroport pînă acasă sorbind șampanie, îmbrăcată cu, vorba ei, „jivina groasă și fabuloasă“, o nărcă second hand cumpărată la bazarul bisericii. Părinții mei n-au invitat-o, ci doar au inclus-o pe listă în caz că ținea neapărat să fie prezentă. Pe la sfîrșitul lui ianuarie domnul director Caden venise la noi cu propunerea. „Ar fi bine pentru copiii voștri și pentru toți elevii școlii“, spusese el, luînd asupra lui sarcina de a organiza evenimentul în cadrul bisericii noastre. Părinții mei parcă erau niște somnambuli. Răspundeau cu „da“ la fiecare întrebare de-a lui, aprobînd din cap în legătură cu florile și cu lista vorbitorilor. Cînd mama își anunță mama la telefon, fu surprinsă să audă cuvintele „Am să vin“.

— Dar nu-i nevoie, mamă.

La celălalt capăt al firului se așternu tăcerea.

— Abigail, zise bunica, e vorba de înmormîntarea lui Susan.

* * *

Insistînd să se afișeze cu blănurile ei uzate în preumblările prin cartier, iar o dată ducîndu-se fardată țipător la o petrecere, bunica Lynn o puneă deseori pe mama în situații delicate. Bunica o

pisa pe mama cu întrebări pînă ce afla care cine era, dacă văzuse noul lor interior, ce slujbă avea soțul, ce fel de mașină conducea. Făcuse o listă detaliată cu toți vecinii. Abia acum îmi dădeam seama că pentru ea acest fel de-a fi era un mod de a-și înțelege mai bine fiica. O încercuire prost calculată, un dans trist, fără partener.

— Jacky, avem nevoie de niște tărie, zise ea cînd se apropie de părinții mei care o așteptau pe verandă. Atunci o zări pe Lindsey încercînd s-o șteargă sus pe scări ca să mai cîștige cîteva minute pînă la inspecția obligatorie.

— Fata asta mă urăște, spuse bunica Lynn afișînd un zîmbet de gheață, niște dinți albi și perfecți.

— Mamă, sînt convinsă că Lindsey nu vrea decît să fie prezentabilă, interveni mama, moment în care am simțit dorința să plonjez în ochii ei ca marea.

— Lucru imposibil în casa asta! conchise bunica.

— Lynn, zise tatăl meu, ești în altă casă decît cea pe care ai văzut-o data trecută. Am să-ți aduc ceva de băut, dar te rog să nu-ntreci măsura.

— Jack, tot frumos ai rămas, zise bunica.

Mama luă haina bunicii. Tatăl meu îl închisese pe Holiday în „bîrlog“ imediat ce Buckley dăduse alarma din postul său de observație la fereastra de la etaj: „Vine bunica!“ Fratele meu se lăuda lui Nate sau oricui era dispus să-l asculte că bunica lui avea cele mai babane mașini din lume.

— Arăți foarte bine, mamă, zise mama.

— Hmmm. Fără să audă tatăl meu, bunica zise: Cum se simte?

— Rezistăm cu toții, dar foarte greu.

— Tot mai bolborosește cum că individul ăla a făcut-o?

— El tot asta crede, da.

— O să vă dea în judecată, îți dai seama ? zise ea.

— N-a spus nimănui în afară de poliție.

Ce nu vedeau ele era că sora mea stătea chiar deasupra lor pe ultima treaptă a scării.

— Și nici n-ar trebui să spună. Știu că simte nevoia să învinovățească pe cineva, dar...

— Lynn, 7&7 sau Martini ? o întrebă tatăl meu întorcându-se în hol.

— Tu ce bei ?

— Să-ți spun drept, n-am prea gustat nimic în ultimul timp, zise tatăl meu.

— Poftim, asta-i necazul tău. Am să vă conduc eu. Nimeni nu trebuie să-mi spună unde-i băutura !

Fără jivina ei groasă și fabuloasă bunica era slabă ca un băț. „Înfometată“, cum se exprima ea când îmi dădea sfaturi pe la unsprezece ani : „Dragă, trebuie să faci foamea ca să scapi repede de grăsime. Dolofană ca un copil nu-i decît un alt fel de a spune urîță“. Se certase cu mama pe motiv că eram destul de mare pentru benzedrină, îngerul ei salvator, cum îi spunea ea : „Eu îi ofer fiicei tale îngerul meu salvator și tu i-l interzici ?“

Cînd eram încă în viață, tot ce făcea bunica era rău. Dar se întîmplă un lucru ciudat cînd, sosind în limuzina închiriată, deschise ușa și dădu buzna înăuntru. Cu toată îmbrăcămintea ei dizgrațioasă aducea cu ea lumina în casă.

— Ai nevoie de ajutor, Abigail, îi zise bunica după prima mîncare adevărată gătită de mama de la dispariția mea. Mama era ca buimacă. Își pusese mînușile albastre, umpluse chiuveta cu apă și detergent și se pregătea să spele vasele, Lindsey urmînd să le șteargă. Mama ei, presupunea ea, avea să-l strige pe Jack ca să-i toarne un pahărel după masă.

— Mamă, ești foarte drăguță.

— Nici o vorbă, zise ea. Dau fuga în hol și-mi aduc trusa magică.

— O, nu, am auzit-o pe mama scîncind.

— A, ba da, trusa magică, interveni Lindsey, care nu vorbise deloc în timpul mesei.

— Te rog, mamă! protestă mama cînd bunica Lynn se întoarse.

— OK, copii, debarasați masa și aduceți-o pe mama voastră. Am s-o fac frumoasă.

— Mamă, te rog. Am de spălat toate vasele astea.

— Abigail, zise tatăl meu.

— Nu. Sînt de acord să te-mbete pe tine, dar nu vreau să văd în jurul meu instrumentele alea de tortură.

— Nu-s beat, zise el.

— Zîmbești, zise mama.

— Dă-l în judecată, zise bunica Lynn. Buckley, apuc-o pe maică-ta de mîină și trage-o aici.

Fratele meu se conformă. Era distractiv s-o vezi pe mama ținută sub papuc.

— Bunico Lynn? întrebă Buckley sfios.

Buckley o conduse pe mama pe un scaun de bucătărie pe care bunica i-l pregătise, ca să stea cu fața spre ea.

— Poftim?

— N-ai vrea să mă înveți să mă machiez?

— Cum să nu!

Mama se așeză, iar Buckley se sui în poala ei.

— Ce s-a întîmplat, mami?

— Ce faci, rîzi, Abbie? Tatăl meu zîmbea.

Așa era. Mama rîdea și plîngea totodată.

— Susie a fost o fată cuminte, draga mea, zise bunica Lynn. Exact ca și tine. Și imediat: Acum ridică-ți bărbia ca să văd pungile alea de sub ochi.

Buckley se dădu jos și se urcă pe un scaun.

— Țsta-i un ondulator de gene, Lindsey, o instrui bunica. Eu am învățat-o pe maică-ta toate chestiile astea.

— Și Clarissa le folosește, zise Lindsey.

Bunica așeză pernițele de cauciuc pe genele mamei, care, cunoscînd procedeul, își ridică privirea spre ea.

— Ai mai vorbit cu Clarissa? o întrebă tata.

— Nu prea, răspunse Lindsey. Iese tot timpul cu Brian Nelson. Au chiulit destul ca să fie eliminați pe trei zile.

— Nu mă așteptam la asta din partea Clarissei, zise tatăl meu. N-o fi ea cea mai deșteaptă din clasă, dar n-a fost niciodată o chiulangioaică.

— Putea a marijuana cînd am întîlnit-o.

— Sper că tu nu ești băgată în chestia asta, zise bunica Lynn.

Dădu pe gît restul de 7&7 și trînti paharul pe masă.

— Privește, Lindsey, vezi cum se deschid ochii maică-tii după ce i-am ondulat genele?

Lindsey încercă să-și imagineze propriile-i gene, dar ceea ce văzu erau genele în formă de steluță ale lui Samuel Heckler, zărite cînd acesta își apropiase obrazul de-al ei ca să o sărute. Pupilele-i se dilatară, pulsînd ca niște măslina mici și feroce.

— Nu-mi vine să cred, zise bunica Lynn punîndu-și mîinile în șolduri, ținînd în una din ele mînerul complicat al ondulatorului.

— De ce?

— Lindsey Salmon, tu ai un prieten, îi anunță bunica pe toți.

Tatăl meu surîse. Deodată începu să-i placă bunica Lynn. Și mie.

— N-am, zise Lindsey.

Bunica era pe punctul de-a relua, cînd mama zise în șoaptă:

— Ba da.

— Foarte bine, scumpo, așa și trebuie, zise bunica. După ce termin cu maică-ta am să-ți aplic tratamentul special al bunicii Lynn.

— Jack, fă-mi un cocteil aperitiv.

— Aperitivul e ceva ce tu..., îndrăzni mama.

— Nu mă corecta, Abigail.

Bunica se întrecuse cu băutura. O făcuse pe Lindsey să arate ca un clown sau, cum spusese chiar ea, ca „o cocotă de nota zece“. Tata era, tot vorba ei, nițel „matolit“. Cel mai extraordinar lucru era că mama se dusesse la culcare lăsînd vasele murdare în chiuvetă.

În timp ce toți ceilalți dormeau, Lindsey stătea în fața oglinzii din baie și se admira. Își șterse nițel din pudră, își spălă buzele și-și trecu degetele peste părțile umflate, proaspăt depilate, unde înainte fuseseră sprîncenele ei stufoase. În oglindă vedea ceva diferit, ca și mine: o adultă ce-și putea purta singură de grijă. Sub machiaj era chipul pe care-l știuse dintotdeauna ca fiind al ei, pînă de curînd, cînd el devenise ceva ce le amintea tuturor de mine. Cu ajutorul creionului pentru conturul buzelor și al dermatografului, își dădea seama acum, trăsăturile îi ieșeau în evidență, strălucind ca niște nestemate aduse dintr-o regiune îndepărtată, unde culorile erau mai bogate decît cele din casa noastră. Era adevărat ce-i spusese bunica: fardul îi scotea în evidență albastrul ochilor. Sprîncenele pensate îi schimbau conturul feței. Fardul îi reliefa scobiturile maxilarelor. („Scobituri care trebuie adîncite mai tare“, remarcase bunica.) Cît despre buze, exersă cîteva expresii faciale. Își țuguie buzele, mimă un sărut, zîmbi larg, ca și cînd ar fi băut și ea un cocteil, privi în pămînt, prefăcîndu-se că se roagă ca o fată cuminte, dar aruncînd priviri furișe ca să vadă

cum arăta o fată cuminte. Se duse la culcare și adormi pe spate ca să nu-și strice noua înfățișare.

Doamna Bethel Utemeyer era singura persoană moartă pe care sora mea și cu mine o văzuserăm vreodată. Se mutase împreună cu fiul ei în cartierul nostru pe cînd eu aveam șase ani, iar Lindsey, cinci.

Mama ne-a spus că femeia avea o parte din creier distrusă și că pleca uneori din locuința fiului ei fără să știe unde se află. Adesea nimerea în curtea noastră, sub sînger, de unde privea strada, ca și cînd ar fi așteptat autobuzul. Mama o lua și o puneă să stea în bucătărie, făcea niște ceai pentru amîndouă și, după ce o liniștea, suna la locuința fiului ei ca să le spună unde era. Cîteodată se întîmpla ca nimeni să nu fie acasă și atunci doamna Utemeyer rămînea la noi în bucătărie, fixînd cu privirea ore în șir tăblia mesei. O găseam acolo cînd ne întorceam de la școală. Șezînd. Zîmbindu-ne. Lui Lindsey adeseori îi spunea „Natalie“ și-și întindea mîna ca să-i atingă părul.

Cînd s-a stins din viață, fiul ei a rugat-o pe mama să ne aducă pe Lindsey și pe mine la înmormîntare.

— Mama mea a avut o slăbiciune pentru fiicele dumneavoastră, spusese el.

— Nici măcar nu știa cum mă cheamă, mami, se tînguia Lindsey în timp ce mama îi închidea puzderia de nasturi de la costum. *Un alt cadou impracticabil de la bunica Lynn*, gîndea mama.

— Bine că măcar ți-a găsit un *nume*, am zis eu.

Era după Paște și în săptămîna aia se abătuse un val de căldură primăvăratică. Aproape toată zăpada de peste iarnă își croise cale în pămînt. În cimitirul bisericii familiei Utemeyer, zăpada

stăruia la baza crucilor, în timp ce împrejur piciorul cocoșului începuse să-și arate mugurii.

Biserica familiei Utemeyer era modernă. „Ultracatolică“, zisese tatăl meu în mașină. Mie și lui Lindsey ni s-a părut nostimă chestia asta. Tata n-a vrut să vină, dar mama, care era gravidă, nu mai putea conduce. În ultimele câteva luni de sarcină cu Buckley nu mai încăpea în fața volanului și se simțea tot timpul atât de rău, încît ne feream să fim în preajma ei de teamă să nu ne transforme în niște servitoare.

Sarcina îi îngădui totuși să scape de ceea ce Lindsey și cu mine am rememorat săptămîni la rînd și ceea ce aveam să visez mult timp după aceea : s-o vadă pe moartă. Eram sigură că tata și mama nu voiau să se întîmple asta, dar cînd sosi momentul să defilăm prin fața sicriului, domnul Utemeyer veni ață la noi.

— Care din voi e cea căreia îi spunea Natalie ? ne întrebă el.

Ne uitarăm lung la el. Am arătat spre Lindsey.

— Aș vrea să vii să-ți iei rămas-bun, îi zise el. Mirosea a un parfum mai dulce decît cel folosit uneori de mama, și înțepătura pe care o simțeam în nări și sentimentul că fusesem exclusă mă făceau să vreau să plîng.

— Poți veni și tu, îmi zise el întinzînd mîinile și, astfel, amîndouă l-am flancat pe intervalul dintre strane.

Nu era doamna Utemeyer. Era altcineva. Dar era și doamna Utemeyer. Am încercat să-mi fixez privirea pe inelele de aur ce străluceau pe degetele ei.

— Mamă, zise domnul Utemeyer, am adus-o pe fetița pe care ai botezat-o Natalie.

Mai tîrziu am recunoscut amîndouă că ne așteptaserăm ca doamna Utemeyer să ne

vorbească și că ne hotărîserăm fiecare în parte că, dacă va fi așa, ne vom prinde de mîină și vom fugi mîncînd pămîntul.

După o secundă sau două de tortură totul s-a sfîrșit, iar noi am fost redatate mamei și tatălui nostru.

N-am fost prea surprinsă cînd am văzut-o pentru prima oară pe doamna Bethel Utemeyer în raiul meu, și nici șocată cînd Holly și cu mine am zărit-o plimbîndu-se de mîină cu o fetiță blondă pe care ne-o prezintă ca fiind fiica ei, Natalie.

În dimineața slujbei comemorative, Lindsey întîrzie cît putu de mult în camera ei. Nu voia ca mama să-i vadă machiajul, care se păstrase foarte bine, decît atunci cînd ar fi fost prea tîrziu ca să-l mai dea jos. În sinea ei își spusese, de asemenea, că nu va fi nici o problemă dacă lua o rochie din dulapul meu. Că n-am să mă supăr.

Dar era ciudat să vezi asta.

Lindsey deschise ușa camerei mele, un cavou care pînă în februarie avea să fie tulburat tot mai des, deși nimeni, nici mama, nici tata, nici Buckley, nici Lindsey, nu recunoștea că ar fi intrat sau că ar fi luat lucruri pe care nu intenționa să le aducă înapoi. Cu toții erau orbi la urmele lăsate de fiecare dintre ei cînd veneau să mă viziteze în acel loc. Orice deranj, chiar dacă nu putea fi atribuit lui Holiday, era pus în cîrca lui.

Lindsey voia să arate frumoasă pentru Samuel. Deschise cele două uși ale dulapului meu de haine și cercetă harababura. Nu mă omoram cu ordinea și cînd mama ne spunea să facem curat azvîrleam în dulap tot ce găseam pe jos sau pe pat.

Lindsey ar fi vrut întotdeauna să aibă hainele mele cele noi, dar pe toate le primea după ce le foloseam eu mai întîi.

— Dumnezeu! șopti ea în obscuritatea dulapului meu. Își dădu seama cu bucurie, dar și cu un sentiment de vinovăție, că tot ce i se înfățișa înaintea ochilor era al ei acum.

— E cineva? Cioc-cioc, făcu bunica Lynn.

Lindsey sări în picioare.

— Dragă, îmi pare rău că te deranjez, dar mi s-a părut că te aud, zise ea.

Bunica era îmbrăcată în una dintre rochiile ei à la Jackie Kennedy, cum le spunea mama, care nu reușise niciodată să înțeleagă de ce, spre deosebire de noi toate, mama ei n-avea șolduri. Chiar și la cei șaiszeci și doi de ani ai ei putea să îmbrace o rochie dreaptă care să i se potrivească perfect.

— Ce cauți aici? întrebă Lindsey.

— Am nevoie de ajutor la fermoarul ăsta.

Cînd bunica Lynn se întoarse Lindsey putu să vadă ceea ce nu văzuse niciodată la mama ei: partea din spate a sutienului negru, marginea de sus a juponului. Făcu doi pași pînă la locul unde stătea bunica și, străduindu-se să nu atingă decît capătul fermoarului, trase de el în sus.

— Dar moșul și baba? întrebă bunica Lynn. Poți să le-nchei și p-alea?

Gîtul bunicii răsplinea în jur arome de pudră și de Chanel 5.

— ăsta-i unul dintre motivele pentru care ai nevoie de un bărbat – nu poți face treaba de una singură.

Lindsey era la fel înaltă ca și bunica și era încă în creștere. Prinzînd moșul și baba în cîte o mină, zări smocurile fine de păr blond, vopsit, de pe ceafa bunicii, puful cărunt de pe spate și de pe gît. Încheie rochia și rămase pe loc.

— Am uitat cum arăta, zise Lindsey.

— Ce? întrebă bunica Lynn întorcîndu-se.

— Nu-mi aduc aminte, spuse Lindsey. Mă refer la gîtul ei, oare l-am privit vreodată cu atenție?

— O, scumpo, zise bunica Lynn, vino la mine. Îți desfăcu brațele, dar Lindsey se întoarse spre dulap.

— Trebuie să arăt bine, spuse ea.

— Arăți bine, zise bunica Lynn.

Lui Lindsey i se tăie răsuflarea. Bunicii Lynn nu-i stătea deloc în fire să facă vreun compliment gratuit. Când îl făcea, acesta cîntărea ca aurul.

— Îți găsim noi ceva frumos aici, zise bunica Lynn îndreptîndu-se spre hainele mele. Nimeni nu se pricepea la cumpărături ca ea. În rarele ocazii cînd ne vizita la începutul anului școlar, obișnuia să ne scoată în oraș pe amîndouă. Era fascinant să îi urmărești degetele sprintene mînuind umerășele de parcă ar fi fost niște clape de pian. După o ezitare de nici o clipă scotea iute cîte o rochie sau cîte o cămașă și o ridica în fața noastră. „Ce ziceți?“ întreba ea. Alegerea ei era întotdeauna perfectă.

Vorbea în timp ce-mi măsura din ochi bluzele și fustele, pînă ce alese o pereche și o potrivi pe corpul sorei mele :

— Lindsey, mama ta-i o epavă. N-am văzut-o niciodată în halul ăsta.

— Bunico !

— Sst, mă gîndesc. Ținea în mînă rochia mea preferată pentru mers la biserică, din lînă neagră, cu guleraș rotund. Îmi plăcea mai ales pentru că era largă și puteam să stau în strană cu picioarele încrucișate, iar volănașul ajungea pînă la pămînt.

— De unde o fi făcut rost de sacul ăsta ? întrebă bunica. Și tatăl tău e dezordonat și a cam luat-o razna.

— Cine-i individul de care ai întrebat-o pe mama ?

Bunica încremeni.

— Care individ ?

— Ai întrebat-o pe mama dacă tata o mai ține întruna cum că individul *ăla* ar fi făcut-o. Care individ?

— *Voilà!* Bunica Lynn ținea în mână o rochie mini bleumarin pe care sora mea n-o mai văzuse înainte. Era a Clarissei.

— E foarte scurtă, zise Lindsey.

— Sînt de-a dreptul șocată de maică-ta, spuse bunica Lynn. I-a permis fetei să-și cumpere ceva stilat!

Tatăl meu strigă din hol că-i aștepta pe toți jos în zece minute.

Bunica Lynn intră în viteză. O ajută pe Lindsey să-și tragă pe ea rochia bleumarin, apoi alergă în camera lui Lindsey după pantofi și în cele din urmă în hol, la lumina aplicii din tavan, îi retușă rimelul de pe gene. Sfirși prin a-i aplica pudra, plimbînd delicat pămătuful pe fiecare obraz. Abia cînd bunica Lynn ajunse jos și mama, privind-o suspicios, ținu să observe că rochia lui Lindsey era prea scurtă, sora mea și cu mine am constatat că bunica Lynn nu se machiase deloc. Cînd ajunseră aproape de biserică, Buckley, care ședea între ele pe bancheta din spate, o privi pe bunica Lynn și o întrebă ce face.

— Cînd n-ai timp pentru fardat, chestia asta fi mai înviorează un pic, zise ea și Buckley o imită, ciupindu-și amîndoi obrajii.

* * *

Samuel Heckler stătea lîngă stîlpul de piatră ce străjuiau cărarea spre ușa bisericii. Era îmbrăcat în negru din cap pînă-n picioare, iar lîngă el se afla Hal, fratele său mai mare, îmbrăcat în jacheta de piele roasă pe care Samuel o purtase în ziua de Crăciun.

Fratele lui era copia mai întunecată a lui Samuel. Avea chipul bronzat și aspru de la cursele de motocicletă pe drumurile de țară. Când s-au apropiat ai mei, Hal făcu degrabă stînga-mprejur și se îndepărtă.

— Țsta trebuie să fie Samuel, zise bunica. Eu sînt bunica aia rea.

— Nu intrăm ? întrebă tatăl meu. Samuel, mă bucur să te văd.

Lindsey și Samuel mergeau în frunte, iar bunica rămăsese în urmă, trecînd de cealaltă parte a mamei. Un front unit.

Detectivul Fenerman stătea lîngă ușă, îmbrăcat într-un costum incomod. Îi salută din cap pe părinții mei, privirea zăbovind-u-i asupra mamei mele.

— Nu veniți lîngă noi ? îl întrebă tatăl meu.

— Mulțumesc, vreau doar să fiu pe-aproape, zise el.

— Vă sîntem recunoscători.

Intrară în holul înghesuit al bisericii. Aș fi vrut să-i sar în spate tatălui meu, să-mi încolăcesc brațele în jurul gîtului său, să-i șoptesc la ureche. Dar eu eram deja acolo în fiecare por, în fiecare crăpătură.

Se trezise cu o stare de mahmureală și se întorsese pe o parte să o vadă pe mama respirînd rar cu capul pe pernă. Dulcea lui soție, fetița lui dulce. Vru să-și pună mîna pe obrazul ei, să-i dea părul de pe față, să o sărute – dar în somn ea își găsise pacea. De la moartea mea nu fusese dimineață în care el să nu se trezească cu gîndul că mai trebuie să îndure o zi. Dar adevărul era că ziua comemorării nu a fost dintre cele mai rele. Măcar era cîstită. Măcar era o zi croită pentru ceea ce-l frămînta atîta : absența mea. Astăzi nu mai trebuia să pretindă că revine la normal –

orice va fi însemnînd asta. Astăzi putea să-și afișeze durerea, la fel ca Abigail. Dar știa că, după ce se trezea ea, nu avea să o mai privească tot restul zilei, nu avea să se uite bine la ea ca să vadă femeia pe care o cunoscuse înainte de ziua în care primise vestea morții mele. După aproape două luni intensitatea veștii începuse să pălească în inimile tuturor, în afară de cea a familiei mele — și a lui Ruth.

Aceasta sosi împreună cu tatăl ei. Stăteau amîndoi într-un colț lîngă racla de sticlă în care se afla un potir din timpul Războiului de Independență cînd biserica fusese transformată în spital. Stăteau de vorbă cu domnul și doamna Dewitt. Acasă, pe birou, doamna Dewitt avea o poezie de-a lui Ruth. Luni avea de gînd să vorbească cu diriginta în legătură cu ea. Era o poezie despre mine.

— Soția mea este de acord cu domnul director Caden că slujba de comemorare îi va ajuta pe copii să înțeleagă, zise tatăl lui Ruth.

— Dumneavoastră ce credeți? îl întrebă domnul Dewitt.

— Să uităm ce-a fost și să dăm pace familiei. Dar Ruth ținea neapărat să fie prezentă.

Ruth îi urmărea pe-ai mei cum îi salutau pe cei prezenți, observînd cu oroare noua înfățișare a surorii mele. Ruth nu dădea doi bani pe machiaj. În opinia ei, fardul nu făcea decît să le înjosească pe femei. Samuel Heckler o ținea de mîna pe Lindsey. Lui Ruth îi veni în minte un cuvînt din lecturile ei: *subjugare*. Dar am văzut numaidecît că-l observase pe Hal care stătea în partea din față unde erau mormintele vechi și fuma un chiștoc.

— Ruthie, spuse tatăl ei.

— Ce-i?

Se concentră din nou și se uită la tatăl ei.

— Ce vrei să spui?

— Priveai în gol adineauri, zise el.

— Îmi place cum arată cimitirul.

— Fetiço, ești un înger, zise el. Hai să prindem un loc înainte să fie luate cele bune.

Era de față și Clarissa, cu timidul Brian Nelson, îmbrăcat într-un costum de-al tatălui său. Își făcu drum pînă la ai mei și cînd domnul director Caden și domnul Botte o văzură se dădură înapoi ca să-i facă loc.

Dădu mîna mai întîi cu tatăl meu.

— Bună, Clarissa, zise el. Ce mai faci?

— Bine, răspunse ea. Dumneavoastră cum o mai duceți?

— Binișor, Clarissa, zise el. *Ce minciună ciudată!* gîndi el. Nu vrei să stai lîngă noi?

— Mmm, făcu ea plecînd capul și privindu-și mîinile, am venit împreună cu prietenul meu.

Mama intrase într-un fel de transă și se uita fix la chipul Clarissei. Clarissa era vie, iar eu, moartă. Clarissa începu să simtă acest lucru — ochii mamei străpungînd-o — și vru să se retragă, dar în acea clipă zări rochia.

— Hei, zise ea întinzînd mîna spre sora mea.

— Ce este, Clarissa? i-o reteză mama mea.

— Mmm, nimic, zise ea. Privi din nou rochia, știind că niciodată nu va putea s-o ceară înapoi.

— Abigail? zise tatăl meu. Se conectase la vocea ei, la mînia ei. Ceva nu era în regulă.

Bunica Lynn, care stătea la mică distanță în spatele mamei, îi făcu Clarissei cu ochiul.

— Mă uitam doar cît de bine arată Lindsey, zise Clarissa.

Sora mea roși.

În hol lumea începu să freamăte. Părintele Strick, îmbrăcat în straietele-i preoțești, se îndreptă spre părinții mei.

Clarissa se retrase ca să-l caute pe Brian Nelson. Când îl găsi, o luară amîndoi printre morminte.

Ray Singh nu a venit. Își luase adio de la mine în felul său : privind o fotografie – portretul meu de studio – pe care i-o dădusem în acea toamnă.

Privi în ochii din fotografie și prin ei zări fundalul de velur marmorat în fața căruia fiecare elev trebuia să stea sub lumina orbitoare. Ce înseamnă moartea ? se întreba Ray. Înseamnă o pierdere, înseamnă un îngheț, înseamnă o dispariție. Știa că nimeni nu arată în realitate ca într-o fotografie. Știa că nici el nu era chiar atît de răvășit, atît de speriat cum apăruse în poza de școală. Privind fotografia mea, își dădu seama de ceva : de faptul că nu eram eu. Eu eram prezentă în aerul din jurul său. Eram în diminețile răco-roase pe care le petrecea acum în tovărășia lui Ruth. Eram în pauzele cînd nu învăța – răgazuri tăcute, solitare. Eram fata pe care alesese să o sărute. Parcă ar fi vrut să mă elibereze. Nu voia să pună pe foc sau să arunce la coș fotografia, dar nici nu voia să mă mai vadă. L-am urmărit cum o așază într-unul din volumele masive de poezie indiană în care el și mama lui presaseră nenumărate flori fragile care încetul cu încetul se preschimbau în pulbere.

În timpul slujbei s-au spus lucruri frumoase despre mine. Părintele Strick. Domnul director Caden. Doamna Dewitt. Dar tata și mama rămaseră nemișcați tot timpul. Samuel o strîngea întruna pe Lindsey de mîină, dar ea nu părea să-l bage în seamă. Parcă nici nu mai clipea. Buckley, îmbrăcat într-un costumaș împrumutat de la Nate, care fusese cu el la o nuntă în acel an, se tot foia și se uita la tatăl meu. Bunica Lynn făcu cel mai important lucru din acea zi. La imnul final, cînd

ai mei se sculară în picioare, se aplecă spre Lindsey și-i șopti:

— Individul e lângă ușă.

Lindsey se uită într-acolo.

Chiar în spatele lui Len Fenerman, aflat acum în pragul ușii și cîntînd cot la cot cu restul lumii, stătea un bărbat din cartierul nostru. Spre deosebire de toți ceilalți, purta haine de rînd, pantaloni kaki căptușiți cu flanelă și o cămașă groasă tot din flanelă. Pentru o clipă, Lindsey crezu că-l recunoaște. Ochii lor se întîlniră. Apoi ea își pierdu cunoștința.

În agitația iscată, George Harvey se strecură printre mormintele din perioada Războiului de Independență și dispăru fără să fie observat.

Zece

În tabăra elevilor supradotați, cei din clasele a șaptea pînă într-a noua se adunau în fiecare vară vreme de patru săptămîni – așa am crezut întotdeauna – ca să stea cocoțați în copaci și să facă schimb de idei. La focurile de tabără se cîntau oratorii în loc de muzică folk. La dușurile fetelor se leșina în fața fizicului lui Jacques d'Amboise sau a lobului frontal al lui John Kenneth Galbraith¹.

Dar și geniile își aveau găștile lor. Pămpălăii de la Științe și Creierele de la Mate alcătuiau treapta superioară, cea mai înaltă – deși întrucîtva handicapată din punct de vedere social –, pe scara supradotaților. Urmau Căpățînile de la Istorie, care știau pe de rost cînd s-a născut și cînd a murit orice personaj istoric de care ați auzit vreodată. Cînd treceau pe lîngă celelalte grupuri din tabără îi puteai auzi bolborosind crip-tic perioade aparent fără sens: „între 1769 și 1821“, „între 1770 și 1831“. Cînd Lindsey nimerea în preajma lor își dădea singură răspunsurile: „Napoleon“. „Hegel“.

Mai erau Maeștrii de la Tehnică, pe care aveau pică toți ceilalți supradotați. Erau băieții care puteau desface și asambla orice motor fără să

1. Jacques d'Amboise, dansator și coregraf american.
John Kenneth Galbraith, economist canadian.

aibă nevoie de manuale sau de instrucțiuni. Înțelegeau lucrurile la modul real, nu teoretic. Și nu le păsa deloc de note.

Samuel era unul dintre Maeștri. Idolii lui erau Richard Feynman¹ și fratele său Hal. Eliminat din liceu, Hal avea un atelier de reparat motociclete lângă puțul de gunoi. Făcea reparații pentru oricine, de la Hell's Angels la vîrstnicii ce-și călăreau scuterele prin parcurile caselor de bătrîni. Hal era fumător, locuia la părinții săi într-o cămaruță deasupra garajului și-și consuma aventurile erotice în ungherul atelierului. Celor care-l întrebau cînd avea de gînd să se maturizeze le răspundea : „Niciodată“. Încurajat de acest răspuns, cînd era întrebant de profesori ce voia să devină, Samuel le spunea : „Nu știu. Abia am făcut paisprezece ani“.

Aproape de cincisprezece, Ruth Connors știa răspunsul. În magazia de tablă din spatele casei, între mînere de uși și alte obiecte de metal adunate de tatăl ei din casele aflate pe lista demolărilor, Ruth stătea pe întuneric și se concentra. Cînd o apuca durerea de cap fugea în casă, trecea val-vîrtej prin camera de zi, unde-l găsea pe tatăl ei citind, alerga pe scări pînă în camera ei, unde își scria frenetic poeziile. *A fi Susie, După moarte, Ciopîrșită, Acum lângă ea și favorita ei* – cea cu care se fălea cel mai tare și pe care o luase cu ea în tabără, o coală împăturită și despăturită de atîtea ori încît îndoiturile se tăiaseră – *Buza mormîntului*.

Ruth trebui să fie dusă cu mașina în tabără fiindcă în dimineața cînd pleca autobuzul o apucase durerea de stomac. Încercase tot soiul de diete ciudate pe bază de legume și cu o seară înainte

1. Richard Feynman (1918-1988), laureat al Premiului Nobel în 1965.

mîncase la cină o căpățină întreagă de varză. Mama ei nu era de acord cu regimul vegetarian la care trecuse Ruth după moartea mea.

— Pentru Dumnezeu, asta nu-i Susie! îi spunea maică-sa trîntindu-i pe masă un grătar gros de două degete.

Pe la trei dimineța tatăl ei o duse cu mașina mai întîi la spital, apoi la tabăra supradotaților, iar în drum spre casă se opri să ia pachetul pe care mama lui Ruth i-l lăsase la intrarea în alee.

După ce mașina trase în parcare, Ruth scană cu privirea șirul de elevi ce stăteau la coadă pentru ecusoane. O zări pe sora mea în grupul Maeștrilor, singură printre băieți. Lindsey se ferise să-și pună numele de familie pe ecuson, preferînd să deseneze în locul lui un pește. Așa măcar nu mințea, dar putea spera că va întîlni colege de la alte școli care nu aflaseră povestea morții mele sau care cel puțin nu făceau legătura între ea și mine.

Toată primăvara purtase jumătatea de inimă, iar Samuel pe cealaltă. Amîndoi erau prea timizi ca să-și împărtășească deschis sentimentele. Nu se țineau de mîna pe holurile școlii și nici nu-și trimiteau bilețele. La mesele de prînz ședeau împreună; Samuel o conducea acasă. Cînd împlinise paisprezece ani el îi adusese o brișă cu o lumînare în ea. Altminteri, făceau corp comun cu lumea împărțită pe sexe a colegilor lor de generație.

În dimineța următoare Ruth se sculă devreme. Ca și Lindsey, Ruth era o flotantă în tabăra supradotaților. Nu aparținea nici unui grup. Fusesse odată într-o excursie să adune plante și flori, dar avusese nevoie de ajutor ca să le poată identifica. Fiindcă nu i-au plăcut răspunsurile date de un Pămpălău, se hotărîse să boteze ea însăși

plantele și florile. Mai întâi desena în caiet frunza ori floarea, apoi încerca să-i ghicească sexul și pe urmă îi dădea un nume — „Jim“ unei plante cu o singură floare, „Pașa“ uneia mai pufoasă.

Pînă să nimerească Lindsey sala de mese, Ruth era deja la suplimentul de ouă și cîrnați. Acasă făcuse tărăboi că nu vrea carne și trebuia să se țină de acest regim, dar în tabără nimeni nu știa de legămîntul ei.

Ruth nu mai vorbise cu sora mea de cînd murisem, și oricum nu i se adresase decît din întîmplare pe coridor la școală. Dar o văzuse pe Lindsey mergînd acasă împreună cu Samuel și zîmbindu-i. Acum o privea pe sora mea cum spunea „da“ la clătite și „nu“ la orice altceva. Încercase să-și imagineze că ea era sora mea, așa cum pierduse ceva timp imaginîndu-și că era în locul meu.

Pe cînd Lindsey se îndrepta distrată spre un loc liber la coadă, Ruth interveni.

— Ce înseamnă peștele? o întrebă Ruth arătînd cu capul spre ecusonul sorei mele. E o chestie religioasă?

— Observă direcția peștelui, îi răspunse Lindsey dorindu-și parcă și budincă cu vanilie la micul dejun. Ar fi mers grozav cu clătitele.

— Ruth Connors, poetă, zise Ruth, prezentîndu-se.

— Lindsey.

— Salmon, nu?

— Te rog, nu, zise Lindsey și, pentru o clipă, Ruth putu să trăiască mai intens sentimentul — ce însemna să mă revendice pe mine. Lumea privind-o pe Lindsey și imaginîndu-și o fată plină de sînge.

Chiar și supradotații, care se distingeau prin faptul că făceau lucrurile într-un mod diferit de

ceilalți, se constituiră în perechi încă din primele zile. Mai ales perechi de băieți sau perechi de fete – puține relații serioase începeau la paisprezece ani –, dar în anul ăla exista o excepție: Lindsey și Samuel.

„Să-ru-ta-ți-vă!“ îi întâmpina oriunde mergeau. Singuri-singurei în arșița verii, ceva creștea în ei precum ierburile: dorința. N-am simțit-o nici odată într-o stare atît de pură și nici n-am văzut pe cineva cunoscut să fie atît de pătimaș pătruns de ea. Cineva cu bagajul meu genetic.

Erau atenți și respectau regulile. Nici unul dintre instructorii care cercetau cu lanterna tufișurile dese de lîngă dormitoarele băieților nu putea afirma că i-ar fi prins pe Salmon și pe Heckler făcînd ceva. Își fixau întîlniri scurte în spatele bufetului sau lîngă un anume copac pe care-l creștaseră undeva sus cu inițialele lor. Se săru-tau. Ar fi vrut să facă mai mult, dar nu puteau. Samuel voia să fie ceva deosebit. Era conștient că trebuie să fie perfect. Lindsey nu voia decît să o facă odată. S-o lase în urma ei ca să poată fi femeie – să transcendă spațiul și timpul. Se gîndea la sex ca la un fel de călătorie *Star Trek*. Te evaporai și te trezeai navigînd spre o altă planetă la o secundă sau două după ce te-ai cuplat.

„O vor face“, își notase Ruth în jurnal. Îmi pusesem nădejdea în faptul că Ruth avea să consimneze totul. Jurnalului ei îi povestise cum trecusem pe lîngă ea în parcare școlii, cum o atinsesem în seara aia, cum simțise că întinsesem mîinile spre ea. Cum arătasem atunci. Cum mă visase. Cum concepuse ideea că duhul ar putea fi un fel de a doua piele a cuiva, un soi de strat protector. Cum, dacă ea ar insista mai mult, poate că ne-ar elibera pe amîndouă. Citeam peste umărul ei în timp ce-și nota gîndurile și mă

întrebam dacă se va găsi vreodată cineva care să-i dea crezare.

Cînd mă imagina pe mine se simțea mai bine, mai puțin singură, mai conectată la ceva din lumea reală. La cineva din lumea reală. În visele ei vedea lanul de porumb și o lume nouă deschizîndu-se, o lume unde poate și ea ar fi ajuns să pună piciorul.

„Ruth, ești realmente o poetă bună“, mă imagina spunîndu-i și jurnalul o transporta în reveria că era o poetă atît de bună încît cuvintele ei aveau puterea de-a mă învia.

Vedeam în trecut o după-amiază cînd Ruth o privea pe verișoara ei, o adolescentă, dezbrăcîndu-se ca să se spele, iar ea ședea pe covoraș, închisă în baie, astfel încît aceasta să o poată supraveghea, așa cum i se ceruse. Ruth simțise dorința să-i atingă pielea și părul, ar fi dorit să fie strînsă în brațe. Mă întrebam dacă această dorință la un copil de trei anișori n-a fost cumva scînteia ce s-a aprins la vîrsta de opt ani. Acel sentiment difuz al diferenței, senzația că pasiunile ei pentru profesoare sau pentru verișoara ei erau mai reale decît ale celorlalte fete. Dorința ei mergea dincolo de simpla atenție și tandrețe, hrănea un dor, începuse să înflorească, verde-galbenă, o adevărată nebunie și, ca și șofranul, petalele moi și fragede deschizîndu-i-se în perioada dificilă a pubertății. După cum își notase în jurnal, dorea nu atît să facă dragoste cu femeile cît să dispară în ele pentru totdeauna. Să se ascundă.

Ultima săptămînă a taberei era dedicată întotdeauna proiectului final pe care diversele școli îl pregăteau pentru concurs înainte să sosească părinții să-și ia acasă odraslele. Concursul fusese anunțat abia la micul dejun din sîmbăta ultimei

săptămîni, dar elevii începuseră din timp să facă planuri. Tema era întotdeauna cea mai bună cursă de șoareci, drept care miza creștea cu fiecare an. Nimeni nu era dispus să lucreze la o cursă care fusese deja realizată.

Samuel se duse să caute copiii care purtau bretele, căci avea nevoie de benzi subțiri de elastic, pe care ortodoniștii le distribuiau cu ȋrîita. Brațul cursei trebuia să stea cît mai bine întins. Lindsey îl rugase pe bucătar, un ins care se pensionase din armată, să-i dea niște foițe curate de staniol. Ca să-i deruteze pe șoareci, capcana lor avea să utilizeze refracția luminii.

— Și dacă le va plăcea cum arată? îl întrebă Lindsey pe Samuel.

— Vederea lor nu-i atît de bună, îi răspunse Samuel, care rupea fișii de hîrtie din rezerva de saci de gunoi a taberei. Dacă vreun elev privea într-un mod mai ciudat un obiect oarecare din perimetrul taberei, asta însemna că se gîndea cum să-l folosească pentru cel mai eficient model de cursă de șoareci.

— Sînt tare simpatici, zise Lindsey într-o după-amiază.

Lindsey își petrecuse aproape toată noaptea prinzînd cu capcane de sîrmă șoareci de cîmp pe care-i punea într-o cușcă de iepuri goală.

Samuel îi privea atent.

— Mi-ar plăcea să fiu medic veterinar, zise el, dar nu cred că mi-ar plăcea să-i disec.

— Chiar trebuie să-i omorîm? îl întrebă Lindsey. Ni s-a cerut cea mai bună cursă de șoareci, nu cel mai bun lagăr de exterminare.

— Artie va contribui cu sicrie din lemn de plută, zise Samuel rîzînd.

— E scîrbos.

— Așa-i Artie.

— Umbla vorba c-o iubea pe Susie, zise Lindsey.

— Știu.

— Vorbește de ea? Lindsey luă un băț lung și subțire și-l strecură prin plasa de sîrmă.

— De fapt, a-ntrebat de tine, zise Samuel.

— Ce i-ai spus?

— Că ești bine, că vei fi bine.

Șoarecii fugiră de băț într-un colț, se îngrămădiră unul într-altul încercînd în zadar să scape.

— Hai să facem o capcană în care să punem un pătuț din catifea roșie, îi fixăm un dispozitiv și cînd șoarecii se vor așeza pe pat, printr-o trapă vor cădea bucățele de brînză. I-am putea spune „Regatul rozătoarelor“.

Samuel nu o pistona pe sora mea așa cum făceau adulții. Prefera să-i descrie în cele mai mici detalii tapițeria patului din interiorul capcanei.

În vara aceea, începusem să petrec tot mai puțin timp privind din foișor, căci puteam vedea Pămîntul și atunci cînd mă plimbam pe cîmpiile raiului. Cînd se lăsa noaptea, aruncătorii de greutate și de sulițe o luau din loc spre alte raiuri. Raiuri unde nu era loc pentru o fată ca mine. Oare aceste raiuri erau cumplite? Mai rele decît senzația deplinei singurătăți printre colegii de generație care-și trăiau din plin viața? Sau erau exact întruchiparea visurilor mele? Un loc unde puteai rămîne captivă de-a pururi într-o lume a lui Norman Rockwell¹. Unde curcanul nu lipsea niciodată de la masa familiei reunite. Unde o

1. O lume idealizată a peisajelor rustice. Norman Rockwell (1894-1978) e autorul a peste 4 000 de ilustrații, cele mai cunoscute apărînd în revista *Saturday Evening Post*.

rudă zîmbea și făcea cu ochiul în timp ce tăia pasărea în felii.

Dacă mergeam prea departe și-mi exprimam uimirea cu glas tare, cîmpiile își schimbau dintr-o dată înfățișarea. Priveam în jos și vedeam lanuri de ovăz și puteam auzi un fel de murmur grav, aproape un geamăt, avertizîndu-mă să mă întorc de la margine. Capul începea să-mi zvîcnească și cerul se întuneca și era din nou aceea noapte, acel veșnic ieri trăit încă o dată. Sufletul meu se solidifica, devenea greu. Am venit pînă la buza mormîntului meu în acest fel de multe ori, dar mai trebuia să mă uit înăuntru.

Am început să mă întreb ce însemna cuvîntul *rai*. Dacă asta era raiul, raiul adevărat, socoteam eu, atunci aici ar trebui să locuiască bunicii mei. Tatăl tatălui meu, cel pe care l-am iubit cel mai mult, m-ar lua în brațe și ar dansa cu mine. N-aș simți altceva decît fericire și n-aș mai avea amintiri despre lanul de porumb, despre mormînt.

— Asta se poate, îmi zise Franny. Mulți oameni reușesc.

— Cum faci să se întîmple asta ? am întrebat-o.

— Nu-i așa de ușor cum crezi tu, îmi zise ea. Trebuie să nu mai dorești anumite răspunsuri.

— Nu-nțeleg.

— Dacă nu te mai întrebi de ce ai fost ucisă tu în locul alteia, dacă nu mai cercetezi golul lăsat de dispariția ta, dacă nu te mai întrebi ce simt toți cei rămași pe Pămînt, poți fi liberă, zise ea. Pe scurt, trebuie să renunți la Pămînt.

Așa ceva mi se părea cu neputință.

Ruth se furișă în camera lui Lindsey în acea noapte.

— Am visat-o, îi șopti ea sorei mele.

Somnoroasă, Lindsey o privi cu ochii pe jumătate închiși.

— Susie? întrebă ea.

— Îmi pare rău de incidentul din sala de mese, zise Ruth.

Lindsey ocupa locul de jos într-un pat de aluminu cu trei niveluri. Vecina de deasupra ei începu să se foiască.

— Pot să vin în patul tău? o întrebă Ruth.

Lindsey dădu din cap.

Ruth se ghemui lângă Lindsey în curbura îngustă a patului.

— Ce se-ntîmpla în visul tău? o întrebă Lindsey în șoaptă.

Ruth îi povesti, întorcîndu-și fața spre ea, astfel încît ochii lui Lindsey îi puteau desluși trăsăturile: nasul, buzele și fruntea.

— Eram în pămînt, zise Ruth, și Susie umbla pe deasupra mea în lanul de porumb. Îi simțeam pașii deasupra mea. Am strigat-o, dar gura îmi era plină cu noroi. Nu m-ar fi putut auzi oricît de tare aș fi strigat. Apoi m-am trezit.

— Eu nu o visez, zise Lindsey. Am coșmaruri cu șobolani care-mi ronțăie șuvițe de păr.

Ruth se simțea bine lângă sora mea, îi plăcea căldura emanată de trupurile lor.

— Îl iubești pe Samuel?

— Da.

— Ți-e dor de Susie?

Fiindcă era întuneric, fiindcă Ruth își întorsese fața în cealaltă parte, fiindcă Ruth era aproape o străină, Lindsey spusese ceea ce simțea. „Mai mult decît va ști cineva vreodată.“

Directorul gimnaziului din Devon plecase din cauza unei probleme de familie, astfel încît sarcina de-a organiza peste noapte concursul din acel an îi reveni proaspăt numitei directoare-adjunctă a gimnaziului din Chester Springs. Aceasta voia o altă temă de concurs decît cursele de șoareci.

CUM SĂ SCAPI DUPĂ CE-AI COMIS O CRIMĂ? CUM SĂ COMIȚI CRIMA PERFECTĂ? suna posterul încropit de ea în grabă.

Copiii erau entuziasmați. Muzicienii și poeții, Căpățînile de la Istorie și artiștii discutau cu aprindere cum să înceapă. Înfulecau iute șunca și ouăle de la micul dejun și se apucau să compare crimele faimoase nerezolvate din trecut, ori se gîndeau la ce obiecte, dintre cele obișnuite, ar putea cauza răni fatale. Se gîndiră apoi pe cine să ucidă. Totul fu foarte distractiv pînă la șapte și un sfert cînd apăru sora mea.

Artie o urmări cum se pune la coadă. Ea n-avea habar încă, simțea doar tensiunea din atmosferă. Îi fulgeră prin minte că fusese anunțat concursul pentru cursa de șoareci.

Cu ochii ațintiți asupra lui Lindsey, Artie zări numaidecît anunțul lipit pe suportul pentru tacîmuri la capătul cozii. Asculta pe unul de la masă care povestea despre Jack Spintecătorul. Se sculă în picioare ca să-și ducă tava. Cînd ajunse lîngă sora mea își dresе vocea. Îmi pusesem toate speranțele în acest băiat șovăielnic. „Distrage-i atenția“, i-am zis. O rugă pogorînd pe Pămînt.

— Lindsey, i se adresă Artie.

Lindsey îl privi.

— Da?

În spatele tejghelei bucătarul din armată întinse o lingură plină cu jumări cu ouă, pregătit să o deșerte în farfuria ei.

— Sînt Artie, colegul sorei tale.

— N-am nevoie de sicrie, îi spuse Lindsey împin-gîndu-și tava pe suportul de metal spre locul unde erau păstrate în carafe mari de plastic suc de portocale și cel de mere.

— Ce?

— Samuel mi-a spus că anul ăsta faci sicrie din lemn de plută pentru șoareci. N-am nevoie de ele.

— S-a schimbat tema concursului, îi spuse el.

În acea dimineață Lindsey hotărîse să desprindă partea de jos a rochiei Clarisei. Era perfectă pentru pătuțul șoarecilor.

— În ce?

— N-ai vrea să ieșim?

Artie își folosi trupul ca să-i blocheze accesul spre tacîmuri.

— Lindsey, va fi un concurs despre crime, reuși el să îngaime.

Lindsey îl privi lung și-și încleștă degetele pe tavă. Își ținea ochii ațintiți asupra lui Artie.

— Am vrut să-ți spun înainte să citești anunțul, zise el.

Samuel dădu buzna în cort.

— Ce se-ntîmplă? Lindsey se uita neputincioasă la Samuel.

— Concursul din anul ăsta este despre cum să comiți crima perfectă, îi spuse Samuel.

Samuel și cu mine observărm tremurul. Convulsiile lăuntrice ale inimii ei. Era tot mai pricepută, crăpăturile, fisurile deveniseră tot mai mici. Curînd trucul de magie avea să fie însușit la perfecție, și nimeni n-o va vedea executîndu-l. Reușise să extirpe întreaga lume, pe sine așijderea.

— Mă simt bine, zise ea.

Dar Samuel știa că nu-i așa. El și Artie o priveau în timp ce se îndepărta.

— Am încercat s-o previn, zise Artie cu glas pierit.

Artie se întoarse la masa lui, unde se apucă să deseneze ace hipodermice unul după altul. Apăsă stiloul tot mai tare colorînd lichidul de îmbălsămat

din interior și traiectoria celor trei picături care țîșneau afară.

Singură, am cugetat, pe Pămînt, ca și în rai.

— Ca să ucizi oameni, trebuie să-i înjunghii, să-i spinteci și-i împuști, zise Ruth. E o nebunie.

— De acord, zise Artie.

Samuel o luase pe sora mea la plimbare ca să discute. Artie o zărise pe Ruth la una dintre mesele de picnic din tabără cu caietul ei mare și gol.

— Dar există motive serioase ca să ucizi, zise Ruth.

— Cine crezi c-a făcut-o? o întrebă Artie. Ședea pe bancă și-și pusese picioarele pe bara de sub masă.

Ruth ședea aproape nemișcată, cu piciorul drept peste cel stîng, dar își mișca întruna tălpile.

— Cum ai aflat? îl întrebă ea.

— Tata ne-a povestit, fi spuse Artie. Ne-a chemat pe sora mea și pe mine la el în cameră și ne-a spus să ne așezăm.

— Căcat, și ce v-a zis?

— Mai întîi ne-a zis că-n lume se petrec tot soiul de lucruri oribile și sora mea a spus „Vietnam“, iar el n-a mai zis nimic, fiindcă întotdeauna se ceartă cu ea cînd vine vorba de asta. După care a zis: „Nu, scumpo, se întîmplă lucruri oribile aici, aproape de noi, unor oameni pe care-i cunoaștem“. Ea a crezut că era vorba de una dintre prietenele ei.

Ruth simți un strop de ploaie.

— După care, copleșit de durere, tata ne-a spus că o fată mititică a fost omorîată. Eu am fost cel care l-am întrebat cine. Vreau să zic, cînd a zis de „o fată *mititică*“ eu mi-am închipuit o fetiță. Nu de vîrsta noastră.

Mai căzu un strop în toată regula și ploaia începu să ude masa din lemn de pin.

- Nu vrei să mergem înăuntru? întrebă Artie.
- Toți ceilalți sînt înăuntru, zise Ruth.
- Știu.
- Hai să ne udăm.

Șezură o vreme privind stropii de ploaie căzînd în jurul lor, auzind deasupra răpăitul acestora pe frunzele copacului.

— Știam că-i moartă. Am simțit treaba asta, zise Ruth, dar pe urmă am văzut un anunț în ziarul lui tata și am știut sigur. La început nu i-au pomenit numele. „Fată, paisprezece ani.“ Atît. L-am rugat pe tata să-mi dea pagina din ziar, dar n-a vrut. Vreau să zic, cine mai lipsise toată săptămîna de la școală, cu sora ei cu tot?

— Mă-ntreb cine i-a spus lui Lindsey, zise Artie. Ploaia se întepi. Artie se ascunse sub masă.

— O să ne ude pînă la piele, strigă el de sub masă.

Apoi, pe cît de repede se pornise, ploaia încetă. Soarele apăru printre crengile copacului de deasupra și Ruth privi în sus, dincolo de ele.

— Cred că ne ascultă, zise ea, prea încet ca să poată fi auzită.

Toată lumea din tabără aflase cine era sora mea și cum murisem.

— Imaginează-ți că ești înjunghiată, zise careva.

— Nu, mulțumesc.

— Cred că-i interesant.

— Gîndește-te – e celebră.

— Halal mod de-a deveni celebru. Aș prefera să iau Premiul Nobel.

— Știe careva ce voia să se facă?

— N-am curaj s-o întreb pe Lindsey.

Și îi înșirară pe morții pe care-i cunoșteau.

Bunic, bunică, unchi, mătușă, unii pe cîte un părinte, mai rar o soră sau un frate mort de vreo

boală – de inimă, de leucemie –, de vreo afecțiune imposibil de pronunțat. Nimeni nu știa pe cineva care să fi fost ucis. Dar acum mă știau pe mine.

Sub o barcă cu vîsle prea veche și putredă ca să mai plutească, Lindsey se întinsese pe pămînt în brațele lui Samuel Heckler.

— Mă simt bine, îi zise ea cu ochii uscați. Cred că Artie încerca să mă ajute, adăugă ea.

— Lindsey, nu-i nevoie să te prefaci, zise el. Ne întindem puțin și așteptăm să se liniștească lucrurile.

Spatele lui Samuel se udase de la pămîntul jilav și el o trase pe sora mea aproape de trupul său ca să o protejeze de umezeala ploii iuți de vară. Respirația lor începu să încălzească locșorul de sub barcă și el nu se putu stăpîni, penisul i se întări sub jeanși.

Lindsey întinse mîna.

— Îmi pare rău... începu el.

— Sînt gata, zise ea.

La paisprezece ani sora mea se îndepărta de mine, plutind spre un loc unde eu nu fusesem niciodată. În pereții sexului meu nu erau decît oroare și sînge; în pereții sexului ei erau ferestre.

„Cum să comiți crima perfectă“ era un joc vechi de cînd lumea în rai. Eu întotdeauna alegam turturele de gheață: o armă care se topește.

Unsprezece

Cînd tatăl meu s-a trezit la patru dimineața, casa era învăluită în tăcere. Mama dormea lîngă el, sforăind ușor. Fratele meu, singurul copil, căci sora mea era plecată în tabăra supradotaților, dormea buștean, cu o pătură trasă peste el. Tatăl meu se minuna cît de bine putea să doarmă, exact ca mine. Cînd eram încă în viață, Lindsey și cu mine ne distram pe seama lui, băteam din palme, lăsam cărțile să cadă pe jos sau chiar loveam cratițele una de alta ca să vedem dacă Buckley se trezea.

Înainte să iasă din casă, tatăl meu se dusesese să-l vadă pe Buckley, să se asigure, să-i simtă respirația fierbinte în palmă. Apoi își trăsese în picioare tenișii cu talpă subțire și-și pusese costumul ușor de jogging. Ultima lui sarcină era să-i pună lui Holiday lesa.

Era încă devreme, și aproape că-și putea vedea aburii respirației. La ora aceea matinală, putea pretinde că era încă iarnă. Că anotimpul nu se schimbase.

Plimbatul cîinelui dimineața îi oferea un pretext ca să treacă pe lîngă locuința domnului Harvey. Încetinea numai puțin – nimeni n-ar fi putut observa, în afară de mine sau de domnul Harvey dacă ar fi fost treaz. Tatăl meu era sigur că, dacă privește îndeajuns de atent, îndeajuns de insistent, avea să găsească negreșit indiciile de care avea nevoie în tocurile ferestrelor, în vopseaua

verde de pe șindrile sau pe aleea străjuită de două pietre mari vopsite în alb.

Spre sfârșitul verii anului 1974 nu se înregistrase nici un progres în cazul meu. Nici urmă de cadavru. Nici urmă de ucigaș. Nimic.

Tata își aduse aminte de Ruana Singh: „Cînd aș fi sigură aș găsi un mod discret de a-l ucide“. Lui Abigail nu-i împărtășise acest lucru, sfatul Ruanei fiind un fel de măsură extremă ce-ar fi speriat-o și poate că ar fi povestit despre asta cuiva și bănuia că acest cineva ar fi putut fi Len.

Din ziua în care o văzuse pe Ruana Singh, iar apoi îl găsisese pe Len așteptîndu-l acasă, tatăl meu simțise că mama avea o încredere oarbă în poliție. Dacă tata spunea ceva ce contrazicea părerile poliției – sau lipsa lor, după cum constatase – mama se grăbea numaidecît să umple golul lăsat. „Len spune că asta nu înseamnă nimic“ sau „Am încredere că poliția va descoperi ce s-a întîmplat“.

De ce au oamenii atîta încredere în poliție? se întreba tatăl meu. De ce să n-aibă încredere în propria lor intuiție? Domnul Harvey era vinovatul și el știa acest lucru. Dar Ruana spusese *cînd aș fi sigură*. Cunoașterea, cunoșterea izvorîită din suflet a tatălui meu nu era, în mintea mai rațională a poliției, o dovadă incontestabilă.

Casa în care am crescut era și aceea în care m-am născut. Ca și aceea a domnului Harvey, era un fel de cutie și de aceea nutream invidii deșarte ori de cîte ori vizitam locuințele altor oameni. Visam ferestre ce dădeau spre mare, cupole, balcoane și acoperișuri de mansardă, țuguiate, în dormitor. Mi-ar fi plăcut ca în curte să crească arbori mai înalți și mai puternici decît oamenii, sub scări să fie spații povîrnite, gardurile vii să crească atît de mari încît ramurile uscate să

formeze adăposturi în care să te poți furișa. În raiul meu existau verande și scări circulare, pervazuri cu grilaj de fier și o campanilă adăpostind un clopot ce anunța ora.

Cunoșteam pe de rost schița parterului din locuința domnului Harvey. Pînă să mă răcesc, lăsașem o pată caldă pe podeaua garajului. Adusese în casă sîngele meu pe hainele și pe pielea lui. Cunoșteam baia. Știam că la noi acasă, în perspectiva sosirii tîrzii a lui Buckley, mama încercase să decoreze locuința pictînd nave de război pe marginea de sus a pereților rozalii. În locuința domnului Harvey baia și bucătăria străluceau de curățenie. Vesela era galbenă, iar gresia de pe jos era verde. Domnul Harvey nu-și încălzea casa. Sus, unde Buckley, Lindsey și cu mine aveam dormitoarele, el nu ținea mai nimic. Avea un scaun cu spătar drept în care se așeza uneori ca să privească pe fereastră liceul, să asculte cum răzbat peste cîmp sunetele orchestrei care făcea repetiții, dar cel mai des își petrecea zilele la parter, în partea din spate a locuinței, în bucătăria unde construia căsuțele pentru păpuși, în camera de zi unde asculta radioul sau, cînd patima începea să-și facă simțită prezența, schița planuri pentru nebuniile de genul bordeiului sau al cortului.

De cîteva luni nimeni nu-l deranjase în legătură cu mine. În vara aceea rareori se întîmpla să vadă cîte o mașină a poliției încetinind în fața casei sale. Era destul de inteligent ca să nu-și schimbe modul de viață. Dacă ieșea din casă pînă la garaj sau la cutia poștală, nu se abătea din drum.

Își programase cîteva ceasuri care să sune la anumite ore. Unul care să-i spună cînd să deschidă obloanele, altul cînd să le închidă. Ținînd seama de ele, aprindea și stingea lumina în toată casa.

Cînd la ușa lui venea cîte un elev ca să-i vîndă ciocolată pentru vreun concurs școlar sau să-l întrebe dacă nu voia să se aboneze la *Evening Bulletin*, era prietenos, însă expeditiv – un om cît se poate de obișnuit.

Păstra în casă lucruri ca să țină socoteala, numărutul lor dîndu-i un sentiment de siguranță. Erau lucruri simple. Un inel de logodnă, o scrisoare într-un plic sigilat, tocul unui pantof, o pereche de ochelari, o radieră în forma unui personaj de desene animate, o sticlută cu parfum, o brățară de plastic, amuleta mea cu piatra de Pennsylvania, pandantivul din chihlimbar al mamei sale. Le scotea la iveală seara tîrziu, mult după ce era sigur că băiatul cu ziarele ori vreun vecin nu-i va mai bate la ușă. Le număra ca și cînd ar fi fost mărgelele unei mătănii. Unora le uitase numele. Eu știam numele lor. Tocul de pantof era de la o fată pe care o chema Claire, din orașelul Nutley, statul New Jersey, pe care reușise să o convingă să intre în spatele furgonetei sale. Claire era mai mică decît mine. (Îmi place să cred că eu, una, n-aș fi intrat în furgonetă. Îmi place să cred că fusesem doar curioasă să văd cum reușise să facă o colibă în pămînt fără ca acesta să se surpe.) Smulsese tocul de la pantof înainte s-o lase pe Claire să plece. Asta era tot ce-i făcuse. O băgase în furgonetă și îi scosese pantofii. Ea începuse să plîngă, iar plînsetul ei i se înfigea în trup ca un șurub. O implorase să tacă și să plece. Să iasă așa, ca prin farmec, din furgonetă în picioarele goale, fără să-i pese, iar el să-i păstreze pantofii. Dar ea nu voia. Plîngea. El începuse să-și facă de lucru cu unul din tocurile pantofilor, desprinzîndu-l cu briceagul, cînd cineva dădu cu pumnul în ușa din spate a furgonetei. Auzi glasuri de bărbați și o femeie strigînd ceva în legătură cu poliția. Deschise ușa.

— Ce dracu' faci cu copilul ăla? zbierase unul din bărbați. Tovarășul lui o prinse în brațe pe fetiță când aceasta sări urlînd din spatele furgonetei.

— Încerc să-i repar pantoful.

Fetița era în pragul isteriei. Domnul Harvey era perfect calm și rațional. Dar Claire văzuse ceea ce văzusem și eu — privirea lui pironită asupra ei — dorința lui de-a poseda un lucru nerostit, a cărui împlinire echivala cu dispariția noastră.

În timp ce bărbații și femeia stăteau buimăciți, incapabili să vadă ceea ce Claire și cu mine știam, domnul Harvey îi dădu în grabă pantofii unuia din bărbați și-și luă rămas-bun. Păstrase tocul. Îi făcea plăcere să țină în mînă tocul mic de piele și să-l frece între degetul mare și arătător — un talisman perfect.

* * *

Cunoșteam ungherul cel mai ascuns din locuința noastră. Mă virisem în el și stătusem acolo, îi povestisem Clarisei, toată ziua (în realitate, numai patruzeci și cinci de minute). Era gaura din peretele de la subsol. Prin ea treceau țevi pe care le puteam vedea cu lanterna și erau zeci de tone de praf. Asta era tot. Gîndaci nu erau. Mama, ca toate celelalte mame, chema numaidecît un deratizator la prima furnică pe care o vedea.

Cînd se pornea alarma ce-l anunța să închidă obloanele, apoi următoarea, atenționîndu-l să stingă majoritatea becurilor din casă fiindcă lumea din cartier dormea deja, domnul Harvey cobora la subsol, unde nu erau fisuri prin care să se vadă lumina și spre care lumea să poată arăta cu degetul, spunînd că era un om ciudat. La data cînd mă ucisese se săturase deja să viziteze gaura din perete, deși îi plăcea uneori să zăbovească în

subsol, instalat într-un fotoliu cu fața spre gaura întunecoasă care pe dinăuntru se întindea de la jumătatea peretelui pînă la plinta pardoselei din bucătărie. Adeseori adormea în acel fotoliu și era tot acolo adormit cînd tatăl meu trecea pe lîngă casa cea verde, pe la orele 4.40 dimineața.

Joe Ellis era un puști rău, scund și urît. Ne pișcase pe Lindsey și pe mine pe sub apă și, din cauză că-l uram, nu ne mai duceam la piscină. Avea un cîine pe care-l trăgea după el indiferent unde voia acesta să meargă. Era un cîine mic și nu putea alerga repede, dar lui Ellis nu-i păsa. Îl lovea sau îl ridica de coadă, deși cîinele scîncea de durere. Apoi într-o zi cîinele s-a făcut nevăzut, la fel și pisica pe care Ellis o chinuise în văzul lumii. Pe urmă au început să dispară animale din întreg cartierul.

Urmărind privirea domnului Harvey îndreptată spre gaura din perete, am descoperit toate animalele dispărute de peste un an. Lumea credea că treaba se sfîrșise fiindcă Ellis fusese trimis la o școală militară. Dimineața își lăsau animalele libere, iar ele se întorceau seara întotdeauna. Pentru ei asta constituia dovada. Nimeni nu și-ar fi putut închipui ce apetit adăpostea casa cea verde. Apetitul unui om care aruncase var nestins peste hoiturile cîinilor și pisicilor pînă ce nu mai rămăseseră din ele decît oasele. Numărînd oasele, ținîndu-se departe de scrisoarea sigilată, inelul de logodnă și sticluța cu parfum, el încerca, de fapt, să se abțină de la ceea ce dorea cel mai tare: să urce la etaj pe întuneric, să se așeze pe scaunul cu spătar drept și să privească spre clădirea liceului, să-și imagineze corpurile majoretelor, la fel de frumoase ca și glasurile lor, corpuri care se unduiau ca niște valuri în zilele de toamnă, la meciurile de fotbal, sau să se uite cum se goleau

autobuzele școlii cu două case mai jos. O dată, pe la asfințit, o urmărise atent pe Lindsey, singura fată din echipa de fotbal a băieților, alergând prin cartier.

Lucrul cel mai greu de înțeles pentru mine era că de fiecare dată se străduise să se stăpânească. Omorîse animale, luase viețile unor creaturi inferioare ca să nu ucidă copii.

În august, Len și-a propus să stabilească niște limite în interesul tatălui meu și al său personal. Tatăl meu trecuse de prea multe ori pe la secția de poliție, iritându-i pe toți, lucru care nu ajuta la descoperirea nimănui, ba dimpotrivă, îi întorcea pe toți împotriva sa.

Ultima picătură fu un telefon dat în prima săptămînă din iulie. Jack Salmon îi povesti cu de-amănuntul polițistului de serviciu că într-o dimineată cîinele său se oprise în fața casei domnului Harvey și începuse să latre ca un apucat. Orice făcea stăpînul, continua relatarea, cîinele nu voia să se clinească din loc și nici nu-și înceta lătratul. Tatăl meu deveni bancul secției: domnul Pește și Potaia Huckleberry¹.

Len se oprise pe treptele casei noastre să-și termine țigara. Era încă devreme, dar umiditatea din ziua precedentă crescuse. Fuseseră anunțate ploi toată săptămîna, genul de furtună cu fulgere și tunete în care excela regiunea noastră, dar deocamdată singura umezeală de care-și dădea seama Len era sudoarea ce-i scălda trupul. Era ultima sa vizită de curtoazie în casa părinților mei.

1. Adică domnul Salmon, asociat cu *Huckleberry Hound*, personaj canin din filmul de animație realizat de Hanna-Barbera în 1958.

Auzi un fredonat, un glas de femeie venind dinăuntru. Își stinse țigara de betonul de sub gardul viu și apucă inelul greu de metal de la ușă. Ușa se deschise înainte ca el să-și ia mîna de pe inel.

— Am simțit miros de țigară, îi zise Lindsey.

— Tu fredonai?

— Chestiile alea o să vă bage-n mormînt.

— Tata e acasă?

Lindsey se dădu deoparte ca să-l lase să intre.

— Tati! strigă sora mea spre interiorul locuinței. A venit Len!

— Ai fost plecată, nu-i așa? zise Len.

— Tocmai m-am întors.

Soră-mea purta cămașa de baseball a lui Samuel și niște pantaloni de bumbac cam ciudați. Mama o certase fiindcă se întorsese fără nici o haină de-a ei.

— Sînt sigur că părinților le-a fost dor de tine.

— N-aș paria pe asta, zise Lindsey. Cred c-au fost fericiți să nu mă aibă prin preajmă.

Len știa că avea dreptate. Era foarte convins că mama mea păruse mai puțin agitată data trecută cînd el venise în vizită.

Lindsey îi spuse:

— Buckley v-a făcut șeful poliției în orașul pe care l-a construit sub pat.

— M-a promovat!

Cei doi auziră pașii tatălui meu pe holul de la etaj, apoi rugămințile lui Buckley. Lindsey era sigură că Buckley putea obține în cele din urmă orice de la tatăl nostru.

Tata și fratele meu coborîră scările, amîndoi numai zîmbet.

— Len, zise el, dînd mîna cu Len.

— Bună dimineața, Jack, spuse Len. Buckley, ce mai faci?

Tatăl meu îl luă pe Buckley de mîină și-l trase în fața lui Len care făcu o plecăciune solemnă în dreptul fratelui meu.

— Aud că m-ai făcut șeful poliției, zise Len.

— Da, domnule.

— Nu cred că merit această slujbă.

— Ba da, mai mult decît oricine altcineva, zise tata plin de vervă. Era bucuros cînd Len Fenerman trecea pe la noi. Fiecare vizită a acestuia îi întărea tatălui meu credința că exista un consens — o echipă în spatele său —, că nu era singur în toată treaba asta.

— Copii, trebuie să vorbesc cu tatăl vostru.

Lindsey îl luă pe Buckley și-l duse în bucătărie promițîndu-i fulgi de porumb. Ea se gîndea cu poftă la ceva ce-i arătase Samuel: o băutură ce se chema „meduza“, din zahăr și gin, iar pe fund lichior de cireșe amare. Samuel și Lindsey supseseră zahărul și alcoolul din cireșe pînă ce buzele li se înroșiseră și începuse să-i doară capul.

— S-o chem pe Abigail? Să-ți fac niște cafea sau altceva?

— Jack, zise Len, n-am venit cu vești, dimpotrivă. Ne putem așeza?

I-am văzut pe tatăl meu și pe Len îndreptîndu-se spre camera de oaspeți. Camera de oaspeți părea un loc unde nu prea veneau oaspeți. Len se așeză pe marginea unui fotoliu și așteptă ca tatăl meu să ia loc.

— Ascultă, Jack. E-n legătură cu George Harvey. Tatăl meu se luminează.

— Parcă spuneai că n-ai vești.

— N-am. Am ceva de spus din partea secției și a mea personal.

— Da.

— Te rugăm să nu ne mai deranjezi în legătură cu George Harvey.

— Dar...

— Te rog să încetezi. Nu există nimic, oricît am sta și am suci-o, care să-l lege pe omul ăsta de moartea lui Susie. Cîinii care latră și corturile nuptiale nu constituie dovezi.

— Știu că el a făcut-o, zise tatăl meu.

— E un om mai ciudat, sînt de acord, dar, din cîte știm noi, nu-i un criminal.

— De unde știți asta?

Len Fenerman vorbea, dar tot ce își amintea tatăl meu era ceea ce-i spusese Ruana Singh, și faptul că stătuse în fața casei domnului Harvey și simțise energia ce radia pînă la el, răceala din sufletul omului. Domnul Harvey era un ins impenetrabil și, totodată, singura persoană din lume care ar fi putut să mă ucidă. Pe măsură ce Len nega acest lucru, tatăl meu devenea tot mai sigur.

— Prin urmare, veți sista cercetările asupra lui, zise tatăl meu sec.

Lindsey stătea în fața ușii dînd tîrcoale, așa cum făcuse în ziua în care Len și polițistul în uniformă veniseră cu căciulița mea cu zurgălăi, a cărei pereche o avea ea. Atunci căutase această a doua căciuliță și, calmă, o vîrîse în cutia cu păpușile vechi din debara. Nu voia ca mama mea să mai audă vreodată sunetul zurgălăilor.

În camera aceea se afla tatăl meu, a cărui inimă, știam cu toții, ne ținea laolaltă. Ne ținea cu greu și cu disperare, ușile inimii sale deschizîndu-se și închizîndu-se cu rapiditatea pauzelor unui instrument muzical, închideri tăcute, degetele alergînd fantomatic, game și iar game și apoi, incredibil, sunete, o melodie și căldură. Din prag, Lindsey făcu un pas înainte.

— Salut din nou, Lindsey, zise Len.

— Domnule Fenerman.

— Tocmai îi spuneam tatălui tău...

— Că renunțați.

— Dacă ar fi vreun motiv cît de mic să-l suspectăm pe acest om...

— Ați terminat? îl întrebă Lindsey. Dintr-o dată, ea era soția tatălui nostru și totodată cel mai în vîrstă și cel mai responsabil copil.

— Vreau numai să știți cu toții că am cercetat toate piste.

Tatăl meu și Lindsey o auziră, iar eu am observat-o pe mama coborînd scările. Buckley o zbughi din bucătărie, prinse viteză și-și propulsă întreaga greutate între picioarele tatălui meu.

— Len, zise mama, strîngîndu-și pe corp halatul flaușat cînd îl văzu. Jack nu v-a oferit o cafea?

Tatăl meu se uită la soția sa și la Len Fenerman.

— Polițiștii se dau la fund, zise Lindsey luîndu-l pe Buckley de umeri și ținîndu-l strîns lîngă ea.

— La fund? întrebă Buckley. Întotdeauna plimba cîte un cuvînt în gură ca pe o bomboană pînă ce-i simțea gustul.

— Ce?

— Domnul detectiv Fenerman a venit să-i spună lui tati să nu-i mai sîcîie.

— Lindsey, zise Len. Eu n-aș formula în felul ăsta.

— E totuna, zise ea. În clipa aia sora mea ar fi vrut să fie altundeva, în tabăra supradotaților, unde ea și Samuel, sau chiar Artie, care cîștigase în ultimul moment concursul cu țurturele de gheață ca instrument al crimei, să conducă lumea în care trăia.

— Vino, tati, zise ea.

Tatăl meu începea să pună cap la cap ceva. Ceva ce nu avea nimic de-a face cu George Harvey, nimic de-a face cu mine. Avea de-a face cu o licărire din ochii mamei mele.

În noaptea aceea, așa cum se întîmpla tot mai des, tatăl meu a rămas treaz de unul singur în

birou. Nu-i venea să creadă că întreaga lume se năruia în jurul său – totul era atît de neaşteptat după primul şoc primit o dată cu moartea mea. „Am senzaţia că stau pe ruinele unei erupţii vulcanice“, îşi notase el în carneţel. „Abigail e convinsă că Len Fenerman are dreptate în legătură cu Harvey.“

În timp ce scria, lumînarea din fereastră pîlpîia întruna şi, în pofida lămpii de pe birou, pîlpîitul ei îl distrăgea. Se trînti pe scaunul vechi de lemn pe care-l avea de cînd fusese student şi auzi scîrţîitul reconfortant al lemnului de sub el. La firmă nu mai era în stare nici măcar să-şi amintească ce era pus să facă. Zi de zi era confruntat cu coloane peste coloane de cifre fără sens pe care trebuia să le compare cu documentele companiei. Comitea greşeli cu o frecvenţă înspăimîntătoare şi se temea mai mult decît în primele zile după dispariţia mea că nu va reuşi să-şi întreţină ceilalţi doi copii.

Se ridică de pe scaun şi-şi întinse braţele pe deasupra capului încercînd să se concentreze asupra celor cîteva exerciţii fizice pe care i le recomandasese medicul de familie. Îl priveam cum îşi îndoiaie corpul în poziţii dificile şi surprinzătoare, cum nu-l mai văzusem niciodată. În loc de om de afaceri ar fi putut fi un balerin. Ar fi putut dansa pe Broadway împreună cu Ruana Singh.

Stinse lumina de pe birou, lăsînd doar lumînarea.

În fotoliul scund şi verde se simţea acum cel mai bine. În fotoliul în care-l vedeam dormind adesea. Încăperea ca o criptă, fotoliul ca un pîn-tece, iar eu veghindu-l. Privea lumînarea din fereastră şi se gîndea ce să facă ; cum încercase să o atingă pe mama şi ea se trăsese spre marginea patului. Dar cum, în prezenţa poliţistului, soţia sa parcă înfloreă.

Se obișnuise cu lumina fantomatică a lumînării, cu reflexia ei tremurătoare în oglindă. Le privea pe amîndouă – flacăra reală și strigoiul – și încerca să ațipească, să-și adoarmă gîndurile și încordarea după evenimentele acelei zile.

Cînd era pe punctul de-a se abandona nopții, am văzut amîndoi același lucru: o altă lumină. Afară.

De la distanță, părea o lanternă. O singură rază deplasîndu-se încet pe peluzele din fața caselor în direcția gimnaziului. Tatăl meu o urmărea cu privirea. Era deja trecut de miezul nopții și nu era lună plină, ca să poată desluși conturul copacilor și al caselor. Domnul Stead, care circula cu bicicleta seara tîrziu cu o lanternă fixată pe ghidon și acționată cu ajutorul pedalelor, nu și-ar fi permis niciodată să strice gazonul vecinilor. Oricum, era prea tîrziu ca să fie domnul Stead.

Tatăl meu se aplecă în fotoliul verde din birou și observă că lumina se deplasa în direcția lanului de porumb lăsat nelucrat.

— Nemernicul, șopti el. Criminal nemernic.

Se îmbracă iute cu hainele din debaraua de la etaj, trăgîndu-și pe el o jachetă de vînătoare pe care n-o mai îmbrăcase de cînd fusese la o partidă de vînătoare nefericită în urmă cu zece ani. Cînd ajunse jos se duse în cealaltă debara, de unde scoase bîta de baseball pe care i-o cumpărase lui Lindsey înainte ca ea să se decidă pentru fotbal.

Mai întîi stinse lumina de pe terasă, pe care o țineau aprinsă toată noaptea pentru mine și pe care, deși trecuseră opt luni de cînd poliția declarase că n-am să mai fiu găsită în viață, nu se puteau hotărî să o stingă. Cu mîna pe clanță, respiră adînc.

Răsuci clanța și ajunse afară pe terasa învăluită în beznă. Închise ușa și se trezi în curte cu o bîta de baseball în mînă și cu aceste cuvinte: *aș găsi un mod discret.*

Traversă curtea și strada și ajunse în curtea familiei O'Dwyer, acolo unde văzuse prima oară lumina. Trecu de piscină – o pată întunecată – și de cele două leagăne ruginite. Inima îi bătea nebunește, dar nu simțea altceva decît ceea ce știa creierul său: George Harvey îi ucisese fetița.

Ajunse pe terenul de fotbal. În dreapta sa, departe în porumb, dar nu în locul pe care îl știa pe de rost – zona ce fusese izolată, curățată, pieptănată și în cele din urmă netezită cu buldozerele –, zări o luminiță. Își încleștă degetele și mai tare pe bîta. Vreme de o secundă, doar o secundă, nu-i veni să creadă ce avea de gînd să facă, dar apoi, cu toată ființa lui, știu.

Vîntul îi venea în ajutor. Bătea de-a curmezișul terenului de fotbal, de-a curmezișul lanului de porumb, adunîndu-i pantalonii în față; era împins înaintea fără să vrea. În jur totul era culcat la pămînt. Ajuns în porumb, tot timpul cu ochii pe luminiță, vîntul îi masca prezența. Zgomotul pașilor săi zdrobind cocenii era înghițit de vîntul ce șuiera printre tulpinile rupte.

Lucruri fără sens îi inundau creierul – sunetul cauciucului dur al patinelor cu roțile pe trotuar, aroma tutunului din pipa tatălui său, zîmbetul lui Abigail cînd o întîlnise prima oară, ca o rază străpungîndu-i inima derutată – apoi lanterna se stinse și totul deveni identic și nebulos.

Mai făcu cîțiva pași, apoi se opri.

— Știu că ești aici, zise el.

Am inundat porumbiștea, am aprins focuri pretutindeni ca s-o lumineze toată, am trimis furtuni cu grindină și flori, dar nimic nu a putut să-l avertizeze. Eram exilată în rai: priveam.

— Știi pentru ce-am venit, zise tatăl meu cu o voce tremurîndă. Inima zbătîndu-i-se nebunește, sîngele inundînd-i pieptul, apoi sugrumîndu-l.

Răsuflare fierbinte și sacadată ; doar adrenalina îi mai dădea putere. Zîmbetul mamei mele dispăruse din mintea lui, al meu luîndu-i locul.

— Toată lumea doarme, zise tatăl meu. Am venit să sfîrșesc treaba.

Auzi un scîncet. Aș fi vrut să îndrept un reflector spre pămînt, ca acela mînuit cu stîngăcie în sala de spectacole a școlii, lumina rareori căzînd unde trebuia pe scenă. Ea stătea ghemuită, scîncind și în acea clipă, în ciuda fardului albastru, a cizmelor stil western, de la Bakers, se scăpă în chiloți. Un copil.

Ea nu recunoscuse vocea grea de mînie a tatălui meu.

— Brian ? se auzi glasul tremurat al Clarisei. Brian ? Era speranța sub chip de scut.

Mîna tatălui meu se desfăcu, lăsînd să cadă bîta.

— Hei ? Cine-i acolo ?

Cu vîntul șuierîndu-i în urechi, Brian Nelson, sperietoarea de ciori, trase Spyder Corvette-ul fratelui său mai mare în parcare școlii. Întîrzia, întotdeauna întîrzia, dormind în clasă și la masă, dar niciodată cînd vreun coleg avea la el un *Playboy* sau cînd se plimba cu cîte o fată frumușică, niciodată noaptea cînd o fată îl aștepta în lanul de porumb. Totuși, nu se grăbea. Vîntul, splendidă pătură și ascunzătoare pentru ceea ce plănuise, îi șfichiuia pe la urechi.

Brian se îndreptă spre lanul de porumb cu o lanternă uriașă, șterpelită din lada de unelte pe care maică-sa o ținea sub chiuvetă. La un moment dat auzi ceea ce avea să descrie mai tîrziu ca fiind strigătele după ajutor ale Clarisei.

În timp ce tatăl meu alerga bîjbîind spre locul de unde veneau scîncetele fetei, inima lui era ca o piatră grea cuibărită în piept. Mama lui îi

împletea mănuși, Susie cerea mănuși, era groaznic de frig în porumb iarna. Clarissa! Prietena năîngă a lui Susie. Machiajul, pedantele sandvi-ciuri cu gem, pielea ei cu un bronz exotic.

Se repezi orbește asupra ei și o doborî pe întuneric. Țipetele ei îi umpleau urechile și se revărsau în spațiile pustii, ricoșînd înlăuntrul ființei lui. „Susie!“ îi răspunse urletul său.

Cînd auzi numele meu, Brian începu să alerge cît îl țineau picioarele, treaz de-a binelea. Lumina aruncată de lanterna lui sălta prin lanul de porumb și, într-o străfulgerare, se putu zări silueta dom-nului Harvey. Nu-l observase nimeni afară de mine. Lumina lanternei îi atinsese umerii pe cînd se strecura printre tulpinile înalte. După ce se făcu nevăzut, se opri ca să asculte din nou scîncetul.

Apoi lumina își atinse ținta și Brian îl trase pe tatăl meu de lîngă Clarissa ca să-l ciomăgească. Îl lovi peste cap, peste spate, în obraz, cu lanterna din echipamentul de supraviețuire. Tatăl meu strigă, scheună, gemu.

Și apoi Brian zări bîta.

Eu împingeam din răputeri la hotarele neclin-tite ale raiului meu. Voiam să ajung la tatăl meu, să-l ridic și să-l aduc aici, departe, lîngă mine.

Clarissa o luase la fugă, iar Brian se răsuci. Ochii tatălui meu îi fixară pe ai lui Brian, dar el abia mai putea respira.

— Nenorocitul! Brian era livid de mînie.

Am auzit bolboroseli în glodul din porumb. Mi-am auzit numele. Mi s-a părut că pot gusta sîngele de pe chipul tatălui meu, că pot să mă întind și să-mi plimb degetele pe buzele lui rănite, că pot să mă culc lîngă el în propriul meu mormînt.

Dar în raiul meu a trebuit să mă întorc cu spatele. Sechestrată în lumea mea perfectă, nu puteam face nimic. Sîngele pe care l-am gustat

era amar. Acru. Aveam nevoie de grija tatălui meu, de dragostea lui fierbinte pentru mine. Dar în același timp doream să plece, să mă lase în pace. Îmi fu acordată o singură favoare. O nimica toată. În încăperea în care fotoliul verde încă mai păstra căldura trupului său, am suflat și am stins lumînarea solitară, pîlpîindă.

Doisprezece

Stăteam lângă el în încăpere și-l priveam cum doarme. În timpul nopții povestea a fost depănată și dezlegată, iar poliția a înțeles: înnebunit de durere, domnul Salmon se dusesse în lanul de porumb ca să se răzbune. Totul se potrivea cu ceea ce știau despre el: interminabilele apeluri telefonice, obsesia cu vecinul și vizita detectivului Fenerman din acea zi ca să le spună părinților mei că, practic, cercetările în legătură cu moartea mea ajunseseră într-un punct mort. Nu mai rămăsese nici o pistă de urmat. Nu se găsisese nici un cadavru.

Chirurgul trebui să-l opereze la genunchi: îi înlocui calota condilară cu o sutură în formă de buzunar, ceea ce duse la o disfuncționalitate parțială a articulației. În timp ce urmăream operația mă gîndeam la zecile de cusături și speram că tatăl meu se afla în mîini mai capabile decît dacă ar fi fost adus la mine. La orele de menaj nu eram prea îndemînică cu mîinile. Picior de fermoar sau feston, mereu le confundam.

Dar chirurgul avea răbdare. O asistentă îl pusese la curent cu povestea pe cînd se spăla și-și freca mîinile. Își aminti că citise despre mine. Era de vîrsta tatălui meu și avea și el copii. Îl străbătu un fior în timp ce-și trăgea mănușile. Ce mult semăna cu acest bărbat! Dar cît de diferiți erau!

În camera de spital întunecoasă, un beculeț emițînd o lumină fluorescentă zumzăia în spatele

patului tatălui meu. Pînă la venirea lui Lindsey, în zori, fu singura sursă de lumină din încăpere.

Mama, sora și fratele meu se treziră în zgomotul sirenelor poliției și coborîră din camerele lor în bucătărie, unde era încă beznă.

— Du-te și trezește-l pe tatăl tău, îi zise mama lui Lindsey. Nu pot să cred că nu s-a trezit cu toată hărmălaia asta.

Sora mea urcă la etaj. Știau toți unde să-l caute: în nici șase luni, fotoliul verde devenise patul său.

— Tati nu-i aici! strigă ea de îndată ce descoperi biroul pustiu. Tati a plecat. Mami! Mami! Tati a plecat!

Pentru o clipă, Lindsey păru un copil speriat.

— Fir-ar să fie! făcu mama.

— Mami? zise Buckley.

Lindsey alergă în bucătărie. Mama stătea cu fața spre aragaz. Spatele ei era o masă încălțită de nervi în timp ce umbla să pună de ceai.

— Mami? întrebă Lindsey. Trebuie să facem ceva.

— Nu înțelegi...? zise mama oprindu-se un moment cu o cutie de Earl Grey suspendată în aer.

— Ce?

Puse ceainicul pe aragaz, aprinse focul și se întoarse. În acea clipă înțelese și ea ceva: Buckley se agățase de sora mea și-și suga nervos degetul mare.

— S-a dus după omul ăla și-a dat de belea.

— Mami, ar trebui să-l căutăm, zise Lindsey. Ar trebui să mergem să-l ajutăm.

— Nu.

— Mami, trebuie să-l ajutăm pe tata.

— Buckley, nu-ți mai suga degetul!

Fratele meu izbucni în lacrimi fierbinți, panicate, iar sora mea își întinse brațele ca să-l țină strîns. O privea pe mama.

— Mă duc să-l caut, făcu Lindsey.

— N-ai să te duci, zise mama. Va veni el la momentul potrivit. Nu ne băgăm în treaba asta.

— Mami, dar dacă-i rănit? întrebă Lindsey.

Buckley se opri din plîns aruncînd priviri cînd spre sora mea, cînd spre mama. Știa ce înseamnă „rănit“ și cine lipsește de acasă.

Mama îi aruncă lui Lindsey o privire plină de înțeleș.

— Nu mai discutăm despre asta. Du-te-n camera ta și așteaptă, sau rămîi cu mine. Alege.

Lindsey era consternată. O privea lung pe mama și știa ce voia cel mai mult: să scape, să fugă în lanul de porumb, acolo unde era tatăl meu, unde eram eu, unde brusc simțea că se mutase inima familiei ei. Dar trupul cald al lui Buckley stătea strîns lipit de ea.

— Buckley, zise ea, hai să mergem sus. Poți dormi în patul meu.

El începea să înțeleagă: mai întîi te tratează regește, apoi îți spun ceva oribil.

Cînd primi telefon de la poliție, mama se îndreptă numaidecît spre garderoba de la parter.

— A fost lovit cu bîta noastră de baseball! zise ea luîndu-și în grabă haina, cheile și rujul. Sora mea se simțea mai singură ca niciodată, dar și mai responsabilă. Buckley nu putea fi lăsat acasă singur, iar Lindsey nici măcar nu știa să șofeze. În plus, era limpede ca bună-ziua. Soția nu era oare o pîrticică din soțul ei?

După ce sora mea reuși s-o prindă pe mama lui Nate pe fir – căci agitația din lanul de porumb îi trezise pe toți vecinii – știu ce avea de făcut. Îl sună numaidecît pe Samuel. În mai puțin de o oră mama lui Nate sosea ca să-l ia pe Buckley, iar Hal Heckler își frîna motocicleta în curtea casei noastre. Ar fi trebuit să fie palpitant – să-ți

încolăcești brațele în jurul chipeșului frate al lui Samuel și să mergi pentru prima oară cu motocicletă — dar ea nu se putea gândi decât la tata.

Mama nu era în camera de spital a tatălui meu când intră Lindsey; înăuntru erau doar tatăl meu și cu mine. Se apropie de pat și se puse de cealaltă parte, începînd să plîngă încet.

—Tati? zise ea. Ești bine, tati?

Ușa se crăpă nițel și apăru Hal Heckler, un tip înalt și chipeș.

— Lindsey, zise el, eu rămîn în sala de așteptare în caz că vrei să te duc acasă.

Îi zări lacrimile când se întoarse spre el.

— Mulțumesc, Hal. Dac-o vezi pe mama...

— Îi spun că ești înăuntru.

Lindsey îl luă pe tata de mîină și-i privi chipul, sperînd să vadă vreo mișcare. Sora mea creștea în ochii mei. Ascultam cum îi șoptea versurile pe care el ni le cînta amîndurora înainte să se nască Buckley:

Pietre și oase ;

Zăpadă și ger ;

Mormoloci, semințe, piper.

Rămurele, pupicuri asortate,

De cine i-e dor lui tata știm toate !

Două broscuțe, ele știu unde sînt.

Dar tu știi unde-s pe pămînt ?

Aș fi vrut ca pe chipul tatălui meu să apară un zîmbet, dar el era cufundat în adînc, împotrivindu-se medicamentelor, coșmarului, visului treaz. Anestezicul atîrnase niște greutatea de plumb de cele patru colțuri ale conștiinței sale. Parcă îl ferecase sub o lespede de ceară timp de cîteva ore binecuvîntate când nu mai exista nici o fiică moartă, nici un genunchi făcut chiseliță, nici o fiică scumpă care să-i șoptească versuri.

— Când morții o sfîrșesc cu viii, îmi zise Franny, viii se pot întoarce la alte lucruri.

— Dar morții? am întrebat-o. Unde se duc? N-a vrut să-mi răspundă.

Len Fenerman s-a repezit la spital de îndată ce a fost contactat. Abigail Salmon, îl anunță curierul, voia neapărat să-l vadă.

Tatăl meu era la secția de chirurgie, iar mama se plimba înapoi și încolo pe lângă salonul asistentelor medicale. Condusese pînă la spital îmbrăcată cu un impermeabil pe sub care nu avea decît o cămașă de noapte subțire pe care o purta vara. În picioare avea balerinii cu care umbla prin curte. Nu se gîndise să-și prindă părul la spate și n-avea elastice de păr nici în buzunar, nici în poșetă. În ceața sumbră din parcare a spitalului se oprise să-și cerceteze chipul și cu o mîină de expertă se dăduse cu ruj.

Cînd îl văzu pe Len venind dinspre capătul coridorului lung, vopsit în alb, se relaxă.

— Abigail, zise el cînd ajunsese aproape.

— O, Len! exclamă ea.

Chipul ei trăda neputința de-a mai spune ceva. Numele lui era sprijinul de care avea nevoie. Tot ce-a urmat s-a întîmplat în tăcere.

Asistentele și-au întors privirile într-altă parte cînd mîinile mamei și ale lui Len s-au atins. Era firesc din partea lor să aștearnă acest vâl al discreției, dar chiar și așa își puteau da seama că acest bărbat era important pentru această femeie.

— Să vorbim în sala de așteptare, zise Len conducînd-o pe mama pe coridor.

Străbătînd coridorul, ea îl informă că tatăl meu se afla la secția de chirurgie. El o puse la curent cu ce se întîmplase în lanul de porumb.

— Probabil a crezut că fata era George Harvey.

— A confundat-o pe Clarissa cu George Harvey? Mama se opri incredulă chiar în fața sălii de așteptare.

— Abigail, era beznă. Cred că n-a văzut decît lanterna fetei. Vizita mea de azi nu a fost nici ea de natură să ajute. E convins de implicarea lui Harvey.

— Clarissa se simte bine?

— I-au tratat cîteva zgîrieturi și i-au dat drumul acasă. Era isterică. Plîngea și urla. Faptul că e prietena lui Susie reprezintă o coincidență cumplită.

Hal era trîntit pe un scaun într-un colț întunecos al sălii de așteptare, cu picioarele proptite pe cascheta pe care o adusese pentru Lindsey. Cînd auzi glasuri apropiindu-se, se îndreptă pe scaun.

Erau mama mea și un polițist. Se lăsă la loc și-și ascunse fața sub părul lung pînă la umeri. Era sigur că mama mea nu-și amintea de el.

Dar ea recunoscuse jacheta purtată de Samuel și reflectă o clipă: *Samuel e aici*, dar apoi conchise: *fratele lui*.

— Să ne așezăm, zise Len arătînd spre scaunele modulare prinse unul într-altul în celălalt capăt al încăperii.

— Aș prefera să mă plimb, răspunse mama. Medicul mi-a zis că ne vor putea spune ceva abia peste un ceas, în cel mai bun caz.

— Unde?

— Ai țigări?

— Știi bine că am, răspunse Len cu un zîmbet vinovat.

Simțea nevoia să caute ochii mamei. Nu erau fixați asupra lui. Păreau preocupați, iar el ar fi vrut să-și poată întinde mîna, să le capteze atenția și s-o focalizeze asupra prezentului. Asupra lui.

— Să căutăm o ieșire.

Găsiră o ușă ce dădea într-un balcon mic din beton alături de camera tatălui meu. Era loggia sistemului de încălzire și, deși era un loc înghesuit și destul de răcoros, zgomotul și aerul fierbinte evacuat de hidrantul ce zumzăia lângă ei îi izola într-un fel de capsulă ce părea foarte îndepărtată. Fumau și se uitau unul la celălalt ca și când, fără nici un avertisment, amîndoi ar fi ajuns pe neașteptate la un capitol nou din viața lor, un capitol în care problemele prezente și-ar fi găsit deja rezolvarea.

— Cum a murit soția ta? îl întrebă mama.

— S-a sinucis.

Părul îi ascundea aproape întreaga față și, privind-o, mi-am amintit de Clarissa în momentele când se știa urmărită. De felul cum se purta în prezența băieților când ne duceam la mall. Chicotea exagerat și-i urmărea pe furiș să vadă încotro se uitau. Dar mai eram surprinsă și de gura roșie a mamei mele, de țigara ce se înălța și se îndepărta de ea, de fumul ieșind în rotocoale. O singură dată o mai văzusem pe mama așa – în fotografie. Această mamă parcă nu era cea care ne născuse.

— De ce s-a sinucis?

— E întrebarea care mă preocupă cel mai mult atunci când nu mă preocupă uciderea fiicei tale.

Pe chipul mamei mele se ivi un zîmbet straniu.

— Repetă, te rog, zise ea.

— Ce? Len îi privea zîmbetul, vrînd parcă să-și întindă mîna și să-i mîngîie colțurile cu vîrfurile degetelor.

— Uciderea fiicei mele, zise mama.

— Abigail, te simți bine?

— Nimeni nu spune asta. Nimeni din cartier nu vorbește despre asta. Lumea îi spune „tragedie oribilă” sau ceva de genul ăsta. Nu vreau decît

s-o spună careva cu glas tare. S-o spună răspicat. Acum sînt gata. Înainte nu eram pregătită.

Mama zvîrli țigara pe ciment, lăsînd-o să ardă. Apucă fața lui Len cu mîinile.

— Spune-o, zise ea.

— Uciderea fiicei tale.

— Mulțumesc.

Am urmărit gura lată și roșie traversînd linia invizibilă ce o despărțea de restul lumii. Îl trase pe Len spre ea și-l sărută încet pe gură. La început el păru să ezite. Trupul i se încordă, spunîndu-i NU, dar acel NU deveni vag, neguros, deveni aerul supt de ventilatorul hidrantului ce zbîrnfia prin preajmă. Ea își întinse mîna și-și desfăcu pardesiul. El puse mîna pe pînza subțire și străvezie a cămășii ei de noapte.

Mama era irezistibilă în dorința ei. Copil fiind, observasem efectul ei asupra bărbaților. Cînd mă aflam cu ea în vreun magazin vînzătorii se ofereau imediat să caute produsele de pe lista ei și ne ajutau să le cărăm pînă la mașină. Ca și Ruana Singh, era cunoscută drept una dintre mamele frumoase din cartier. Nu era bărbat care să nu-i zîmbească pe stradă. Și cînd le mai punea și cîte o întrebare inimile lor începeau să bată nebunește.

Cu toate acestea, tatăl meu era singurul care făcea ca rîsetele ei să răsune în toată casa, care reușea să o facă să-și dea drumul.

Lucrînd peste program și sărînd cîte o masă de prînz, tatăl meu izbutea să ajungă acasă devreme în fiecare joi cînd noi eram mititele. Dacă week-end-urile erau timpul dedicat familiei, ziua de joi era, după cum spuneau ei, „timpul lui mami și al lui tati“. Lindsey și cu mine îl botezaserăm „după-amiaza fetelor cuminți“. Nu trebuia să aruncăm priviri furișe pe gaura cheii, ci să

stăm cuminți în cealaltă parte a casei, în „bîrlogul“ tatălui nostru, pe atunci sumar mobilat, transformat în loc de joacă.

Mama își începea pregătirile pentru noi pe la ora două.

„E timpul să facem baie“, fredona ea, de parcă ne-ar fi spus că putem ieși afară la joacă. Și, la început, așa și părea. Toate trei alergam sus în camerele noastre și ne puneam pe noi halatele de baie. Ne întâlneam în hol – trei fete –, iar mama ne prindea de mîna și ne conducea în baia noastră pictată în nuanțe trandafirii. Apoi ne vorbea de mitologie, pe care o studiasse la colegiu. Îi plăcea să ne spună povești despre Zeus și Persefona. Ne cumpăra cărți cu ilustrații despre zeii scandinavi, care ne făceau să visăm urît. Își luase masteratul în engleză, războindu-se cu bunica Lynn ca să poată ajunge atît de departe cu studiile, încă mai agățîndu-se de ideea vagă de-a se apuca de predat după ce noi două vom fi crescut destul de mari ca să ne descurcăm singure.

Am amintiri confuze despre acele momente cînd făceam baie, ca și despre toți zeii și zeițele, dar ceea ce-mi amintesc cel mai bine sînt loviturile care s-au abătut asupra mamei mele – viața pe care și-o dorise și conștiința faptului că o ratase ajungeau pînă la ea parcă în valuri. Născută prima, credeam că eu eram cea care-i furase toate acele visuri despre ceea ce-ar fi dorit să devină.

Mama o scotea din cadă mai întîi pe Lindsey, o usca și-i asculta pălăvrăgitul despre răzuște sau cine știe ce răni căpătate în cursul zilei. Apoi mă scotea pe mine și, deși mă străduiam să nu vorbesc, apa fierbinte ne îmbăta pe amîndouă și atunci ne apucam să-i povestim mamei noastre despre tot ce avea importanță pentru noi: băieții care ne necăjeau sau familia de pe strada noastră

care avea un cățeluș și motivele pentru care nu aveam și noi unul. Ne asculta seriosă, ca și când și-ar fi stenografiat în minte preocupările noastre cu intenția de-a reveni la ele mai târziu.

„Perfect, să începem cu lucrul cel mai important, conchidea ea, care înseamnă un somn dulce pentru amîndouă!”

Amîndouă o înveleam pe Lindsey. Apoi mă puneam la căpățîiul patului în timp ce mama o săruta pe Lindsey pe frunte și-i dădea părul de pe obraji. Cred că pentru mine concursul a început atunci. Care din noi avea parte de sărutul cel mai dulce, de răstimpul cel mai lung după baie petrecut alături de mama.

Din fericire, cîștigătoarea eram întotdeauna eu. Acum, cînd privesc în urmă, îmi dau seama că mama devenise – foarte curînd după ce ne-am mutat în această locuință – singură. Fiind fiica ei cea mare, am devenit cea mai bună prietenă a ei.

Eram prea micuță ca să știu exact ce-mi spunea, dar îmi plăcea să adorm pe cîntecul de leagăn al vorbelor ei duioase. Una dintre binecuvîntările raiului meu e că mă pot întoarce la aceste clipe, le pot retrăi, pot fi cu mama mea într-un fel în care n-aș fi putut fi niciodată. Întind mîna peste Întretărîmuri și o iau de mîna pe acea mamă tînără și însingurată.

Iată ce-i spunea unei fete de patru anișori despre Elena din Troia: „O femeie teribilă care a făcut-o de oaie”. Despre Margaret Sanger: „Era judecată după felul cum arăta, Susie. Fiindcă semăna cu un șoarece, nimeni nu se aștepta să reziste”¹. Despre Gloria Steinem²: „Mă simt

1. Margaret Sanger (1879-1966), feministă americană de origine irlandeză.

2. Gloria Steinem (n. 1934), jurnalistă americană, fondatoarea revistei feministe *Ms. Magazine*.

oribil, dar aş vrea să-şi taie o dată unghiile alea". Despre vecinii noştri: „O cretină în pantaloni strîmţi; persecutată de bărbatul ei înfumurat; tipic provincială, critică pe toată lumea".

— Ştii cine-i Persefona? m-a întrebat, distrată, într-o joi. Nu i-am răspuns. Învăţasem deja să tac cînd mă aducea în camera mea. Timpul sorei mele şi al meu era cel din baie cînd mama ne ştergea cu prosopul. Lindsey şi cu mine puteam vorbi despre orice atunci. În dormitorul meu era timpul lui mami.

Mama luă prosopul şi-l întinse pe marginea patului meu dintr-un capăt într-altul.

— Imaginează-ţi că doamna Tarking e Persefona, zise ea. Deschise sertarul dulapului şi-mi scoase chioteii. Întotdeauna îmi dădea hainele bucată cu bucată, nevrînd să mă zorească. Mi-a înţeles de timpuriu nevoile. Dacă aş fi fost conştientă că trebuie să-mi leg şireturile, n-aş fi fost în stare să-mi trag ciorapii.

— E îmbrăcată cu o robă lungă şi albă ca un cearşaf înfăşurat pe umeri, însă făcută dintr-un material fin şi lucios, uşor ca mătasea. Iar în picioare poartă sandale din aur şi-i înconjurată pretutindeni de torţe – care sînt lumini făcute din flăcări...

Se duse la sertar ca să-mi ia tricoul şi, distrată, mi-l trase pe cap în loc să mă lase pe mine. Cînd mama uita de sine puteam profita – puteam fi din nou bebeluş. Nu protestam niciodată şi nu pretindeam că sînt adultă, că nu mai eram copil. În acele după-amieze treaba mea era să o ascult pe misterioasa mea mamă.

Trăgea la loc cuvertura cumpărată la Sears, iar eu mă repezeam în celălalt capăt al patului lîngă perete. Întotdeauna se uita la ceas, după care-mi spunea: „Doar cîteva minute" şi-şi scutura din picioare papucii şi se strecura lîngă mine sub pătură.

Pentru amîndouă era un fel de-a ne pierde. Ea se pierdea în povestea ei. Eu mă pierdeam în povestitul ei.

Îmi istorisea despre Demeter, mama Persefonei, sau despre Eros și Psyche, iar eu o ascultam pînă ce adormeam. Uneori rîsetele părinților mei din camera alăturată, ori sunetele pe care le scoteau în timp ce făceau dragoste în după-amiezele tîrzii mă trezeau. Rămîneam în pat și ascultam pe jumătate adormită. Îmi plăcea să-mi închipui că eram în chila caldă a vreunei corăbii dintr-una din poveștile pe care ni le citea tatăl meu și că ne aflam cu toții pe ocean și valurile se rostogoleau blînd și mîngiau bordurile corăbiei. Chicotelile înfundate, gemetele întretăiate mă purtau alene înapoi în somn.

Însă evadarea mamei, întoarcerea ei parțială în lumea exterioară au luat sfîrșit cînd eu aveam zece ani, iar Lindsey, nouă. Nu-i venise ciclul și fu nevoită să parcurgă inevitabilul drum la medic. Zîmbetul, drăgălășeniile în prezența mea și a sorei mele ascundeau fisuri ce duceau undeva adînc în sufletul ei. Dar fiindcă nu voiam, fiindcă eram un copil, am ales să nu le cercetez. Am păstrat zîmbetul ei ca pe un premiu și am pășit în tărîmul întrebărilor dacă voi fi surioara unui băiețel sau a unei fete.

Dacă aș fi fost atentă, aș fi observat semnele. Văd acum schimbarea, piramida de cărți de pe noptiera părinților mei care își schimbase conținutul: în locul pliantelor despre colegiile din oraș, al dicționarelor de mitologie, al romanelor lui James, Eliot și Dickens, cărțile doctorului Spock¹. Au

1. Dr. Benjamin Spock (1903-1998), pediatru american, autorul celebrei *Baby and Child Care* (1946), ghid medical pentru părinți.

urmat cărțile de bucate și de grădinărit, așa că de ziua ei, cu două luni înainte să mor, am crezut că darul perfect pentru ea era *Locuințe și grădini mai plăcute. Ghid pentru timpul liber*. Vestea că era însărcinată pentru a treia oară o întemnițase pe mama cea misterioasă. Sechestrată ani în șir în spatele aceluia zid, partea înfometată din ea se hipertrofiase, în loc să se împutineze, și în prezența lui Len dorința de a scăpa, de a sparge, de a distruge, de a anula, o copleșise. Trupul era cel care îi porunceă acum, iar în urma lui mama avea să găsească bucățile ce mai rămăseseră.

Nu-mi era ușor să privesc, dar am privit.

Prima lor îmbrățișare fu grăbită, bîjbîită, pasională.

— Abigail, zise el, cu mâinile pe șoldurile ei sub pardesiu, cămașa de noapte transparentă fiind doar un voal subțire între ei. Gîndește-te ce faci.

— Sînt prea obosită să mai gîndesc, zise ea. Părul îi plutea pe deasupra capului din cauza ventilatorului de lîngă ei — o aureolă. Len clipi din ochi cînd o privi. Splendidă, periculoasă, salvatică.

— Soțul tău... zise el.

— Sărută-mă, spuse ea. Te rog.

O vedeam pe mama implorînd alinare. Mama mea se deplasa fizic prin timp ca să scape de mine. N-o puteam reține.

Len o sărută puternic pe frunte și-și închise ochii. Ea îi luă mîna și o așeză pe sînul ei. Îi șopti în ureche. Știam ce se întîmpla. Furia, eșecul, disperarea ei. Întreaga ei viață pierdută rostogolindu-se peste ea, astupîndu-i ființa. Avea nevoie de Len ca să o alunge pe fata moartă.

El o țintui cu spatele de suprafața tencuită a peretelui în timp ce se sărutau, iar mama se agăță de el, ca și cînd de partea cealaltă a sărutului său ar fi putut înflori o viață nouă.

Cînd mă întorceam de la școală, mă opream cîteodată lîngă poarta casei noastre să o privesc pe mama manevrînd mașina de tăiat iarba, strecurîndu-se printre pini, și-mi aminteam că obișnuia să fluiera dimineața cînd pregătea ceaiul, iar tata care se grăbea să vină acasă joia îi aducea buchețele gălbenele și chipul ei se lumina de plăcere. Era o dragoste profundă, deplină între ei — fără copiii ei mama putea revendica această dragoste, dar alături de ei începea să plutească în derivă. Pe măsură ce treceau anii, tata era cel care se apropia de noi; mama se îndepărta.

Lindsey adormise lîngă patul de spital, ținîndu-l pe tatăl meu de mîină. Mama, încă buimacă, trecu pe lîngă Hal care ședea în sala de așteptare, iar o clipă mai tîrziu apărură și Len. Lui Hal nu-i trebui mai mult. Își luă casca, ieși din sală și o porni pe hol.

După ce fusese la toaletă, mama se îndreptă spre camera tatălui meu cînd Hal o opri.

— Fiica dumneavoastră e înăuntru, strigă Hal după ea. Ea se întoarse.

— Hal Heckler, zise el, fratele lui Samuel. Am fost la slujba de comemorare.

— O, da, îmi pare rău. Nu te-am recunoscut.

— Nu erai obligată.

Urmă o pauză stînjenitoare.

— Lindsey m-a chemat, iar eu am adus-o acum o oră.

— Aha.

— Buckley e cu o vecină, zise el.

— Aha.

Îl privea fix. Se vedea pe sine cățărîndu-se, încercînd să revină la suprafață. Se folosea de chipul lui ca să se cațere înapoi.

— Vă simțiți bine?

— Sînt un pic nervoasă, e de-nțeles, nu-i așa?

— Perfect, zise el cu o voce anemică. Voiam doar să vă anunț că fiica dumneavoastră e înăuntru cu soțul dumneavoastră. Dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți în sala de așteptare.

— Mulțumesc, zise ea. Îl urmări cum se depărtează și rămase o clipă să asculte tocurile scîlciate ale bocancilor lui de motociclist răsunînd în holul pardosit cu linoleum.

Atunci se scutură cu toată ființa ei încercînd să se adune, nebănuind nici un moment că acesta fusese de fapt scopul lui Hal cînd o salutase.

În încăpere era întuneric; becul fluorescent din spatele tatălui meu arunca o lumină plăpîndă și nu se puteau desluși decît obiectele mai masive din cameră. Sora mea ședea pe un scaun tras lîngă pat, capul i se odihnea pe marginea lui, iar mîna îi era întinsă ca să-l poată atinge pe tata. Tata, adîncit în somn, dormea pe spate. Mama nu avea cum să știe că eram și eu cu ei, că toți patru eram împreună, atît de schimbați față de zilele în care ea ne punea pe Lindsey și pe mine în pat și se ducea să facă dragoste cu soțul ei, cu tata. Acum vedea bucățile. Vedea că sora și tatăl meu alcătuiau o singură bucată. Acest lucru o bucura.

Pe măsură ce creșteam, începeam să mă joc de-a v-ați-ascunselea cu mama, cerșindu-i atenția și dragostea, ceva ce n-a trebuit să fac niciodată cu tata.

Nu mai trebuia să mă joc de-a v-ați-ascunselea. În timp ce ea stătea în încăperea întunecoasă și-i privea pe sora și pe tatăl meu, am ajuns să descopăr unul dintre lucrurile pe care le însemna raiul. Aveam de făcut o alegere și ea nu era aceea de a-mi dezbină familia în inima mea.

Noaptea tîrziu, văzduhul de deasupra spitalelor și al caselor de bătrîni era deseori populat

de suflete. În nopțile cînd somnul ne ocolea, Holly și cu mine stăteam uneori și priveam. Am ajuns să înțelegem că toate aceste morți păreau regizate de un coregraf de undeva, de departe. Nu din raiul nostru. Și astfel am început să bănuim că exista un loc mai întins decît cel în care ne aflam noi.

La început Franny venea să se uite cu noi.

— E una dintre plăcerile mele secrete, admise ea. După atîția ani, încă îmi mai place să văd sufletele plutind în cerc prin aer, rotindu-se împreună, toate sporovăind deodată.

— Nu văd nimic, am zis eu prima oară.

— Urmărește-le cu luare-aminte, zise ea, și nu scoate o vorbă.

Dar le simțeam înainte să le zăresc, scînteii mărunte, calde, de-a lungul brațelor mele. Apoi, iată-le, licurici aprinzîndu-se și risipindu-se în țipete și vîrtejuri cînd abandonau carnea omească.

— Precum fulgii de nea, zise Franny, nici unul la fel și totuși fiecare, din locul unde stăm noi, exact ca toți cei de dinaintea lui.

Treisprezece

Cînd s-a întors la școală în toamna lui 1974, Lindsey era nu doar sora fetei ucise, ci și odrasla unui „scrîntit“, „sonat“, „dement“, și acest din urmă fapt o dădea cel mai mult, fiindcă nu era adevărat.

Zvonurile auzite de Lindsey și de Samuel în primele săptămîni ale anului școlar se strecurau ca niște șerpi încăpățînați printre șirurile de dulapuri de pe coridor. În joc s-au prins și Brian Nelson și Clarissa care amîndoi, slavă Domnului, reușiseră la liceu. În Fairfax erau văzuți mai tot timpul împreună, exploatînd ceea ce li se întîmplase, făcînd din rușinea tatălui meu un fel de emblemă a seriozității, pe care o afișau ori de cîte ori își povesteau, deja pentru a o mie și una oară, pățania din noaptea de pomină în lanul de porumb.

Ajungînd lîngă panoul de sticlă ce despărțea holul de terasă, Ray și Ruth îl zăriră pe Brian ținînd sfat pe unul dintre bolovanii artificiali pe care de regulă ședeau chiulangiii. Mersul său din acel an trăda schimbarea: sperietoarea de ciori anxioasă călca acum țanțoș, bărbătește. Clarissa, chicotind de teamă și de dorință, cedase pînă la urmă și se culcase cu Brian. Fie și întîmplător, toți cei pe care-i știusem se maturizau.

În acel an Buckley a început să meargă la grădiniță și s-a îndrăgostit numaidecît de educatoarea lui, domnișoara Koekle, care-l ținea de

mîna atît de blînd cînd trebuia să-l conducă la toaletă sau să-i explice lecția încît nimeni n-ar fi putut să-i reziste. Într-un fel era în interesul său – deseori primea de la ea pe sub mîna cîte o prăjitură în plus sau o perniță mai moale de pus sub șezut –, dar pe de altă parte acest răsfaț îl îndepărta de ceilalți copii. Moartea mea îl făcea să fie oarecum diferit în singurul grup – de copii – în care ar fi putut rămîne anonim.

Samuel o conducea mai întîi pe Lindsey acasă, apoi se ducea pe strada principală de unde făcea autostopul pînă la atelierul lui Hal. Conta pe amicii fratelui său care-l recunoșteau, ajungînd astfel la destinație cînd pe vreo motocicletă, cînd în vreun camion încropit din piese dispartate, pe care Hal se apuca deîndată să le regleze.

Nu mai intrase în locuința noastră de ceva timp. La drept vorbind, nimeni afară de-ai mei nu mai intra acolo. În octombrie tatăl meu a început să se scoale din pat și să umble prin casă. Doctorii îl avertizaseră că piciorul său drept va rămîne țeapăn pentru totdeauna, dar că, dacă îl întindea și-l ținea nemișcat, nu-l va deranja prea tare.

— În afară de alergat, puteți face orice altceva, îi spusese chirurgul dimineța după operație, cînd tatăl meu se trezise și o găsisese pe Lindsey lîngă el, iar pe mama stînd în picioare lîngă fereastră, privind parcare.

De la bucuria de-a fi împreună cu domnișoara Koekle, Buckley se grăbea să ajungă acasă ca să coboare în peștera goală din inima tatălui meu. Nu-l slăbea cu întrebările despre „genunchiul fals“, iar tatăl meu parcă se trezea la viață.

— Genunchiul e din spațiul cosmic, îi spunea tatăl meu. Au adus bucăți din Lună, le-au cioplit, iar acum le folosesc pentru chestii de genul ăsta.

— Uau! făcea Buckley. Când poate să-l vadă și Nate?

— Curînd, Buck, curînd, spunea tata. Dar zîmbetul lui era anemic.

Cînd Buckley memora aceste discuții și i le repeta mamei: „Genunchiul lui tati e făcut din os de lună” sau „Domnișoara Koekle mi-a spus că desenele mele colorate sînt cele mai frumoase”, ea aproba din cap. Devenise conștientă de ceea ce făcuse. Tăia țelina și morcovii în bucăți comestibile. Spăla termosurile și cutiile pentru pachetele cu mîncare, iar cînd Lindsey a hotărît că era prea mare pentru cutii, mama a fost fericită să descopere pungile de plastic care se închideau ermetic, astfel încît mîncarea fiicei sale nu se mai scurgea și nu-i mai murdărea hainele. Pe care le spăla. Pe care le împăturea. Pe care, cînd era nevoie, le netezea ușor cu fierul de călcat și le punea pe umerăș. Pe care le aduna de pe jos, ori le recupera din mașină, ori le descîlcea din prosopul ud, zvîrlit pe patul pe care-l făcea în fiecare dimineată, potrivind colțurile cearșafului, scuturînd pernele, proptind animalele de pluș, deschizînd obloanele să intre lumina.

Cînd Buckley o căuta, încheia adeseori cu el un troc. Stătea la dispoziția lui cîteva minute, după care se lăsa să plutească departe de casă și de familie, gîndindu-se la Len.

În noiembrie, tatăl meu își însușise, cum îi spunea el, un „șonticăit iscusit” și, provocat de Buckley, făcea cîte un salt smucit care, cîtă vreme îl distra pe fiul său, nu-l făcea să se gîndească la cît de caraghios și disperat ar fi putut părea în ochii unui străin sau ai mamei mele. Toată lumea, cu excepția lui Buckley, știa ce se apropia: prima comemorare.

Buckley și tatăl meu își petreceau după-amiezele reci de toamnă afară în curte împreună cu

Holiday. Tatăl meu se așeza pe scaunul de fier de pe peluză cu piciorul întins și proptit cu grijă de o răzuitoare de pantofi descoperită de bunica Lynn într-un anticariat din Maryland.

Buckley își zvîrlea jucăria – o văcuță care mugea –, iar Holiday alerga după ea s-o prindă. Tatălui meu îi creștea inima văzînd trupul agil al fiului său de cinci ani, auzindu-i hohotele de rîs cînd Holiday îl trîntea în iarbă și-l împingea cu botul sau îl lingea pe obraz cu limba lui lungă și rozalie. Dar nu putea scăpa de un gînd: putea să piardă și asta – băiatul lui desăvîrșit.

Fuseseră mai multe lucruri, printre care și accidentul său, care-l făcuseră să stea acasă într-un concediu de boală prelungit, acordat de firma la care lucra. Șeful său se purta cu el altfel acum; la fel și colegii de serviciu. Aceștia veneau tiptil pînă în dreptul biroului său și se opreau la cîțiva pași de locul unde ședea el ca și cînd, arătîndu-se prea relaxați în prezența lui, ceea ce i se întîmplase lui li s-ar fi putut întîmpla și lor, ca și cînd a avea un copil mort era un soi de boală contagioasă. Nimeni nu știa cum de reușea tatăl meu să facă în continuare ceea ce făcea, toți dorindu-i în același timp să alunge orice urmă de suferință, să o pună undeva într-un dosar închis într-un sertar pe care nimeni să nu-l mai deschidă vreodată. Trecea pe la birou în mod regulat, iar șeful său era numai-decît de acord să-i mai dea o săptămîină de concediu, o lună dacă trebuia, iar el considera această bunăvoință ca o recompensă pentru că întotdeauna venise la timp și acceptase să lucreze peste program. Se ținea departe de domnul Harvey, străduindu-se să-și înăbușe chiar și gîndul despre el. Nu-i folosea numele decît în carnețelul pe care-l ținea ascuns în birou, loc pe care, surprinzător de ușor, mama consimțise să nu-l mai

deretice. Scuzase față de mine în carnețel: „Scumpa mea, simt nevoia să mă odihnesc. Simt nevoia să înțeleg ce am de făcut ca să-i vin de hac acestui om. Sper că vei înțelege“.

Dar își fixase întoarcerea la slujbă pe 2 decembrie, imediat după Ziua Recunoștinței. Voia să revină la serviciu cu ocazia comemorării dispariției mele. Să funcționeze, să muncească într-un loc cât mai public care să-i distragă atenția. Și, ca să fie sincer față de sine însuși, departe de mama:

Cum să înoate înapoi la ea, cum să ajungă din nou la ea? Se îndepărta tot mai mult – întreaga ei energie era îndreptată împotriva casei în care locuia, în timp ce întreaga lui energie se afla înăuntrul ei. Era hotărît să-și recapete cât mai iute puterea ca să găsească o strategie prin care să-l poată urmări pe domnul Harvey. A da vina pe cineva era mai ușor decît să calculeze totalul covîrșitor a ceea ce pierduse.

Bunica Lynn era așteptată să sosească de Ziua Recunoștinței. Lindsey urma tratamentul de înfrumusețare recomandat de ea în scrisori. Se simțise ca o idioată cînd își pusese prima oară castraveți pe ochi (ca să-i reducă pungile), terci de ovăz pe obraji (ca să-i curețe porii și să-i absoarbă grăsimea în exces), gălbenuș de ouă pe păr (ca să-l facă să strălucească). Felul în care folosea produsele de băcănie o făcuse chiar și pe mama să rîdă și să se întrebe dacă n-ar fi cazul să se apuce și ea de tratamente de înfrumusețare. Asta doar pentru o clipă, deoarece se gîndea la Len, nu pentru că ar fi fost îndrăgostită de el, ci fiindcă ăsta era modul cel mai rapid pe care-l știa de-a uita.

Cu două săptămîni înainte să sosească bunica Lynn, Buckley și tatăl meu erau afară în curte împreună cu Holiday. Buckley și Holiday se zbenguiau, alergau de la un morman de frunze

lucioase de stejar la altul, hîrjoana lor încingîndu-se de-a binelea.

— Buckley, fii cuminte, zise tatăl meu, o să-l faci pe Holiday să te muște.

Zis și făcut.

Tatăl meu îi spuse că vrea să încerce ceva.

— Trebuie să vedem dacă moșu' de taică-tău te mai poate duce în cîrcă. Curînd vei fi prea greu.

Astfel, în minunata izolare a curții noastre, unde, dacă tatăl meu ar fi căzut doar un băiețel și un cîine care-l iubeau l-ar fi putut vedea, cei doi conlucrau cu o oarecare stîngăcie ca să realizeze ceva ce-și doreau amîndoi – o revenire la relația firească dintre tată și fiu. Cînd Buckley se urcă pe scaunul de fier – „Acuma suie-te pe spatele meu și ține-te de umerii mei“, îi spuse tatăl meu aplecîndu-se, neștiind dacă avea destulă putere să-l ducă în spinare – în rai eu îi țineam pumnii și-mi țineam răsuflarea. Tata a devenit eroul meu, dar și în această clipă, reparînd țesătura ce înainte îi ținuse strîns legați unul de celălalt zi de zi, provocîndu-și genunchiul bolnav să întoarcă această clipă în trecut, în lanul de porumb.

— Feriți, ferți, striga el pe cînd galopau prin încăperile de la parter, apoi sus pe scări, fiecare pas fiind un efort dur de negociere a echilibrului, o durere înfiorătoare. Și, cînd Holiday o zbughi pe lîngă ei pe scări în sus și Buckley țipă fericit în cîrca sa, tatăl meu știu că, punîndu-și astfel rezistența la încercare, făcuse lucrul cel mai potrivit.

Cînd cei doi împreună cu cîinele dădură peste Lindsey în baia de la etaj, ea îi întîmpină cu un strigăt de reproș:

— *Taaaattti!*

Tata se îndreptă de spinare. Buckley își întinse mîna și atinse plafoniera.

— Ce făceai aici? o întrebă tatăl meu.

— Tu ce crezi că făceam?

Ședea pe capacul closetului înfășurată cu un prosop mare, alb (prosoapele înălbite de mama, prosoapele agățate de mama la uscat, prosoapele împăturite, puse într-un coș și aduse aici în baie...). Își proptise piciorul stîng acoperit cu cremă de ras de marginea căzii. În mîină ținea aparatul de ras al tatălui meu.

— Nu fi nervoasă, zise tatăl meu.

— Îmi pare rău, zise sora mea, coborîndu-și privirea. Nu vreau decît puțină intimitate.

Tata îl apucă pe Buckley și-l ridică pe deasupra capului.

— Etajera, etajera, fiule, zise el și Buckley se înfioră la gîndul că era la jumătatea drumului pînă la etajera interzisă, iar pantofii lui murdari lăsau urme pe faianță.

— Hopa jos!

Buckley făcu întocmai. Holiday se năpusti asupra lui.

— Scumpo, ești prea tînără ca să te razi pe picioare, zise tatăl meu.

— Bunica Lynn a-nceput să și le radă la unsprezece ani.

— Buckley, n-ai vrea să te duci în camera ta și să-l iei pe Holiday cu tine? Vin și eu imediat.

— Bine, tati.

Buckley era încă un băiețel pe care tatăl meu putea cu răbdare și un pic de osteneală să-l poarte pe umeri: imaginea tipică a tatălui și fiului. Dar în Lindsey tatăl meu vedea acum ceva ce-i dubla suferința: pe mine, o fetiță șezînd în cada de baie, un copil ce nu putea ajunge pînă la chiuvetă, o fetiță ce nu va sta niciodată așa cum stătea acum sora mea.

După plecarea lui Buckley își îndreptă întreaga atenție asupra sorei mele. Îngrijindu-se de una din fiicele sale, se va îngriji de amîndouă.

— Ai fost atentă? o întrebă el.

— Abia am început, îi răspunse Lindsey. Tati, aş vrea să rămîn singură.

— E lama care era deja în aparatul de ras?

— Da.

— E tocită de la barba mea aspră. Aşteaptă să-ţi aduc una nouă.

— Mulţumesc, tati, zise sora mea şi din nou era scumpa lui, Lindsey, călare pe spinarea lui.

Ieşi din încăpere şi se duse în capătul celălalt al locuinţei, în baia mare, folosită încă de amîndoi, deşi mama şi tata nu mai dormeau în aceeaşi cameră. Întinzîndu-şi mîna spre dulăpiorul unde se afla pachetul cu lame noi simţi în piept o sfişiere, dar n-o băgă în seamă, ci se concentrează asupra misiunii sale. Ca un fulger îl străbătu un gînd: *Abigail ar trebui să se ocupe de asta.*

Veni înapoi cu lamele, îi arătă lui Lindsey cum să le înlocuiască şi îi dădu cîteva sfaturi.

— Fii atentă la glezne şi genunchi, zise el. Maică-ta le spunea mereu „zonele riscante”.

— Poţi rămîne dacă vrei, zise ea, acum pregătită să-l lase să stea în baie. Sper să nu mă ciopîrţesc. (Vru să-şi tragă o palmă.) Regret, tati, zise ea. Uite aici, eu mă mut – tu poţi sta jos.

Se ridică şi se duse să se așeze pe marginea căzii. Dădu drumul la apă, iar tatăl meu se puse pe capacul closetului.

— E-n regulă, scumpo, zise el. N-am mai vorbit de mult despre sora ta.

— Cine simte nevoia? zise sora mea. E cu noi pretutindeni.

— Fratele tău pare să se simtă bine.

— Stă lipit de tine.

— Da, zise el, dîndu-şi seama că-i place curtea asiduă pe care i-o făcea fiul său.

— Au! exclamă Lindsey şi un firişor de sînge începu să se prelingă pe spuma de ras. Sînt complet zăpăcită.

— Apasă cu degetul pe rană. N-o să mai sîngereze. E destul dacă te razi pînă la genunchi, o sfătui el. Asta făcea maică-ta cînd nu se ducea la plajă.

Lindsey ezită o clipă.

— Oameni buni, voi nu mergeți niciodată la plajă.

— Cîndva mergeam.

Tatăl meu o cunoscuse pe mama pe cînd lucrau amîndoi la Wanamaker's în timpul vacanței studentești. Tocmai spusese ceva urît despre holul angajaților care puțea a fum de țigară cînd, zîmbind, ea își scosese din buzunar obișnuitul pe-atunci pachet de Pall Mall. „*Touché!*” zisese el rămînînd lîngă ea, deși mirosul țigărilor îl învăluia din cap pînă-n picioare.

— Încerc să mă decid cu cine semăn, zise Lindsey, cu bunica Lynn sau cu mami?

— Întotdeauna am crezut că tu și sora ta semănați cu mama mea, zise el.

— Tati?

— Da.

— Mai ești convins că domnul Harvey are vreo legătură cu treaba aia?

Era ca atunci cînd o surcică începe să fumege lipită de altă surcică – frecarea își face efectul.

— Scumpo, în mintea mea nu există nici o îndoială. Absolut nici una.

— Atunci de ce nu-l arestează Len?

— Aș vrea să fie o chestie ușor de explicat, zise el, cuvintele zbatîndu-se să-i iasă pe gură. Nu vorbise niciodată nimănui pe îndelete despre bănuiala lui.

— În ziua cînd l-am întîlnit în curtea din spatele casei lui și-am construit împreună cortul pe care zicea că-l face pentru soția lui, Sophie, cum

știam eu că o cheamă, dar Len își notase Leah, am văzut ceva în gesturile lui care m-a convins.

— Toată lumea are impresia că-i un om ciudat.

— Adevărat, înțeleg asta, zise el. Dar nimeni nu prea are de-a face cu el. Lumea nu știe dacă ciudățenia lui e sau nu benignă.

— Benignă?

— Inofensivă.

— Lui Holiday sigur nu-i place de el, coroboră Lindsey.

— Exact. Nu l-am văzut niciodată lătrînd atît de furibund. În dimineața aia i se zburlise tot părul.

— Dar polițiștii cred că tu ești cel scrîntit.

— „Nici o dovadă“, zic ei. Fără dovezi și fără iartă-mă, scumpo – un cadavru, n-au de la ce să pornească și n-au nici un motiv să-l aresteze.

— Și care ar fi motivul?

— Ceva care să-l lege de Susie, cred. Dacă l-ar fi văzut careva în porumb sau dînd tîrcoale școlii. Ceva de genul ăsta.

— Sau dacă ar avea la el ceva ce i-a aparținut ei?

Tatăl meu și Lindsey discutau cu aprindere, ea își dăduse cu spumă pe celălalt picior, dar încă nu și-l răsesese, fiindcă ceea ce radia după ce cele două surcele ale interesului lor produsese scînteia era faptul că eu mă aflam undeva în acea locuință. Cadavrul meu la subsol, la primul etaj, la al doilea etaj, la mansardă. Ca să nu trebuiască să recunoască acel gînd oribil – dar, vai, dacă era adevărat, atît de perfect, concludent, strigător la cer ca dovadă – își amintiră cum eram îmbrăcată în acea zi și ce aveam la mine, radiera Frito Bandito¹ la care țineam așa de mult, insigna cu

1. Frito Bandito, celebru personaj de reclamă din anii '60-'70, inscripționat pe numeroase produse americane.

David Cassidy¹, prinsă în interiorul ghiozdanului, pe cea cu David Bowie, prinsă pe ghiozdan. Trecură în revistă toate accesoriile ce însoțeau ceea ce ar fi putut fi cea mai bună, cea mai hidoasă dovadă pe care ar fi putut-o descoperi cineva: cadavrul meu ciopîrțit, ochii mei goi și putrezi.

Ochii mei: fardurile dăruite de bunica Lynn lui Lindsey erau de folos, dar nu rezolvau problema; privind-o, cei din jur îmi recunoșteau ochii. Când și-i arăta – o fulgerare compactă spre colega din banca de alături sau o reflexie neașteptată în vitrina vreunui magazin – încerca să-și întoarcă privirea. Era greu mai ales pentru tatăl meu. Ceea ce înțelese ea din discuție era că, atît timp cît rămîneau la acest subiect – domnul Harvey, hainele mele, ghiozdanul meu, cadavrul meu, eu –, vigilența față de amintirea mea îl făcea pe tatăl meu să o vadă ca Lindsey și nu ca pe o combinație tragică a celor două fiice ale sale.

— Deci ai vrea să poți intra în locuința lui? zise ea.

Se priviră unul pe celălalt recunoscînd pentru o fracțiune de secundă periculozitatea acestei idei. Văzîndu-i ezitarea înainte ca în cele din urmă el să spună că era o treabă ilegală și că nu, nu se gîndise la asta, ea știu că o minte. Știu totodată că avea nevoie de cineva care să o facă pentru el.

— Scumpo, ar trebui să termini cu rasul, zise el.

Ea fu de acord și se întoarse la ocupația ei, știind ce anume i se spusese.

Bunica Lynn sosi în luna de dinainte de Ziua Recunoștinței. Cu aceiași ochi de laser cu care găsea numaidecît vreun cusur pe chipul sorei mele descoperi acum ceva sub zîmbetul mamei,

1. David Cassidy (n. 1950), actor și cîntăreț american. A jucat în seriale TV, ca *The Partridge Family*.

în mișcările ei lente, tranchilizate, în felul în care corpul ei răspundea la orice discuție despre detectivul Fenerman sau despre acțiunile poliției.

Cînd mama refuză ajutorul tatălui meu la spălatul vaselor după cină, ochii de laser erau siguri. Neclintită, spre surpriza tuturor celor de la masă și spre ușurarea sorei mele, făcu un anunț.

— Abigail, am să te ajut eu să speli vasele. Va fi o treabă între mamă și fiică.

— Ce?

Mama calculase că o putea lăsa pe Lindsey liberă mai repede, după care putea să-și petreacă restul serii lîngă chiuvetă, spălînd alene și privind pe fereastră pînă cînd întunericul avea să-i întoarcă propria imagine reflectată. Sunetele televizorului aveau să se piardă, iar ea putea fi din nou singură.

— Ieri mi-am făcut unghiile, zise bunica Lynn după ce-și prinse un șorț peste rochia bej, așa că eu am să le șterg.

— Mamă, crede-mă, nu-i nevoie.

— Ba este nevoie, draga mea, crede-mă, zise bunica. Era ceva solemn și tăios în acel *draga mea*.

Buckley îl luă pe tatăl meu de mîină și-l conduse în camera de alături, unde era televizorul. Își ocupară locurile obișnuite în timp ce Lindsey, beneficiind de răgaz, urcă în camera ei să-l sune pe Samuel.

Era o priveliște cît se poate de stranie. Ieșită din comun. Bunica într-un șorț, agitînd prosopul de vase de parcă era pelerina roșie a vreunui mator în așteptarea primei farfurii ce i-ar fi tăiat calea.

Tăceau în timp ce lucrau, iar liniștea – singurele sunete erau pleoscăitul mîinilor mamei mele în apa fierbinte, fișîitul farfuriilor și clinchetul argintăriei – umplea bucătăria cu o tensiune ce devenea insuportabilă. Larma jocului din camera

alăturată era la fel de ciudată. Tatăl meu nu avea obiceiul să se uite la meciurile de fotbal; baschetul era singurul sport care-i plăcea. Bunica Lynn nu se ocupase niciodată de spălatul vaselor, armele ei fiind semipreparatele și meniurile la pachet.

— O, Doamne, făcu bunica într-un târziu. Ia-o, zise ea returnându-i mamei farfuria abia spălată. Vreau să avem o discuție adevărată, dar mă tem c-am să scap pe jos chestiile astea. Hai să ne plimbăm.

— Mamă, trebuie să...

— Trebuie să faci o plimbare.

— După spălatul vaselor.

— Ascultă, zise bunica, știu că eu sînt eu, iar tu ești tu, că sîntem diferite, ceea ce te face fericită, dar înțeleg unele lucruri atunci cînd le văd și știu că ceva nu-i cușer. *Capisce?*¹

Chipul mamei mele tremura, moale și maleabil – aproape la fel de moale și maleabil ca imaginea ei plutind în apa mohorîță din chiuvetă.

— Ce?

— Am unele bănuieli, dar nu vreau să vorbesc despre ele aici.

Zece la patru, bunico Lynn, gîndeam eu. N-o văzusem niciodată atît de nervoasă.

Era ușor pentru ele două să iasă din casă singure. Din cauza genunchiului, tatălui meu nu i-ar fi trecut prin minte să le însoțească, iar în aceste zile era mereu în preajma fratelui meu.

Mama tăcea. Nu vedea nici o alternativă. Ca un gînd întîrziat, își scoaseră în garaj șorțurile și le lăsară pe capota Mustangului. Mama se aplecă și ridică ușa garajului.

Nu era încă târziu și lumina avea să le însoțească o vreme.

1. Înțelegi? (ital.)

— L-am putea lua cu noi pe Holiday, îndrăzni mama.

— Nu, doar noi două. Cea mai fîoroasă pereche imaginabilă, zise bunica.

Niciodată nu fuseseră apropiate. Amîndouă ştiau asta, dar nu era un lucru pe care să-l recunoască deschis. Glumeau despre asta ca doi copii care nu se prea iubesc, dar sînt singurii copii într-un loc întins şi pustiu. Fără să fi încercat vreodată, dîndu-i mereu fiicei sale toată libertatea pe care şi-o dorea, bunica descoperea acum că poate recupera distanţa foarte uşor.

Trecuseră de casa familiei O'Dwyer şi se apropiau de cea a familiei Tarking, dar bunica nu începuse să spună ce avea de spus.

— Umorul mi-a îngropat resemnarea, zise ea dintr-o dată. Tatăl tău a avut o relaţie îndelungată în New Hampshire. Iniţiala ei era F., însă n-am aflat niciodată ce înseamnă. Am găsit o mie de răspunsuri de-a lungul anilor.

— Mamă?

Bunica continua să meargă fără să-şi întoarcă privirea. Descoperea că aerul tare de toamnă o ajuta, umplîndu-i plămîinii, pe care şi-i simţea mai curaţi decît cu cîteva minute în urmă.

— Ai ştiut?

— Nu.

— Nu cred să-ţi fi spus vreodată, zise ea. N-am crezut că trebuie să ştii. Acum ştii, nu-i aşa?

— Nu-mi dau seama de ce-mi spui asta.

Ajunseră la o cotitură pe unde puteau s-o ia înapoi, după un ocol. Dacă o ţineau tot înainte fără să se oprească, s-ar fi trezit în cele din urmă în faţa casei domnului Harvey. Mama încremeni.

— Biata de tine, biata de tine, zise bunica. Dă-mi mîna.

Amîndouă se simţeau stîngenite. Mama putea număra pe degetele de la mîini de cîte ori tatăl

ei, un bărbat înalt, se aplecase să o sărute când era o fetiță. Barba lui țepoasă mirosind a colonie pe care nici după ani de căutări nu reușise să o identifice. Bunica îi luă mîna și i-o ținu într-a ei în timp ce coteau în cealaltă direcție.

Se plimbau printr-o zonă în care păreau să se mute tot mai multe familii. Casele-ancoră, mi-am amintit că așa le botezase mama, fiindcă erau înșirate pe strada ce străbătea întreg cartierul — ancorau întreg cartierul de locuințe de vechiul drum construit înainte ca orașul să devină oraș. Drumul care ducea la Valley Forge, la George Washington și la Revoluție.

— Moartea lui Susie mi l-a redat pe tatăl tău, zise bunica. Nu mi-am îngăduit niciodată să-l plîng cum se cuvine.

— Știu, zise mama.

— Ești supărată pe mine din cauza asta?

— Da.

Bunica îi mîngîie dosul mîinii cu mîna ei liberă.

— Bine, uite, asta-i o pepită.

— Pepită?

— Ceva ce-a ieșit din toate astea. Între mine și tine. O pepită de adevăr între noi.

Trecură pe lîngă loturile de un ar pe care vreme de douăzeci de ani crescuseră copaci. Deși nu foarte înalți, erau cel puțin de două ori mai înalți decît tații care-i ținuseră prima oară în mînă, bătucind pămîntul din jur cu bocancii lor.

— Știi cît de singură m-am simțit întotdeauna? o întrebă mama pe mama ei.

— De-aceea ne plimbăm, Abigail, zise bunica Lynn.

Mama își aținti privirea înainte, dar prin mînă rămase legată de mama ei. Se gîndea la natura solitară a copilăriei ei. Când le urmărea pe cele două fiice ale sale legînd cu o sfoară două cești

de hîrtie și mergînd fiecare în camera ei ca să-și șoptească una alteia secrete nu putea spune că ea cunoaște sentimentul. Nu mai fusese nimeni cu ea în casă afară de mama și de tatăl ei și, după o vreme tatăl ei murise.

Privi lung vîrfurile copacilor care, pe o rază de cîteva mile, erau cele mai înalte obiecte dimprejur. Se aflau pe coama unei coline înalte unde nu se construise nimic și unde mai locuiau cîteva fermieri bătrîni.

— Nu-ți pot descrie ce simt, zise ea. Nu pot descrie nimănui.

Ajunseră la capătul cartierului de locuințe chiar cînd soarele cobora pe după dealul din fața lor. Se scurse o bucată de vreme înainte ca vreuna din ele să facă stînga-mprejur. Mama privea ultima rază de lumină pîlpîind într-o baltă la capătul drumului.

— Nu știu ce să fac, zise ea. S-a sfîrșit totul.

Bunica nu era sigură ce voia mama să spună prin „totul“, dar nu insistă.

— O luăm înapoi? propuse bunica.

— Cum? zise mama.

— Spre casă, Abigail. O luăm înapoi spre casă.

Se întoarseră și-și reluară plimbarea. Casele, rînd pe rînd, identice ca înfățișare. Nu se deosebeau decît prin accesorii, credea bunica mea. Nu înțelesese niciodată aceste locuri — locurile unde fiica ei alesese să trăiască.

— Cînd ajungem la giratoriu, zise mama, vreau să trec pe lîngă ea.

— Pe lîngă casa lui?

— Da.

Am văzut-o pe bunica întorcîndu-se, urmînd-o pe mama.

— Îmi promiți că n-ai să te mai întîlnești cu el? zise bunica.

— Cu cine?

— Cu bărbatul cu care ești încurcată. La asta m-am referit tot timpul.

— Nu sînt încurcată cu nimeni, zise mama. Mintea ei zbura ca o pasăre de pe un acoperiș pe altul. Mamă? zise ea întorcîndu-se spre bunica.

— Abigail?

— Dacă aş vrea să plec de-acasă o vreme, aş putea folosi cabana lui tata?

— Tu ascuți ce-ți spun?

Se simțea ceva în aer și din nou mintea nerăbdătoare, sprintenă a mamei își luă zborul.

— Fumează cineva, zise ea.

Bunica Lynn își privea cu luare-aminte fiica. Femeia pragmatică, pretențioasă care fusese dintotdeauna mama mea dispăruse. Devenise o ființă frivolă, distrată. Bunica nu mai avea nimic ce să-i spună.

— Sînt țigări străine, zise mama. Hai să vedem cine le fumează!

În lumina care pălea, bunica o privea uluită pe mama luîndu-se după mirosul de tutun.

— Eu mă-ntorc, zise bunica.

Dar mama nu-și abandonă căutarea.

Descoperi destul de repede sursa fumului. Era Ruana Singh care stătea în spatele unui brad înalt din curtea casei sale.

— Bună, zise mama.

Ruana nu tresări, cum mă așteptasem. Calmul ei era îndelung exersat. Își putea controla respirația în fața celui mai neașteptat eveniment, fie că era vorba de fiul ei suspectat de crimă, fie de soțul ei care prezida masa de cină de parcă era ședința vreunei comisii universitare. Îi spusese lui Ray să urce la el în cameră, iar ea se făcuse nevăzută prin ușa din spate, fără să i se observe lipsa.

— Doamna Salmon, zise Ruana, expirînd mirosul amețitor al țigărilor ei. Printre roto-coalele de fum și de căldură, mama dădu mîna cu Ruana.

— Sînt foarte bucuroasă să vă văd.

— Dați o petrecere? întrebă mama.

— Soțul meu dă. Eu sînt gazda.

Mama zîmbi.

— Locuim amîndouă într-un loc ciudat, zise Ruana.

Ochii lor se întîlniră. Mama încuviință din cap. Mama sa se afla undeva pe drumul de întoarcere, dar în clipa asta, ca și Ruana, era pe o insulă tăcută, ruptă de continent.

— Mai aveți o țigară?

— Firește, doamnă Salmon, sigur.

Ruana căută în buzunarul cardiganului lung și negru și scoase un pachet și bricheta.

— Dunhill, zise ea. Sper că vă plac.

Mama își aprinse țigara și-i înapoie Ruanei pachetul albastru cu foiță aurie.

— Abigail, zise ea după ce trase un fum, te rog, spune-mi Abigail.

Sus în camera lui, pe întuneric, Ray simțea fumul țigărilor pe care mama lui nu-l acuzase nici-odată că le-ar șterpeli, după cum nici el nu lăsase să se înțeleagă că ea le avea. Auzea glasuri jos la parter — pălăvrăgeala zgomotoasă a tatălui său și a colegilor acestuia vorbind în șase limbi diferite și rîzînd cu poftă pe seama, ah, atît de americanei sărbători ce se apropia. Nu știa că mama mea stătea de vorbă pe peluză cu mama lui sau că eu îl priveam cum stă la fereastră și adulmecă tutunul lor dulceag. Curînd avea să aprindă lampa mică de pe noptieră ca să citească. Doamna McBride le spusese să caute un sonet și să scrie un eseu despre el, dar în timp ce le citea pe cele

incluse în *Norton Anthology* revenea mereu la momentul la care ar fi vrut să se întoarcă și s-o ia de la început. Dacă m-ar fi sărutat pe schelărie, poate că lucrurile s-ar fi petrecut altfel.

Bunica Lynn mergea neabătută pe drumul pe care venise cu mama și, în cele din urmă, văzu casa pe care încercau să o uite, deși locuiau doar cu două case mai jos. *Jack are dreptate*, cugetă bunica. Putea s-o simtă, chiar și pe întuneric. Locul acela radia ceva malefic. O străbătu un fior și începu să audă greierii și să vadă licuricii adunându-se roi deasupra straturilor de flori din fața casei. Deodată se gândi că nu va face altceva decât să încerce să aibă înțelegere pentru fiica ei. Copilul ei trăia în miezul unei situații asupra căreia nici una dintre legăturile răposatului ei soț nu-i putea oferi vreo lămurire. Dimineața avea să-i spună mamei mele că dacă va avea nevoie de ele, cheile de la cabană vor fi întotdeauna la dispoziția ei.

În acea noapte mama avu un vis minunat. Visă despre India, unde nu fusese niciodată. Văzu semne de circulație portocalii și splendide insecte din lapislazuli cu mandibule de aur. O fată era purtată pe străzi spre un rug unde au înfășurat-o într-un cearșaf și au așezat-o pe o platformă din vreascuri. Focul strălucitor care o mistuia îi produse mamei mele o fericire de vis, adâncă și luminoasă. Fata era arsă de vie, dar mai întâi văzuse trupul ei, curat și întreg.

Paisprezece

Vreme de o săptămînă Lindsey cercetă cu privirea locuința ucigașului meu, exact ceea ce le făcuse el tuturor victimelor sale. Fusesse de acord să se antreneze cu echipa de fotbal a băieților tot timpul anului, acceptînd provocarea domnului Dewitt și a lui Samuel: să poată juca în liga de fotbal a liceelor, formată exclusiv din băieți. Și, ca să-și demonstreze sprijinul, Samuel se antrena alături de ea fără alt gînd decît de a deveni, cum spunea el, „cel mai rapid tip în șort“.

Samuel știa să alerge chiar dacă habar n-avea cum să șuteze, ori să se replieze pe teren, ori să urmărească mingea cînd aceasta nu era lîngă el. Și, astfel, făcînd tururi de alergare prin cartier, Lindsey arunca de fiecare dată cîte o privire spre casa domnului Harvey în timp ce Samuel fugea în fața ei, potrivindu-i ritmul și fără să bănuiască nimic.

În casa cea verde domnul Harvey privea afară. O vedea că se uită și începea să se frămînte. Trecuse deja aproape un an, însă familia Salmon era la fel de hotărîtă să-l înfunde.

I se mai întîmplase asta și înainte, în alte orașe și în alte state. Părinții unei fete îl bănuiau, dar nimeni altcineva nu îl credea vinovat. Își perfecționase stilul de-a flecări cu polițiștii, o anume candoare slugarnică pe care o condimenta cu exclamații de uimire față de procedurile lor sau

cu vreo idee puerilă pe care le-o livra, chipurile, ca să-i ajute. Felul în care îi vorbise lui Fenerman despre băiatul Ellis fusese o lovitură de maestru, iar minciuna cu văduvia îl ajutase întotdeauna. Își confecționa cîte o soție din una dintre victimele recente de care își amintea cu plăcere și ca să-i dea viață în imaginația sa o avea întotdeauna pe mama lui în minte.

Lipsea de acasă în fiecare zi o oră-două după-amiaza. Lua cu el tot ce-i trebuia și se ducea în Valley Forge, unde se plimba pe aleile pavate și pe potecile neasfaltate, dintr-o dată trezindu-se înconjurat de grupuri de copii veniți în excursie ca să vadă coliba de lemn sau capela memorială a lui George Washington. Acest lucru îl înviora – momentele cînd copiii erau dornici să vadă locurile încărcate de istorie în speranța că poate vor găsi un fir de păr lung și argintiu din peruca lui Washington agățat de coaja aspră a vreunui stîlp de lemn.

Uneori cîte un ghid sau profesor îl observa stînd acolo, un chip străin, chiar dacă prietenos, și atunci îl întîmpina o privire lungă, întrebătoare. Avea pentru fiecare zeci de răspunsuri: „Aici obișnuiam să-mi aduc copiii“. „E locul unde am cunoscut-o pe soția mea“. Tot ce spunea făcea trimitere la o familie care exista doar în închipuirea lui și atunci femeile îi zîmbeau. Odată o femeie vînjoasă, atrăgătoare, încercase să-l antreneze într-o conversație în timp ce ghidul le povestea copiilor despre iarna lui 1776 și Bătălia Norilor¹.

Recurse la trucul cu văduvia, vorbindu-i de o anume Sophie Cichetti, devenită acum răposata

1. În iarna anului 1776, George Washington îi învinge pe britanici în două raiduri spectaculoase. Pe 16 septembrie 1777 o ploaie torențială strică munițiile ambelor armate aflate în conflict, „Bătălia Norilor“ nemaiavînd loc.

lui soție și mare iubire. Era ca și când i-ar fi servit o mâncare delicioasă și, în timp ce o asculta povestindu-i la rîndul ei despre pisicile ei, despre fratele ei care avea trei copii pe care ea îi adora, și-o imaginase șezînd moartă pe scaunul din sub-solul casei sale.

După ce întîlni mai tîrziu privirea întrebătoare a unei profesoare, se retrase sfios și-și căută un alt loc în parc. Privea mamele cu copii în cărucioare grăbindu-se pe potecile periculoase. Zărea perechi de îndrăgostiți îmbrățișîndu-se pe pajiștile necosite sau pe cărările mai puțin umblate. Pe cel mai înalt loc din parc se întindea o pădurice lîngă care își parca uneori mașina. Șezînd în furgonetă, vedea bărbați singuri oprind lîngă el și ieșind din mașină. Bărbați în costum luîndu-și prînzul, bărbați în jeanși și cămăși flanelate îndreptîndu-se cu pas sprinten spre pădurice. Cîteodată aceștia aruncau cîte o privire înapoi în direcția lui – o privire cercetătoare. Dacă ar fi venit destul de aproape, ar fi putut vedea prin parbrizul mașinii ceea ce vedeau victimele sale: pofta lui sălbatică, de nepotolit.

Pe 26 noiembrie 1974, când îl zări pe domnul Harvey părăsind casa cea verde, Lindsey rămase încet-încet în urma cetei de băieți care alergau. Avea să le spună mai tîrziu că-i venise ciclul, închizîndu-le gura la toți, dîndu-le satisfacția de a gîndi că planul impopular al domnului Dewitt – o fată la faza regională! – nu avea sorți de izbîndă.

O priveam pe sora mea și mă minunam. Devenea de toate dintr-o dată. Femeie. Spion. Atlet. Ostracizatul: singurătatea unui om.

Mergea ținîndu-se de coapsă, mimînd o crampă, făcîndu-le semn băieților să alerge mai departe cînd aceștia au privit înapoi. Continuă să meargă

cu mîna la șold pînă ce dădu colțul străzii. Lîngă proprietatea domnului Harvey creștea un șir de pini groși și înalți, neîngrijiți de ani de zile. Se așeză lîngă unul dintre ei, prefăcîndu-se epuizată pentru eventualitatea că vreun vecin ar fi urmărit-o de la fereastră, iar cînd simți că sosise momentul se făcu ghem și se rostogoli în curtea casei printre doi pini. Așteptă. Băieții mai aveau de făcut o tură. Îi văzu alergînd pe lîngă ea, scurtînd-o pe un teren viran înapoi spre școală. Era singură. Calculă că mai avea patruzeci și cinci de minute pînă cînd tatăl ei ar fi început să-și pună întrebări. Înțelegerea era că, dacă se antrena cu echipa de fotbal a băieților, Samuel o însoțea pînă acasă, și aceasta nu mai tîrziu de ora cinci.

Pe cer atîrnaseră toată ziua nori grei și de la frigul de toamnă tîrzie pe brațe și pe picioare i se făcuse pielea de găină. Alergările în echipă o încălzeau întotdeauna și cînd ajungea la dușurile pe care le foloseau împreună cu echipa de hochei pe iarbă tremura ca varga pînă șiroaiele fierbinți îi atingeau trupul. Dar pe pajiștea din fața casei verzi pielea de găină se datora și fricii.

După ce băieții o luară pe scurtătură, se cățără pînă la geamul subsolului, într-o latură a casei domnului Harvey. Se gîndise deja ce să spună în caz că era prinsă. Urmărise o pisicuță pe care o văzuse dispărînd printre arborii de pini. Va zice că era gri, foarte neastîmpărată și că fugise spre casa domnului Harvey, iar ea o urmărise fără să se gîndească la altceva.

Putea vedea înăuntru în subsol, unde era întuneric. Încercă fereastra, dar siguranța era pusă. Trebuia să spargă geamul. Mintea ei calcula cu repeziciune. O îngrijora zgomotul, dar ajunsese prea departe ca să mai dea înapoi. Se gîndea la

tatăl meu care era acasă cu ochii pe ceasul de lângă fotoliu. Își scoase hanoracul de bumbac și-l înfășură în jurul picioarelor. Așezându-se, se sprijini în brațe și izbi o dată, de două, de trei ori cu ambele picioare, pînă cînd geamul se sparse cu un zgomot înfundat.

Se lăsă cu grijă în jos, căutînd lângă perete un loc pe care să-și sprijine piciorul, dar trebui în cele din urmă să plonjeze cu ambele picioare pe podeaua de ciment și pe cioburile de sticlă.

Încăperea părea curată și ordonată, complet diferită de subsolul nostru, unde grămezile de cutii – OUĂ DE PAȘTE ȘI IARBĂ VERDE, ORNAMENTE PENTRU POMUL DE CRĂCIUN – nu ajungeau niciodată înapoi pe rafturile confecționate de tatăl meu.

Aerul rece de afară pătrundea în subsol și simți în ceafă curentul care o împingea din semicercul în care licăreau cioburile sparte spre interiorul încăperii. Zări fotoliul și lângă el măsuta, ceasul mare cu sistem de alarmă și cifrele luminoase pe cadranul de metal. Voiam să-i îndrept ochii spre gaura din perete, unde ar fi găsit oasele animalelor, dar știam că, deși desenase splendid pe hîrtie milimetrică ochii de muscă și că în toamna aceea excelase la orele de biologie ale domnului Botte, ar fi crezut poate că erau oasele mele. De aceea m-am bucurat că nu s-a apropiat de ele.

Cu toate că nu mă puteam arăta ca să-i șoptesc, ca s-o împing, ca s-o ghidez, Lindsey, complet singură, simțea ceva, ceva ce alimenta aerul din subsolul umed și rece și o făcea să se înfioare. Stătea doar la cîțiva pași de fereastra deschisă, știind că, orice s-ar fi întîmplat, trebuia să meargă mai departe. Indiferent de ce intervenea, trebuia să-și păstreze calmul, să se concentreze asupra

eventualelor indicii; în clipa aceea se gîndea că Samuel alerga în frunte, sperînd să o ajungă din urmă în ultima tură, îl vedea apoi alergînd înapoi la școală, crezînd că o va găsi în curte, presupunînd pe urmă, cuprins de primele îndoieli, că ea făcea duș, așa că și el avea să facă duș și să o aștepte. Oare cît timp avea să o aștepte? Urcînd cu ochii scările de la parter, înainte să se încumete să le parcurgă, ar fi dat orice ca Samuel să fie de față, să coboare după ea și să-i urmărească mișcările, să-i alunge singurătatea, să meargă alături. Dar ea nu îi spusese în mod intenționat – nu spusese nimănui. Ceea ce făcea ea acum era în afara legii – o infracțiune – și știa acest lucru.

Gîndindu-se ulterior la asta, Lindsey avea să spună că simțise nevoia de aer și astfel ajunsese sus pe scări. Firișoare de praf alb i se adunau pe vîrfurile pantofilor pe cînd urca scările, dar nu le băgă în seamă.

Răsuci clanța ușii de la subsol și ajunse la parter. Trecuseră doar cinci minute. Îi mai rămîneau în jur de patruzeci, socoti ea. Un strop de lumină se strecura totuși prin obloanele trase. Se opri din nou, șovăind în această locuință identică cu a noastră, cînd auzi o bufnitură. Poștașul zvîrlise *Evening Bulletin* pe verandă, după care trăsese de soneria de la bicicletă.

Lindsey își zise că se afla într-un șir de încăperi care, dacă erau parcurse metodic, îi puteau oferi ceea ce căuta – trofeul pe care să-l ducă acasă la tatăl nostru, achitîndu-se astfel de datoria față de mine. Concurență întotdeauna, chiar și între vii și morți. Observă dalele de piatră din hol – același verde închis și gri ca și într-al nostru – și se închipui tîrîndu-se după mine, ea încă bebeluș, iar eu care abia învățasem să umblu. Apoi i se păru că vede trupșorul meu de fetiță pe cînd

fugeam de ea fericită în cealaltă cameră și-și aminti cum era să se sforțeze să facă primii pași în timp ce eu o tachinam din sufragerie.

Dar locuința domnului Harvey era mult mai goală decît a noastră, fără covoare care să încălzească decorul. Lindsey păși de pe dalele de piatră pe dușumeaua din lemn de pin lustruit în ceea ce la noi era camera de zi. Zgomotul pe care-l făcea răzbătea pînă în holul din față, ecoul fiecărei mișcări ajungînd înapoi la ea.

Nu-și putea împiedica amintirile să nu o copleșească. Fiecare avea un mesaj brutal. Buckley urcat în spinarea mea, eu coborînd scările. Mama sprijinindu-mă pe cînd ea privea golă pentru că puteam ajunge cu steluța de argint în mînă pînă în vîrfurile pomului de Crăciun. Eu, lăsîndu-mă să lunec pe balustradă și provocînd-o să facă la fel. Amîndouă implorîndu-l pe tata să ne dea revistele de benzi desenate după cină. Amîndouă alergînd după Holiday care lătra de mama focului. Zecile de zîmbete stinghere care ne încadrau chipurile în pozele de la zilele de naștere, sărbători și sfîrșitul anului școlar. Două surori îmbrăcate identic cu rochițe de catifea sau ecosez sau în costumele de Paște. Țineam în mîini coșulețe cu ouă vopsite și cu iepurași. Aveam pantofi din piele de lac cu curele și cataramă. Amîndouă zîmbeam chinuit pe cînd mama încerca să ne prindă în cadru. Fotografiile erau mereu cețoase, iar ochii noștri, niște punctișoare roșii și strălucitoare. Nici unul dintre aceste artefacte rămase surorii mele nu păstra pentru posteritate clipele de dinainte și de după, cînd noi, cele două fete, ne jucam în casă sau ne ciorovăiam pentru jucării. Cînd eram surori.

Apoi, ca o străfulgerare, mă zări dispărînd în camera alăturată. Sufrageria noastră – încăperea

ce-i adăpostea căsuțele pentru păpuși, finisate. Eram o fetiță care alerga înaintea ei.

Ea se grăbea după mine.

Mă fugări prin încăperile de la parter și, deși se antrenase serios la fotbal, când ajunsese din nou în holul principal nu mai putea să respire. Amețise.

Mă gîndeam la ce ne spunea mama mereu despre un băiat care venea în stația noastră de autobuz și care era de două ori mai mare decît noi, dar încă tot în clasa a doua. „Nu-și dă seama de forța pe care o are, de aceea trebuie să fiți atente în preajma lui.“ Băiatului îi plăcea să-i îmbrățișeze pe toți cei care erau drăguți cu el și îi puteai vedea această plăcere timpă întipărită pe chip, dorința de a atinge pe cineva. Înainte să fie mutat din școală, ridicase în brațe o fetiță pe care o chema Daphne și o strînsese atît de tare încît ea se prăbușise pe caldarîm după ce îi dăduse drumul. Am început să împing atît de tare pereții Întretărîmurilor ca să ajung la Lindsey încît brusc m-am temut c-aș putea să o rănesc, cînd, de fapt, voiam să o ajut.

Sora mea se așeză pe scările late din fața holului principal și-și închise ochii, străduindu-se să-și recapete suflul, să se concentreze asupra motivului principal pentru care se afla în locuința domnului Harvey. Se simțea sechestrată în ceva greu, o muscă prinsă în pîlnia de borangic a unui păianjen, mătasea groasă învăluind-o cu totul. Știa că tatăl nostru intrase în lanul de porumb posedat de ceva ce se furișa acum în ea. Își dorise să-i facă rost de dovezi pe care el să le poată folosi ca niște trepte pe care să urce pînă la ea, care să-l ancoreze în fapte, să-i întărească vorbele în fața lui Len. În loc de asta, se vedea căzînd după el într-un puț fără fund.

Mai avea douăzeci de minute.

Sora mea era singura ființă vie din casa aceea, dar nu era singură și eu nu-i eram singura tovarășă. Întreaga viață a ucigașului meu, cadavrele fetelor pe care le lăsase în urma lui începeau să-mi apară în fața ochilor acum, când sora mea se afla în acea locuință. Stînd în rai, le-am înșirat numele :

Jackie Meyer. Delaware, 1967. Treisprezece ani.

Un scaun răsturnat, cu picioarele îndreptate spre mijlocul încăperii. Zăcea pe podea, întinsă spre el, avînd pe ea doar un tricou în dungi. Lîngă capul ei era o baltă mică de sînge.

Flora Hernandez. Delaware, 1963. Opt ani.

Nu voise decît să o atingă, dar ea țipase. O fată mică pentru vîrsta ei. Pantoful și șoseta de la piciorul stîng au fost descoperite mai tîrziu. Cadavrul ei, de negăsit. Scheletul ei zăcea în subsolul unei case vechi.

Leah Fox. Delaware, 1969. Doisprezece ani.

O omorîse foarte încet, pe o canapea acoperită cu o husă într-o rampă de sub șosea. Adormise pe ea, legănat de zgomotul mașinilor care goneau pe deasupra lor. Abia zece ore mai tîrziu, cînd un vagabond ciocănise în baraca pe care domnul Harvey o construise din uși aruncate la gunoi, începuse să împacheteze lucrurile și cadavrul lui Leah Fox.

Sophie Cichetti, Pennsylvania, 1960. Patruzeci și nouă de ani.

Ca să-și poată închiria locuința, aceasta și-o modificase, despărțind-o în două cu un perete de polistiren. Chiria era mică și-i plăcea fereastra în semicerc creată de peretele despărțitor. Dar femeia vorbea întruna despre fiul ei și ținea neapărat să-i citească dintr-o carte cu sonete. Făcuseră dragoste în camera ei și, cînd începuse să

vorbească, îi despicase țeasta și-i transportase cadavrul pe malul unui pîrîu din apropiere.

Leidia Johnson. 1960. Șase ani.

Ținutul Buck, Pennsylvania. Își construisese o peșteră boltită în peretele unei coline lîngă cariera de piatră și așteptase. Era cea mai tînără dintre toate.

Wendy Richter. Connecticut, 1971. Treisprezece ani.

Își aștepta tatăl în fața unui bar. O violase într-un tufiș, după care o sugrumase. Atunci, devenind conștient, revenindu-și din stupoarea care-l cuprindea adesea, auzise zgomote. Întorsese spre el fața fetei moarte și, cînd glasurile se apropiaseră, o mușcase de ureche. „Pardon“, îi auzi spunîndu-i pe doi bărbați beți care se băgaseră în tufiș să se ușureze.

Vedeam acum acel oraș de morminte plutitoare, reci și biciuite de vînt, unde victimele omorului pătrundeau în mințile celor vii. Le vedeam și pe celelalte victime ale sale ocupîndu-i locuința – amintiri lăsate în urma lui înainte ca ele să dispară de pe acest pămînt –, dar în ziua aceea le-am lăsat să plece și m-am dus la sora mea.

Lindsey se ridică în picioare în momentul în care m-am concentrat asupra ei. Am urcat scările împreună. Se simțea ca acei zombi din filmele care le plăceau lui Samuel și Hal. Pași sacadați, o privire în gol drept înainte. Ajunse la ceea ce în locuința noastră era dormitorul părinților mei și nu găsi nimic. Parcurse coridorul de la etaj. Nimic. Intră apoi în ceea ce la noi fusese dormitorul meu și descoperi dormitorul ucigașului meu.

Era cea mai puțin goală încăpere din locuință și se strădui să nu miște nimic din loc. Cotrobăi printre puloverele frumos rînduite pe rafturi, pregătita să găsească orice în interiorul lor călduros:

un cuțit, un pistol, un stilou Bic ros de Holiday. Nimic. Dar apoi, auzind ceva pe care nu-l putea identifica, își întoarse privirea spre pat și zări noptiera, iar în cercul de lumină aruncat de lampa de citit, lăsată aprinsă, caietul lui cu schițe. Se îndreptă spre el când auzi un alt sunet, nereușind nici de data asta să facă vreo legătură între ele. O mașină apropiindu-se. O mașină frînând cu un scrișnet. Portiera mașinii, trântită.

Întoarse paginile caietului și privi desenele în cerneală cu grinzi frontale, scoabe, turnuri și contraforturi, o sumedenie de calcule și notițe, nici una neînsemnând ceva pentru ea. Apoi, întorcând ultima pagină, i se păru că aude pași afară, foarte aproape.

Când domnul Harvey răsuci cheia în broasca de la ușa principală, Lindsey observă pe coala din fața ei o schiță în creion, un desen mic cu niște coceni deasupra unui bordei în pământ, un obiect la marginea unui raft, un burlan pentru fumul de la sobă și lucrul care-i reținu atenția: cu un scris ascuțit, ca de păianjen el își notase „lanul de porumb Stolfuz“. Dacă n-ar fi fost articolele din ziare după descoperirea antebrațului meu Lindsey n-ar fi știut că terenul îi aparținea unui om pe nume Stolfuz. Acum vedea ceea ce voiam să știe: că am murit în acel bordei, că am țipat, că m-am luptat și am pierdut.

Rupse coala. Domnul Harvey era în bucătărie și-și făcea ceva de mâncare – leberwurstul după care se dădea în vînt, un platou cu struguri albi dulci. Auzi un scîrțîit în tavan. Încremenii. Apoi altul și se ridică de la masă, pătruns de o revelație bruscă.

Strugurii căzură pe jos și fură striviți de piciorul lui stîng în timp ce în camera de deasupra sora

mea țîșnea spre obloanele de aluminiu și forța fereastra înțepenită. Domnul Harvey urcă scările cîte două o dată. Sora mea sparse geamul, se cățără pe acoperișul verandei și-și dădu drumul în jos cînd el se afla deja în holul de la etaj și o luase în direcția ei. Jgheabul cedă cînd se lăsă cu toată greutatea pe el. Cînd el ajunsese în dormitor ea căzu în noroi printre tufele de muri și scaieți.

Dar nu se răni. În mod miraculos, nu se răni. Era miraculos de tînără. Sări în picioare cînd el era deja la fereastră și se repezise să iasă. Dar el se opri. O văzu alergînd spre tufele de soc. Numărul imprimat pe spatele ei îi rîdea în nas: 5! 5! 5!

Lindsey Salmon în tricoul de fotbal.

Samuel ședea cu părinții mei și cu bunica Lynn cînd Lindsey reuși să ajungă acasă.

— Dumnezeule! zise mama, prima care o zări prin ochiurile de geam mici și pătrate care mărgineau ușa de la intrare.

Și, pînă ca mama să-i deschidă, Samuel se repezi înainte, iar ea, fără să se uite la mama și nici chiar la tata, care șchiopăta, se azvîrli direct în brațele lui Samuel.

— Doamne, Doamne, Doamne! făcu mama văzînd noroiul și tăieturile.

Bunica veni lîngă ea.

Samuel îi puse mîna pe cap și-i dădu părul pe spate.

— Unde-ai fost?

Dar Lindsey se întoarse spre tata, care se făcuse parcă mai mic, mai slab decît acest copil înverșunat. M-a consumat gîndul că era atît de vie.

— Tati?

— Da, scumpo.

— Am reușit. Am intrat în casa lui.

Tremura, dar se sforța să nu plîngă.

Mama interveni:

— Ce-ai făcut?

Dar sora mea n-o privi nici măcar o dată.

— Ți-am adus asta. Cred că e important.

Ținuse tot timpul în mînă desenul mototolit. Îi îngreunase aterizarea, dar reușise să scape.

O frază pe care tatăl meu o citise în ziua aia îi reveni în minte. O rosti răspicat în timp ce o privea pe Lindsey în ochi.

— Nu există situație la care să te adaptezi mai repede ca starea de război.

Lindsey îi înmînă desenul.

— Mă duc să-l iau pe Buckley, zise mama.

— Mami, nici măcar nu vrei să te uiți?

— Nu știu ce să zic. Bunica ta e la noi în vizită. Trebuie să fac cumpărături, să gătesc un pui. Nimeni nu-și dă seama că avem o familie. Avem o familie, o familie și un băiat și trebuie să plec.

Bunica Lynn o conduse pe mama pînă la ușa din spate fără să încerce să o rețină.

După plecarea mamei, sora mea întinse mîna spre Samuel. În scrisul ascuțit al domnului Harvey, tatăl meu văzu ce văzuse și Lindsey: schița virtuală a mormîntului meu. Își ridică privirea.

— Mă crezi acum? o întrebă el pe Lindsey.

— Da, tati.

Tatăl meu, recunoscător, avea de dat un telefon.

— Tati, zise ea.

— Da.

— Cred că m-a văzut.

Nu mi-aș fi putut închipui o fericire mai mare decît să o văd pe sora mea teafără în ziua aceea. Pe cînd mă întorceam de la foișor tremuram încă la gîndul cumplit că nu doar tata, mama, Buckley

și Samuel ar fi putut-o pierde pe Pămînt ci, cu egoism, aș fi putut-o pierde și eu pe Pămînt.

Franny venea spre mine dinspre bufet. Abia reușeam să-mi ridic capul.

— Susie, îmi zise ea. Am ceva să-ți spun.

Mă trase sub unul din felinarele demodate, apoi afară din cercul de lumină. Îmi dădu o foaie de hîrtie împăturită în patru.

— Cînd te simți mai în putere, uită-te la ea și du-te acolo.

Două zile mai tîrziu, harta lui Franny mă conduse pe un cîmp pe lîngă care mă plimbasem adesea, dar pe care, deși era frumos, îl lăsasem necercetat. Desenul conținea o linie punctată ce indica un drum. Nervoasă, căutam o cărare în lanul nesfîrșit de grîu. Am zărit-o chiar în fața mea și, cînd am început să umblu printre spice, hîrtia pe care o țineam în mînă s-a dizolvat.

Drept în față se înălța un măslin bătrîn și frumos.

Soarele era sus pe cer, iar în dreptul măslinului era un luminiș. Am așteptat doar o clipă, pînă ce-am văzut că lanul de grîu din partea cealaltă începuse să se unduiască. Venea cineva care nu culca spicele la pămînt.

Era mititică pentru vîrsta ei, așa cum fusese pe Pămînt și purta o rochie cadrilată roasă la tiv și la manșete.

Se opri și ne privirăm lung una pe cealaltă.

— Vin aici aproape în fiecare zi, zise ea. Îmi place să ascult sunetele.

Pretutindeni în jurul nostru, mi-am dat seama, lanul de grîu foșnea în bătaia vîntului.

— O cunoști pe Franny? am întrebat-o.

Fetița încuviință solemn din cap.

— Ea mi-a dat harta cu locul ăsta.

— Atunci înseamnă că ești gata, zise ea, și, pentru că se afla și în raiul ei, începu să se

rotească de cîteva ori, rochița ei fluturînd în cerc. M-am așezat sub un copac și am privit-o.

După ce termină, veni spre mine și se așază jos gîfîind.

— Eu eram Flora Hernandez, zise ea. Tu cum te numeai?

I-am spus și atunci ea începu să plîngă fericită pentru că i-a fost dat să cunoască încă o fată pe care o ucisese el.

— Curînd vor sosi și celelalte, zise ea.

Și, în timp ce Flora se rotea, prin lanul de grîu veneau din toate părțile alte fete și femei. Sufărînța noastră curgea de la una la alta ca apa dintr-un pahar într-altul. De fiecare dată cînd îmi spuneam povestea pierdeam cîte puțin, cîte un strop de durere. În ziua aceea am știut că doresc să spun povestea familiei mele. Fiindcă ororile de pe Pămînt sînt reale și se petrec în fiecare zi. Ele sînt ca florile sau ca soarele: nu pot fi ținute în frîu.

Cincisprezece

La început nu-i oprea nimeni și asta îi plăcea atît de mult mamei lui – rîdea cu triluri cînd, după ce dădeau colțul unui magazin, ea scotea de sub haină obiectul șterpelit și i-l întindea –, încît George Harvey rîdea și el și, văzînd-o ocupată cu noua ei pradă, profita de ocazie ca să o îmbrățișeze.

Se bucurau amîndoi să scape după-amiaza de acasă de lîngă tatăl său și să se ducă cu mașina în oraș ca să cumpere de-ale gurii. Trăiau din ce se nimerea. Făceau rost de bani vînzînd sticle și fier vechi pe care le transportau la oraș în camionul vechi al moșului Harvey.

Cînd au fost prinși prima oară, mama și fiul au fost tratați frumos de către femeia de la casierie. „Dacă puteți plăti, plătiți. Dacă nu, lăsați obiectul pe tejghea ca și cînd nu v-ați fi atins de el“, zise ea cu seninătate și-i făcu cu ochiul lui George Harvey, pe atunci un băiețel de opt ani. Mama lui a scos cutia cu aspirine din buzunar și, sfioasă, a pus-o pe tejghea. Fața i se posomorîse. „Nu ești mai brează ca băiatul“, o muștra deseori tatăl său.

Gîndul că ar putea fi prinși devenise o nouă sursă de teroare în viața lui – o senzație de greață oribilă care-i întorcea stomacul pe dos. Putea spune după chipul încruntat și ochii sfredelitori dacă persoana care venea spre ei era vreun vînzător care văzuse o femeie furînd.

Ea începu să-i dea obiectele furate ca să le ascundă la el, iar el făcea acest lucru pentru că așa voia ea. După ce ieșeau și se îndepărtau, ea începea să rîdă și să dea cu dosul mîinii în volanul mașinii, numindu-l micul ei complice. Cabina se umplea de dragostea ei zvăpăiată, imprevizibilă și pentru scurtă vreme – pînă cînd ei îi trecea starea de veselie, ori zăreau ceva strălucitor pe marginea drumului, ceva ce trebuia investigat pentru, vorba ei, „posibilitățile“ lui – el se simțea liber ca pasărea cerului. Liber și în siguranță.

Își aminti sfatul pe care ea i-l dăduse prima oară cînd s-au aventurat pe o șosea din Texas și ea a zărit lîngă drum o cruce albă de lemn. În jurul crucii erau coroane de flori proaspete și uscate. Ochiul lui de animal de pradă fusese atras numaidecît de culori.

— Trebuie să știi să privești dincolo de morți. Uneori poți lua de la ei podoabe interesante, îi zise mama lui.

Chiar și atunci își putea da seama că fac ceva rău. Coborîră amîndoi din camion și se apropiară de cruce, iar ochii mamei lui deveniră două punctișoare negre pe care era obișnuit să le vadă atunci cînd căutau ceva. Ea găsi o amuletă în forma unui ochi și alta în forma unei inimi și i le întinse lui George Harvey să se uite la ele.

— Nu știu ce-ar face taică-tău cu ele, dar le-am putea păstra numai pentru noi doi.

Mama lui avea o ascunzătoare secretă pe care nu i-o arătase niciodată tatălui său.

— Ce vrei, inima sau ochiul?

— Ochiul, zise el.

— Ce zici, trandafirii ăștia sînt destul de proaspeți ca să-i luăm cu noi în mașină?

În noaptea aceea au dormit în camion, fiind prea târziu să se întoarcă în locul unde tatăl său lucra ca zilier la tăiatul lemnului.

Dormiră, cum se întâmpla destul de des; ghemuiți unul în celălalt pe bancheta îngustă și incomodă a camionului. Mama lui, ca un câine certat cu pătura, se tot foia și se răsucea înainte să adoarmă. La început George Harvey i se împotrivi, dar pe urmă își dăduse seama că lucrul cel mai înțelept era să stea moale și să suporte cu răbdare înghiontelile ei; căci nici unul nu putea să se odihnească în tihnă pînă cînd mama lui nu-și găsea locul.

Pe la miezul nopții, în timp ce visa la palatele delicate din cărțile ilustrate pe care le răsfoia în bibliotecile din oraș, cineva începu să bată în acoperișul cabinei. George Harvey și mama lui se ridicară în capul oaselor. Erau trei bărbați care se uita pe geam înăuntru într-un fel pe care George Harvey îl recunoscuse. Era felul în care se uita și tatăl său cînd se îmbăta cîteodată. O privire cu un efect dublu: fixînd-o pe mamă și făcînd abstracție de fiul ei.

El știi că nu trebuie să strige.

— Stai liniștit. N-au treabă cu tine, îi șopti ea.

El începuse să tremure sub pătura militară veche și roasă care-i acoperea.

Unul dintre bărbați se proptise în fața camionului. Ceilalți doi se suiseră pe scărițele camionului de o parte și de alta și izbeau cu pumnul în acoperiș, hlizindu-se și scoțînd obscen limba.

Mama lui scutură cu putere din cap, dar asta nu făcu altceva decît să-i întărească. Bărbatul care stătea în fața camionului începu să-și frece soldurile de capotă înainte și înapoi, iar ceilalți doi se porniră pe un rîs și mai zgomotos.

— Am să mă prefac că mă dau jos din mașină, îi șopti maică-sa, iar tu apleacă-te în față și răsuțește cheia când am să-ți spun eu.

Știa că i se transmite ceva foarte important, că ea avea nevoie de el. În ciuda calmului ei îndelung exersat, îi auzea scrișnetul din glas, oțelul care răzbătea prin perdeaua fricii.

Ea le zîmbi bărbaților, iar aceștia, relaxați, izbucniră în urale, răstimp în care ea deplasă cu cotul schimbătorul de viteză.

— Acum, zise ea cu o voce scăzută și monotonă, iar George Harvey se întinse și răsuci cheia de contact. Camionul se trezi la viață. Motorul vechi de când lumea începu să huruie.

Bucuria animalică de pe chipurile bărbaților dispăru, iar când camionul se deplasă încet înapoi, se uitară după el cuprinși de neliniște. Băgînd într-a doua, ea urlă spre fiul ei: „Jos!“ El simți din plin șocul când bărbatul fu izbit de camion doar la cîțiva pași de locul unde el stătea ghemuit pe podeaua cabinei. Trupul acestuia fu zvîrlit pe capotă, unde rămase cîteva secunde, pînă când mama lui manevră iar în marșarier. Avu o revelație despre felul cum trebuie trăită viața: nu ca un copil sau ca o femeie. Acestea erau cele mai rele două moduri de a exista.

Inima îi bătea năvalnic în timp ce o privea pe Lindsey alergînd spre tufișul de soc, dar se calmă numaidecît. Era o deprindere învățată nu de la tată, ci de la mama sa: să acționezi doar după ce-ai calculat cel mai prost rezultat al tuturor variantelor pe care le ai la îndemînă. Zări jurnalul mișcat din loc și coala lipsă din caietul cu schițe. Verifică geanta cu cuțitul. Luă cuțitul cu el în subsol și-l lăsă să cadă în gaura pătrată sfredelită în fundație. Recuperă de pe polița de metal amuletele păstrate ca amintire de la

nenumăratele femei. Luă și cîntări în palmă piatra de Pennsylvania ce fusese pe brățara mea. Aducea noroc. Pe celelalte le înșiră pe batista lui albă, după care apucă cele patru colțuri ale batis-tei și făcu din ea un săculeț. Se întinse pe burtă și-și vîrî brațul adînc în gaură. Pipăi cu degetele libere în timp ce cu unul ținea săculețul pînă cînd dădu de capătul ruginit al unui suport de metal peste care zidarii turnaseră ciment. Agăță de el săculețul și-și trase înapoi brațul, după care se sculă în picioare. Cartea cu sonete o îngropase demult, vara, în pădurea din Valley Forge Park, îndepărtînd dovezile încetul cu încetul, așa cum făcuse de fiecare dată; de data asta – trebuia să spere – nu prea încet, totuși.

Trecuseră cel mult cinci minute, care puteau fi puse pe seama șocului și a mîniei. Pe faptul că verificase ceea ce oricare altul ar fi considerat drept obiecte de valoare: butonii de aur de la manșete, banii, uneltele de lucru. Dar știa că nu mai era timp de pierdut. Trebuia să telefoneze poliției.

Se strădui să se monteze. Începu să se plimbe, să inspire și să expire aerul cu rapiditate și, cînd telefonista îi răspunse, folosi un ton surescitat.

— Mi-a fost spartă locuința. Am nevoie de ajutorul poliției, zise el, redactîndu-și în minte propriul scenariu despre cele întîmplate, calculînd tot-odată cît de repede putea să dispară de acasă și ce anume avea să ia cu el.

Tatăl meu sună la secția de poliție și ceru să vorbească cu Len Fenerman. Dar acesta nu era de găsit. Tatăl meu fu informat că doi polițiști fuseseră trimiși deja să investigheze la fața locu-lui. Ceea ce au văzut polițiștii cînd domnul Harvey le-a deschis ușa era un om din cale-afară de supărat, un om care, sub toate aspectele, afară de o anume trăsătură respingătoare pe care au

atribuit-o faptului că nu-și putea stăpîni lacrimile, părea să reacționeze destul de rațional față de evenimentele relatate.

Deși informația despre schița pe care-o luase Lindsey le parvenise prin radio, polițiștii au fost mult mai impresionați de solitudinea cu care domnul Harvey le-a permis să-i cerceteze locuința. Omul părea să nutrească o sinceră simpatie pentru familia Salmon.

Polițiștii păreau puși în încurcătură. Au cercetat locuința mai mult de mîntuială, fără să găsească nimic altceva decît ceea ce au interpretat ca fiind dovezi de cumplită singurătate și o încăpere la primul etaj, doldora cu căsuțe de păpuși, minunate, după care au trecut la alte subiecte, întrebîndu-l de cînd începuse să le construiască. După cum aveau să declare mai tîrziu, în acea clipă au observat la el o schimbare bruscă. Parcă bucuros, acesta s-a dus în dormitor și și-a adus caietul cu schițe fără să amintească de desenul furat. Polițiștii au băgat de seamă că pe măsură ce le arăta schițele cu căsuțele de păpuși, domnul Harvey devenea tot mai afabil. I-au pus următoarea întrebare delicat.

— Domnule, i se adresează unul din polițiști, vă putem duce la secție pentru un interogatoriu mai amănunțit și aveți desigur dreptul să vă chemați avocatul, dar...

Domnul Harvey îl întrerupse.

— Aș fi fericit să vă răspund la orice întrebare aici. Sînt partea vătămată, dar nu doresc cîtuși de puțin s-o aduc în instanță pe biata fată.

— Tînașă care a pătruns în locuință, interveni celălalt polițist, a luat ceva. O schiță cu un lan de porumb și pe el un fel de construcție...

Felul în care Harvey a primit această veste, după cum aveau să-i relateze lui Fenerman mai

tîrziu polițiștii, a fost spontan și extrem de convingător. Toate datele se legau una de alta, astfel încît socotiră că nu exista riscul ca bărbatul să se facă nevăzut, asta în mare măsură și pentru că, de la bun început, domnul Harvey nu fusese văzut ca un posibil suspect.

— Vai, biata fată, zise el. Își duse mîna la gură. Se întoarse la caietul său cu schițe și-l răsfoi pînă ce ajunsese la un desen foarte asemănător cu cel pe care-l luase Lindsey.

— Desenul semăna cu ăsta, corect?

Polițiștii – deveniți spectatori – încuviințară din cap.

— Am încercat să mă dumiresc, le mărturisi Harvey. Recunosc, grozăvia celor întîmplate m-a obsadat tot timpul. Cred că toți vecinii s-au gîndit ce-ar fi putut face ca s-o împiedice. De ce n-au auzit nimic, de ce n-au văzut nimic? În mod cert fata a țipat. Uitați-vă aici, le zise el celor doi polițiști, arătînd cu stiloul spre un desen. Iertați-mă, dar în mintea mea îmi imaginez tot timpul construcții și după ce-am aflat mai tîrziu cît sînge s-a găsit în lanul de porumb și faptul că pămîntul din locul respectiv era frămîntat m-am gîndit că poate...

Îi privea, căutîndu-le ochii. Amîndoi polițiștii îl urmăreau. Voiau să-l urmărească. Nu descoperiseră nici o pistă, nici un cadavru, nici un indiciu. Poate că omul ăsta ciudat avea o teorie care se potrivea.

— În fine, poate că omul care a comis această faptă și-a construit ceva în pămînt, o groapă – și mărturisesc c-am început atunci să fiu preocupat de asta și să fac o schiță amănunțită, așa cum procedez cu căsuțele de păpuși, i-am pus o laviță, un coș pentru fumul din sobă, în fine, așa îmi stă în obicei.

Se opri.

— Am timp berechet la dispoziție.

— Și se potrivea? întrebă unul din polițiști.

— Eram sigur c-am găsit ceva.

— De ce nu ne-ați contactat?

— Asta nu le-ar fi adus înapoi copilul. Când am discutat cu domnul detectiv Fenerman, i-am spus că îl suspectam pe Ellis și s-a văzut c-am greșit. Nu doream să vă deranjez cu teoriile unui simplu amator.

Ofițerii se scuzaară pentru faptul că a doua zi detectivul Fenerman avea să-l caute din nou, foarte probabil ca să discute aceleași aspecte. Să vadă caietul cu schițe, să audă explicațiile domnului Harvey în legătură cu lanul cu porumb. Ca un cetățean îndatoritor ce era, domnul Harvey înțelegea toate astea, chiar dacă el era cel care avusese de suferit. Polițiștii se documentară asupra a tot ceea ce făcuse sora mea din momentul când spărsese geamul de la subsol și pînă când fugise pe fereastră. Au atins și chestiunea daunelor, dar domnul Harvey le-a zis că le va plăti el din propriul buzunar, subliniind faptul că era perfect conștient de pierderea cumplită pe care o suferise domnul Salmon cu cîteva luni în urmă și care părea să o afecteze acum și pe sora bieteii fete.

Pe măsură ce urmăream apropiindu-se sfîrșitul familiei mele, așa cum o știam eu, îmi dădeam seama și că șansele ca domnul Harvey să fie prins se diminuau.

După ce l-a luat pe Buckley de la Nate, mama s-a oprit la un telefon public în dreptul unui non-stop de pe autostradă. Îl rugă pe Len să o aștepte într-un magazin aglomerat și de prost gust din mall, aflat nu departe de băcănie. El se conformă numaidecît. Pe cînd ieșea din garaj, telefonul din casă începu să sune, dar nu-l auzi.

Era deja așezat la volanul mașinii și se gîndea la mama, la cît de greșit era totul, dar nu-i putea spune „nu“ din motive pe care n-avea timp destul ca să le analizeze sau să le respingă.

Mama parcursese repede distanța scurtă dintre băcănie și mall și, luîndu-l pe Buckley de mîină, îl conduse prin ușile de sticlă spre locul de joacă unde părinții puteau să-și lase odraslele în timp ce-și făceau cumpărăturile.

Buckley era în culmea fericirii.

— Locul de joacă! Pot să rămîn aici? o întrebă el cînd îi zări pe copiii de vîrsta lui sărind de pe trambulină și dîndu-se peste cap pe podeaua de cauciuc.

— Scumpule, chiar vrei să te dai și tu? îl întrebă ea.

— Te rog, zise el.

Ea formulă răspunsul ca pe o concesiune maternă.

— În regulă, zise ea, iar el se îndreptă spre toboganul roșu de metal.

— Să fii cuminte, strigă după el. Nu-l lăsase niciodată să se joace acolo de unul singur.

Își dădu numele paznicului ce monitoriza locul de joacă și-i spuse că-și va face cumpărăturile jos, la Wanamaker's.

Pe cînd domnul Harvey își expunea teoria despre moartea mea, mama simți o mîină atîngîndu-i ușor umerii în Spencer's, un magazin cu mărfuri de prost-gust. Se întoarse cu un sentiment de ușurare și îl văzu pe Len îndreptîndu-se spre ieșire, trecînd pe lîngă niște măști ce luceau în întuneric, niște bile negre de biliard din plastic, niște spiriduși purtînd lanțuri și un craniu uriaș care rînjea. Mama se luă după Len.

El nu se întoarse să o privească. Se ținea după el, la început emoționată, dar apoi enervată. În timp ce mergeau avea suficient timp de gîndire, dar ea nu voia să gîndească.

Într-un târziu îl văzu descuind o ușă albă încastrată într-un zid de aceeași culoare, pe care ea n-o observase înainte.

După zgomotele din capătul celălalt al coridorului întunecos își dădea seama că Len o adusese în interiorul mall-ului, în partea unde se afla sistemul de filtrare a aerului, ori poate uzina de pompare a apei. Nu-i păsa. Pe întuneric, își imagina că era în miezul propriei ei inimi și-și aduse aminte de planșa mărită din cabinetul medicului ei și în aceeași clipă îl văzu pe tatăl meu într-un halat subțire de hîrtie și în șosete negre, întins pe pat, iar doctorul explicîndu-le urmările unui atac de cord. Era pe punctul de a se lăsa copleșită de durere, de a începe să urle, de a-și pierde mințile, cînd ajunse la capătul coridorului. Acesta dădea într-o încăpere uriașă, înaltă de trei etaje, care fremăta și zumzăia, pretutindeni și parcă de-a valma pe rezervoarele și bidoanele de metal fiind montate tot felul de becuțe. Se opri să asculte, dar tot ce se putea auzi era huruitul asurzitor al aerului din mall, aspirat pentru a fi recondiționat și pus din nou în circulație. Nimic altceva.

L-am zărit pe Len înainte să-l vadă ea. Stînd solitar în semiîntuneric el o privi o clipă, căutînd dorința din ochii ei. Îi părea rău pentru tatăl meu, pentru familia mea, dar se scufundă în acei ochi. „Abigail, aș putea să mă înec în ochii tăi“, vru el să-i spună, dar știa că așa ceva nu-i era permis.

Mama mea începu să deslușească tot mai multe forme în acest talmeș-balmeș de aparate strălucitoare și pentru o clipă am simțit că încăperea fi era de ajuns, teritoriul străin era destul ca să-i aducă alinare. Îți dădea senzația că ești intangibilă.

Dacă n-ar fi fost mîna lui Len care s-a întins și i-a mîngîiat degetele aș fi putut-o păstra pe

mama pentru mine. Încăperea ar fi putut rămîne doar un scurt răgaz din viața doamnei Salmon.

Dar el o atinse și ea se întoarse. Nu avea însă puterea să-l privească. El acceptă această absență din partea ei.

M-am zvîrcolit în timp ce-i priveam și m-am ținut cu mîinile de banca din foișor, înghițind lacomă aerul. Nu avea să știe niciodată, gîndeam eu, că, în timp ce-l apuca pe Len de păr, iar el o cuprindea de mijloc, trăgînd-o mai aproape, bărbatul care mă omorîse îi conducea pe cei doi polițiști afară din locuință.

Simțeam săruturile care o atingeau pe mama pe gît și pe piept ca niște pași mărunți și grăbiți de șoricel, ca niște petale de flori, rupte una cîte una. Funeste și deopotrivă minunate. Erau șoapte care o chemau departe de mine, de familia ei și de suferința ei. Ea le urma cu trupul.

Len o luă de mîină și o conduse de lîngă perete înăuntru, spre tubulatura încîlcită unde zgomotul de sus se adăuga corului general, răstimp în care domnul Harvey începuse să-și împacheteze lucrurile; fratele meu cunoscuse o fetiță care dansa hula-hoop într-un cerc; sora mea și Samuel se întinseseră în patul ei, unul lîngă altul, îmbrăcați și nervoși; bunica dăduse pe gît trei rînduri de coniac, singură în bucătărie. Tatăl meu privea telefonul.

Mama îl apucă lacomă pe Len de haină și de cămașă, iar el o ajută. O privea cum se dezbracă, scoțîndu-și jerseul peste cap, bluza și puloverul pe gît, rămînînd în chiloți și combinezon. O privi îndelung.

Samuel o sărută pe sora mea pe ceafă. Mirosea a săpun și unguent, și în clipa aceea luă hotărîrea să n-o părăsească niciodată.

Len vru să spună ceva ; am văzut-o pe mama privind-i buzele întredeschise. Ea închise ochii și porunci întregii lumi să păstreze tăcerea – cuvinte răcnite înlăuntrul craniului ei. Deschise din nou ochii și-l privi. El avea gura încleștată. Își scoase combinezonul de bumbac și-și dădu jos chiloții. Mama avea corpul meu, așa cum n-avea să mai ajungă niciodată. Dar avea propria piele, de paloarea Lunii, și ochii adânci ca marea. Era goală, pierdută, abandonată.

Domnul Harvey își părăsea pentru ultima oară locuința în timp ce mamei mele i se împlinea ultima dorință pe Pământ: să afle o cale de scăpare, din inima ei frântă, într-un adulter plin de îndurare.

Şaisprezece

La un an după moartea mea, dr. Singh sună Lacasă să anunţe că nu va veni la cină. Dar Ruana îşi făcea exerciţiile, indiferent de împrejurări. Întinsă pe covor în singurul loc din casă care iarna părea să păstreze căldura, nu putea să nu întoarcă pe toate feţele în mintea ei absenţele soţului, lăsîndu-se consumată de ele pînă cînd tot trupul o implora să nu se mai gîndească la el, ci să se concentreze – pe cînd se apleca în faţă cu braţele întinse pînă la tălpi –, să se mişte, să-şi ferece creierul şi să uite de toate, în afară de dorinţa timidă şi plăcută a muşchilor de a se întinde şi a corpului de a se apleca.

Fereastra din sufragerie, ajungînd pînă aproape de podea, era întreruptă doar de carcasa de metal a microcentralei pe care Ruana prefera să o ţină închisă, căci zgomotul ei o deranja. Vedea cireşul din curte, dar florile şi frunzele dispăruseră. Cutia de mîncare pentru păsărele se legăna goală pe una dintre crengi.

Făcu cîteva întinderi pe spate pînă ce se încălzi, uitînd de sine, de casa în care locuia. Uită de propria-i vîrstă. De fiul ei. În mintea ei se furişa însă chipul soţului ei. Avea o premoniţie. Nu credea că era vorba de o femeie, de vreo studentă care-l idolatriza, care-l făcea să întîrzie tot mai des. Ştia ce anume era, căci şi pe ea o posedase acest lucru, dar scăpase de el după ce, cu mult timp în urmă, o făcuse să sufere: ambiţia.

Acum auzea ceva. Pe Holiday lătrînd cu două străzi mai jos și pe cîinele familiei Gilbert răspunzîndu-i; pe Ray umblînd prin camera lui. Ca o binecuvîntare, Jethro Tull erupse din nou, alungînd orice alt zgomot.

Afară de țigara ocazională pe care o fuma cît de discret putea, ca să nu-i dea idei lui Ray, se bucura de o sănătate de fier. Multe femei din cartier comentau cît de bine se ținea și unele chiar o întrebaseră cum de reușea, deși toate aceste abordări i se păreau simple încercări din partea lor de a face conversație cu vecina lor mai aparte, o femeie venită dintr-o altă țară. Dar, cum ședea în poziția Sukasana¹, respirînd încet și adînc, simțea că nu inspiră destul și că nu dă tot aerul afară. O nelinișteea gîndul că nu știa ce va face după ce Ray va crește mare, iar soțul ei va rămîne tot mai multe ore la serviciu, gînd ce i se furișă mai întîi în talpă, apoi de-a lungul gambei pînă în genunchi, ajungîndu-i pînă în pîntece.

Clopoțelul de la ușă începu să sune.

Ruana fu fericită să scape și, deși era o persoană pentru care ordinea era și ea un soi de meditație, sări în picioare, își înfășură în jurul brîului un șal ce atîrna pe scaun și, în timp ce muzica lui Ray se revărsa pe scări în jos, se îndreptă spre ușă. Se gîndi doar pentru o clipă că ar putea fi un vecin. Un vecin care se plîngea de muzica dată prea tare, iar ea era îmbrăcată doar într-un costum mulat roșu și un șal.

Ruth stătea pe verandă, ținînd în mînă o sacoșă.

— Bună, zise Ruana. Cu ce-aș putea să te ajut?

— Am venit să-l văd pe Ray.

— Intră, te rog.

1. Poziție yoga, cu picioarele încrucișate și cu palmele așezate pe genunchi și întoarse în sus.

Toate aceste cuvinte fură mai mult strigate, din cauza zgomotului ce răzbătea de la etaj. Ruth intră în holul principal.

— Du-te sus, strigă Ruana, arătându-i scările.

O urmăream pe Ruana cum examina salopeta largă, puloverul pe gât, hanoracul lui Ruth. Aș putea începe cu ea, își spuse Ruana.

Ruth stătea în prăvălie cu mama ei când zărise lumînările printre farfuriile de carton, lingurile și furculițele din plastic. La școală devenise foarte conștientă de semnificația zilei și, chiar dacă tot ce făcuse pînă atunci — să stea tolănită în pat și să citească *Clopotul de sticlă*,¹ să o ajute pe maică-sa să facă curățenie în locul pe care tatăl ei ținea morțiș să-l numească „magazia de unelte” și pe care ea îl botezase „șura poeziei” și să o însoțească la prăvălie — nu reprezenta nimic care ar fi putut marca comemorarea morții mele, era hotărîtă să facă totuși ceva.

Cînd văzu lumînările știu numaidecît că se va duce la Ray să-l roage să vină cu ea. Ca urmare a deselor lor întâlniri lîngă groapa aruncătorilor de greutate, colegii lor vorbeau despre ei, în ciuda tuturor dovezilor contrare, ca despre un cuplu. Ruth putea desena oricîte nuduri de femei dorea, putea să-și înfășoare eșarfe pe cap, să scrie eseuri despre Janis Joplin, să protesteze vehement împotriva obiceiului fetelor de a se rade pe picioare și sub braț. În ochii colegilor de la Fairfax, rămînea fata ciudată care fusese văzută sărutînd un băiat ciudat.

Ceea ce nu putea înțelege nimeni — iar ei nu puteau spune nimănui — era că făceau un fel de

1. *The Bell Jar* (1963), singurul roman al poetei americane Sylvia Plath (1932-1963).

experiment. Ray mă sărutase numai pe mine, iar Ruth nu sărutase pe nimeni, așa că amîndoi au fost de acord să se sărute și să vadă ce se întîmplă.

— Nu simt nimic, zise Ruth după, pe cînd stăteau întinși pe covorul de frunze sub arțar în spatele parcării cadrelor didactice.

— Nici eu, admise Ray.

— Ai simțit ceva cînd ai sărutat-o pe Susie?

— Da.

— Ce?

— Că voiam mai mult. În noaptea aia am visat c-o sărut din nou și mă întrebam dacă se gîndea și ea la același lucru.

— La sex?

— N-am mers cu gîndul așa departe, zise Ray. Acum te sărut pe tine și nu-i același lucru.

— Am putea să mai încercăm, zise Ruth. Eu una sînt dispusă, dacă nu spui nimănui.

— Credeam că-ți plac fetele, zise Ray.

— Hai să facem o înțelegere, spuse Ruth. Ne prefacem amîndoi că eu sînt Susie.

— Ești într-o dungă, îi răspunse Ray, zîmbind.

— Adică nu vrei? îl tachină Ruth.

— Mai arată-mi o dată desenele tale.

— E posibil să fiu într-o dungă, zise Ruth, scoțîndu-și caietul din ghiozdan – îl umpluse cu nuduri copiate din *Playboy*, detaliind diversele părți sus și jos, adăugînd păr și încrețituri acolo unde ele fuseseră estompate –, dar cel puțin nu mă obsedează desenele în cărbune.

Ray dansa prin cameră cînd intră Ruth. Avea ochelarii pe nas, dar la școală încerca să se descurce fără ei, căci erau groși, iar tatăl său îi cumpărase o pereche dintre cele mai ieftine, cu rame rezistente. Avea pe el niște jeanși largi și pătați și un tricou în care Ruth își imaginea (iar eu știam sigur) că dormise.

Se opri din dans de îndată ce o văzu stînd în prag cu sacoşa în mîină. Îşi ridică iute mîinile şi-şi dădu jos ochelarii, după care, neştiind ce să facă cu ei, îi flutură spre ea spunîndu-i:

— Bună!

— Poţi să-l dai mai încet? zbieră Ruth.

— Sigur!

Cînd vacarmul încetă, urechile îi mai vîjiiră o secundă şi în clipa aceea văzu ceva licărind în ochii lui Ray.

Acum el stătea în celălalt capăt al încăperii şi între ei era patul cu cearşafurile mototolite, iar deasupra atîrna un portret de-al meu, făcut de Ruth din memorie.

— L-ai pus pe perete, zise Ruth.

— Cred că-i foarte reuşit.

— Sîntem singurii care cred asta.

— Şi mama crede că-i frumos.

— E o femeie extraordinară, zise Ruth punînd jos sacoşa. Nu mă mir că eşti cam „anormalic“.

— Ce-ai în sacoşă?

— Lumînări, zise Ruth. Le-am luat din prăvălie. E şase decembrie.

— Ştiu.

— Credeam că ne-am putea duce în lanul de porumb să le aprindem. Să-i spunem adio.

— De cîte ori se poate spune asta?

— Era o idee, zise Ruth. Mă duc singură.

— Nu, spuse Ray. Vin şi eu.

Ruth se așeză, fără să-și dea jos jacheta și salopeta, așteptînd ca el să-și schimbe cămașa. Îl privea, în timp ce stătea cu spatele spre ea, cît era de zvelt, dar cu mușchii de pe brațe reliefați, așa cum le stă bine băieților; culoarea pielii, ca și a mamei lui, era mult mai îmbietoare decît cea a propriei ei pielii.

— Ne putem săruta puțin, dacă vrei.

El se întoarse cu un zîmbet pe față. Începuse să-i placă experimentul. Nu se mai gîndea la mine, deși nu-i putea spune asta lui Ruth.

Lui Ray îi plăceau înjurăturile și disprețul ei față de școală. Îi plăcea că era deșteaptă foc și că nu dădea doi bani pe faptul că tatăl lui era doctor (chiar dacă nu un doctor adevărat, cum ținuse ea să remarce), în timp ce tatăl ei se mulțumea să dea iama prin casele abandonate, sau că familia Singh avea cărți cu toptanul, în vreme ce ea jinduia după ele.

Se așează lîngă ea pe pat.

— Nu vrei să-ți scoți hanoracul?

Ea și-l scoase.

Și astfel, de comemorarea morții mele, Ray se lipi de Ruth și cei doi se sărutară și la un moment dat ea îl privi în față.

— Căcat! zise ea. Cred că simt ceva.

Cînd ajunseră în porumb Ray și Ruth tăceau, iar el o ținea de mîină. Ruth nu știa dacă el o ținea de mîină pentru că-mi comemorau moartea împreună sau fiindcă îi plăcea de ea. Creierul îi fierbea, obișnuita ei intuiție era stearpă.

Apoi își dădu seama că nu era singura care se gîndea la mine. Hal și Samuel Heckler stăteau în porumb cu mîinile vîrîte în buzunare și cu spatele spre ea. Ruth observă narcise galbene pe pămînt.

— Voi le-ați adus? îl întrebă Ruth pe Samuel.

— Nu, zise Hal, răspunzînd în locul fratelui său. Le-am găsit aici cînd am ajuns.

Doamna Stead privea de sus din dormitorul fiului ei. Decise să-și pună paltonul și să se ducă în lanul de porumb. Nici măcar nu încercă să se gîndească dacă locul ei era sau nu acolo.

Grace Tarking se plimba cînd o zări pe doamna Stead ieșind din casă cu o poinsettia. Schimbară

cîteva cuvinte în stradă. Grace îi spuse că se duce acasă, dar că va veni și ea mai tîrziu.

Grace dădu două telefoane, unul prietenului ei care locuia în apropiere într-o zonă ceva mai înstărită și celălalt familiei Gilbert. Aceștia nu-și reveniseră cu totul în urma rolului straniu pe care-l jucaseră în descoperirea morții mele, credinciosul lor labrador dînd de primul indiciu. Grace se oferi să-i însoțească, fiindcă erau oameni mai în vîrstă și pentru ei era o adevărată provocare să o ia direct pe peluzele vecinilor și să umble pe terenul bolovănos din lanul de porumb, dar da, domnul Gilbert îi spusese că voia să vină. Aveau nevoie de asta, mai ales soția sa, îi mărturisi el lui Grace Tarking, deși vedeam cît era de bolnav. Întotdeauna încerca să-și ascundă durerea purtîndu-se atent cu soția sa. Deși la un moment dat se gîndiseră să-și dea cîinele unei alte familii, acesta le aducea amîndurora multă alinare.

Domnul Gilbert se întreba dacă Ray, care îi mai ajuta din cînd în cînd – un băiat drăguț care fusese judecat greșit –, știa, drept care sună la familia Singh. Ruana îi zise că fiul ei era probabil deja acolo și că va veni și ea.

Lindsey se uită pe fereastră și o văzu pe Grace Tarking mergînd braț la braț cu doamna Gilbert, iar pe prietenul lui Grace sprijinindu-l pe domnul Gilbert, luînd-o cu toții peste pajiștea din fața casei familiei O'Dwyer.

— Mami, se-ntîmplă ceva în lanul de porumb, zise ea.

Mama îl citea pe Moliere, autor pe care-l studiasse asiduu la colegiu, dar de care uitase de atunci. Era înconjurata de cărțile care o individualizaseră ca studentă eminentă: Sartre, Colette, Proust, Flaubert. Îi scosese pe toți de pe rafturile din dormitor și-și promisese să-i recitească în acel an.

— Nu mă interesează, îi spuse ea lui Lindsey, dar sînt sigură că-l va interesa pe tatăl tău cînd se va întoarce acasă. De ce nu te duci sus să te joci cu fratele tău?

De mai multe săptămîni sora mea se purta ca o fiică îndatoritoare, încercînd să-i facă pe plac mamei mele, în pofida semnalelor pe care aceasta le trimitea. Dincolo de privirea ei glacială se ascundea ceva. Lindsey era sigură de acest lucru. Rămase lîngă mama, lîngă fotoliul ei și-i privi pe vecinii noștri pe fereastră.

* * *

Cînd se lăsă întunericul, lumînările pe care cei sosiți mai tîrziu avuseseră prevederea să le ia cu ei luminau lanul de porumb. Toți cei pe care-i cunoscusem sau alături de care șezusem în clasă de la grădiniță și pînă în clasa a opta păreau să fie de față. Pe cînd ieșea din școală, după ce-și pregătise clasa pentru lecția de-a doua zi cu experimentul anual privind digestia animalelor, domnul Botte observă că se întîmpla ceva. Se duse pînă pe cîmp și, cînd își dădu seama despre ce era vorba, se întoarse la școală și dădu cîteva telefoane. Pe una dintre secretare moartea mea o dărimase complet. Veni împreună cu fiul ei. Mai erau cîteva profesori care nu veniseră la comemorarea oficială de la școală.

Vestea despre presupusa vinovăție a domnului Harvey începuse să circule de la un vecin la altul în seara de Thanksgiving. A doua zi era singurul lucru despre care discutau toți vecinii — era cu putință? Era posibil ca omul acela ciudat care trăise atît de liniștit printre ei să o fi ucis pe Susie Salmon? Dar nimeni nu îndrăznea să se apropie de-ai mei ca să afle amănunte. Verișorii prietenilor și tații băieților care tundeau iarba de

pe peluze fuseseră întrebați dacă știau ceva. Toți cei care ar fi putut afla cu ce se ocupa poliția fuseseră iscodiți pe parcursul întregii săptămîni și, astfel, comemorarea mea era atît un mod de a-mi cinsti memoria, cît și un prilej pentru vecini de a găsi mîngîiere unul la altul. Un criminal trăise printre ei, îi salutase pe stradă, cumpărase de la fiicele lor prăjituri, vîndute în scopuri caritabile, și de la fiii lor abonamente de revistă.

Trepidam de emoție în raiul meu văzînd tot mai mulți oameni adunîndu-se în lanul de porumb, aprinzînd lumînări și pornindu-se să îngîne un cîntec grav ca un prohod, pe care domnul O'Dwyer îl auzise demult la bunicul său din Dublin. La început vecinii mei se simțiră oarecum stînjeniți, dar secretara școlii, agățîndu-se de domnul O'Dwyer, a cărui voce răsuna peste întreaga adunare, și-o adăugă pe a ei, mai puțin melodioasă. Ruana Singh stătea țeapănă într-un rînd din spate, la oarecare depărtare de fiul ei. Dr. Singh sunase chiar în clipa în care se pregătea să plece ca să-i spună că va rămîne la birou peste noapte. Dar alți tați, ajunși acasă de la serviciu, își parcaseră mașinile pe alei și ieșiseră să se alătore vecinilor. Cum să stea în birouri ca să-și întrețină familiile și totodată să vegheze asupra copiilor lor, asigurîndu-se că erau în afara primejdiei? Ca grup, aveau să descopere că era un lucru imposibil, indiferent de cîte reguli ar fi impus. Ceea ce mi se întîmplase mie i se putea întîmpla oricui.

Nimeni nu a sunat la noi acasă. Familia mea nu a fost deranjată. Bariera impenetrabilă ce împrejmuia șindrilele, coșul de pe acoperiș, stiva de lemne, aleea din fața casei, gardul viu era asemenea stratului curat de gheață ce îmbracă arborii după ploaie și îngheț. Casa noastră arăta ca oricare alta de pe stradă și totuși nu era la fel.

Crima avea o poartă de culoarea sîngelui, în spatele căreia se afla ceva ce nimeni nu-și putea imagina.

Cînd cerul deveni trandafiriu, Lindsey înțelese ce se întîmpla. Mama nu-și ridicase deloc ochii din carte.

— Țin o slujbă pentru Susie. Ascultă, zise Lindsey.

Crăpă puțin fereastra. Aerul rece de decembrie și sunetele îndepărtate ale cîntecului pătrunseră în casă.

Mama apelă la întreaga ei energie.

— Am fost deja la o slujbă, zise ea. Mie mi-a ajuns una.

— Ce ți-a ajuns?

Coatele mamei mele se sprijineau pe brațele galbene ale fotoliului. Se aplecă înainte și umbra îi ascunse fața, încît lui Lindsey îi fu greu să-i vadă expresia de pe chip.

— Nu cred că ea ne așteaptă acolo. Nu cred că aprinsul lumînărilor și toate chestiile astea îi cinstesc memoria. Există și alte feluri de-a o cinsti.

— Care? întrebă Lindsey. Era așezată cu picioarele încrucișate pe covorul din fața mamei, care stătea în fotoliul ei, marcînd cu degetul pasajul din Molière.

— Vreau să fiu mai mult decît o mamă.

Lindsey credea că poate înțelege acest lucru. Și ea voia să fie mai mult decît o fată.

Mama puse cartea pe tava cu ceașca de cafea și se lăsă să alunece din fotoliu pînă ce ajunse pe covor. Am fost uimită s-o văd făcînd asta. Mama nu obișnuia să stea pe jos. Ședea la măsuta pentru plata facturilor sau pe fotoliul cu rezemătoare pentru cap sau, uneori, pe marginea canapelei, cu Holiday ghemuit lîngă ea.

Mama luă mîna lui Lindsey în palmele ei.

— O să ne părăsești? o întrebă Lindsey.

Mama șovăi. Cum să spună ceva ce știa deja? În loc de asta, spuse o minciună.

— Promit să nu vă părăsesc niciodată.

Ceea ce își dorea cel mai mult era să fie din nou fetișcana fără griji care așeza vasele de porțelan pe rafturile din Wanamaker's, care ascundea de șeful ei ceașca Wedgwood cu mânerul spart, care visa să trăiască la Paris ca Simone de Beauvoir și Sartre, care se întorsese acasă în ziua aceea și rîsese în sinea ei de blegul de Jack Salmon, un tip drăguț, chiar dacă nu suporta fumul de țigară. Cafenelele din Paris erau pline de fum de țigară, îi spusese ea, și el păruse impresionat. La sfîrșitul acelei veri, cînd l-a invitat înăuntru și au făcut dragoste pentru prima oară în viață, ea își aprinsese o țigară, iar el îi spusese mai mult în glumă că va fuma și el una. Cînd i-a dat ceașca albastră de porțelan ciobită ca să o folosească drept scrumieră, recursese la toate cuvintele ei preferate ca să înfrumusețeze povestea cu spartul, apoi cu ascunsul sub haină a de-acum îndrăgitei cești Wedgwood.

— Vino aici, puiule, zise mama, iar Lindsey o ascultă. Se lăsă pe spate, sprijinindu-se de pieptul mamei mele, care o legănă stîngace, șezînd pe covor.

— Te descurci atît de bine, Lindsey; îl ții pe tatăl tău în viață. Și amîndouă auziră mașina parcînd pe alee.

Lindsey se lăsă legănată în timp ce mama se gîndea la Ruana Singh stînd în spatele casei sale și fumînd. Aroma dulce a țigării Dunhill ajunsese pînă pe drum și o purtase pe mama undeva departe. Ultimului ei prieten înaintea tatălui meu îi plăceau țigările Gauloise. Era un zgîmboi cam pretențios, gîndi ea, dar ah-atît-de-serios, într-un fel care o făcea și pe ea ah-atît-de-serioasă.

— Mami, vezi lumînările? o întrebă Lindsey privind lung pe fereastră.

— Du-te și ajută-l pe taică-tău, îi spuse mama.

Sora mea îl întâlnește pe tata în antreu în timp ce își agăța în cui cheile și haina. Da, se vor duce și ei, zise el. Firește că se vor duce.

— Tati! strigă fratele meu de sus, iar sora și tatăl meu se duseră să-l vadă.

— La ordinul tău, zise tata în timp ce Buckley îl percheziționa.

— M-am săturat să-l tot protejez, zise Lindsey. Nu-i normal să nu-l includem și pe el. Susie a murit. El știe asta.

Fratele meu își ridică privirea spre ea.

— Se dă o petrecere în cinstea lui Susie, zise Lindsey, iar eu și tata o să te luăm cu noi.

— Mami-i bolnavă? întrebă Buckley.

Lindsey nu vru să-l mintă, însă simțea că era o descriere precisă a ceea ce știa ea.

— Da.

Lindsey se înțelese cu tatăl meu să se întâlnească jos, răstimp în care ea îl duse pe Buckley în camera lui să se schimbe.

— Știi c-o văd? zise Buckley, iar Lindsey îl privi atentă. Vine și vorbește cu mine și stă cu mine când tu joci fotbal.

Lindsey nu știu ce să spună, dar își întinse brațele, îl apucă și-l strînse la piept, așa cum făcea și el adesea cu Holiday.

— Ești o dulceață, îi spuse ea fratelui meu. Întotdeauna voi fi aici, orice s-ar întâmpla.

Tata coborî scările în felul său greoi, cu mîna stîngă ținîndu-se strîns de balustrada de lemn, pînă cînd ajunse pe dalele de piatră de la parter.

Apropierea lui era zgomotoasă. Mama luă cartea de Molière și se strecură în sufragerie, unde el

n-o putea vedea. Citea șezînd în colțul sufrageriei, ascunzîndu-se de familia ei. Aștepta ca ușa de la intrare să se deschidă și să se închidă.

Vecinii și profesorii mei, prietenii și familia mea făcuseră un cerc în jurul unui punct ales la întîmplare, nu departe de locul unde fusesem ucisă. Tata, sora și fratele meu auziră din nou cîntecul cînd au ajuns afară. Tatăl meu tînjea cu toată ființa lui după lumină și căldură. Voia atît de mult să fiu prezentă în mintea și inima fiecăruia. Am descoperit ceva în timp ce priveam: aproape toți își luau rămas-bun de la mine. Deveneam una dintre multele fete dispărute. Aveau să se întoarcă cu toții la casele lor, lăsîndu-mă să mă odihnesc în pace, o scrisoare din trecut ce nu avea să mai fie deschisă și citită. Aș fi putut și eu să le spun adio, să le doresc tot binele, să-i binecuvîntez pentru gîndurile lor curate. O strîngere de mînă pe stradă, un obiect căzut și ridicat, recuperat și înapoiat, o fluturare de mînă prietenoasă de la o fereastră îndepărtată, o încuviințare din cap, un surîs, un moment în care ochii surprind poznele vreunui copilaș.

Ruth fu prima care-i zări pe cei trei membri ai familiei mele și-l trase de mîneacă pe Ray.

— Du-te să-l ajuți, șopti ea, iar Ray, care-l întîlnise pe tatăl meu în prima zi din ceea ce avea să fie o lungă călătorie în care să-l încolțească pe ucigașul meu, făcu cîțiva pași înainte. Samuel se desprinsese și el de ceilalți. Ca niște preoți tineri, amîndoi îi aduseră pe tata, sora și fratele meu în mijlocul grupului de oameni, care se dădură în lături, făcîndu-le loc și devenind dintr-o dată tăcuți.

Tatăl meu nu mai ieșise în lume de luni de zile decît ca să meargă la serviciu, de unde se

întorcea direct acasă. Uneori şedea în curtea din spate, dar nu-i mai întâlnise de mult pe vecinii săi. Acum îi privea de aproape, faţă în faţă, şi-şi dădea seama că fusesem iubită de oameni pe care nici măcar nu-i mai putea recunoaşte. Inima lui bătea din nou fierbinte, cum nu se mai întâmplase nici el nu ştia de cînd, în afară de clipele scurte şi uitate petrecute în tovărăşia lui Buckley.

Îl privi pe domnul O'Dwyer.

— Stan, zise el, Susie obişnuia să stea vara la fereastră şi să asculte cum cîntai la tine în curte. Îi plăcea la nebunie. N-ai vrea să ne cînţi ceva?

Şi, cu harul ce ţi se acordă arareori şi nu atunci cînd doreşti cel mai mult — atunci cînd vrei să salvezi de la moarte pe cineva iubit —, domnul O'Dwyer, poticnindu-se doar la prima notă, cîntă cu glas pătrunzător, limpede şi frumos.

Toată lumea îşi uni glasurile cu al său.

Mi-am amintit nopţile de vară despre care vorbea tatăl meu. Întinericul se lăsa cu greu şi speram întotdeauna să aducă răcoarea cu el. Cîte-odată, stînd la fereastră deschisă din hol, simţeam o adiere, iar acea adiere aducea muzică din casa familiei O'Dwyer. În timp ce-l ascultam pe domnul O'Dwyer luînd la rînd toate baladele irlandeze pe care le învăţase demult, adierea începea să miroasă a ţărîină, ozon, arome de iarbă şi de muşchi, ceea ce însemna un singur lucru: furtuna.

Urma o minunată şi vremelnică tăcere, cînd Lindsey şedea în camera ei pe divanul cel vechi şi învăţa, tatăl meu îşi citea cărţile în „bîrlog“, iar mama, la parter, cosea sau spăla.

Îmi plăcea să mă schimb într-o cămaşă de noapte lungă din bumbac şi să ies pe verandă cînd ploaia începea să cadă cu stropi grei pe acoperiş, cînd adierile veneau din toate părţile şi îmi

lipeau de trup cămașa. Era cald și minunat și după cîteva momente soseau fulgerul și tunetul.

Mama stătea în prag și, după ce-și rostea obișnuitul avertisment: „O să răcești zdravăn“, devenea tăcută. Amîndouă ascultam apa șiroind și bubuitul tunetului și miroseam pămîntul ce se înălța să ne salute.

— Pari invincibilă, mi-a spus mama într-o seară.

Îmi plăceau aceste clipe cînd amîndouă simțeam parcă același lucru. M-am întors spre ea și înfășurată în cămașa subțire, i-am zis :

— Așa și sînt.

Instantanee

Cu aparatul primit de la părinți i-am surprins pe-ai mei în zeci și zeci de poze. Atît de multe încît tatăl meu m-a rugat să aleg rolele care credeam eu că merită dezvoltate. Pe măsură ce costurile pasiunii mele creșteau, țineam în sertar o cutie cu „Role de trimis“ și una cu „Role de păstrat“. Acesta era, cum spunea mama, singurul indiciu că aș fi avut aptitudini organizatorice.

Îmi plăcea felul în care blițurile Kodakului marcau clipa fugară, cea care avea să dispară pe vecie, lăsînd în urmă fotografia. După ce se consumau, luam beculețele de bliț și le treceam dintr-o mîină într-alta pînă cînd se răceau. Filamentele lor rupte aveau culoarea albăstrie a marmurei topite, iar sticla subțire rămînea uneori afumată. Cu aparatul meu de fotografiat imortalizasem momentul, descoperind astfel un mod de a opri timpul și de a-l conserva. Nimeni nu-mi putea lua acea imagine, fiindcă era proprietatea mea.

* * *

Într-o seară din vara anului 1975, mama se întoarse spre tatăl meu și-i zise:

— Ai făcut vreodată dragoste în apele oceanului?

Iar el îi răspunse:

— Nu.

— Nici eu, zise mama. Hai să ne prefacem că sîntem în valuri, iar eu plec și poate nu ne mai vedem niciodată.

A doua zi plecă la cabana tatălui ei din New Hampshire.

Tot în vara aceea, cînd Lindsey, Buckley ori tatăl meu deschideau ușa casei, găseau pe verandă cîte o caserolă cu mîncare sau o prăjitură. Uneori, spre bucuria tatălui meu, plăcintă cu mere. Nu știau dinainte ce fel de mîncare vor găsi. Caserolele pregătite de doamna Stead erau oribile. Prăjiturile doamnei Gilbert erau prea zemoase, dar acceptabile. Iar plăcintele de la Ruana, raiul pe Pămînt.

Șezînd în birou în nopțile lungi de după plecarea mamei, tatăl meu încerca să uite recitînd pasaje din scrisorile lui Mary Chestnut către soțul ei din timpul Războiului Civil¹. Încerca să se dez-bare de orice vină, să alunge orice speranță, dar nu putea. O dată reuși totuși să zîmbească scurt. „Ruana Singh face o plăcintă mortală“, își notă el în jurnal.

Într-o după-amiază de toamnă, tatăl meu ridică receptorul și o auzi pe bunica Lynn.

— Jack, îl anunță bunica, mă bate gîndul să vin să stau cu voi.

Tata rămase tăcut, dar firul de telefon era încărcat de ezitare.

— Vreau să vă ajut, pe tine și pe copii. Am stat destul în mausoleul ăsta.

1. În *A Diary from Dixie*, Mary Boykin Chestnut (1823-1886), soția senatorului și generalului de brigadă Jefferson Davies, face o descriere pe cît de precisă, pe atît de succulentă a Sudului american din timpul Războiului Civil.

— Lynn, abia am început să ne obișnuim, îngăimă el.

Totuși, nu se putea bizui pe mama lui Nate să-l supravegheze tot timpul pe Buckley. La patru luni după plecarea mamei mele, absența ei temporară începea să aducă a permanență.

Bunica insistă. O vedeam cum rezistă în fața ultimei înghițituri de votcă din pahar.

— Am să mă abțin de la băutură pînă... — se concentrează — pînă după cinci și, ce dracu', de tot dacă crezi că-i necesar, zise ea.

— Îți dai seama ce spui?

Ținînd în mînă telefonul, bunica se simțea pătrunsă de o senzație de claritate din palmă și pînă-n picioarele vîrîte în balerini.

— Da, îmi dau seama. Așa cred.

Abia după ce așeză receptorul în furcă, el își permise să se întrebe: *Unde o să o PUNEM?*

Era limpede pentru toată lumea.

În decembrie 1975 se împlinea un an de cînd domnul Harvey își făcuse bagajele, dar nu se mai știa nimic despre el. O vreme, pînă cînd hîrtia s-a murdărit sau s-a rupt, pe vitrinele magazinelor fusese lipit un portret aproximativ de-al domnului Harvey. Lindsey și Samuel obișnuiau să dea cîte o raită prin cartier sau să-și petreacă timpul liber în atelierul lui Hal. Lindsey nu frecventa cafeneaua unde se duceau ceilalți colegi. Proprietarul era un om al legii și ordinii. Mărise de două ori poza lui George Harvey și o prinsese cu scotch pe ușa de la intrare. Oricărui client care-l întreba îi oferea cu dragă inimă amănuntele sinistre: adolescentă, lan de porumb, doar un antebraț găsit.

În cele din urmă, Lindsey îl rugă pe Hal să o ducă la secția de poliție. Voia să știe exact cum

stăteau lucrurile. Lăsându-l pe Samuel în atelier, Hal și Lindsey o porniră cu motocicleta prin zloata din decembrie.

De la bun început tinerețea și dîrzenia lui Lindsey îi luaseră pe nepregătite pe polițiști. Dîndu-și seama treptat cu cine aveau de-a face, începușeră să-i dea mai multă importanță acestei fetișcane de cincisprezece ani, extrem de concentrată, poate chiar nebună, cu sîni ca niște cupe mici și perfecte, picioare foarte lungi, dar arcuite, ochi de cremene, dar și ca niște flori albastre.

Pe cînd așteptau pe o bancă de lemn în fața biroului căpitanului, lui Lindsey i se păru că vede ceva în celălalt capăt al încăperii, un obiect pe care îl recunoscuse numaidecît. Acesta se afla pe biroul detectivului Fenerman și ceea ce-l făcea să iasă în evidență era culoarea. Mamei ei îi plăcuse întotdeauna roșul chinezesc, aproape de negăsit în natură, un roșu mai viu decît roșul trandafirului, roșul rujurilor clasice. Mama noastră era mîndră că putea să poarte roșul chinezesc, remarcînd de fiecare dată cînd își lega la gît o anumită eșarfă că era o culoare pe care nici bunica Lynn n-ar fi îndrăznit să o pună pe ea.

— Hal, zise ea, toți mușchii încordîndu-i-se pe cînd privea cu luare-aminte obiectul tot mai familiar de pe biroul lui Fenerman.

— Da.

— Vezi baticul ăla roșu?

— Da.

— N-ai putea să mi-l aduci?

Cînd Hal privi spre ea, îi zise:

— Cred că-i al mamei mele.

Hal se ridică de pe bancă să i-l aducă, și chiar atunci Len intră în încăpere prin spatele lui Lindsey. O bătu ușor pe umăr în clipa cînd își

dădu seama ce avea de gînd să facă Hal. Lindsey și detectivul Fenerman se priviră lung unul pe celălalt.

— Ce caută eșarfa mamei mele la dumneavoastră?

El se bîlbîi.

— O fi lăsat-o în mașina mea cîndva.

Lindsey îl privi drept în ochi. Ochii ei erau limpezi, grăbiți să afle cele mai proaste vești.

— Ce făcea mama în mașina dumneavoastră?

— Bună, Hal, zise Len.

Hal ținea în mîină eșarfa. Lindsey o smulse din mîna lui, iar glasul ei deveni mînios.

— Ce caută la dumneavoastră eșarfa mamei mele?

Și, deși Len era detectivul, Hal observă primul — arcuindu-se deasupra ei ca un curcubeu — aura revelației. Exact cum se întîmpla la ora de algebră sau de engleză cînd sora mea era prima care calcula suma lui x sau își lămuria colegii asupra înțelesurilor duble ale cuvintelor. Hal o luă pe Lindsey de umeri.

— E cazul să plecăm, îi zise el.

Ea își plînsese neîncrederea mai tîrziu în fața lui Samuel în ungherul atelierului.

Cînd împlini șapte ani fratele meu, construi un fort pentru mine. Era ceva ce ne înțeleseserăm să facem împreună, ceva ce tatăl meu nu mai găsea putere în el să facă, fiindcă îi amintea prea mult de cortul pe care-l ridicase împreună cu acum dispărutul domn Harvey.

În casa domnului Harvey se mutase o familie cu cinci fete. Dinspre piscina pe care și-o construiseră în primăvara de după dispariția lui George Harvey, rîsetele lor ajungeau pînă în biroul tatălui meu. Rîsete de fete — fete cruțate.

Cruzimea sortii era ca o sticlă ce se spargea întruna în urechile tatălui meu. În primăvara lui 1976, mama fiind plecată, își închidea fereastra de la „bîrlog“ chiar și în serile călduroase ca să nu le audă glasurile. Îl urmărea pe fiul său cum se plimbă solitar printre cele trei tufișuri de răchită, vorbind de unul singur. Buckley adusese oalele goale de teracotă din garaj. Mai luase cu el și răzuitorul de noroi dintr-o latură a casei unde acesta zăcuse uitat. Orice obiect cu care să construiască zidurile fortului. Cu ajutorul lui Samuel, Hal și Lindsey, urni din loc doi bolovani uriași din fața parcerii pînă în curtea din spate. Era o plească, nu alta, ceea ce-l făcu pe Samuel să-l întrebe :

— Cu ce vei face acoperișul ?

Buckley se uita la el întrebător, în vreme ce Hal scana în memorie obiectele depozitate în atelierul său, amintindu-și de două bucăți de tablă ondulată proptite de peretele din spate. Și astfel, într-o seară caldă tatăl meu privi în jos și nu-l mai zări pe fiul său. Buckley se cuibărise în fort. Intrînd de-a bușilea, trăgea după el oalele de terra-cotta, după care proptea o scîndură ce ajungea aproape pînă la acoperiș. În fort pătrundea destulă lumină ca să poată citi. Hal îi făcuse hatîrul să scrie cu spray negru pe ușa din placaj **NU INTRAȚI** cu litere de-o șchioapă.

Citea mai ales *Răzbunătorii* și *X-Men*. Voia să fie Wolverine, cel care avea un schelet alcătuit din cel mai dur metal din univers și care putea vindeca peste noapte orice rană. În cele mai neobișnuite clipe se gîndea la mine, îi era dor de glasul meu, voia să ies din casă și să ciocănesc în acoperișul fortului său, cerînd să fiu lăsată înăuntru. Uneori și-ar fi dorit ca Samuel și Lindsey să stea mai mult pe-afară sau ca tatăl său să se joace cu

el așa cum făcea odată. Să se joace fără acel zîmbet umbrat de îngrijorare, fără acea disperare care, ca un câmp de forțe invizibile, învăluia acum totul. Dar fratele meu nu-și permitea să ducă lipsa mamei mele. Se adîncea în povești în care oamenii slabi se preschimbau în creaturi puternice sau își foloseau ochii ca să lanseze raze ucigătoare sau purtau la ei ciocane magice cu care-și croiau drum chiar și prin oțel sau urcau pe zidurile zgîrie-norilor. Cînd se supăra, era Hulk, iar în restul timpului, Spidey¹. Cînd se simțea înfrînt, se preschimba în ceva mai voinic decît un băiețel și astfel Buckley creștea, cum s-ar spune, de unul singur. O inimă cînd inimă, cînd piatră, cînd inimă, cînd piatră. Privindu-l, mă gîndeam la vorbele bunicii Lynn cînd Lindsey și cu mine ne dădeam ochii peste cap sau ne strîmbam în spatele ei: „Aveți grijă cu strîmbăturile alea. S-ar putea să rămîneți așa“.

Într-o zi Buckley veni acasă de la școală cu o poveste pe care o compusese el: „A fost odată ca niciodată un băiețel pe care-l chema Billy. Lui Billy îi plăcea să exploreze. El a văzut o gaură și s-a băgat în ea și nu a mai ieșit din ea niciodată. Sfirșit“.

Tatăl meu era prea distrat ca să vadă ceva deosebit în asta. Imitînd-o pe mama, lipi foaia de hîrtie pe frigider chiar în locul unde se aflase înainte demult uitatul desen cu Întretărîmurile făcut de Buckley. Dar fratele meu știa că ceva nu era în regulă cu povestea lui. Își dăduse seama de acest lucru după felul cum reacționase învățătoarea lui, revenindu-și ca după o surpriză, așa cum făceau personajele din benzile lui desenate. Luă coala de hîrtie de pe frigider și veni cu ea în fosta mea cameră, în timp ce bunica Lynn era jos

1. Personaje de benzi desenate.

în bucătărie. O împături în patru și o ascunse în salteaua goală a patului meu.

Intr-o zi călduroasă din toamna lui 1976, Len Fenerman cercetă cutia din depozitul cu probe. În ea se aflau scheletele animalelor din cartier pe care le descoperise în gaura din peretele domnului Harvey, împreună cu confirmarea analizei de laborator privind urmele de var nestins. Supraveghease personal percheziția, dar oricât de mult săpaseră nu mai găsiseră oseminte în celelalte părți ale locuinței. Pata de sînge de pe podeaua garajului era singura mea carte de vizită. Len petrecuse săptămîni, apoi luni de zile, aplecat asupra unui xerox după schița furată de Lindsey. Își dusesese echipa înapoi în porumb, unde au săpat și iar au săpat pînă cînd, în cele din urmă, au găsit o sticlă veche de Cola în capătul celălalt al cîmpului. Indicii solide: amprente care se potriveau cu cele ale domnului Harvey și care se găseau din belșug în locuința sa, precum și amprente care se potriveau cu cele de pe certificatul meu de naștere. În mintea lui nu mai exista nici un dubiu: Jack Salmon avusese dreptate de la bun început.

Dar, deși se străduise din greu să dea de urma lui George Harvey, acesta parcă se evaporase cu totul. Nu găsise nici un document pe care să apară numele acestuia. Oficial, George Harvey nu exista.

Ceea ce lăsase în urmă erau căsuțele pentru păpuși, drept pentru care Len luase legătura cu întreprinzătorul care le comercializa și cu oamenii avuți care îi comandaseră replici ale propriilor lor case. Nimic. Îi sunase pe artizanii care construiau scaune, uși și ferestre miniaturale, pe cei care decorau obiecte din sticlă și alamă, pe cei care confecționau flori și arbori artificiali. Nimic.

Se așează în fața probelor la un birou modest din subsolul secției. Privi teancul de fluturași făcuți de tatăl meu. Îmi memorase bine chipul, dar continua să-l privească. Ajunsese să creadă că în cazul meu singura speranță era numărul tot mai mare de construcții din cartierul nostru. Toate săpăturile și modificările terenului puteau aduce în orice moment la suprafață vreo pistă care să-i dea răspunsul de care avea nevoie.

Pe fundul cutiei era punga de plastic cu căciulița mea cu zurgălăi. Când i-o dăduse mamei mele, ea se prăbușise pe podea. Încă nu putea preciza momentul în care se îndrăgostise de ea. Eu știam că era ziua în care el stătuse de vorbă cu mama în timp ce ea desena pe o coală de hîrtie cerată omuleți în formă de bețișoare, iar Buckley și Nate dormeau pe canapea, picioarele lor de-abia atingîndu-se. Îmi părea sincer rău pentru el. Încercase să rezolve cazul meu și eșuase. Încercase să o iubească pe mama mea și eșuase.

Len privi schița lanului de porumb furată de Lindsey și fu nevoit să recunoască faptul că, din cauza scrupulelor pe care și le făcuse, îi îngăduise ucigașului să scape. Nu se putea scutura de această vină. Știa, chiar dacă secretul era numai al lui, că-și petrecuse acea zi în mall împreună cu mama mea și că era vinovat de libertatea lui George Harvey.

Își scoase portofelul din buzunarul de la spate și înșiră pe birou pozele cu toate cazurile nerezolvate la care lucrase pînă atunci. Printre aceste poze era și aceea a soției sale. Le întoarse pe toate cu fața în jos. Pe fiecare notase „Dispărută”. Nu avea să mai aștepte o dată care să marcheze faptul că înțelegea „cine” sau „de ce” sau „cum”. Nu avea să înțeleagă niciodată toate motivele

care o îndemnaseră pe soția sa să se sinucidă. Nu avea să înțeleagă niciodată de ce dispăreau atîția copii. Puse toate aceste fotografii în cutia cu probele mele și stinse lumina în încăperea rece.

Nu știa însă următorul lucru:

În Connecticut, pe 10 septembrie 1976, un vînător care se întorcea la mașină zărise pe jos ceva ce strălucea: amuleta mea cu piatra de Pennsylvania. Acesta observă apoi că pămîntul din jur fusese răscolit de un urs. Ursul scosese la suprafață niște oase, incontestabil scheletul unui picior de copil.

Mama rezistă doar o iarnă în New Hampshire, după care i se năzări să se ducă în California, să parcurgă întreaga distanță cu mașina. De fapt, se gîndise la asta dintotdeauna, dar nu reușise niciodată să se urnească din loc. Un bărbat pe care-l cunoscuse în New Hampshire îi vorbise de podgoriile ce se întindeau nu departe de San Francisco, unde ar fi putut să se angajeze. O slujbă ușor de obținut, muncă fizică și, dacă doreai, anonim absolut. Toate trei i se păreau de bun augur.

Bărbatul voise să se culce cu ea, dar ea îl refuzase. Știa deja că nu asta era calea de ieșire. Încă din acea după-amiază petrecută cu Len în măruntaiele mall-ului își dăduse seama că din relația lor n-avea să iasă nimic. La drept vorbind, nici nu-l putuse simți.

Își făcuse bagajele pentru California și le trimitea vederi fratelui și sorei mele din fiecare oraș în care se oprea. „Salut, am ajuns în Dayton. Pasărea-emblemă a statului Ohio e cardinalul.“ „Am văzut Mississippi-ul ieri pe la asfințit. E într-adevăr un rîu mare.“

În Arizona, la distanță de opt state de cel mai îndepărtat loc pe unde umblase vreodată, plăti

cazarea și luă o găletușă cu cuburi de gheață din aparatul de pe coridor. A doua zi avea să ajungă în California și-și cumpărase o sticlă de șampanie ca să sărbătorească evenimentul. Se gîndea la ce îi povestise bărbatul din New Hampshire, cum petrecuse un an întreg curățînd mucegaiul din butoaiele uriașe în care era păstrat vinul. Stătea culcat pe spate și răzuia cu un cuțit straturile de mucegai. Mucegaiul avea culoarea și consistența ficatului și, oricît de mult se spăla, ceasuri întregi după aceea era urmărit de musculițe.

Sorbi șampania dintr-un pahar de plastic și se uită în oglindă. Își impuse să privească. Își aminti de prima noastră seară de Anul Nou, cînd toți cinci rămăseserăm treji pînă dimineța. Organizase ziua în așa fel încît Buckley să doarmă destul. Cînd se trezise după lăsarea întunerii, Buckley era sigur că în noaptea aceea avea să vină cineva mai bun decît Moș Crăciun. Avea în minte imaginea de „big bang” a unei sărbători supreme în care avea să fie transportat în țara jucăriilor.

Cîteva ceasuri mai tîrziu, după ce Buckley se lăsase moale în poala mamei și începuse să caște, iar ea își trecea degetele prin părul lui, tatăl meu o zbughise în bucătărie să pregătească niște cacao cu lapte, iar sora mea și cu mine am pus pe masă tortul de ciocolată. După ce ceasul a bătut de douăsprezece ori și în tot cartierul nu se auzeau decît niște strigăte îndepărtate și cîteva salve de tun, fratelui meu nu-i venea să creadă. Era atît de dezamăgit, încît mama nu mai știa ce să facă. Parcă ar fi avut-o în fața ochilor pe faimoasa Peggy Lee copil, cîntînd *Asta-i tot?*

Mama își aminti că tatăl meu l-a ridicat pe Buckley în brațe și a început să cînte. Ne-am

alăturat și noi glasurile: „*Let ole acquaintance be forgot and never brought to mind, should ole acquaintance be forgot and days of auld lang syne!*“¹

Buckley ne privea mirat. Prinse din zbor cuvintele străine ca pe niște baloane de săpun plutind pe deasupra lui.

— *Lang syne*? întrebă el cu o privire mirată.

— Ce-nseamnă asta? i-am întrebat pe părinții mei.

— Frumoasele vremuri de-odinioară, zise tatăl meu.

— Vremurile apuse, spuse mama și numaidecât începu să adune firimiturile de prăjitură din farfurie.

— Hei, Ochi ca Marea, zise tata. La ce te gîndești?

Își aminti că i-a răspuns închizîndu-se în sine, ca și cînd spiritul ei ar fi avut un robinet – răsucești spre dreapta și, iat-o, în picioare, rugîndu-mă să o ajut să facă curățenie.

În toamna anului 1976, ajungînd în California, se duse direct pe țărmul oceanului și opri motorul mașinii. Se simțea de parcă ar fi condus patru zile la rînd înconjurată numai de familii – familii ciorovăindu-se, familii zbierînd, familii urlînd, familii sublim stresate de viața de zi cu zi – și avu un sentiment de ușurare cînd zări valurile prin parbrizul mașinii. Nu putea să nu-și aducă aminte de cărțile pe care le citise în facultate.

1. *Auld Lang Syne*, veche baladă scoțiană, prelucrată de poetul Robert Burns (1759-1796). În traducere aproximativă: „Hai să uităm de tot ce-a fost, să nu ne gîndim iară, hai să uităm de tot ce-a fost, demult, odinioară“.

*Deșteptarea*¹. Și ce i se întâmplase unei scriitoare, Virginia Woolf². Totul părea minunat atunci în trecut – vag și romantic –, pietroaiele din buzunare, mersul prin valuri.

Coborî stîncile după ce-și legase puloverul lejer în jurul brîului. Jos nu vedea decît stînci colțuroase și valurile. Umbla cu grijă, mai atentă la picioare decît la priveliștea din fața ei – eram îngrijorată să nu alunece cumva.

Singurul gînd al mamei – ca un botez purificator – era să ajungă pînă la acele valuri, să atingă cu picioarele celălalt ocean, din cealaltă parte a țării. Ce ușor ar fi fost să poți apoi s-o iei de la capăt! Sau poate viața semăna mai mult cu jocul acela oribil de la orele de educație fizică: alergi dintr-un capăt într-altul într-un spațiu închis, mutînd dintr-un loc într-altul niște cuburi mari de lemn? Tot ce gîndea era: *trebuie să ating valurile, valurile, valurile*, iar eu priveam cum tălpile ei navigau printre stînci. Cînd am auzit-o, am făcut amîndouă același lucru – am ridicat privirea, șocate.

Pe plajă era un bebeluș.

Între stînci era un golf mic și nisipos, observă și mama mea acum, iar pe o pătură întinsă pe nisip se tîra o fetiță purtînd o bonețică împletită, de culoare roz, o flanelă și cizmulițe. Nu se afla nimeni lîngă ea pe pătură, în afară de o jucărie albă – mama a crezut că-i un miel.

Cu spatele spre mama care cobora printre stînci stătea un grup de bărbați – foarte serioși

-
1. *The Awakening* (1899) de Kate Chopin (1851-1904), roman îndrăzneț pentru timpurile sale. O tinăramă, descoperindu-și instinctele și vocația artistică, își abandonează familia, iar în final se sinucide.
 2. La 28 martie 1941 Virginia Woolf s-a aruncat în rîul Ouse, în apropiere de locuința ei din Sussex.

și agitați – în costume negre și bleumarin, cu pălării și pantofi după ultima modă. Ochiul meu de fotograf versat zări numaidecît trepiedurile și ecranele de difuzie înconjurate de cabluri, care, mișcate de un tînăr cînd spre stînga, cînd spre dreapta, modificau lumina ce cădea asupra fetei de pe pătură.

Mama începu să rîdă, dar, cu excepția unui operator care se întoarse și o zări printre stînci, toți ceilalți erau ocupați. Mi-am închipuit că era vorba de o reclamă pentru ceva, pentru ce? Fete noi și proaspete care să le înlocuiască pe ale voastre? Mama rîdea și i-am văzut chipul luminîndu-se, un chip înnegurat însă de cute stranii.

Mama observase valurile din spatele fetei – minunate, îmbătătoare –, care s-ar fi putut sui domol pe nisip și ar fi putut să o răpească de pe țarm. Firește, toți acei bărbați stilați ar fi alergat spre fetiță, însă ea s-ar fi înecat în cîteva clipe – nimeni, nici chiar o mamă cu toți nervii încordați, gata să anticipeze orice nenorocire, n-ar fi putut-o salva dacă valurile ar mai fi urcat nițel, dacă viața și-ar fi urmat cursul firesc și un accident neprevăzut ar fi tulburat litoralul pașnic.

În aceeași săptămîină își găsi de lucru la podgoria Krusoe, într-o vale nu departe de Bay¹. Sorei și fratelui meu le trimitea vederi cu momente luminoase din viața ei, sperînd că reușea să pară veselă în spațiul restrîns al unei vederi.

Cînd era liberă, obișnuia să se plimbe pe străzile din Sausalito sau din Santa Rosa – orășele simandicoase în care toți oamenii erau, la drept vorbind, niște străini – dar, oricît se străduia să scruteze necunoscutul dătător de speranță, cînd intra în vreun magazin sau cafenea, cei patru pereți dimprejur începeau să respire ca niște

1. San Francisco Bay.

plămîni. Atunci simțea durerea cumplită, oroarea, urcînd de-a lungul coapselor și strecurîndu-i-se în măruntaie, lacrimile aidoma unei oștiri minuscule și necruțătoare înaintînd spre frontul ochilor, și atunci începea să respire adînc, să înghită hulpav aerul, sforțîndu-se să nu plîngă într-un local public. Cerea la restaurant cafea și pîine prăjită, pe care o ungea cu lacrimile ei. Intra în cîte o florărie și cerea narcise, iar cînd nu găsea nici măcar un fir se simțea prădată. Era o dorință atît de mică – o floare galbenă, strălucitoare.

Prima comemorare spontană din lanul de porumb îi trezise tatălui meu dorința să facă mai mult. Organiza în fiecare an cîte o comemorare la care veneau din ce în ce mai puțini vecini și prieteni. Veneau cei obișnuiți, ca Ruth și familia Gilbert, și mai ales elevi de liceu care, cu trecerea timpului, nu-mi mai știau decît numele și chiar și pe acesta din vreo sursă obscură și îndepărtată, nume invocat ca un avertisment pentru orice elev atras de singurătate. Mai ales pentru fete.

Ori de cîte ori acești străini îmi pomeneau numele, parcă simțeam înțepătura unui ac. Nu era o senzație plăcută ca atunci cînd mi-l rostea tatăl meu sau cînd și-l nota în jurnal Ruth. Era senzația că, într-o singură suflare, eram înviată și îngropată totodată. Ca și cînd aș fi fost trecută la ora de economie în coloana cu mărfuri convertibile: Ucisa. Cîțiva profesori, printre care domnul Botte, își aminteau de mine ca de o fată în carne și oase. Uneori, în pauza de prînz se ducea să se așeze în Fiutul său roșu și se gîndea la fiica pe care o pierduse din cauza leucemiei. În depărtare de la fereastra lui se deslușea lanul de porumb. Adeseori se ruga pentru mine.

În doar cîțiva ani Ray Singh se făcuse un băiat atît de frumos încît parcă îi vrăjea pe cei din jur.

La cei șaptesprezece ani ai săi nu arăta încă a adult, dar nici nu era departe. Degaja un soi de asexualitate contemplativă care-l făcea atrăgător atît pentru bărbați cît și pentru femei, genele lungi, pleoapele grele, părul negru și des aducînd mai degrabă cu trăsăturile delicate ale unui copil.

Îl priveam pe Ray cu un alt fel de dor decît cel pe care-l nutream pentru toți ceilalți. Cu dorul de a-l atinge și de a-l strînge în brațe, de a înțelege acel trup pe care el și-l cerceta cu ochi reci. Obişnuia să se așeze la birou și să citească *Anatomia lui Gray*¹, cartea lui preferată, și, în funcție de ce citea, își palpa artera carotidă sau urmărea cu degetul mare cel mai lung mușchi al corpului omenesc – sartorius, care pornea din partea exterioară a șoldului spre interiorul genunchiului. Avea noroc că era subțirel, oasele și mușchii distingîndu-i-se clar sub piele.

Pînă să-și facă bagajele pentru Universitatea Pennsylvania, învățase pe de rost atîția termeni și atîtea definiții încît am început să fiu îngrijorată. Cu toate noțiunile acelea în cap, cum de mai putea creierul lui să rețină ceva? Prietenia lui Ruth, iubirea mamei sale, amintirea mea aveau să fie împinse în spate ca să facă loc cristalinului și capsulei sale, canalelor semicirculare ale urechii sau – preferatele mele – funcțiilor sistemului nervos simpatic.

Nu era cazul să mă-ngrijorez. Ruana căutase prin toată casa după ceva, orice, care să aibă aceeași importanță și greutate ca *Anatomia*, un obiect pe care fiul ei să-l aibă la el și care, spera ea, să păstreze viu romantismul firii sale. Fără știrea lui, îi vîrîse în geantă antologia de poeme

1. *Gray's Anatomy*, celebru manual al lui Henry Gray, publicat pentru prima oară în 1918.

indiene. În ea se afla poza mea, de mult uitată. Când își despachetă lucrurile în dormitorul din Hill House, poza căzu lângă pat. Indiferent cum ar fi disecat-o — vasele globului meu ocular, anatomia chirurgicală a foselor mele nazale, nuanța deschisă a epidermei mele —, nu putea evita buzele pe care le sărutase odată.

În iunie 1977, în ziua care ar fi trebuit să fie cea a absolvirii mele, Ruth și Ray erau plecați deja. Terminînd liceul din Fairfax, Ruth se mutase în New York, luînd cu ea vechiul geamantan roșu al mamei sale, plin cu haine noi și negre. Absolvind devreme, Ray se apropia deja de sfîrșitul anului său de boboc la Penn.

În aceeași zi în bucătăria noastră bunica Lynn îi dădea lui Buckley o carte despre grădinărit. Îi povesti apoi cum plantele se nasc din semințe. Că ridichile pe care el nu putea să le sufere cresc cel mai repede, dar că florile cresc și ele tot din semințe. Și începu să-l învețe numele lor: cîrciumărese și gălbenele, pansele și liliac, garoafe și petunii și viță de vie.

* * *

Cîteodată, mama suna din California. Părinții mei aveau conversații grăbite și dificile. Ea întreba de Buckley, Lindsey și Holiday. Întreba cum merg lucrurile pe acasă și dacă era ceva ce ar fi trebuit să știe.

— Îți mai simțim încă lipsa, îi zise el în decembrie 1977, cînd frunzele căzuseră deja toate, scuturate și măturate de vînt, iar pămîntul mai aștepta încă zăpada care întîrzia.

— Știu asta, zise ea.

— Și cum rămîne cu predatul? Nu asta îți doreai?

— Ba da, admise ea.

Suna de la telefonul din biroul podgoriei. Lucrurile se mai liniștiseră după îmbulzeala de la prînz, dar curînd aveau să sosească cinci limuzine cu femei în vîrstă, bete crișă. Tăcu, după care spuse ceva ce nimeni, cu atît mai puțin tatăl meu, n-ar fi putut contesta.

— Planurile se mai schimbă.

În New York, Ruth locuia pe Lower East Side în debaraua unei bătrîne. Era singura locuință pe care și-o putea permite și oricum nu avea intenția să rămînă mult timp acolo. În fiecare zi își muta salteaua de două persoane într-un colț ca să aibă loc unde să se îmbrace. Venea acasă doar o dată pe zi și, dacă putea, nu pierdea mult timp acolo. Debaraua era pentru dormit și pentru a avea o adresă — o nișă mititică, dar stabilă, în imensitatea orașului.

Lucra ca barmanișă, iar în orele libere colinda prin Manhattan. O urmăream cum bocănea pe trotuar cu bocancii ei excentrici, sigură că pe oriunde umbla erau femei care mureau ucise. Jos, în casa scărilor, sau sus, în apartamentele somptuoase. Zăbovea la semafoare, scanînd cu ochii strada din fața ei. În cafenelele și barurile unde se oprea să meargă la toaletă, după ce comanda ce aveau mai ieftin în meniu, avea obiceiul să-și noteze în jurnal scurte rugăciuni.

Era tot mai convinsă că poseda o a doua privire pe care n-o mai avea nimeni. Nu știa la ce avea să-i folosească, în afară de faptul că-și nota o mulțime de lucruri pentru viitor, dar în orice caz nu se mai temea. Lumea femeilor și copiilor uciși pe care-i vedea devenise pentru ea la fel de reală ca și aceea în care trăia.

În biblioteca universității, Ray citea un material despre vîrsta a treia, al cărui titlu cu litere de-o șchioapă era „Stadiile morții”. Era un studiu

realizat în azilurile de bătrâni, unde mulți dintre pacienți le povesteau medicilor și surorilor că noaptea vedeau pe cineva stînd la căpătîiul patului. Adesea, acest cineva încerca să le vorbească sau să-i cheme pe nume. Uneori pacienții ajungeau într-o asemenea stare de agitație în timpul acestor stări maniacale, încît trebuia să li se dea sedative sau să fie legați de paturi.

Articolul explica mai departe că aceste viziuni erau rezultatul micilor atacuri cerebrale care deseori preced moartea. „Ceea ce lumea consideră îndeobște a fi Îngerul Morții reprezintă, de fapt –, și acest lucru ar trebui lămurit în discuțiile cu familia pacientului – consecințele unei serii scurte de atacuri cerebrale care anunță deja un proces rapid de degradare.“

Pentru o clipă, marcînd cu degetul locul din carte, Ray își imaginează cum ar fi dacă, stînd aplecat peste patul vreunui pacient în vîrstă, și dispus să accepte orice posibilitate, ar simți ceva trecînd pe lîngă el și atingîndu-l ușor, așa cum i se întîmplase lui Ruth în parcare școlii, cu ani în urmă.

Domnul Harvey dormea pe unde apuca în perimetrul Northeast Corridor, între împrejurimile orașului Boston și hotarele nordice ale statelor din sud, o regiune unde reușea să găsească de lucru mai ușor și fără prea multe întrebări. Mai făcea și cîte o încercare de reabilitare. Îi plăcuse întotdeauna Pennsylvania și străbătuse acest stat în lung și-n lat, oprindu-se uneori și petrecîndu-și noaptea în spatele magazinului non-stop, mai la sud de șoseaua principală, nu departe de zona noastră, unde supraviețuise o creastă de pădure între magazin și calea ferată și unde, de fiecare dată cînd revenea, găsea tot mai multe mucuri de țigară și cutii de bere goale. Îi făcea și acum plăcere să conducă prin preajma fostului său

cartier. Își asuma acest risc în zorii zilei sau noaptea târziu cînd fazanii, cîndva în număr mare, mai aveau încă obiceiul să traverseze șoseaua, farurile mașinii captînd lucirea goală a orbitelor lor pe cînd aceștia se grăbeau să ajungă de cealaltă parte a drumului. Nu se mai vedeau copii și tineri veniți să culeagă mure pînă la marginea cartierului nostru, căci vechiul gard de la fermă, odinioară încărcat cu tufe, fusese dat jos ca să facă loc altor case. Cu timpul, învățase să culeagă ciuperci și uneori se îndopa cu ele atunci cînd rămînea peste noapte pe vreo pajiște din Valley Forge Park. Într-o asemenea noapte l-am văzut apropiindu-se de doi tineri excursioniști care muriseră după ce mîncaseră ciuperci otrăvitoare pe care le luaseră drept comestibile. Discret, le-a scotocit buzunarele și i-a ușurat de lucrurile de valoare, după care a luat-o din loc.

Hal, Nate și Holiday erau singurii pe care Buckley îi lăsa să intre în fort. Iarba dispăruse de sub bolovani și cînd ploua interiorul fortului se transforma într-o băltoacă fetidă, dar construcția rămase la locul ei, deși Buckley o vizita din ce în ce mai rar, astfel că pînă la urmă Hal îl sfătui să-i aducă unele îmbunătățiri.

— Buck, trebuie s-o protejăm de apă, îi spuse Hal într-o zi. Ai zece ani, ești destul de mare ca să mă ajuți la călăfătuire.

Iar bunica Lynn n-avea ce face, îi plăceau bărbății și pace. Îl încurajă pe Buck să facă ce-i spusese Hal, iar cînd află că Hal urma să treacă pe la noi, își puse pe ea hainele cele bune.

— Ce gătești? o întrebă tatăl meu într-o sîmbătă dimineață, atras din „bîrlog“ de aromele îmbietoare de unt și lămîie și de aluatul auriu din tăvi.

— Brioșe, zise bunica Lynn.

Tatăl meu o privi atent, ca să vadă dacă se simte bine. Avea încă halatul pe el, și deși la zece dimineața erau aproape treizeci de grade, ea purta ciorapi și era machiată. În curte tatăl meu îl zări pe Hal în maieu.

— Pentru Dumnezeu, Lynn, zise el. Băiatul ăsta ți-ar putea fi...

— Dar e în-cîn-tă-tor!

Tatăl meu clătină din cap și se așează la masă.

— Mata Hari, când termini plăcințelele de amor?

În decembrie 1981 Len nu vru să răspundă unui apel primit din Delaware, unde o crimă comisă în Wilmington avea, se pare, elemente în comun cu cadavrul unei fete ucise găsit în 1976 în Connecticut. Un detectiv, lucrînd peste program, reușise cu mare greutate să stabilească o legătură între amuleta cu piatra de Pennsylvania din cazul Connecticut și lista obiectelor pierdute în crima comisă asupra mea.

— Cazul e clasat, îi spuse Len bărbatului de la capătul firului.

— Vrem să vedem ce aveți.

— George Harvey, zise Len cu glas tare, iar detectivii de la birourile învecinate se întoarseră spre el. Crimă comisă în decembrie 1973. Victima, Susie Salmon, de paisprezece ani.

— Ați găsit cadavrul lui Simon?

— Salmon, ca și specia de pești. Am găsit un antebraț, zise Len.

— Rude?

— Da.

— Scheletul găsit de noi are dinți. Aveți fișa ei dentară?

— Da.

— S-ar putea să aducă ceva mîngîiere familiei, încheie bărbatul de la capătul firului.

Len se întoarse la cutia cu probe la care sperase să nu se mai uite niciodată. Trebuia să-i sune cîndva pe-ai mei. Dar avea să aștepte pînă cînd era sigur că detectivul din Delaware a aflat ceva.

* * *

După ce Samuel îi povesti despre schița furată de Lindsey, Hal lucră pe tăcute aproape opt ani de zile prin propria lui rețea de amici motocicliști ca să dea de urma lui George Harvey. Dar, la fel ca Len, Hal jurase să nu spună nimic pînă ce nu era sigur că descoperise o pistă. Și nu fu sigur niciodată. Cînd într-o seară un motociclist Hell's Angels, pe nume Ralph Cichetti, care recunoștea de bună voie că petrecuse o vreme la „mititica“, îi vorbi despre mama lui care, credea el, fusese ucisă de un bărbat căruia îi închiriasse una din camere, Hal începu să-i pună întrebările obișnuite. Întrebări eliminatorii privind înălțimea, greutatea, preocupările. Bărbatul nu se numea George Harvey, deși asta nu însemna mare lucru. Crima însă nu semăna deloc. Sophie Cichetti avea patruzeci și nouă de ani. Fusese omorîtă în propria-i locuință cu un obiect contondent, iar cadavrul ei fusese descoperit intact în casă. Hal citise destule romane polițiste ca să știe că ucigașii lucrau după anumite tipare, că aveau moduri ciudate, dar semnificative de a opera. În timp ce Hal încerca să regleze motocicleta hodorogită a lui Cichetti, trecură la alte subiecte, după care amîndoi rămaseră tăcuți. Cînd Cichetti adăugă un amănunt, Hal simți că i se zburlește părul de pe ceafă.

— Individul confecționa căsuțe de păpuși, zise Ralph Cichetti.

Hal îl sună pe Len.

Anii trecură. Copacii din curtea noastră crescură înalți. Îi priveam pe-ai mei, pe prieteni și pe vecini, pe profesorii pe care-i avusesem și pe care mi-i imaginam că-i am, liceul la care visasem. Șezînd în foișor, mă prefăceam că stau pe cea mai înaltă ramură a arțarului sub care fratele meu înghițise un bețigaș și unde încă se mai juca de-a v-ați-ascunselea cu Nate sau că m-am cocoțat pe balustrada din casa scării într-o locuință din New York și o aștept pe Ruth. Obişnuiam să studiez împreună cu Ray. Să conduc mașina împreună cu mama pe autostrada Pacific Coast, adulmecînd aerul sărat în cîte o după-amiază caldă. De regulă, însă, încheiam fiecare zi împreună cu tatăl meu în „bîrlog“.

Rînduind în minte toate aceste imagini din veghea mea neînteruptă, am observat că un singur fapt – moartea mea – le lega pe toate de o sursă unică. Nimeni n-ar fi putut prezice că dispariția mea avea să tulbure micile întîmplări de pe Pămînt. Dar eu mă agățam de aceste întîmplări, le adunam ca pe niște comori. Nici una nu se pierdea cît timp eu eram acolo și priveam.

Odată, la slujba de seară, pe cînd Holly cînta la saxofon, iar doamna Bethel Utemeyer o acompania la vioară, l-am zărit pe Holiday jucîndu-se cu un samoiez alb și pufos. Trăise pe Pămînt pînă la o vîrstă apreciabilă, iar după plecarea mamei începuse să doarmă la picioarele tatălui meu, nefiind deloc dispus să-l scape din ochi. Astat lîngă Buckley pînă ce acesta și-a terminat fortul. Era singurul care avea voie să rămînă pe verandă cînd Lindsey și Samuel se sărutau. Și în ultimii lui ani de viață bunica Lynn îi făcea în fiecare duminică o clătită mare cu unt de arahide, pe care i-o puneă cît era ea de lată direct pe podea,

nemaisăturîndu-se să-l privească cum încerca să o ridice cu botul.

Am aşteptat să-mi adulmece prezenţa, nerăbdătoare să ştiu dacă aici, de cealaltă parte, eram tot fetiţa lîngă care dormise cîndva. N-a trebuit să aştept mult: a fost atît de fericit să mă vadă încît s-a năpustit asupra mea şi m-a răsturnat.

Şaptesprezece

La douăzeci şi unu de ani Lindsey făcuse multe lucruri pe care eu nu aveam să le fac niciodată, dar această listă nu mă mai deranja cîtuşi de puţin. Hoinăream pe unde hoinărea şi ea. Mi-am luat diploma de colegiu şi m-am urcat pe motocicleta lui Samuel, mi-am încolăcit braţele în jurul său şi m-am lipit de spatele lui ca să mă încălzesc...

În regulă, de fapt Lindsey făcea toate astea. Îmi dădeam seama. Dar privind-o pe ea am descoperit că mă puteam pierde mai bine ca în oricare altă fiinţă.

Noaptea, după balul de absolvire la Universitatea Temple, Lindsey şi Samuel o porniră la drum pe motocicletă, căci le promisese răsolemn tatălui meu şi bunicii Lynn că nu se vor atinge de şampania dosită sub şa pînă ce nu ajungeau acasă. „Ce naiba, doar sîntem absolvenţi de facultate!” adăugase Samuel. Tatăl meu avea o încredere neştirbită în Samuel – trecuseră ani de zile de cînd băiatul acesta nu făcuse altceva decît să stea alături de singura lui fiică.

Dar pe drumul înapoi din Philadelphia, pe Route 30, începuse să plouă. Mocnit la început, însă sora mea şi Samuel care goneau cu 90 la oră simţeau picăturile ca pe nişte ace minuscule pătrunzîndu-le în piele. Stropii reci loveau asfaltul uscat şi fierbinte, înălţînd mirosuri ce dospiseră

întreaga zi sub soarele arzător de iulie. Lui Lindsey îi plăcea să-și pună capul între omoplații lui Samuel și să respire aroma șoselei, a tufelor și arbuștilor de pe marginea drumului. Își aminti că în orele de dinaintea furtunii vîntul umflase robele albe ale absolvenților adunați în față la Macy Hall. Pentru o clipă păruseră cu toții gata să-și ia zborul.

La vreo doisprezece kilometri de răsîntia unde drumul o cotea spre casa noastră ploaia se înteeți de-a binelea, devenind aproape dureroasă, moment în care Samuel strigă înapoi spre Lindsey că va opri. Ajunseseră într-o porțiune a drumului unde iarba era deasă – era un teren viran dintre două zone comerciale, care încetul cu încetul avea să fie înlocuit de vreun magazin auto sau mall. Motocicleta derapă, dar reuși să se oprească pe pietrișul ud de pe marginea drumului. Samuel își folosi picioarele ca să frîneze mai bine, după care așteptă, așa cum îl învățase Hal, ca sora mea să se dea jos și să se îndepărteze cîțiva pași înainte să coboare și el.

El dădu la o parte vizorul caschetei ca să poată să-i strige:

— Nu-i bine pusă aici. Am s-o proptesc sub copacii ăia.

Lindsey o luă pe urmele lui, auzind prin cascheta căptușită sunetul înfundat al ploii. Merseră prin noroi și pietriș, călcînd peste crengile și gunoaiele adunate de-a lungul drumului. Ploaia părea să crească în intensitate și sora mea se felicita că-și schimbase rochia pe care o purtase la ceremonia de înmînare a diplomelor, îmbrăcîndu-se cu pantalonii și jacheta de piele pe care Hal insistase să le pună pe ea, în pofida protestelor ei cum că arăta ca o perversă.

Samuel duse motocicleta spre un pîlc de stejari nu departe de drum, iar Lindsey se ținu după el. Cu o săptămîină în urmă se tunseseră la

același frizer pe Market Street și, deși părul lui Lindsey era mai moale și mai subțire decât al lui Samuel, frizerul îi tunsese pe amândoi la fel, o tunsoare scurtă, țepoasă. Imediat ce-și dădură jos caschetele stropii mari de ploaie, filtrați de frunzele copacilor, li se prinseră de păr, iar rimelul lui Lindsey începu să curgă. L-am văzut pe Samuel ștergînd cu degetul mare petele de pe obrajii lui Lindsey.

— Absolvire fericită, îi zise el în întunericul nopții, aplecîndu-se să o sărute.

De la primul lor sărut în bucătăria noastră, la două săptămîni după moartea mea, mi-am dat seama – ca atunci cînd sora mea și cu mine ne jucam chicotind cu păpușile Barbie sau cînd îl vedeam pe Bobby Sherman¹ la televizor – că el era alesul ei. Samuel se infiltrase în dorința ei și cimentul presărat de amîndoi se întărise numai-decît. Făcuseră amîndoi cot la cot Universitatea Temple. El o urîse, dar ea îl silise să o termine. Ea o îndrăgise, ceea ce-i permisesese lui să supraviețuiască.

— Să căutăm partea mai ferită a desişului, zise el.

— Și motocicletă?

— Hal va trebui, probabil, să vină să ne ia după ce se oprește ploaia.

— Căcat! zise Lindsey.

Samuel rîse și, apucînd-o de mîină, o trase după el. În aceeași clipă auziră primul bubuit, iar Lindsey tresări. El o strînse mai tare. Fulgerul era departe, dar tunetul avea să vină pe urmele sale. Spre deosebire de mine, era speriată de furtuni. Se agita și devenea nervoasă. Își imagina

1. Născut în 1943, actorul și cîntărețul Bobby Sherman a fost prin anii '70 idolul adolescentelor americane.

tot soiul de dezastre, copaci despicați în două, case cuprinse de flăcări, câini alergînd și ascunzîndu-se prin subsoluri.

Merseră prin ierburile îmbibate cu apă în pofida arborilor deși. Deși nu trecuse încă de mijlocul după-amiezei cerul se întunecase, singura sursă de lumină fiind lanterna lui Samuel. Simțeau însă prezența oamenilor. Bocancii lui Lindsey și Samuel nimereau pretutindeni peste cutii de conserve și sticle goale. Apoi, prin ierburile dese și întuneric, zăriră amîndoi geamurile sparte de la etajul unei case vechi în stil victorian. Samuel stinse iute lanterna.

— Crezi că-i cineva înăuntru? îl întrebă Lindsey.

— E beznă.

— E sinistru.

Se uitară unul la celălalt, iar sora mea rosti ceea ce gîndeau amîndoi:

— E uscat!

Ținîndu-se de mîină, alergară spre casă prin ploaia torențială cît îi țineau picioarele, avînd grijă să nu se împiedice sau să alunece pe noroiul tot mai moale.

Cînd fură aproape, Samuel reuși să deslușească acoperișul țuguiat și crucea mică de lemn de la frontoane. Majoritatea ferestrelor de la parter erau astupate cu scînduri, dar ușa de la intrare se bălăngănea dintr-o parte într-alta în balamale, lovindu-se de peretele din interior. Deși o parte din el voia să rămînă afară în ploaie și să privească streșinile și cornișele, Samuel se repezi pe ușă împreună cu Lindsey. Stăteau la cîțiva pași de prag, tremurînd și privind spre pădurea dimprejur. Cercetară iute încăperile casei vechi. Erau singuri. Nici un monstru amenințător nu pîndea din unghere, nici un vagabond nu-și găsisese aici sălașul.

Tot mai multe oaze de sălbăticie dispăreau, dar ele îmi marcaseră copilăria cel mai mult. Locuiam într-unul dintre primele cartiere construite în această zonă, pe un teren ce fusese cîndva o fermă — cartier ce devenise un model și o sursă de inspirație pentru ceva ce părea acum nesfîrșit —, dar gîndul meu se întorcea mereu la porțiunea de drum ce nu apucase să fie umplută cu culorile vii ale șindrilelor și țevilor de canal, cu parcările asfaltate și cu cutiile de poștă supra-dimensionate. La fel și gîndul lui Samuel.

— Uau! făcu Lindsey. Cît crezi că-i de veche?

Glasul lui Lindsey stîrni ecouri de-a lungul pereților, ca și cînd s-ar fi aflat într-o biserică goală.

— Hai s-o explorăm, zise Samuel.

La parter, ferestrele bătute în scînduri nu lăsau să se vadă nimic, dar cu ajutorul lanternei lui Samuel putură distinge atît șemineul cît și rîndul de scaune de-a lungul pereților.

— Uită-te la pardoseală, zise Samuel. Îngenunche, silind-o și pe ea să facă la fel. Vezi cum se îmbină scîndurile? Oamenii ăștia aveau în mod sigur mai mulți bani decît vecinii lor.

Lindsey zîmbi. Așa cum pe Hal nu-l interesa altceva decît măruntaiele unei motociclete, Samuel era obsedat de tîmplărie.

Își plimbă degetele pe lemnul podelei și o îndemnă și pe Lindsey să facă la fel.

— O șandrama nemaipomenită, zise el.

— Victoriană? întrebă Lindsey, făcînd eforturi să ghicească.

— Nu-mi vine să cred că spun asta, zise Samuel, dar s-ar putea să fie Renașterea gotică. Am observat o scoabă transversală pe căptușeala frontonului, ceea ce-nseamnă că-i construită după 1860.

— Privește, zise Lindsey.

În mijlocul încăperii, pe podea, demult, cineva făcuse focul.

— O adevărată tragedie, zise Samuel.

— De ce n-au folosit șemineul? Trebuie să fie cîte unul în fiecare încăpere.

Dar Samuel era ocupat să cerceteze gaura lăsată de foc în tavan, încercînd să deslușească modelul lemnăriei de la cercevele.

— Hai să mergem sus, zise el.

— Parc-aș fi într-o peșteră, spuse Lindsey în timp ce urcau scările. E o liniște ca de mormînt, aproape că nici nu se aude ploaia.

În timp ce urcau, Samuel lovi ușor cu pumnul în tencuială.

— L-ai putea zidi pe careva în locul ăsta.

Și astfel apăru una dintre clipele neplăcute pe care învățaseră să le treacă cu vederea, dar pe care eu le trăiam plină de speranță. Întrebarea esențială. Eu unde eram? Aveam să fiu pomenită? Să fiu adusă pe tapet, discutată? De-acum răspunsul era îndeobște un dezamăgitor „nu”. Pe Pămînt, oamenii nu mă mai comemorau.

Dar ceva din atmosfera casei și a nopții — ocaziile importante cum ar fi zilele de absolvire și de naștere mă făceau întotdeauna mai vie, mai prezentă în gîndurile lor — o făcu pe Lindsey să zăbovească mai mult ca de obicei asupra imaginii mele. Totuși, nu zise nimic. Își aminti de fiorul năvalnic care o năpădise în locuința domnului Harvey și care o însoțise deseori de atunci — senzația că, într-un fel, eram împreună cu ea în gîndurile și în corpul ei — că ne mișcam amîndouă ca niște siameze.

La capătul scărilor găsiră intrarea în încăperea la care priviseră de jos.

— Vreau casa asta, zise Samuel.

— Ce?

— Casa asta are nevoie de mine, simt asta.

— Poate c-ar trebui să aștepți pînă iese soarele ca să iei o hotărîre, zise ea.

— E cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată.

— Samuel Heckler, zise sora mea, doctorul obiectelor stricate!

— Cine vorbește!

Rămaseră o clipă tăcuți, mirosind aerul umed ce venea prin horn și inunda încăperea. Chiar și în răpăitul ploii, Lindsey se simțea în siguranță, pitită undeva într-un ungher al universului alături de ființa pe care o iubea mai mult ca orice pe lume.

Îl luă de mîină și amîndoi se îndreptară spre o cămăruță aflată chiar în fața lor, de formă octogonală, care ieșea în afară, deasupra holului de la parter.

— Loggia, zise Samuel. Ferestrele – se întoarse spre Lindsey – cînd sînt dispuse în felul ăsta, ca o încăpere mai mică, alcătuiesc o loggia.

— Te excită? îl întrebă Lindsey zîmbind.

I-am lăsat în ploaie și în întuneric. Mă întrebam dacă Lindsey observase că atunci cînd ea și Samuel au început să-și descheie hainele de piele, fulgerele au încetat, iar răcnetul din gîtlejul Domnului – acel tunet înfiorător – s-a stins.

În „bîrlog“, tatăl meu își întinse mîna după globul cu zăpadă. Se simțea bine cînd atingeau degetele sticla rece și scutura globul ca să-l vadă pe pinguin dispărînd și reapărînd apoi încet de sub neaua ce cădea molcom.

Hal se întorsese cu motocicletă de la festivitate, dar asta nu îl liniștise pe tatăl meu – demonstrîndu-i că, dacă o motocicletă reușise să manevreze pe furtună și să-și depună proprietarul în siguranță

la destinație, oricare alta putea face la fel —, ba chiar părea să îl facă să se gîndească la probabilitățile contrare.

Urmărise cu ceea ce s-ar putea numi „sfîșietoare bucurie” festivitatea de absolvire a lui Lindsey. Buckley șezuse lîngă el, anunțîndu-l îndatoritor cînd să zîmbească și cînd să bată din palme. De cele mai multe ori *știa* cînd, dar sinapsele lui nu erau niciodată la fel de iuți ca acelea ale oamenilor obișnuiți — sau cel puțin așa-și explica el situația. Exact ca în cazul timpului de reacție pomenit în cererile de asigurare pe care le verifica. La majoritatea oamenilor exista o medie de secunde între momentul în care vedeau ceva venind spre ei — o altă mașină, o piatră căzută de pe terasament — și cel în care reacționau. Timpul de reacție al tatălui meu era mai lung decît al majorității oamenilor, ca și cînd tata s-ar fi mișcat într-o lume în care o cumplită predestinare l-ar fi privat de șansa unei percepții corecte.

Buckley bătuse la ușa întredeschisă a „bîrligului”.

— Intră, zise tatăl meu.

— N-o să pățească nimic, tati.

La doisprezece ani, fratele meu era un băiat serios și plin de tact. Chiar dacă nu el era cel care punea mîncarea pe masă, Buckley conducea casa.

— Băiete, arăți bine în costum, îi zise tatăl meu.

— Mulțumesc.

Asta cîntărea enorm în ochii fratelui meu. Dorise ca tata să fie mîndru de el și petrecuse mult timp în fața oglinzii, ba chiar o rugase în acea dimineață pe bunica Lynn să-l ajute să-și aranjeze bretonul ca să nu-i cadă în ochi. Fratele meu era în perioada cea mai dificilă a adolescenței — nici copil, nici bărbat. În majoritatea

zilelor își ascundea corpul în tricouri mari și jeanși largi, dar îi făcuse plăcere să poarte costumul în ziua aceea.

— Hal și bunica ne așteaptă jos, zise el.

— Vin într-un minut.

De data asta Buckley închise de tot ușa, pe clanță.

În toamna aceea tatăl meu developase ultimul film pe care îl țineam în sertar în cutia cu „Rolele de păstrat“, iar acum, așa cum făcea adesea când mai cerea câte un minut înainte de masă sau când vedea ceva la televizor sau când citea în ziar vreun articol care-i dădea palpitații, deschise sertarul și luă gingaș în mână fotografiile.

Nu o dată îmi reproșase că pozele care mie mi se păreau „artistice“ erau de fapt niște „prostioare“, dar cel mai bun portret al său era unul făcut de mine, dintr-un unghi calculat astfel încât fața lui umplea complet pătratul imaginii, pe diagonală.

Probabil ascultasem sfaturile lui privind reglarea timpului de expunere și a diafragmei când am făcut pozele pe care le ținea acum în mână. Habar n-avea în ce ordine erau păstrate rolele sau ce anume conțineau când le ducea la developat. Erau o sumedenie de poze cu Holiday și multe numai cu picioarele mele și cu gazonul din curte. Niște pete cenușii pe cer care numai păsări nu erau și imaginea granulată a unui apus de soare în spatele unei sălcii. Dar la un moment dat mă hotărâsem să-i fac poze mamei mele. După ce ieșise din magazinul foto, tatăl meu se așezase în mașină și începuse să privească pozele unei femei pe care avea impresia că n-o mai cunoaște.

De atunci scosese de nenumărate ori din sertar aceste poze, și de fiecare dată când se uita la chipul acestei femei, simțea cum crește ceva în

el. I-a trebuit mult timp să-și dea seama ce anume. Abia de curînd sinapsele lui bolnave îi îngăduiseră să definească această senzație. Se îndrăgostea din nou.

Nu înțelegea cum doi oameni care erau căsătoriți și care se vedeau în fiecare zi puteau să uite cum arată celălalt, căci, la drept vorbind, asta se întîmplase. Iar ultimele două poze din rolă îi ofereau cheia. Tatăl meu sosise de la serviciu – îmi amintesc că încercam să-i rețin atenția mamei cînd Holiday, auzind mașina, începuse să latre.

„Se descurcă el, i-am zis. Stai liniștită.“ Iar ea mă ascultase. Îmi plăcea fotografiatul și datorită puterii pe care mi-o dădea asupra oamenilor aflați de partea cealaltă a aparatului, chiar și asupra părinților mei.

Cu coada ochiului l-am văzut pe tatăl meu intrînd în curte prin ușa din spate. Își ducea servieta ușoară în care cu ani în urmă Lindsey și cu mine scotoceam cu febrilitate fără să găsim nimic interesant. Chiar în clipa în care își puneam jos servieta, i-am făcut mamei ultima ei poză solitară. Deja ochii ei păreau distrați, neliniștiți, plonjînd parcă sub o mască, apoi privind prin ea. În următoarea poză masca era aproape la locul ei, dar nu complet, iar în poza finală în care tatăl meu se aplecase să o sărute pe obraz masca era pusă de tot.

— Ți-am făcut eu asta? întrebă el chipul din poză în timp ce privea fotografiile mamei așezate într-un șir. Cum de s-a întîmplat?

— Nu mai fulgeră, zise sora mea. Pielea fi era acum umedă nu de la ploaie, ci de la transpirație.

— Te iubesc, îi zise Samuel.

— Știu.

— Nu, vreau să spun că te iubesc și vreau să mă căsătoresc cu tine și vreau să locuim în casa asta!

— Ce?

— Gata cu facultatea aia hidoasă și de căcat! încep să strige vesel Samuel. Încăperea mică îi absorbea glasul, pereții groși abia reușind să întoarcă un ecou plăpînd.

— Pentru mine nu s-a sfîrșit, îi zise sora mea.

Samuel se ridică de pe podeaua unde stătuse întins lîngă sora mea și se puse în genunchi în fața ei.

— Mărită-te cu mine.

— Samuel!

— M-am săturat să fac tot ce așteaptă ceilalți de la mine. Mărită-te cu mine și-am să scot o splendoare din casa asta.

— Și din ce-o să trăim?

— Ne descurcăm noi cumva, zise Samuel.

Ridicîndu-se, îngenunche și ea lîngă el. Amîndoi erau pe jumătate dezbrăcați și le era frig după ce căldura trupurilor lor începuse să se disipeze.

— De acord.

— De acord?

— Cred că da, zise sora mea. Adică, da!

Am înțeles unele clișee doar după ce s-au năpus- tit peste mine în raiul meu. N-am văzut nici- odată un pui de găină cu capul retezat. Expresia nu-mi spunea mare lucru, dacă nu țineam cont de faptul că și eu pățisem aproape aceeași chestie. Dar în acel moment am început să alerg prin raiul meu ca un... ca un pui de găină cu capul retezat! Eram nespus de fericită, țipam și urlam ca o apucată. Sora mea! Samuel al meu! Visul meu!

Ea plîngea, iar el o ținea în brațe, legănînd-o ușor.

— Ești fericită, scumpo? o întrebă el.

Ea dădea din cap, lipită de pieptul lui gol.

— Da, zise ea, apoi încremeni.

— Tata! și-și ridică ochii spre Samuel. Trebuie să fie tare îngrijorat.

— Da, zise el, încercînd să schimbe subiectul

— Cîți kilometri sînt de-aici pînă acasă?

— Vreo cincisprezece. Poate doisprezece.

— N-ar fi mare lucru, zise ea.

— Ești nebună.

— Bascheții sînt tot sub șaua motocicletei.

Nu puteau alerga în hainele de piele, așa că rămaseră în chiloți și tricouri – doza maximă de exhibiționism pe care și-ar fi permis-o un membru al familiei mele. Samuel, așa cum făcea de ani de zile, fixă ritmul de alergare, doar cu un pas înaintea sorei mele. Nu se vedea nici o mașină pe șosea, dar cînd una trecu pe lîngă ei, din balta de pe marginea drumului se înalță un perete de apă care-i făcu pe amîndoi să deschidă gura după aer. Nu era prima oară cînd alergau pe ploaie, dar niciodată nu avuseseră parte de o ploaie atît de deasă. Începură să se ia la întrecere, cîștigătorul fiind cel care reușea să se ferească de șuvoaie mai bine, valsînd dintr-o parte în cealaltă ca să-și găsească adăpost sub ramurile copacilor, deși amîndoi aveau picioarele murdare de la mocirla de pe drum. După vreo cinci kilometri deveniră tăcuți amîndoi, zvîrlindu-și înainte picioarele în ritmul firesc pe care-l știau de ani de zile, concentrîndu-se asupra sunetelor produse de propria lor respirație și de bascheții uzi pe caldarîm.

Împroșcînd apa dintr-o băltoacă mai mare fără să mai fi încercat să o evite, Lindsey începu să se gîndească la ștrandul din cartier pe care-l frecventaserăm pînă cînd moartea mea puse capăt tihnitelor îndeletniciri publice ale familiei mele. Era undeva aproape de această șosea, dar ea nu-și ridică privirea ca să descopere vechiul gard din lanțuri de fier. În schimb, își aminti de altceva.

Amîndouă ne băgaserăm sub apă în costumele noastre de baie care aveau niște fustițe scurte și crețe. Amîndouă aveam ochii deschiși sub apă, un obicei nou – mai nou pentru ea – și ne priveam una pe cealaltă –, două trupuri separate, suspendate sub apă. Părul plutind, fustițele plutind, obrații noștri umflați cu aerul inspirat. Apoi ne prindeam de mîini și țîșneam afară spărgînd luciul apei. Inhalam aerul în plămîni – urechile erau gata să ne plesnească – și rîdeam amîndouă cu poftă.

O priveam pe sora mea cea frumoasă alergînd, plămîinii și picioarele ei pompînd, obiceiul deprins în bazin funcționînd fără greș – se străduia din greu să vadă ceva prin negura stropilor de ploaie, se lupta să-și ridice mereu picioarele în ritmul stabilit de Samuel, și știam că nu fugea de mine sau spre mine. Ca unei persoane care supraviețuise unui glonț în piept, rana i se închisese încetul cu încetul, împletind vreme de opt ani îndelungați o cicatrice.

Cînd au ajuns la un kilometru de casă, ploaia își pierduse din intensitate, iar oamenii deja priveau șoseaua pe fereastră.

Samuel își încetini ritmul, iar ea se apropie de el. Tricourile li se lipiseră de trupuri ca o pastă.

Lindsey se luptase cu un cîrcel într-unul din șolduri, dar cînd acesta dispăruse își reluase ritmul impus de Samuel. Deodată pielea i se făcu de găină, iar gura i se lăți într-un zîmbet.

— Ne vom căsători! strigă ea, iar el se opri, o luă în brațe și nu-și întrerupseră sărutul nici cînd o mașină trecu pe lîngă ei claxonînd întruna.

Era deja ora patru cînd a sunat clopoțelul de la ușa casei noastre. Hal trebăluia prin bucătărie îmbrăcat într-unul din șorturile albe ale mamei.

Tăia prăjitura de ciocolată pentru bunica Lynn. Îi plăcea să fie pus la muncă, să se simtă util, iar bunica nu se dădea în lături să se folosească de el. Făceau o echipă simpatică. Buckley, care îi veghea, se dădea în vînt după mîncare.

— Mă duc eu, zise tatăl meu. Pe timpul furtunii încercase să se consoleze cu whisky și sifon — porții amestecate, nu și măsurate de bunica Lynn.

Era mai sprinten acum — un soi de vioiciune plină de grație —, ca un balerin pensionat care, după ani și ani de salturi într-un singur picior, are în mod vădit o preferință pentru celălalt.

— Am fost îngrijorat, zise el după ce deschise ușa.

Lindsey își acoperea pieptul cu brațele și tatălui meu îi veni să rîdă cînd își întoarse privirea și scoase degrabă niște pături din dulap. Samuel o înveli cu una pe Lindsey mai întîi, iar tatăl meu acoperi umerii lui Samuel cît putu de bine, în timp ce pe pardoseala de gresie se adunau mici băltoace de apă. Nici nu apucă bine Lindsey să se acopere că Buckley, Hal și bunica Lynn își făcură apariția în hol.

— Buckley, du-te după niște prosoape, fi zise bunica Lynn.

— Ați venit cu motocicleta pe vremea asta? întrebă Hal neîncrezător.

— Nu, am alergat, răspunse Samuel.

— Ce-ați făcut?

— Haideți în camera de zi, propuse tatăl meu. Vom face focul.

* * *

În timp ce Lindsey și Samuel stăteau cu spatele la focul din șemineu, la început tremurînd și trăgînd cîte o dușcă din coniacul pe care, somat de bunica Lynn, Buckley îl adusese pe o tavă de

argint, auziră cu toții povestea cu motocicleta, casa și loggia octogonală care-i dăduse lui Samuel starea de euforie.

— Motocicleta-i în regulă? întrebă Hal.

— Am făcut tot ce-am putut, zise Samuel, dar va trebui s-o remorcăm.

— Sînt fericit că ați ajuns amîndoi cu bine acasă, zise tatăl meu.

— Am alergat tot drumul pentru dumneavoastră, domnule Salmon.

Bunica și fratele meu se așezaseră în colțul camerei, departe de foc.

— N-am vrut să vă faceți griji, zise Lindsey.

— Lindsey nu voia mai ales ca dumneavoastră să vă faceți griji.

Pentru o clipă, în încăpere se așternu tăcerea. Ce spunea Samuel era, firește, adevărat, dar din vorbele lui reieșea că Lindsey și Buckley ajunseseră să-și trăiască viața în funcție de efectul pe care faptele lor l-ar fi putut avea asupra unui tată labil.

Bunica Lynn prinse privirea sorei mele și-i făcu cu ochiul.

— Hal, Buckley și cu mine am făcut prăjitură cu ciocolată, zise ea, și în congelator avem niște lasagna pe care aș putea-o pune să se dezghețe dacă vreți.

Se sculă în picioare și la fel făcu și fratele meu, gata s-o ajute.

— Lynn, aș dori niște prăjitură, spuse Samuel.

— Lynn? Îmi place, zise ea. Începi să spui lucrurilor pe nume, nu-i așa?

— Poate.

După ce Buckley și bunica Lynn ieșiră din cameră, Hal simți o nouă stare de nervozitate plutind în aer.

— Mă duc să-i ajut, zise el.

Lindsey, Samuel și tatăl meu ascultau zgomotele din bucătărie. Auzeau cu toții ticăitul ceasului din colțul încăperii, cel pe care mama îl botezase „orologiul rustic și colonial“.

— Știu că-mi fac inutil probleme, spuse tatăl meu.

— Samuel n-a vrut să zică asta, interveni Lindsey.

Samuel era tăcut, iar eu îl urmăream atentă.

— Domnule Salmon, spuse el în cele din urmă, nefiind încă pregătit să-i spună Jack. Am rugat-o pe Lindsey să se mărite cu mine.

Lindsey își simțea inima în gât, dar nu-l privea pe Samuel. Îl privea pe tatăl meu.

Buckley sosi cu un platou cu prăjituri, iar Hal în urma lui, cu paharele de șampanie în mână și cu o sticlă de Dom Perignon din 1978.

— De la bunica ta, cu ocazia absolvirii, zise Hal.

Bunica Lynn sosi și ea, cu mâinile goale, dacă facem abstracție de paharul ei de whisky cu sifon. Paharul captă lumina și câteva clipe străluci ca un vas cu diamante de gheață.

Lindsey se simțea ca și cum în încăpere nu s-ar fi aflat decît ea și tatăl meu.

— Ce spui, tati? îl întrebă ea.

— Ce să spun, izbuti el, ridicîndu-se să-i strîngă mîna lui Samuel, decît că nu mi-aș fi putut dori un alt ginere?

Bunica Lynn explodează la ultimul cuvînt.

— Dumnezeuule, ah, scumpo! Felicitări!

Chiar și Buckley își dădu drumul, eliberîndu-se din nodul ce-l ținea legat de obicei, permițîndu-și o clipă rară de bucurie. Dar am observat firul subțire, delicat ce o mai ținea legată pe sora mea de tata. Coarda invizibilă care poate ucide.

Dopul de la șampanie țîșni.

— Ca un maestru! zise bunica către Hal, care turna.

Buckley a fost cel care m-a văzut, după ce tata și Lindsey se alăturaseră grupului și ascultau nenumăratele toasturi ale bunicii Lynn. M-a văzut stînd sub orologiul rustic și colonial. S-a uitat lung la mine. Bea șampanie. Din mine ieșeau tot felul de fire ce fluturau în aer. Cineva i-a dat o prăjitură. O ținea în mîini, dar nu mînca. Mi-a zărit chipul și silueta, care nu se schimbaseră — părul tot cu cărare pe mijloc, pieptul tot plat, coapsele nede dezvoltate — și a vrut să mă strige pe nume. N-a durat decît o clipă, după care am dispărut.

* * *

De-a lungul anilor, cînd mă plictiseam să tot privesc, mă așezam adesea în spatele trenurilor care intrau și ieșeau din Suburban Station din Philadelphia. Pasagerii coborau și urcau, iar eu ascultam conversațiile lor amestecate cu zgomotul ușilor deschise și închise, strigătele conductorilor anunțînd opririle, tîrșîitul pantofilor, staccato-ul tocurilor înalte de pe cimentul peronului pe scara de metal, apoi foșnetul mătăsos pe coridoarele mochetate. Pentru mine asta era „odihna activă“ despre care vorbea Lindsey la antrenamente. Mușchii mei mai lucrau încă, dar atenția era relaxată. Ascultam toate aceste sunete și simțeam viteza trenului, iar uneori auzeam glasurile celor care nu mai locuiau pe Pămînt. Glasurile celor ca mine, privitorii.

Aproape toți cei din rai au pe cineva pe Pămînt pe care-l privesc adesea, un iubit, un prieten, sau chiar un necunoscut care a fost amabil cîndva, cînd unul dintre noi avea nevoie de o mîncare caldă, de un zîmbet luminos. Cînd nu priveam, îi

auzeam pe ceilalți cum vorbesc cu cei pe care-i iubeau pe Pământ: din păcate, se străduiau în zadar, la fel ca mine. Un sfat, un reproș nereceptat adresat unui copil, o dorință, o dragoste neîmpărtășită pentru un iubit, o carte poștală cu o singură față, niciodată semnată.

Trenul era oprit sau în mișcare, venind dinspre 30th Street către Overbrook, iar eu îi auzeam rostind nume și propoziții: „Te rog, fii atent cu paharul“. „Ai grijă de tata“. „Uite ce grasă arată în rochia aia“. „Sînt aici, mamă“ „... Esmeralda, Sally, Lupe, Keesha, Frank...“ O mulțime de nume. Apoi trenul prindea viteză și atunci zgomotul produs de toate aceste cuvinte neauzite venind din cer devenea tot mai asurzitor; între gări, cînd atingea punctul culminant, vacarmul dorințelor noastre era insuportabil, și trebuia să-mi deschid ochii.

Vedeam femei agățînd rufele spălate pe frînghii sau adunîndu-le, în timp ce eu priveam pe fereștrele trenurilor care dintr-o dată deveneau tăcute. Femei stînd aplecate peste coșurile împletite, apoi întinzînd cearșafurile albe, galbene, trandafirii. Număram chiloții bărbaților, ai băieților și cei atît de familiari ai fetelor, chiloți de bumbac în culori vii. Și larma care mă înnebunea și care-mi lipsea – larma vieții – înlocuia nesfîrșita strigare de nume.

Rufele ude: pocnetul, fișîitul, greutatea umedă a cearșafurilor simple și duble. Sunete adevărate care-mi aduceau aminte de cele din trecut, cînd stăteam întinsă pe jos sub rufe și așteptam să-mi picure pe limbă cîtiva stropi de apă, sau cînd alergam printre ele ca printre niște jaloane de circulație, fugărind-o pe Lindsey sau fiind fugărită de ea încoace și-ncolo. Iar după asta îmi aminteam de mama care ne atrăgea atenția să

nu-i mînjim cearșafurile curate cu untul de arahide de pe mîinile noastre sau cu bomboanele cu lămîie ale căror urme lipicioase le descoperea pe cămășile lui tata. Priveliștea și mirosul realului, ale închipuirii și ale amintirii ajungeau la mine toate odată.

După ce mi-am ridicat privirea de pe Pămînt în ziua aceea, am călătorit cu trenul pînă cînd am ajuns să mă gîndesc la un singur lucru:

„Ține-o nemișcată“, îmi zicea tata în timp ce-mi încheștam degetele pe corabia din interiorul sticlei, iar el prindea capetele sforilor cu care înălțase catargul și dădea drumul corăbiei pe marea ei albastră de mastic. Iar eu îl așteptam pe tata, dîndu-mi seama de tensiunea acelei clipe, o clipă în care lumea din interiorul sticlei depindea numai de mine.

Optsprezece

Cînd tatăl ei i-a pomenit la telefon de puțul de gunoi, Ruth era acasă în debaraua închisă pe First Avenue. Înfășura firul lung și negru al telefonului în jurul brațului, încuviințînd scurt și rapid. Bătrînei care o primise în gazdă îi plăcea să tragă cu urechea, drept care Ruth încerca să nu vorbească mult. Sună mai tîrziu de pe stradă cu taxă inversă și-și anunță venirea.

Știuse că se va duce să-l vadă înainte să fie astupat de cei de la sistematizare. Fascinația exercitată asupra ei de locurile de acest gen era un secret pe care-l păstra doar pentru sine, la fel ca moartea mea sau întîlnirea noastră din parcare a cadrelor didactice. Toate astea erau lucruri pe care nu avea să le divulge nimănui în New York, unde avea prilejul să-i audă pe mulți alții povestindu-și viața prin baruri, la beție, prostituîndu-și traumele de dragul popularității sau al unui pahar în plus. După părerea ei, nu era corect să exploatezi asemenea lucruri în schimbul unor favoruri meschine. În poeziile și jurnalele ei respecta un cod al onoarei. „În gînd, în gînd“, își șoptea ea cînd simțea nevoia să se spovedească, sfîrșind prin a face plimbări lungi prin oraș, preferînd să vadă porumbul lui Stolfuz sau chipul tatăl ei aplecat asupra resturilor recuperate ale vreunui lambriu de odinioară. New York îi oferea un mediu perfect de meditație. Bătea hotărîtă străzile și cerceta cu îndrăzneală cele mai ferite

unghere, oraşul în sine avînd prea puţin de-a face cu viaţa ei lăuntrică.

Nu mai părea fiinţa bîntuită din liceu, dar, dacă priveai cu luare-aminte în ochii ei, puteai recunoaşte energia sprintărară, zburdalnică a unui iepuraş, exact lucrul care-i descumpănea şi-i enerva pe oameni. Avea expresia celui care-i mereu în căutarea a ceva sau a cuiva care n-a sosit încă. Stătea aplecată din tot corpul, parcă în aşteptare şi, deşi la barul unde lucra i se spusese că avea păr frumos sau mîini frumoase, sau, în rarele ocazii cînd vreunul dintre patroni o vedea ieşind de după tejghea, picioare frumoase, oamenii nu spuneau niciodată nimic despre ochii ei.

Se îmbracă iute în colanţi, fustă scurtă şi neagră, bocanci negri şi tricou negru, toate pătate, căci îi serveau deopotrivă ca haine de lucru şi haine obişnuite. Petele nu se vedeau decît la lumină, aşa că, de fapt, Ruth nu ştia niciodată de ele pînă ce nu se oprea la vreo terasă ca să bea o cafea, şi atunci îşi privea fusta şi observa urmele cenuşii de votcă sau de whisky. Alcoolul avea darul de a face stofa neagră şi mai neagră, fapt care o amuza ; în jurnal îşi notase : „băutura afectează stofa exact cum îi afectează pe oameni“.

O dată ieşită din casă, în drum spre o cafea pe First Avenue, inventa conversaţii secrete cu cîinii pitici şi dolofani – chihuahua şi pomeranieni – pe care ucrainiencele îi ţineau în poală cînd şedeau pe verandă. Lui Ruth îi plăceau cîinii mici şi nervoşi care lătrau cu disperare cînd trecea pe lîngă ei.

Apoi îşi continua drumul călcînd hotărîtă, deşi cu greutate, covîrşită parcă de o durere ce venea de undeva din pămînt şi i se aciua în călcîie. În afară de cerşetorii jechoşi, nu o saluta nimeni. Se distra numărînd cîte străzi putea parcurge fără să trebuiască să se oprească la semafoare. Nu

încetinea niciodată ca să-i facă loc altui pieton, ci vivisectiona cîrduirile de studenți de la NYU¹ sau bătrînelele cu cărucioare cu rufe, stîrnind adieri pe lîngă ea. Îi plăcea să-și închipuie că lumea de pe stradă se uita după ea, însă știa că, de fapt, era o anonimă. Exceptînd perioada cînd era la lucru, nimeni nu știa pe unde umbla, indiferent la ce oră din zi, și nici nu o aștepta cineva. O anonimitate imaculată.

Nu avea cum să știe că Samuel o ceruse pe sora mea în căsătorie și poate că n-ar fi aflat niciodată dacă nu i-ar fi spus Ray, singurul coleg de școală cu care mai păstra legătura. Cînd mai locuia încă în Fairfax aflate de plecarea mamei mele. Un nou val de zvonuri circulase prin liceu și Ruth constatasese că sora mea se descurca binișor. Se întîlneau uneori pe coridor. Ruth îi spunea cîteva cuvinte de încurajare cînd simțea că discuția n-o deranjează pe Lindsey. Ruth era perfect conștientă de faptul că la școală fusese privită ca o ciudățenie și mai știa că singura lor noapte împreună în tabăra supradotaților fusese exact ceea ce și păruse: un vis în care niște copii lăsați de capul lor se adunaseră eliberați în afara restricțiilor nesuferite ale școlii.

Dar Ray era diferit. Săruturile, atingerile, mîngîierile lor erau lucruri pe care le ținea încă sub lupă – amintiri pe care le păstra cu sfințenie. Îl vizita ori de cîte ori mergea să-și vadă părinții și știuse din capul locului că Ray era cel cu care avea să se ducă să vadă puțul. Va fi și el fericit să-și întrerupă veșnica toceală și, dacă era norocoasă, va afla de la el, așa cum se întîmpla destul de des, despre vreo tehnică medicală pe care și-o însușise de curînd. Felul lui Ray de a vorbi despre

1. New York University.

aceste lucruri parcă o făcea să le simtă pe pielea ei, nu doar să și le imagineze. Băiatul știa cum să evoce fiecare amănunt, cu mici ticuri verbale de care nu-și dădea seama.

Luînd-o pe First Avenue spre nord, putea bifa toate locurile unde se oprise înainte și așteptase, convinsă că acolo fusese ucisă o fată sau o femeie. La sfîrșitul fiecărei zile făcea o listă în jurnal, dar adesea se consuma atît de mult cu ceea ce-și închipuia că se întîmplase în cutare boschet întunecos sau cutare alee îngustă încît scăpa din vedere cazurile clare, evidente, despre care afla din ziare, vizitînd apoi mormîntul acelei femei.

Nu știa că sus, în rai, devenise un fel de celebritate. Le povestisem tuturor despre ea, despre ce făcea, despre clipele ei de reculegere ici și colo prin oraș, rugăciunile scurte din jurnalul ei, și povestea circulase atît de iute încît femeile stăteau la rînd să afle dacă n-a găsit locul unde fuseseră ucise. Avea fani în rai, deși ar fi fost poate dezamăgită să afle că acești fani, uneori cînd se adunau, păreau mai degrabă o gașcă de adolescenți răsfoind vreun exemplar al revistei *TeenBeat* decît imaginea pe care și-o făcuse Ruth – un cor de șoapte grave, tînguitoare, pe ritmul timpanilor celești.

Eu eram cea care trebuia să mă țin după ea și să o privesc și, spre deosebire de tot corul ăsta amețit, descopeream adesea că aceste clipe erau pe cît de dureroase, pe atît de surprinzătoare. Ruth își forma o imagine ce-și croia apoi drum, precum focul, în memoria ei. Uneori nu erau decît niște sclipiri de moment – o cădere pe scări, un țipăt, o îmbrîncitură, strînsoarea mîinilor în jurul unui gît –, alteori, din capul ei ieșea parcă un întreg scenariu, exact în timpul cît i-ar fi trebuit fetei sau femeii să-și dea duhul.

Nimeni de pe stradă nu-și închipuia nimic în legătură cu fata din centru, îmbrăcată în negru, care se oprea uneori chiar în miezul traficului pietonal. Străbătea Manhattan-ul în lung și-n lat în camuflajul ei de studentă la arte și, deși se deosebea de ceilalți, sfîrșea prin a fi clasificată și, ca atare, ignorată. Pentru noi, însă, în tot acest timp ea făcea o treabă importantă, treabă la care majoritatea oamenilor de pe Pămînt nici măcar nu îndrăzneau să mediteze.

A doua zi după absolvirea lui Lindsey și Samuel am însoțit-o în plimbarea ei obișnuită. Pînă să ajungă în Central Park trecuse binișor de prînz, dar parcul încă fremăta de lume. Pe iarba tunsă din Sheep Meadow ședeau mai multe perechi. Ruth îi urmărea cu atenție. Insistența ei era vădit deranjantă într-o zi însorită ca aceasta și, cînd o observau, bărbații tineri își plecau ochii sau își mutau privirile în altă parte.

Parcurse în zigzag parcul. Existau, firește, locuri unde putea să meargă, precum Rambles, ca să se documenteze asupra istoriei violenței fără să fie nevoie să se despartă de arbori, dar prefera locurile pe care lumea le considera sigure. Iazul cu apă rece, cristalină și cu rățuște, înghesuit în colțul aglomerat din partea de sud-est a parcului, sau placidul lac artificial unde bărbați în vîrstă se plimbau cu bărci minunate, construite manual.

Se așează pe o bancă pe una din aleile ce duceau la Central Park Zoo și începu să privească dincolo de stratul de pietriș la copiii plimbați de bone, la oamenii care ședeau ici și colo, singuri, citind pe sub umbrare sau la soare. Se simțea obosită după plimbarea prin oraș, dar își scoase totuși jurnalul din geantă. Îl deschise în poală, ținîndu-și stiloul ca pe un fel de adjuvant al gîndirii. Ruth învățase că-i mai bine să pari ocupată atunci cînd vrei să

scrutezi orizontul. Altminteri, era posibil să se apropie vreun străin care să încerce să-ți vorbească. Jurnalul era relația ei cea mai intimă și mai importantă. El conținea totul.

În fața ei o fetiță se îndepărtase de pătura pe care bona ațipise și se îndrepta spre tufișurile ce mărgineau movila dincolo de care era gardul dintre parc și Fifth Avenue. Chiar în clipa când Ruth voia să o atenționeze pe bonă, pătrunzînd astfel în lumea ființelor umane ale căror vieți se intersectau una cu cealaltă, o coardă subțire pe care Ruth nu o zărise o avertiză pe bonă să se trezească. Aceasta se ridică iute în capul oaselor și lătră un ordin spre fetiță să se întoarcă pe pătură.

În asemenea momente vedea în fetițele care apucau să se maturizeze și să îmbătrînească un soi de alfabet cifrat pentru cele care nu reușiseră acest lucru. Într-un fel, viețile lor aveau să fie legate inextricabil de fetele care fuseseră ucise. Și atunci, în timp ce bona își strîngea lucrurile, pregătindu-se de plecare, Ruth o zări pe fetița care într-o zi o luase spre tufișuri, dispărînd pentru totdeauna.

Putea spune după haine că se întîmplase cu cîtva timp în urmă, dar asta era tot. În rest, nu mai era nimic – nici bonă, nici mamă, nici zi, nici noapte, ci pur și simplu o fetiță dispărută.

Am rămas cu Ruth, care își notă în jurnalul deschis: „Ora? Fetiță din C.P. se îndreaptă spre tufiș. Guler alb de dantelă, drăguț“. Închise jurnalul și-l vîrî înapoi în geantă. În apropiere era un loc care îi aducea nespūsă mîngîiere: rezervația pinguinilor din grădina zoologică.

Am petrecut după-amiaza împreună, Ruth șezînd pe bancheta montată pe toată lungimea încăperii. Din cauza hainelor negre i se vedeau doar fața și mîinile. Pinguinii se legănau,

cloncăneau și plonjau, alunecînd de pe stînci ca niște șunci simpatice, înotînd pe sub apă ca niște pachete de mușchi în frac. Copiii țipau și-și lipeau obrajii de peretele de sticlă. Ruth îi număra pe cei vii la fel cum făcea cu cei morți, iar în perimetrul restrîns al rezervației ecourile acestor țipete vesele reverberau în pereți cu atîta forță, încît pentru o vreme reuși să uite de celelalte țipete.

În acel week-end fratele meu se trezi devreme, ca de obicei. Era în clasa a șaptea, lua prînzul la școală, făcea parte din echipa de dezbateri și, la fel ca Ruth, era mereu ultimul sau penultimul la educație fizică. Spre deosebire de Lindsey, lui Buckley nu-i plăcea atletismul. Își exersa în schimb, vorba bunicii Lynn, „aerele de demnitate“. Profesoara lui preferată nu era de fapt profesoară, ci bibliotecara școlii, o femeie înaltă și zveltă, cu păr sîrmos, care bea întruna ceai din termos și povestea despre Anglia, țara unde își petrecuse tinerețea. După cîteva luni vorbea și el cu accent britanic și părea interesat de *Capodopere ale teatrului*, emisiunea pe care o urmărea sora mea. Cînd în acel an l-a întrebat pe tata dacă putea folosi grădina de care se ocupase cîndva mama tata i-a zis: „Sigur, Buck, ești liber să-ți faci de cap“.

Asta s-a și întîmplat. Și-a făcut de cap, strașnic. Cînd nu putea să doarmă noaptea, citea din vechile cataloage Burpee sau scana cele cîteva cărți despre grădinărit din biblioteca școlii. Cînd bunica i-a sugerat discret niște straturi de pătrunjel și busuioc, iar Hal „cîteva plante mai serioase“ – vinete, pepeni galbeni, castraveți, morcovi, fasole – fratele meu a socotit că amîndoi aveau dreptate.

Nu-i plăcea ce citea în aceste cărți. Nu vedea nici un motiv pentru care să țină florile separat de pătlăgele, iar ierburile aromate, exilate undeva

într-un colț. Încet-încet săpase cu un hîrleț toată grădina și zilnic îl bătea la cap pe tatăl meu să-i aducă semințe. O însoțea pe bunica Lynn la prăvălie, unde prețul solitudinii cu care se oferea să o ajute la căratul lucrurilor însemna o scurtă oprire pe la sere pentru cîte o plantă mititică și înflorită. Acum aștepta cu emoție să se facă roșiile, margaretele, petuniile, pansellele și salviile de toate soiurile. Transformase fortul într-o anexă a grădinii, locul unde-și ținea uneltele și semințele.

Bunica mea era pregătită pentru momentul în care el avea să-și dea seama că plantele nu pot crește toate laolaltă, fiindcă unele semințe nu încolțesc oricînd, cîrceii fini și pufoși ai castravetelui pot fi stingheriți de gheburile îngroșate ale morcovului sau cartofului, pătrunjelul poate fi sufocat de plantele mai recalcitrante, gîndacii care mișună pretutindeni pot ucide florile mai sensibile. Dar ea aștepta cu răbdare. Nu mai credea în vorbe. Vorbele nu reușiseră să salveze niciodată nimic. La șaptezeci de ani, ajunsese să aibă încredere doar în timp.

Buckley căra o cutie cu haine din subsol în bucătărie cînd tatăl meu cobora să-și bea cafeaua.

— Ce-ai acolo, fermiere Buckley? îl întrebă tata. Era întotdeauna în toane bune dimineața.

— Pregătesc araci pentru roșii, îi răspunse fratele meu.

— S-au înălțat deja de la pămînt?

Tatăl meu stătea în bucătărie în halatul său flaușat de culoare albastră. Își turnase o cană de cafea din aparatul pe care bunica Lynn îl programa în fiecare dimineață și sorbea din ea în timp ce-l privea pe fiul său.

— Le-am văzut azi-dimineață, îi zise fratele meu cu fața strălucind de bucurie. Se-ncolăcesc ca niște mînuțe.

Tatăl meu stătea la masă și îi reproducea bunicii Lynn cuvintele lui Buckley cînd zări prin fereastra din spate ce anume scosese Buckley din cutie. Hainele mele. Hainele în care umblase Lindsey ca să vadă ce mai putea recupera. Hainele pe care, după ce se mutase în camera mea, bunica le pusese tăcută într-o cutie pe cînd tatăl meu era la serviciu. Bunica mea dusese în subsol cutia cu o etichetă pe care scria simplu: **DE PĂSTRAT.**

Tatăl meu puse jos ceașca, ieși în curte prin verandă și-l strigă pe Buckley.

— Ce-i, tati? îl întrebă Buckley surprins de tonul glasului.

— Hainele astea sînt ale lui Susie, îi zise tatăl meu calm cînd ajunse lîngă el.

Buckley privea rochia mea neagră pe care o ținea în mînă.

Tatăl meu se apropie și mai mult, îi luă rochia din mînă, după care, fără să scoată un cuvînt, adună restul hainelor pe care Buckley le făcuse morman pe iarbă. În timp ce se întorcea spre casă respirînd greu și strîngînd la piept hainele mele, se aprinse scînteia.

Eram singura care vedeam culorile. În jurul urechilor, pe pomeți și pe bărbie Buckley era puținel roșu, puținel portocaliu.

— De ce nu le pot folosi? întrebă el.

Întrebarea izbi spatele tatălui meu ca un pumn.

— De ce nu pot folosi hainele ca să proptesc roșiile?

Tatăl meu se întoarse. Îl văzu pe fiul său stînd în fața straturilor perfecte de pămînt greblat și presărat cu răsaduri.

— Cum poți să-mi pui întrebarea asta?

— Nu-i corect. Trebuie să alegi, zise fratele meu.

— Buck ? Tatăl meu strîngea hainele mele la piept.

L-am văzut pe Buckley luînd foc. În spatele lui lucea gardul de măceș, de două ori mai înalt decît fusese la moartea mea.

— M-am săturat ! urlă Buckley. Tatăl Keeshei a murit și ea-i OK !

— Keesha e o colegă de școală ?

— Da !

Tatăl meu încremeni. Simțea stropii de rouă care i se adunaseră pe gleznelor și tălpile goale, simțea pămîntul sub el, rece, jilav, mustind de posibilități.

— Regret. Cînd s-a întîmplat asta ?

— N-are nici o importanță, tati ! Tu chiar nu-nțelegi. Buckley se întoarse pe călcîie și începu să calce în picioare mlădițele fragede.

— Buck, încetează ! strigă tatăl meu.

Fratele meu se întoarse.

— Tati, tu nu-nțelegi, zise el.

— Regret, spuse tatăl meu. Astea sînt hainele lui Susie, iar eu... poate n-are sens, dar sînt ale ei, ceva ce a purtat ea.

— Tu ai luat pantoful, nu-i așa ? zise fratele meu. Nu mai plîngea acum.

— Ce ?

— Tu ai luat pantoful. L-ai luat din camera mea.

— Buckley, habar n-am despre ce vorbești.

— Am ascuns pantoful de la Monopoly, după care a dispărut. Tu l-ai luat ! Te porți ca și cînd Susie ar fi numai a ta !

— Spune-mi tot ce ai pe inimă. Ce s-a-ntîmplat cu tatăl prietenei tale, Keesha ?

— Pune jos hainele.

Tatăl meu le așeză cu grijă pe pămînt.

— Nu-i vorba de tatăl Keeshei.

— Spune-mi despre ce-i vorba.

Tatăl meu era acum plin de solitudine. Se întorsese în punctul unde se afla după operația la genunchi când, revenindu-și din somnul drogat cu anestezice, îl zărise pe fiul său, pe atunci de cinci ani, șezînd lîngă el, așteptînd ca el să-și deschidă ochii și să-i poată spune: „Baba-mija, tati“.

— Susie e moartă.

Nu încetase să-l doară.

— Știu asta.

— Dar nu te porți ca și cînd ai ști. Tatăl Keeshei a murit cînd ea avea șase ani. Keesha spune că nici nu-și mai amintește de el.

— Își va aminti, zise tatăl meu.

— Dar cu noi cum rămîne?

— Cu cine?

— Cu noi, tati. Eu și Lindsey. Mami a plecat pentru că nu mai putea suporta.

— Liniștește-te, Buck, spuse tatăl meu cu toată îngăduința de care era în stare, simțind că i se evaporă tot aerul din piept. Apoi, un glăscior de undeva din interior îi șopti: *Renunță, renunță, renunță*.

— Ce? întrebă tatăl meu.

— N-am spus nimic.

Renunță, renunță, renunță.

— Îmi pare rău, zise tatăl meu. Nu mă simt prea bine. În iarba udă picioarele îi deveniseră incredibil de reci. Simțea un gol în piept și tot felul de gîze roiau în jurul cavității excavate. Auzea un ecou ce suia ca niște bătăi de tobă spre urechile sale. *Renunță*.

Tatăl meu căzu în genunchi. Brațul începu să i se clatine în dreapta și în stînga ca și cînd ar fi fost amortit. Mii de ace pretutindeni. Fratele meu se repezi spre el.

— Tati ?

— Fiule... Glasul îi deveni un tremolo, un apel către fratele meu.

— Mă duc după bunica, zise Buckley și o luă la fugă.

Lăsându-se într-o rînă, cu fața întoarsă spre locul unde erau hainele mele, tatăl meu șopti slab :

— Nu poți alege niciodată. Vă iubesc pe toți trei.

În noaptea aceea tatăl meu zăcea într-un pat de spital, conectat la niște monitoare care zum-zăiau. Era timpul să-i învălui picioarele și șira spinării. Era timpul să-l fac să tacă și să-l iau cu mine. Dar încotro ?

Deasupra patului ceasul ticăia, măsurînd minutele care se scurgeau. M-am gîndit la jocul pe care-l jucam cu Lindsey în curte : „Mă iubește, nu mă iubește“, în timp ce rupeam petalele unei margarete. Auzeam cum ceasul îmi zvîrlea înapoi cele mai mari două dorințe ale mele în același ritm : „Mori pentru mine, nu muri pentru mine, mori pentru mine, nu muri pentru mine“. Nu mă puteam abține, pe cînd îi torturam inima slăbită. Dacă murea, era al meu pentru totdeauna. Era chiar atît de rău să-mi doresc asta ?

Acasă, Buckley stătea în pat pe întuneric cu pătura trasă pînă pe bărbie. Nu-l lăsaseră să treacă dincolo de camera de gardă după ce Lindsey îi adusese cu mașina în urma ambulanței în care se afla tatăl meu și care gonea cu sirena pornită. Simțea uriașa povară a vinovăției în tăcerile lui Lindsey, în cele două întrebări pe care le tot repeta : „Despre ce-ați vorbit ? De ce era atît de supărat ?“

Teama cumplită a frățiorului meu era că ființa care însemna totul pentru el avea să dispară. Îi iubea pe toți, pe Lindsey, pe bunica Lynn, pe

Samuel, pe Hal, dar tatăl meu era cel care-l făcea să umble pe vârful picioarelor și care se lăsa monitorizat din zori și pînă seara, de parcă fără această vigilență a fiului tatăl ar fi fost pierdut.

Stăteam – copilul mort și cei vii – la căpătîiul tatălui meu, de o parte și de alta, amîndouă tabelele dorind același lucru : să-l avem pe tata cu noi pentru totdeauna. Era cu neputință să ni se dea satisfacție amîndurora.

Tatăl meu lipsise doar două nopți din viața lui Buckley. O dată cînd se dusesese în lanul de porumb noaptea ca să-l caute pe domnul Harvey și acum, cînd zăcea pe patul de spital, ținut sub observație, în eventualitatea unui nou atac de cord.

Buckley știa că era deja destul de mare ca treaba asta să nu mai aibă importanță, dar eu îl înțelegeam. Sărutul de noapte-bună era ceva la care tatăl meu se pricepea de minune. Cînd tata venea lîngă pat după ce trăgea storurile și-și plimba degetele peste ele ca să se asigure că toate erau la locul lor – că nu se înțepenise vreo verigă rebelă care să lase să cadă lumina pe fiul său înainte să-l trezească el – fratelui meu adeseori i se făcea pielea de găină pe brațe și pe picioare. Așteptarea era nespus de dulce.

„Ești gata, Buck?“ obișnuia să-l întrebe tata, iar Buckley îi răspundea : „Recepționat!“ sau „Decolarea!“, dar cînd era speriat și tulburat și voia liniște spunea doar „Da!“. Tatăl meu apuca pătura subțire de bumbac și o aduna cu mîinile, avînd grijă să țină cele două colțuri între arătător și degetul mare. Apoi smucea de ea și pătura de culoare azurie (dacă era a lui Buckley) sau de culoarea levănțicii (dacă era a mea) se desfăcea ca o parașută deasupra lui și plutind lin – minunat de încet – ateriza pe pielea dezvelită : genunchi, mîini, obraji, bărbie. Aer și adăpost în același

spațiu și în același timp — parcă simțea o libertate și o siguranță absolută. Era nemaipomenit; îl lăsa vulnerabil și tremurînd undeva la o margine și tot ce putea spera era că, dacă-l ruga, tata îl asculta și repeta mișcarea. Aer și adăpost, aer și adăpost, susținînd legătura nerostită dintre ei: băiețelul și bărbatul bolnav.

În acea noapte capul lui zăcea pe pernă, iar trupul i se ghemuise în poziția unui făt. Nu se gîndise să tragă singur obloanele, și luminile de la casele din jur înveseleau colina. Privi lung interiorul încăperii sale, ușile crestate ale debaralei din care cîndva își închipuia că ies vrăjitoarele rele ca să se alătore balaurilor de sub pat. Nu se mai temea de aceste lucruri.

— Susie, te rog, nu-l lăsa pe tati să moară, șopti el. Am nevoie de el.

După ce l-am părăsit pe fratele meu, am ieșit din foișor, am luat-o pe sub becurile care atîrnau ca niște mure și am zărit potecile pavate cu cărămizi, din care se desfăceau altele, pe măsură ce înaintam.

Am umblat pînă cînd cărămizile au devenit pietre plate, apoi pietricele ascuțite, apoi nimic altceva decît pămînt frămîntat pe o distanță de kilometri în jur. M-am oprit în locul acela. Eram în rai de suficient timp ca să știu că avea să mi se reveleze ceva. Și cînd lumina începu să pălească și cerul căpătă o nuanță suav-albăstruie, așa cum fusese în noaptea morții mele, am zărit pe cineva în depărtare, însă la început nu mi-am putut da seama dacă era bărbat sau femeie, copil sau adult. Dar cînd silueta a fost învăluită de lumina lunii am putut desluși profilul unui bărbat și, speriată și respirînd sacadat, am alergat cît să-l pot vedea. Să fi fost tatăl meu? Era ceea ce dorisem cu disperare în tot acest timp?

— Susie, zise bărbatul când m-am oprit la câțiva pași de locul unde stătea el. Își ridică brațele spre mine.

— Îți amintești de mine? mă întrebă el.

M-am văzut din nou mică, de șase anișori, într-o odaie din Illinois. Și acum, exact ca atunci, mi-am pus picioarele peste picioarele lui.

— Bunicule, am spus.

Și fiindcă eram singuri și amîndoi în rai, eram destul de ușoară ca să mă mișc ca atunci când aveam șase ani, iar el cincizeci și șase, și tatăl meu ne-a luat cu el într-o vizită. Dansam nespus de încet pe un cîntec care pe Pămînt îl făcea întotdeauna pe bunicul să plîngă.

— Îți amintești? întrebă el.

— Samuel Barber¹!

— *Adagio pentru corzi*, zise el.

Dar pe cînd dansam și ne învîrteam – nemai-păstrînd nimic din bițuiala stîngace de pe Pămînt – mi-am amintit de cum îl găsisem plîngînd pe muzica asta și îl întrebam de ce.

„Susie, uneori plîngi chiar și atunci cînd cineva pe care l-ai iubit a plecat de mult.“ Atunci m-a luat și m-a strîns la piept, doar cîteva clipe, după care am fugit afară ca să mă joc din nou cu Lindsey în ceea ce mi se părea curtea imensă a bunicului meu.

N-am mai vorbit în noaptea aceea, dar am dansat împreună ore în șir în acea lumină albastră, atemporală. Știam în timp ce dansam că se întîmpla ceva pe Pămînt și în rai. O schimbare. Un fel de mișcare de la foarte lent la ceva fulgerător despre care citisem într-un an la ora de fizică. Seismic, imposibil, o rupere și o sfîșiere a timpului și a spațiului. M-am lipit și mai tare de pieptul

1. Compozitor american (1910-1981).

bunicului meu și am simțit mirosul lui de om bătrîn, versiunea de naftalină a tatălui meu, sîngele de pe Pămînt, cerul din rai. Mandarine, sconcs, tutun de calitate-ntîi.

Cînd muzica încetă, parcă trecuse o veșnicie de cînd începusem. Bunicul făcu un pas înapoi, iar în spatele său lumina deveni gălbuie.

— Plec, îmi zise el.

— Unde? l-am întrebat.

— Nu-ți face griji, scumpo. Ești atît de aproape!

Se întoarse și se îndepărtă, dispărînd iute în umbre și colb. În nemărginire.

Nouăsprezece

Cînd ajunse la podgoria Krusoe în dimineața aceea, mama găsi un mesaj adresat ei, mîzgălit în engleza de baltă a paznicului. Cuvîntul *Urgențe* fiind destul de clar, mama sări peste ritualul de dimineață – cafeaua matinală băută în timp ce privea vița de vie altoită pe șiruri nesfîrșite de cruci albe, solide. Deschise încăperea rezervată degustărilor publice și fără să aprindă lumina localiză telefonul din spatele tejghelei de lemn, după care formă numărul din Pennsylvania. Nici un răspuns.

Chemă apoi Informațiile din Pennsylvania și ceru numărul doctorului Akhil Singh.

— Da, zise Ruana, Ray și cu mine am văzut venind o ambulanță acum cîteva ore. Presupun că s-au dus toți la spital.

— Cine-i bolnav?

— Mama ta, poate?

Dar ea își dăduse seama după mesaj că mama ei era cea care sunase. Era vreunul dintre copii sau poate Jack. Îi mulțumi Ruanei și închise. Puse iar mîna pe receptorul greu și roșu și-l scoase de după tejghea. Un maldăr de pliante colorate pentru clienți – Galben ca lămîia = Chardonnay tînăr, Culoarea paiului = Sauvignon Blanc... – căzură pe podea din locul unde stătuseră sub telefon și se împrăștiară la picioarele ei. Avea obiceiul să sosească dis-de-dimineață de cînd se angajase aici, iar acum era recunoscătoare că proceda astfel. La

drept vorbind, tot ce-i venea în minte erau denumirile spitalelor din oraș, așa că sună la cele unde avea obiceiul să-și ducă în mare grabă copiii când erau mici și făceau vreo febră inexplicabilă, sau își scrînteau oasele în urma căzăturilor. La același spital unde-l dusesem eu odată pe Buckley :

— Un anume Jack Salmon a fost consultat la Urgențe și încă mai e aici.

— Puteți să-mi spuneți ce s-a întâmplat ?

— În ce relație vă aflați cu domnul Salmon ?

Rosti cuvintele pe care nu le mai rostise de ani de zile :

— Sînt soția lui.

— A suferit un atac de cord.

Închise telefonul și se așeză pe rogojina din cauciuc și din lemn de plută care îmbrăca podeaua în sectorul pentru angajați. Când îi sosi schimbul ședea tot acolo, repetînd ciudatele cuvinte : *soț, atac de cord.*

Cînd mai tîrziu își ridică privirea se afla în camionul paznicului, un bărbat tăcut care rareori părăsea podgoria, în drum spre aeroportul internațional din San Francisco.

Își cumpără bilet și se urcă într-un avion pînă la Chicago, de unde urma să ia un altul care să o lase în cele din urmă pe aeroportul din Philadelphia. În timp ce avionul prindea înălțime, îngropîndu-se în nori, mama asculta venind parcă de departe semnalele de bord prin care personalul primea instrucțiuni și curînd auzi clinchetul căruciorului cu băuturi trecînd pe lîngă ea, dar în loc de tovarășii de călătorie vedea arcada de piatră, rece, din podgorie, în spatele căreia erau stocate butoaiele de stejar, iar în loc de bărbații care se refugiau deseori acolo ca să scape de soarele arzător și-l imagină pe tatăl meu șezînd cu ea, întinzîndu-i ceașca Wedgwood spartă.

Cînd ateriză în Chicago, unde trebuia să aștepte două ore, își revenise îndeajuns ca să meargă să-și cumpere o periută de dinți și un pachet de țigări și să dea un telefon la spital, de data asta cerînd să vorbească cu bunica Lynn.

— Mamă, zise mama mea. Te sun din Chicago și sînt pe drum.

— Abigail, slavă Domnului, zise bunica Lynn. Am sunat la Krusoe din nou și mi-au spus că te-ai dus la aeroport.

— Cum se simte?

— Întreabă de tine.

— Copiii sînt acolo?

— Da, e și Samuel cu ei. Am să te sun azi ca să-ți povestesc. Samuel a cerut-o în căsătorie pe Lindsey.

— E minunat, zise mama.

— Abigail?

— Da.

Auzea ezitarea din glasul mamei ei, ceea ce se întîmpla foarte rar.

— Jack întreabă și de Susie.

Își aprinse o țigară imediat ce ieși din terminalul de pe O'Hare. Un grup de elevi excursioniști trecu pe lîngă ea, cărînd niște genți mici și instrumente de orchestră pe ale căror cutii era lipită o etichetă de culoare galbenă pe care scria: TĂRÎ-MUL PATRIOTILOR.

Era cald și umed în Chicago și gazele de eșapament de la mașinile parcate pe două rînduri otrăveau aerul înăbușitor.

Fumă țigara în timp record și-și aprinse alta, ținîndu-și un braț strîns pe piept, iar pe celălalt întinzîndu-l la fiecare eliminare a fumului. Era îmbrăcată cu hainele ei obișnuite de la podgorie: o pereche de jeanși decolorați dar curați și un tricou portocaliu deschis cu inscripția PODGORIA

KRUSOE brodată pe buzunar. Avea un ten mai închis acum, care, prin contrast, făcea ca ochii ei albaștri să fie și mai albaștri și se obișnuise să-și poarte părul în coadă de cal. Îi zăream puful de pe lîngă urechi și tîmple.

Parcă privea cele două capete ale unei clepsidre și se întreba cum de era cu puțință. Timpul pe care-l avusese la dispoziție doar pentru sine era delimitat de momentul cînd legăturile aveau s-o aducă înapoi, iar acum aceste legături parcă trăgeau cu forță sporită. O căsătorie. Un atac de cord.

Stînd în fața terminalului, își băgă mîna în buzunarul din spate al jeansilor unde era portofelul bărbătesc pe care-l purta de cînd obținuse slujba la Krusoe, fiindcă astfel scăpa de grija camuflării poșetei pe sub tejghea. Zvîrli țigara în parcare taxiurilor și se întoarse să se așeze pe marginea rondului de beton în interiorul căruia creșteau buruieni și o biată mlădiță înecată de smog.

În portmoneu erau poze, poze la care se uita zilnic. Dar era una pe care o ținea cu fața întoarsă în jos într-o despărțitură de piele unde își păstra cartea de credit. Era la fel cu aceea din cutia cu probe de la secția de poliție, la fel cu aceea pe care Ray o pusese în antologia de poezie indiană a mamei sale. Poza mea de la școală, pe care o tipăriseră ziarele și care fusese reprodușă pe pliantele poliției și pe cutiile poștale.

După opt ani de zile, chiar și mamei mele i se părea poza ubicuă a unei celebrități. O văzuse de atîtea ori încît păream îngropată în ea. Obrajii nicicînd mai roșii, ochii nicicînd mai albaștri ca în această fotografie.

O scoase din portmoneu și o ținu cu fața în sus în căușul palmei. Întotdeauna îi fusese dor de

dinții mei – striatiile mici și rotunde care o fascinaseră cînd eram mică. Îi promisesem mamei un surîs larg pentru poza din acel an, dar fusesem atît de serioasă în fața fotografului încît abia izbutisem un zîmbet cu buzele lipite.

Auzi în difuzorul de la ieșire anunțul pentru zborul de legătură. Se ridică în picioare. Întorcîndu-se, privi din nou mlădița care se zbătea să trăiască. Propti de ea poza mea de la școală și dispăru iute după ușile automate.

În zborul spre Philadelphia șezu singură, în mijloc, pe un rînd cu trei locuri. Nu putea să alunge gîndul că, dacă ar fi călătorit ca mamă, cele două scaune de lîngă ea ar fi fost ocupate. Unul de Lindsey. Celălalt de Buckley. Dar, deși prin definiție era mamă, la un moment dat încetase să mai fie. Nu putea pretinde acest drept și privilegiu după ce lipsise aproape un deceniu din viațile noastre. Acum știa că a fi mamă era o chemare, ceva la care visau o droaie de fete. Dar mama mea nu avusese niciodată acest vis și fusese pedepsită în modul cel mai oribil, inimaginabil, pentru faptul că nu m-a dorit niciodată.

Am urmărit-o cu atenție în avion și am trimis spre nori dorința mea de a o vedea eliberată. Își simțea trupul greu, îngrozit de ceea ce avea să urmeze, dar în această greutate exista măcar o ușurare. Stewardesa îi dădu o pernă albăstră și o vreme reuși să doarmă.

Cînd au ajuns în Philadelphia, în timp ce avionul rula pe pistă, se strădui să conștientizeze unde și în ce an se afla. Repetă iute în minte toate lucrurile pe care avea să le spună copiilor, mamei ei, lui Jack. Apoi, cînd în sfîrșit avionul se opri, renunță și se concentrează doar asupra modului în care avea să iasă din avion.

Cu greu își recunosc fiica ce aștepta la capătul culoarului. În toți acești ani Lindsey slăbise, devenise subțire, corpul ei eliminând orice urmă de grăsime. Lângă sora mea era cineva care părea fratele ei geamăn. Puțin mai înalt, cu ceva mai multă carne pe el. Samuel. Îi privi lung pe amîndoi, iar ei o priviră lung, așa că la început nici nu-l observă pe băiatul dolofan care ședea de-o parte, pe brațul unui scaun, în sala de așteptare.

Apoi, înainte să o pornească spre ei – căci în primele cîteva clipe păreau cu toții suspendați în aer, nemișcați, parcă scufundați într-o gelatină vîscoasă din care doar mișcarea ei i-ar fi putut elibera – îl zări.

Se îndreptă spre rampa mochetată. Auzea anunțurile din aeroport și vedea pasagerii care aveau parte de întîmpinări mai firești, grăbindu-se pe lângă ea. Dar cînd îi zări chipul, era ca și cînd ar fi pătruns într-o altă dimensiune a timpului. 1944, Camp Winnekukka. Ea avea doisprezece ani, obraji bucălați și picioare groase – toate lucrurile de care era bucuroasă că fiicele ei scăpaseră, trebuiau să fie îndurate de fiul ei. Fusesse plecată atîția ani, atît de mult timp pe care nu-l putea recupera.

Dacă ar fi numărat, așa cum făceam eu, ar fi știut că în șaptezeci și trei de pași realizase ceea ce îi fusese teamă să facă în aproape șapte ani.

Prima care vorbi fu sora mea :

— Mami, zise ea.

Mama se uită la sora mea și o părăsi pe fata singuratică din Camp Winnekukka.

— Lindsey, zise mama.

Lindsey o privi lung. Buckley se sculase deja în picioare, dar își privi mai întîi pantofii, apoi aruncă o privire peste umăr departe, dincolo de locul unde erau parcate avioanele ce-și descărcau pasagerii în tuburile crețe ca un burduf de acordeon.

— Cum se simte tatăl tău? o întrebă mama.

Sora mea rostise cuvîntul *mami*, după care încremenise. Cuvîntul avea un gust de săpun și de corp străin în gura ei.

— Mă tem că nu-i în forma cea mai bună, zise Samuel.

Era cea mai lungă propoziție rostită de vreunul dintre ei și mama îi fu recunoscătoare.

— Buckley, zise mama fără să-și pregătească vreo mină pentru el. Rămînînd cine era, indiferent cine va fi fost.

El își întoarse capul spre ea ca o armă descărcată.

— Buck, zise el.

— Buck, repetă ea încet, privindu-și mîinile.

Lindsey vru să întrebe: *Unde-s inelele?*

— Mergem? întrebă Samuel.

Cei patru intrară în tunelul lung și mochetat care avea să-i ducă la terminalul principal. Se îndreptau spre zona cavernoasă de recuperare a bagajelor, dar mama zise:

— N-am nici un bagaj.

Se opriră stînjeniți într-un ciorchine și Samuel începu să caute semnele care să le arate drumul spre parcare.

— Mami, încercă din nou sora mea.

— V-am mințit, zise mama mea înainte ca Lindsey să poată adăuga ceva. Ochii li se întîlniră și în acel șuvoi fierbinte care circula de la una la cealaltă pot jura că am văzut secretul lui Len, ca un șobolan puhav, nedigerat, din burta unui șarpe.

— Ne întoarcem la scara rulantă, zise Samuel, și o luăm pe culoarul de la etaj direct spre parcare.

Samuel îl strigă pe Buckley care se apropiase de un ofițer din corpul de pază al aeroportului. Pentru el uniforme nu-și pierduseră forța de atracție.

Cînd au ajuns pe autostradă, Lindsey zise :

— Nu vor să-l lase pe Buckley să-l vadă pe tati din cauză că e prea mic.

Mama se întoarse spre ei.

— Am să-ncerc să intervin, zise ea privindu-l pe Buckley și încercînd primul ei zîmbet.

— Te bag în mă-ta, șopti fratele meu fără să ridice privirea.

Mama încremeni. Mașina se dezintegra, plină de ură și tensiune — un flux violent de sînge prin care puteai să înoți.

— Buck, zise ea, amintindu-și la timp de numele lui prescurtat, vrei să te uiți la mine?

El aruncă o privire grea spre scaunul din față, sfredelind-o cu ochi furioși.

În cele din urmă mama se întoarse, privind înainte și Samuel, Lindsey și fratele meu puteau auzi sunetele ce veneau dinspre locul de lîngă șofer, sunete pe care ea se străduia din greu să și le stăpînească. Piuituri slabe și sughițuri înfundate. Dar nici o cantitate de lacrimi nu-l putea mișca pe Buckley. Adunase în el zilnic, săptămînal, anual, un depozit subteran de ură, iar în adîncul acestuia ședea copilul de patru ani, cu inima pîlpîindă. O inimă cînd obișnuită, cînd de piatră.

— Ne vom simți toți mai bine după ce-l vom vedea pe domnul Salmon, zise Samuel, după care, nemaiputînd nici el suporta, se aplecă și deschise radioul.

Era același spital unde sosise în toiul nopții cu opt ani în urmă. Alt etaj însă, zugrăvit într-o altă culoare, dar străbătînd coridorul ea se simțea sechestrată, amintindu-și de ceea ce făcuse acolo. Împinsă de trupul lui Len, spatele ei se înfipsea în peretele zgrunțuros de ipsos. Totul în ea o îndemna să fugă, să zboare înapoi în California,

înapoi la traiul, la munca ei tihnită printre străini. Să se ascundă în scorburile copacilor și în petalele florilor tropicale, ferită și în siguranță printre atîția arbori exotici și oameni necunoscuți.

Gleznele și pantofii din picioarele mamei ei, pe care îi zărise pe hol, o aduseră înapoi. Reprezentau unul din multe lucruri simple pe care le pierduse plecînd atît de departe. Picioarele mamei ei – solide și comice –, picioare de șaptezeci de ani în pantofi ridicol de neconfortabili.

Dar cînd pătrunse în încăpere, toți ceilalți – fiul, fiica, mama ei – pieriră.

Ochii tatălui meu erau slăbiți, dar s-au deschis cînd a auzit-o intrînd. Din umăr și din încheieturi îi ieșeau tot felul de fire și tuburi. Capul lui părea atît de fragil pe perna mică, pătrată!

Ea îl apucă de mîna și începu să plîngă încet, nemaistăpînîndu-și lacrimile.

— Bună, Ochi ca Marea, zise el.

Ea îi răspunse dînd din cap. Un bărbat zdrobit, bătut – soțul ei.

— Fetița mea, respiră el greu.

— Jack.

— Uite ce-a trebuit să fac ca să te aduc acasă.

— A meritat? zise ea zîbind trist.

— Vom vedea, zise el.

Să-i vezi iar împreună era ca un vis firav devenit realitate.

Tatăl meu zărea sclipirile – petele colorate din ochii mamei mele –, lucrurile de care putea să se agațe. Erau pentru el scîndurile și panourile zdrobite ale unei corăbii de odinioară care se ciocnise de ceva mai mare decît ea și se scufundase, lui rămînîndu-i doar resturile, obiecte răzlețe. Încercă să-și întindă mîna și să-i atingă obrazul, dar brațul, prea slab, căzu. Ea se apropie și-și lipi obrazul de palma lui.

Bunica ştia cum să umble fără zgomot pe tocuri. Ieşi tiptil din încăpere. Când îşi reluă mersul normal şi fu aproape de salonul de aşteptare interceptă o asistentă care avea un mesaj pentru pacientul Jack Salmon din salonul 582. Nu-l întâl-nise niciodată pe acest bărbat, dar îi ştia numele : „Len Fenerman vă va vizita curînd. Vă doreşte numai bine“. Împături bileţelul. Înainte să ajungă la Lindsey şi Buckley care se duseseră să se așeze lîngă Samuel în salonul de aşteptare, îşi desfăcu poşeta şi puse bucăţica de hîrtie între pudră şi pieptene.

Douăzeci

Cînd domnul Harvey a ajuns în acea seară la baraca acoperită cu tablă din Connecticut, stătea să plouă. Omorîse o chelneriță tinerică în acest loc cu cîțiva ani înainte și cu bacșișul găsit în buzunarul șorțului își cumpărase o pereche nouă de pantaloni. Duhoarea trebuie să fi dispărut de-acum și, într-adevăr, cînd se apropie de șopron nu-l întîmpină nici un miros neplăcut. Dar ușa era deschisă, iar înăuntru se vedea că pămîntul fusese răscolit. Trase aer adînc în piept și se apropie tiptil.

Adormi lîngă mormîntul ei gol.

La un moment dat, ca un fel de contrapondere la lista morților, am început și eu o listă cu cei vii. Era ceva ce văzusem că făcea Len. Cînd nu era de serviciu, observa fetele și femeile bătrîne sau oricare altă femeie în spectrul dintre cele două categorii de vîrstă și le număra printre lucrurile care-l susțineau. De exemplu, fata aia din mall, ale cărei picioare albicioase crescuseră prea lungi pentru rochia ei devenită acum parcă prea îndrăzneată și care afișa o tristă vulnerabilitate ce-l impresiona pe Len la fel de mult ca pe mine. Femei în vîrstă, șontîcăind cu toiagul în mînă, și care continuau să-și vopsească părul în nuanțe imitînd culoarea celui natural, avut odinioară. Mame singure, trecute de prima tinerețe, alergînd

prin magazin în timp ce odraslele lor trăgeau de pe rafturi pungile cu bomboane. Văzîndu-le, începeam să le număr. Femei vii, femei care respirau. Uneori le vedeam pe cele suferinde – bătute de soți sau violate de necunoscuți, copii violați de propriii lor tați – și aș fi vrut să pot interveni.

Len vedea aceste femei rănite tot timpul. Erau chipuri familiare la secție, dar chiar și cînd se ducea undeva în afara sectorului său le simțea cînd se apropiau. Soția din magazinul cu articole de pescuit nu avea urme de lovituri pe față, dar se ferea ca un cîine și vorbea în șoaptă, încercînd parcă să se apere. Fata pe care o vedea plimbîndu-se pe șosea de fiecare dată cînd mergea să-și vadă surorile. Cu trecerea anilor se făcuse tot mai slabă, grăsimea din obraji i se topise, iar ochii îi erau plini de o mîhnire care-i făcea să atîrne, grei și triști, sub pielea străvezie. Era îngrijorat cînd n-o vedea acolo. Cînd ea era acolo, se simțea deopotrivă vesel și deprimat.

Nu avusese ce să adauge la cazul meu de o bună bucată de timp, dar în ultimele cîteva luni o serie de date noi se alăturaseră vechilor probe: numele unei alte posibile victime, Sophie Cichetti, numele fiului ei și un pseudonim al lui George Harvey. Mai era ceva: amuleta mea cu piatra de Pennsylvania, pe care o pipăi în cutia cu probele mele pînă cînd degetele lui găsiră din nou inițialele mele. Amuleta fusese analizată pentru eventualele piste pe care le-ar fi putut oferi, dar în afară de faptul că fusese descoperită într-un loc unde murise o altă fată, examenul la microscop nu găsise nici o urmă relevantă.

Dorise să i-o înapoieze tatălui meu din clipa cînd primise confirmarea că era într-adevăr a mea. Acest lucru însemna să încalce regulamentul, dar, la drept vorbind, nu reușise să-mi găsească

cadavrul, așa că nu le putuse oferi alor mei altceva decît un manual de școală îmbibat cu apă și niște foi din caietul meu de biologie împreună cu bilețelul de dragoste al unui băiat. O sticlă de Cola. Căciulița mea cu clopoței. Pe astea le catalogase și le păstrase. Amuleta însă era altceva și avea intenția să o înapoieze.

Văzînd numele Jack Salmon pe lista pacienților internați, o asistentă medicală cu care se încurcase după plecarea mamei mele îl sunase. Len hotărî să-l viziteze pe tatăl meu la spital și să ia cu el amuleta. O considera un fel de obiect magic care ar fi putut grăbi însănătoșirea tatălui meu.

În timp ce-l urmăream pe Len, nu puteam să nu mă gîndesc la butoaiele cu lichid toxic care se adunaseră în spatele atelierului lui Hal, unde lăstărișul de pe marginea liniilor de cale ferată le oferea companiilor locale posibilitatea să se debaraseze de cîte un container sau două. Totul fusese frumos sigilat, dar conținutul lor începea să iasă la suprafață. Ajunsesem să-mi fie milă și totodată să-l respect pe Len în anii de după plecarea mamei mele. Își concentrase atenția asupra aspectelor concrete, încercînd să înțeleagă lucruri imposibil de înțeles. Din acest punct de vedere, mi-am dat seama că era ca mine.

În fața spitalului o tinerică vindea narcise, în buchete legate cu panglici albastre. Am văzut-o pe mama cumpărînd întreg stocul.

Asistenta Eliot care-și amintea de mama de acum opt ani se oferi să o ajute cînd o văzu venind pe coridor cu brațele încărcate cu flori. Îi făcu rost de niște vase în plus dintr-un dulap de rezervă și împreună umplură vasele cu apă și așezară florile peste tot în camera tatălui meu în timp ce el dormea. Asistenta Eliot se gîndea că, dacă

pierderea cuiva poate fi luată ca etalon al frumuseții unei femei, mama mea se făcuse pe drept cuvânt mai frumoasă.

Lindsey, Samuel și bunica Lynn îl duseseră pe Buckley acasă mai devreme. Mama nu era încă pregătită să vadă locuința. Toată atenția ei era îndreptată asupra tatălui meu. Restul putea să aștepte, de la locuința cu reproșul ei tăcut, la fiul și fiica ei. Simțea nevoia să mănânce ceva, nevoia unui răgaz pentru meditație. În loc să meargă la restaurantul spitalului unde luminile aprinse o făceau să se gândească la toate eforturile inutile pe care spitalele le făceau doar ca să-i țină pe oameni treji pentru alte vești proaste – cafeaua slabă, scaunele tari, lifturile ce se opreau la fiecare etaj –, ieși din clădire și o luă pe trotuarul în pantă care pornea de la intrare.

Era de-acum întuneric, iar în parcare unde sosise cândva în miez de noapte, îmbrăcată doar cu o cămașă de noapte subțire, nu erau decît cîteva mașini. Își strînse în jurul ei cardiganul lăsat la spital de mama ei.

Traversînd parcare, cercetă cu privirea interiorul obscur al mașinilor, căutînd indicii care să-i spună cine erau oamenii din spital. Într-una, pe scaunul de lîngă șofer, erau împrăștiate casete audio, într-alta era montat un scaun de copil. Pentru ea devenise un fel de joc găsească indicii în fiecare mașină. Un mod de a nu se simți singură, străină – un copil care se juca de-a spionul în locuința prietenilor părinților ei. Agentul Abigail către centrul de comandă. Văd un cîine de jucărie, lăptos, văd o minge de fotbal, văd o femeie! **Iat-o**, o necunoscută șezînd în față la volan. Femeia n-o observase pe mama urmărind-o și cînd **ti sări** chipul mama își îndreptă numaidecît **privirea** într-altă parte, și-o aținti asupra **luminilor**

strălucitoare ale vechiului restaurant pe care și-l luase drept țintă. Nu trebui să privească înapoi ca să știe ce făcea femeia. Își aranja hainele înainte să intre în spital. Recunoștea chipul. Era chipul cuiva care ar fi dat orice numai să fie oriunde altundeva decît acolo.

Se opri pe fișia de gazon dintre spital și intrarea la urgențe, simțind nevoia să fumeze. Nu întrebase nimic în acea dimineață. Jack avusese un atac de cord; se va întoarce acasă. Dar o dată ajunsă aici, nu știa ce trebuia să facă în continuare. Cît timp trebuia să aștepte, ce-ar trebui să se întîmple ca să poată pleca din nou? În spatele ei, în parcare, auzi o ușă de mașină deschizîndu-se și închizîndu-se – femeia intrase.

Vedea restaurantul ca prin ceață. Se așeză într-un separeu, singură, și comandă pui pane, un fel de mîncare ce nu părea să existe în California.

Se gîndea exact la acest lucru cînd un bărbat care ședea pe direcția ei o fixă cu privirea. Înregistră fiecare detaliu al înfățișării lui. Era un gest automat, ceva ce nu făcea în cealaltă parte a țării, în vest. Cînd locuia în Pennsylvania, după moartea mea, ori de cîte ori zărea vreun bărbat mai ciudat, un bărbat în care nu avea încredere, în mintea ei se instala numaidecît o stare de depresie. Se întîmpla repede – respectînd pragmatica fricii – înainte să apuce să pretindă că n-ar trebui să gîndească astfel. Comanda ei sosi – puiul și ceaiul – și se concentră asupra mîncării, asupra pesmetului din jurul cărnii elastice, asupra gustului metalic al ceaiului. Nu se gîndea la faptul că nu va putea suporta să rămînă acasă mai mult de cîteva zile. Oriunde privea mă vedea pe mine, iar în separeul din fața ei îl vedea pe bărbatul care ar fi putut fi ucigașul meu.

Sfârși de mâncat, plăti și ieși din restaurant fără să-și ridice ochii. Un clopoțel montat pe ușă clincheti deasupra ei, făcînd-o să tresară și să-i salte inima în piept.

Se întoarse traversînd strada dintr-o bucată, dar cînd străbătu din nou parcare a își ținu respirația. Mașina vizitatoarei neliniștite se afla tot acolo.

În holul central, unde lumea rareori rămînea pentru mult timp, decise să se așeze să-și tragă răsuflarea.

Avea să stea cîteva ceasuri cu el, iar cînd el avea să se trezească, avea să-și ia rămas-bun. După ce luă această hotărîre, o răcoare binecuvîntată îi inundă tot corpul. Eliberarea bruscă de răspundere. Biletul ei de drum spre alte meleaguri.

Era tîrziu acum, trecut de ora zece, și luă liftul gol pînă la etajul cinci, unde luminile de pe hol fuseseră micșorate. Trecu de salonul asistentelor, unde două dintre ele stăteau la o șuetă. Deși vorbeau cu glas scăzut, auzea tonul însuflețit al bîrfelor schimbate între ele, voioșia destinsă a intimității. Apoi, chiar în clipa în care una din ele nu reuși să-și stăpînească un rîs ascuțit, mama deschise ușa tatălui meu și o lăsă să se închidă de la sine.

Singură.

Era ca și cînd închiderea ușii ar fi produs un vid de tăcere. Simțeam că n-am ce căuta acolo, că ar trebui să plec. Dar eram țintuită locului.

Văzîndu-l pe tatăl meu dormind în întuneric, doar cu becul fluorescent de mic voltaj din spatele patului, mama își aminti că mai stătuse în acest spital, încercînd să se despartă de el.

Văzînd-o că ia mîna tatălui meu, m-am gîndit la sora mea și la mine pe cînd ședeam amîndouă sub frotiul din holul de la etaj. Eu eram cavalerul

mort, plecat în cer împreună cu câinele meu credincios, iar ea era soția lui, rămasă în viață. „Cum să rămîn credincioasă tot restul vieții mele unui bărbat încremenit în timp?” era fraza preferată a lui Lindsey.

Mama șezu multă vreme cu mîna tatălui meu într-a ei. Se gîndea cît ar fi de frumos să se suie pe cearșafurile proaspete din spital și să se întindă lîngă el. Și cît de imposibil.

Se aplecă mai aproape. Chiar și sub mirosurile antisepticelor și spirtului putea simți mirosul de iarbă al pielii lui. Cînd plecase, luase cu ea cămașa favorită a lui tata și uneori se înfășura în ea doar ca să aibă pe ea ceva de-al lui. Nu o purta niciodată pe afară, astfel încît cămașa păstrase multă vreme mirosul lui. Își aminti de o noapte cînd i-a fost cel mai dor de el și a încheiat nasturii cămășii în jurul unei perne și a strîns-o la piept de parcă ar fi fost o liceeană.

Din depărtare, de dincolo de fereastra închisă, răzbătea zumzetul traficului de pe autostradă, dar spitalul se pregătea să-și închidă porțile peste noapte. Doar pantofii cu tălpi de cauciuc ai asistentelor de noapte mai scoteau uneori sunete pe hol.

Chiar în iarna aceea se trezise că-i spune unei fetișcane care lucra sîmbăta cu ea la degustări că într-un cuplu unul e întotdeauna mai puternic decît celălalt. „Asta nu-nseamnă că cel slab nu-l iubește pe cel puternic”, susținuse ea. Fata o privise cu indiferență. Dar pentru mama mea avea importanță faptul că vorbise, că dintr-o dată se identificase cu partea slabă. O tulburase această revelație. Oare nu crezuse contrariul în toți acești ani?

Trase scaunul cît putu de aproape de capul lui și-și așeză fața pe marginea pernei ca să-l audă

respirînd, ca să-i vadă fluturarea ochiului sub pleoapă atunci cînd visa. Cum poți să iubești pe cineva atît de mult și să ascunzi secretul chiar și față de tine, atunci cînd te trezești în fiecare zi atît de departe de casă? Pusese drumuri și borne între ei, aruncase pietre în urma ei, smulsese oglinda retrovizoare și crezuse că asta îl va face să dispară? Că va reuși să smulgă din ea viața lor împreună, a copiilor?

Totul era atît de simplu în timp ce-l privea, cînd respirația lui regulată o calma, încît la început nici nu-și dădu seama că se întîmpla cu adevărat. Începu să se gîndească la încăperile din locuința noastră, la ceasurile petrecute în ele cînd se chinua să uite. Ca fructele puse în borcane și lăsate o vreme în uitare, dulceața amintirilor părea mai concentrată acum, la întoarcere. Acolo, pe acel raft, erau însemnate toate întîlnirile și ghidușiile primei lor iubiri, cosița ce începuse să crească din visurile lor, rădăcina robustă a familiei înmugurinde. Prima dovadă solidă. Eu.

Observă o cută nouă pe chipul tatălui meu. Îi plăceau tîmplele lui argintate.

Curînd după miezul nopții adormi, după ce se străduise din răspuțeri să-și țină ochii deschiși. Să se agațe de toate deodată în timp ce privea chipul lui, astfel încît atunci cînd se va trezi să-i poată spune la revedere.

Cînd ochii i s-au închis și amîndoi dormeau tăcuți împreună, le-am șoptit:

Pietre și oase;

Zăpadă și ger;

Mormoloci, semințe, piper.

Rămurele, pupicuri asortate,

De cine i-e dor lui Susie, știm toate...

Pe la două noaptea începuse să plouă și ploaia cădea pe spital și pe vechea mea locuință și în

raiul meu. Ploua și pe acoperișul de tablă al barăcii unde dormea domnul Harvey. Acesta visa în timp ce stropii de ploaie loveau ca niște ciocănele acoperișul de deasupra capului său. Visa nu la fata ale cărei rămășițe fuseseră scoase din pământ și erau acum analizate, ci la Lindsey Salmon, cea cu 5! 5! 5!, cea care reușise să ajungă pînă la tufișul de soc. Avea acest vis ori de cîte ori se simțea amenințat. De la lucirea acelui tricou de fotbal începuse să piardă controlul asupra vieții sale.

Era aproape de patru cînd l-am văzut pe tatăl meu deschizînd ochii și simțînd pe obraz respirația caldă a mamei mele înainte de a-și da seama că aceasta dormea lîngă el. Doream amîndoi să o poată cuprinde în brațe, dar era prea slăbit. Mai era o cale, și el o urmă. Avea să-i spună lucrurile pe care le simțise după moartea mea – lucrurile ce-i veneau în minte atît de des, încît nimeni, în afară de mine, nu le cunoștea.

Dar el nu voia să o trezească. În spital domnea liniștea, se auzea doar sunetul ploii. Simțea că-i urmărit de ploaie, întuneric și umezeală – se gîndea la Lindsey și la Samuel în pragul ușii, uzi leoarcă, surîzători, după ce alergaseră tot drumul ca să-l scutească de griji. Deseori se trezea poruncindu-și în repetate rînduri să revină la lucrurile importante. Lindsey. Lindsey. Buckley. Buckley. Buckley.

Felul în care arăta ploaia privită dindărătul ferestrelor – niște pete rotunde luminate de becurile din parcare a spitalului – îi aminti de filmele văzute în copilărie, de ploaia de Hollywood. Închise ochii, în timp ce respirația mamei mele îi mîngîia cald obrazul, și ascultă sunetul picăturilor de ploaie pe pervazul subțire de metal; auzi apoi păsările – vrăbii ciripind –, dar nu le putea vedea.

Ideea că-și făcuseră cuib chiar lângă fereastra lui, iar pușorii, trezindu-se de la ploaie, n-au mai găsit-o pe mama lor îl făcea să dorească să-i salveze. Simți degetele inerte ale mamei mele, care în somn slăbiseră strînsoarea mîinii lui. Ea era aici, și, de data asta, orice-ar fi, avea intenția să o lase să fie cine era ea de fapt.

Acesta a fost momentul în care m-am furișat în încăperea unde erau mama și tatăl meu. Eram prezentă ca persoană într-un mod în care nu mai fusesem niciodată pînă atunci. Întotdeauna plutisem pe deasupra, dar nu stătusem niciodată lângă ei.

M-am făcut mică în întuneric, neștiind dacă puteam fi văzută. L-am părăsit pe tata cîteva ore în fiecare zi vreme de opt ani și jumătate, așa cum îi părăseam pe mama, pe Ruth, pe Ray, pe fratele meu și pe sora mea și, desigur, pe domnul Harvey, dar tata, vedeam acum, nu mă părăsise niciodată. Devotamentul lui față de mine mă făcea să descopăr iar și iar faptul că eram iubită. În lumina caldă a iubirii tatălui meu am rămas Susie Salmon – o fată cu întreaga viață înainte.

— Credeam că, dacă tac, te-aș putea auzi, șopti el. Că, dacă sînt destul de tăcut, te-ai putea întoarce.

— Jack? zise mama trezindu-se. Cred c-am adormit.

— E minunat că te-ai întors, spuse el.

Mama îl privi. Totul era dat deoparte.

— Cum te descurci? îl întrebă ea.

— N-am de ales, Abbie, răspunse el. Ce altceva aș putea face?

— Du-te undeva departe, ia-o de la început, zise ea.

— Ție ți-a reușit?

Tăcură amîndoi. Mi-am întins mîna și am dispărut.

— De ce nu vii să te întinzi aici? îi zise tata. Mai avem ceva timp pînă vin cerberii să te dea afară.

Ea nu se clinti.

— Au fost drăguți cu mine, zise ea. Asistenta Eliot m-a ajutat să pun florile în apă în timp ce dormeai.

El privi în jur și le desluși formele.

— Narcise, zise el.

— Florile lui Susie.

Tatăl meu surîse minunat.

— Vezi, zise el, așa e. Trăiești lîngă ea oferindu-i o floare.

— E cumplit, zise mama.

— Da, zise el, într-adevăr.

Stînd pe marginea patului, mama își ținea cu greu echilibrul într-un șold, dar reușiră. Reușiră să se întindă unul lîngă celălalt ca să se poată privi în ochi.

— Cum a fost întîlnirea cu Buckley și cu Lindsey?

— Incredibil de grea, zise ea.

Tăcură un moment, iar el îi strînse mîna.

— Pari foarte schimbată, zise el.

— Vrei să spui mai bătrînă.

L-am văzut întinzîndu-și mîna, apucînd un cîrlionț din părul mamei, trecîndu-i-l pe după ureche.

— M-am îndrăgostit din nou de tine cînd erai plecată, îi spuse el.

Mi-am dat seama cît de mult doream să fiu acolo unde era mama mea. Dragostea lui pentru mama nu însemna să privești înapoi și să iubești ceva ce n-avea să se schimbe niciodată. Însemna să o iubească pe mama pentru tot – pentru viața ei distrusă, pentru fuga ei, pentru faptul că se afla acolo în acel moment înainte să se crape de

ziuă și să vină personalul spitalului. Însemna să-i atingi părul cu vârful degetului, să cunoști și totuși să măsoari fără frică adâncimile ochilor ei ca marea.

Mama nu găsea puterea să-i spună „Te iubesc“.

— Rămîi? o întrebă el.

— O vreme.

Era, totuși, ceva.

— Bine, zise el. Și ce-ai spus cînd cei din California te-au întrebat de familie?

— Le-am spus răspicat că am doi copii. În sinea mea spuneam trei. Mereu simțeam nevoia să mă scuz față de ea.

— Ai amintit de vreun soț? o întrebă el.

Ea îl privi.

— Nu.

— Doamne, zise el.

— Jack, nu m-am întors ca să mă prefac.

— De ce te-ai întors?

— M-a chemat mama. Vorbea de un atac de cord și mi-am amintit de tatăl tău.

— Ți-e teamă c-o să mor?

— Da.

— Dormesai, zise el. N-ai văzut-o.

— Pe cine?

— Cineva a venit în cameră și apoi a plecat. Cred că era Susie.

— Jack? întrebă mama, controlîndu-și panica.

— Să nu-mi spui că n-o vezi.

Ea își dădu drumul.

— O văd pretutindeni, zise ea, respirînd ușurată. Chiar și în California era peste tot. Cînd urcam în autobuz sau pe stradă, în fața școlilor pe lîngă care treceam. Îi vedeam părul, dar chipul nu se potrivea, îi vedeam trupul, mersul. Vedeam fete mai mari și frățiorii lor mai mici sau două fetițe care arătau ca două surori și mă gîndeam la ceea ce Lindsey nu va avea niciodată – întreaga

relație pierdută pentru ea și pentru Buckley – și asta mă rănea, pentru că și eu plecasem. Știam că se va repercuta asupra ta și chiar și asupra mamei mele.

— A fost minunată, zise el, o stîncă. O stîncă-burete, dar o stîncă.

— Așa mi-o imaginez și eu.

— Deci, dacă ți-aș spune că Susie era în încăperea acum zece minute, ce-ai zice?

— Aș zice că ești nebun și că probabil ai dreptate.

Tatăl meu întinse mîna, pipăi linia nasului mamei mele și-și plimbă degetul peste buzele ei. Pe cînd făcea asta, buzele se întredeschiseră ușor.

— Trebuie să te-ntinzi, zise el, sînt încă un om bolnav.

Și i-am văzut pe părinții mei sărutîndu-se. Se sărutau cu ochii deschiși, iar mama fu prima care începu să plîngă și lacrimile picurară pe obrajii tatălui meu pînă cînd începu și el să plîngă.

Douăzeci și unu

După ce i-am lăsat pe părinții mei la spital m-am dus să-l văd pe Ray Singh. Avuseserăm paisprezece ani împreună. Acum îi vedeam capul pe pernă, părul negru pe cearșafurile galbene, pielea măslinie pe cearșafurile galbene. Întotdeauna fusesem îndrăgostită de el. Am numărat genele de la fiecare ochi închis. Fusesse aproape al meu, ar fi putut fi al meu și nu voiam să-l părăsesc, așa cum nu voiam să-mi părăsesc nici familia.

Pe schelăria șubredă din spatele scenei, cu Ruth sub noi, Ray Singh se apropiase atât de mult încât respirația lui parcă se lipise de mine. Simțeam mirosul amestecului de cuișoare și scorțișoară pe care îmi închipuiam că-l pune în castronul cu cereale în fiecare dimineață și totodată un miros adânc, mirosul bărbătesc al trupului, ce venea spre mine din hăul unde organele lui ascultau de o alchimie diferită de-a mea.

Din clipa când am știut că se va întâmpla și pînă în clipa în care s-a întîmplat am făcut în așa fel încît să nu fiu singură cu Ray Singh nici în școală, nici în afara ei. Mă temeam de ceea ce doream cel mai mult: sărutul lui. Mă temeam că nu se va putea compara cu acelea de care vorbea toată lumea sau cu acelea despre care citeam în *Seventeen*, *Glamour* și *Vogue*. Mă temeam că n-am să fiu destul de bună, că primul meu sărut va fi

mai mult un gest de respingere decît unul de iubire. Totuși, adunam povești cu săruturi.

— Primul sărut îți marchează destinul, îmi zise o dată la telefon bunica Lynn. Țineam receptorul în mîna și l-am văzut pe tata ducîndu-se la mama. L-am auzit spunîndu-i în bucătărie: „matolită“.

— Dacă ar fi trebuit s-o fac din nou, m-aș fi dat cu ceva trăsnet, de exemplu Fire and Ice, dar Revlon nu făcea rujul ăsta pe-atunci. Mi-aș fi lăsat amprenta pe acel bărbat.

— Mamă? zise mama în celălalt receptor, cel din dormitor.

— Vorbim despre sărut, Abigail.

— Cît ai băut pînă acum?

— Susie, zise bunica Lynn, știi care-i treaba cu sărutul? Cum îți așterni, așa dormi.

— Cum a fost?

— A, întrebarea cu sărutul, zise mama. O las pentru tine.

I-am făcut pe tata și pe mama să-mi povestească de zeci de ori ca să aflu versiunile lor diferite. Ce-am reținut era imaginea părinților mei în spatele unui nor de fum de țigară, buzele lor atingîndu-se vag în interiorul vălătucilor.

O clipă mai tîrziu bunica Lynn șopti:

— Susie, mai ești la telefon?

— Da, bunico.

Rămase tăcută o bucată de timp.

— Eram de vîrsta ta și primul sărut a venit de la un bărbat matur. Tatăl unei prietene.

— Bunico! am spus sincer șocată.

— N-ai să mă pîrăști, nu-i așa?

— Nu.

— A fost minunat, zise bunica Lynn. Știa să sărute. Pe băieții care mă sărutau nu-i puteam suporta. Îmi propteam mîna pe piepturile lor și-i

împingeam cît colo. Domnul McGahern ştia să-şi folosească buzele.

— Deci, ce s-a întîmplat?

— O minune, zise ea. Ştiam că nu-i bine, dar era minunat, cel puţin pentru mine. Nu l-am întrebat niciodată ce credea despre toată treaba asta, dar, de fapt, după aia nu l-am mai văzut niciodată singură.

— Dar ai vrut s-o mai faci o dată?

— Da, întotdeauna am căutat acel prim sărut.

— Dar bunicul?

— Nu se prea pricepea la sărutat, zise ea.

Auzeam clinchetul cuburilor de gheaţă la celălalt capăt al firului.

— Nu l-am uitat niciodată pe domnul McGahern, chiar dacă s-a întîmplat o singură dată. E vreun băiat care vrea să te sărute?

Nici unul din părinţii mei nu-mi pusese această întrebare. Acum ştiu că ştiau asta, îşi zîmbeau cînd îşi comparau impresiile.

Am înghiţit greu la capătul firului.

— Da.

— Cum îl cheamă?

— Ray Singh.

— Îţi place de el?

— Da.

— Atunci care-i problema?

— Mă tem că n-o să fiu bună.

— Susie?

— Da?

— Distrează-te, fetiço.

Dar stînd pe coridor lîngă dulapul meu în acea după-amiază şi auzind vocea lui Ray rostindu-mi numele – de data asta în spatele meu şi nu deasupra mea – simţeam orice în afară de chef de distracţie. Nu simţeam însă nici lipsă de chef.

Stările clare, de alb sau negru, pe care le cunoscusem înainte, nu se mai aplicau. Mă simțeam, dacă ar trebui să folosesc un cuvînt, învîrtejită. Nu ca verb, ci ca adjectiv. Fericită + Speriată = Învîrtejită.

— Ray, i-am zis, dar înainte ca numele să-mi iasă pe gură el se aplecase spre mine și-mi prinsese gura deschisă într-a lui. A fost ceva atît de neașteptat, deși așteptasem luni de zile acest lucru, încît am simțit că mai vreau. Voiam enorm să-l mai sărut o dată pe Ray Singh.

În dimineața următoare domnul Connors decupă din ziar un articol pe care-l păstră pentru Ruth. Era o prezentare amănunțită a puțului de gunoi al lui Flanagan și a modului în care acesta urma să fie astupat. În timp ce Ruth se îmbrăca, îi scrise un bilețel: „O hazna. Într-o bună zi o să cadă în ea mașina unui zevzec“.

— Tata zice că s-a zis cu el, strigă Ruth spre Ray, fluturînd spre el articolul din ziar în timp ce se suia în Chevroletul albastru al lui Ray, oprit la capătul aleii din fața casei lor.

— Cartierul nostru va fi înghițit de construcții. Fii atent. În articolul ăsta sînt patru scheme care seamănă cu cuburile pe care le faci în clasa-ntîi la desen; cică așa vor astupa puțul.

— Mă bucur să te revăd, Ruth, îi zise Ray, ieșind în marșarier de pe alee și privind centura de siguranță nelegată a lui Ruth.

— Iartă-mă, zise Ruth. Salut.

— Ce zice articolul? o întrebă Ray.

— Ce zi frumoasă, e o vreme splendidă.

— În regulă. Povestește-mi despre articol.

— Primele trei desene sînt o aceeași schiță, doar cu săgețile îndreptate spre locuri diferite și vorbesc de „strat superior“, „calcar fisurat“, „piatră

fărîmițată“. Ultimul are un titlu mare care zice „Astuparea“, iar dedesubt: „Cimentul va umple gura, iar mortarul va umple crăpăturile“.

— Gura? întrebă Ray.

— Da, știu, zise Ruth. Mai e o săgeată în partea cealaltă, ca și cînd ar fi vorba de un proiect atît de mare încît trebuie să ia o pauză pentru ca lumea să priceapă ideea, iar sub ea scrie: „Groapa va fi apoi astupată cu moloz“.

Ray începu să rîdă.

— Ca un procedeu medical, zise Ruth. E nevoie de o operație chirurgicală complicată ca să cîrpești planeta.

— Cred că găurile din pămînt trezesc spaime ancestrale.

— Corect, zise Ruth. Pentru Dumnezeu, doar au guri! Hai s-o vedem.

La un kilometru și ceva mai încolo se zăreau niște clădiri noi. Ray o coti la stînga, nimerind în hățișul de drumuri pavate de curînd, unde toți copacii fuseseră scoși și, din loc în loc, în vîrfurile unor marcaje înalte pînă la brîu fluturau stegulețe roșii și galbene.

Pe cînd meditau amîndoi la faptul că erau singuri-singurei și că explorau niște drumuri pregătite pentru o zonă încă nelocuită, îl observară pe Joe Ellis în fața lor.

Ruth și Ray nu-i făcură cu mîna, dar nici Joe nu dădu vreun semn că i-ar fi zărit.

— Mama îmi spune că locuiește tot acasă și că nu-și poate găsi de lucru.

— Ce face toată ziua? întrebă Ray.

— Arată aiurea.

— Nu și-a revenit niciodată, zise Ray, în timp ce Ruth privea șirurile nesfîrșite de loturi vacante.

Ray ajunsese din nou pe drumul principal, după care traversară șinele de cale ferată, îndreptându-se spre Route 30, care avea să-i ducă la puțul de gunoi.

Ruth își scoase brațul pe geam ca să simtă aerul jilav al dimineții de după ploaie. Deși fusese suspectat de dispariția mea, Ray înțelesese motivul, știa că poliția își făcea treaba. Dar Joe Ellis nu-și revenise niciodată după acuzația de-a fi omorât cîinii și pisicile ucise de către domnul Harvey. Hoinărea mai mult prin zonele mărginașe, păstrînd distanța față de vecinii săi și dorind din tot sufletul să-și găsească mîngîierea în dragostea pentru cîini și pisici. Pentru mine, partea cea mai tristă era că aceste animale simțeau suferința lui – defectul omenesc – și se țineau deoparte.

Mai sus, pe Route 30, lîngă Eels Rod Pike, un loc pe lîngă care urmau să treacă Ray și Ruth, l-am văzut pe Len ieșind dintr-un apartament situat deasupra frizeriei lui Joe. Se îndrepta spre mașină cu un ghiozdan ușor în mînă. Îl primise cadou de la tînăra care locuia acolo. Îl invitase o dată la o cafea în oraș, după ce se cunoscuseră la un curs de criminologie la colegiul West Chester. În ghiozdan avea mai multe lucruri – unele pe care voia să i le arate tatălui meu, altele pe care nu trebuia să le vadă nici un părinte. Printre acestea din urmă se numărau niște fotografii cu mormintele unde găsiseră cadavrele, în fiecare caz amîndouă antebrațele.

Cînd sună la spital, asistenta îi spuse că domnul Salmon se afla în salon împreună cu soția și cu copiii. Sentimentul de vinovăție crescuse și, după ce-și trase mașina în parcare a spitalului, rămase o clipă în ea. Soarele fierbinte pătrundea prin parbriz și încingea aerul din interior.

Îl vedeam pe Len gîndindu-se febril la ce avea să spună. Mintea lui nu putea opera decît cu o singură ipoteză – din toamna anului 1975, după aproape șapte ani de contacte din ce în ce mai rare, tot ce mai sperau părinții mei era să primească vestea că rămășițele mele au fost găsite sau că domnul Harvey a fost prins. Tot ce avea el să le dea era o amuletă.

Luă ghiozdanul și încuie mașina, după care trecu pe lîngă florăreasa ce stătea în fața spitalului cu gălețile din nou pline cu narcise. Știa numărul salonului, drept care nu se mai osteni să-și anunțe prezența asistentelor de la etajul patru, ci bătu ușor, înainte de-a intra, în ușa deschisă a încăperii.

Mama stătea în picioare cu spatele spre el. Cînd s-a întors, am văzut întreaga forță a prezenței ei izbindu-l în plin. Îl ținea pe tatăl meu de mîină. Deodată m-am simțit îngrozitor de singur.

Mama șovăi nițel cînd întîlni ochii lui Len, apoi zise ce-i venea mai ușor.

— *Întotdeauna* e o bucurie, nu-i așa, să vă întîlnesc, încercă ea să glumească.

— Len, reuși tatăl meu să spună. Abbie, vrei să mă ridici puțin?

— Cum vă simțiți, domnule Salmon? întrebă Len, iar mama apăsă cu degetul pe butonul cu săgeata îndreptată în sus de lîngă pat.

— Spuneți-mi Jack, insistă tatăl meu.

— Înainte să vă faceți speranțe, zise Len, să știți că nu l-am prins încă.

Tatăl meu păru vizibil dezumflat.

Mama potrivi pernele de la spatele și ceafa tatălui meu.

— Atunci de ce-ați mai venit?

— Am găsit ceva ce i-a aparținut lui Susie, spuse Len.

Folosise aproape aceeași frază atunci cînd venise la noi acasă cu căciulița cu zurgălăi. În capul ei răsună un ecou îndepărtat.

Cu o noapte înainte, după ce mai întîi mama îl privise pe tatăl meu dormind, apoi tata se trezise și îi văzuse capul pe pernă lîngă al lui, amîndoi au amînat amintirea acelei prime nopți cu zăpadă, lapoviță și ploaie cînd se agățau unul de celălalt, nici unul neîndrăznind să-și exprime cu glas tare marea lor speranță. În această noapte, tatăl meu a zis în cele din urmă: „Nu va veni acasă niciodată“. Un adevăr simplu și clar, pe care toți cei care mă cunoșteau îl acceptaseră. Dar el trebuia să-l rostească, iar ea avea nevoie să-l audă pe el rostindu-l.

— O amuletă de pe brățara ei, zise Len. O piatră de Pennsylvania cu inițialele ei.

— Eu i-am cumpărat-o, zise tatăl meu, în Thirtieth Street Station, într-o zi cînd m-am dus în oraș. De la o tarabă, și un bărbat cu ochelari de protecție i-a gravat pe gratis inițialele. I-am cumpărat una și lui Lindsey. Abigail, îți amintești?

— Îmi amintesc, spuse mama.

— L-am găsit lîngă un mormînt din Connecticut.

Părinții mei rămaseră dintr-o dată tăcuți – ca niște animale prinse sub gheață – cu ochii deschiși și livizi, implorînd pe oricine ar fi pășit pe deasupra lor să-i scoată de acolo cît mai repede cu putință.

— Nu al lui Susie, zise Len, grăbindu-se să umple tăcerea. Ceea ce înseamnă că Harvey a fost implicat și în alte crime din Delaware și Connecticut. Am găsit amuleta lui Susie într-un mormînt nu departe de Hartford.

Tata și mama îl urmăreau pe Len cum se chinuia să desfacă fermoarul blocat al ghiozdanului.

Mama își trecea mîna prin părul tatălui meu, încercînd să-i surprindă privirea. Dar tata era concentrat asupra perspectivei oferite de Len — redeschiderea cazului meu. Mama însă, tocmai cînd începuse să se simtă pe un teren mai sigur, trebuia să ascundă faptul că nu dorise niciodată să fie redeschis. Numele de George Harvey o redusese la tăcere. Nu știuse niciodată ce să spună despre el. Pentru mama mea, a-și lega viața de capturarea și de pedepsirea lui ținea mai mult de alegerea de a trăi cu inamicul decît de necesitatea de a trăi într-o lume fără mine.

Len scoase o pungă cu fermoar. În colțul de jos părinții mei puteau zări lucirea aurie. Len i-o dădu mamei mele, iar ea o ținu în față, la distanță.

— Len, n-ai nevoie de piatră? îl întrebă tatăl meu.

— Am efectuat toate testele, zise el. Ne-am documentat asupra locului unde a fost găsită și am făcut toate pozele necesare. E posibil să fie cazul să-l cerem înapoi, dar pînă atunci puteți să-l păstrați.

— Abbie, deschide-o, zise tatăl meu.

Am urmărit-o pe mama ținînd punga deschisă și aplecîndu-se peste pat.

— Jack, ia-o tu, zise ea. Era un cadou de la tine.

Cînd tatăl meu întinse mîna, aceasta tremura, și îi trebui o secundă ca să simtă cu degetele colțurile mici și aspre ale amuletei. Felul în care l-a scos din pungă îmi aminti de „Operația“, jocul pe care-l jucam cu Lindsey cînd eram mici. Cînd atingeai marginile pungii cu fermoar se pornea alarma și trebuia să renunți.

— Cum puteți fi sigur că el le-a ucis pe celelalte fete? întrebă mama. Privea lung fărîma de aur din palma tatălui meu.

— Nimic nu-i sigur niciodată, zise Len.

Ecoul îi răsună din nou în urechi. Len avea un repertoriu fix de expresii. Era exact expresia pe care tatăl meu o preluase de la el ca să-și liniștească familia. Era o frază crudă care se hrănea cu speranțe.

— Cred c-ar fi mai bine să plecați acum, zise ea.

— Abigail? interveni tatăl meu.

— Nu mai vreau să aud nimic.

— Len, sînt foarte bucuros c-am primit amuletă, zise tatăl meu.

Len îl salută pe tata ducîndu-și mîna la o pălărie imaginară înainte de a se întoarce pe călcîie ca să iasă. Făcuse un anume fel de dragoste cu mama mea înainte ca ea să plece departe. Sexul ca uitare voluntară. Exact genul pe care-l practica tot mai des în încăperile de deasupra frizeriei.

M-am îndreptat către sud spre Ruth și Ray, dar l-am văzut în schimb pe domnul Harvey. Conducea o mașină portocalie încropită din piese provenind de la variante ale aceluiași model, și care arăta ca monstrul lui Frankenstein pe patru roți. O coardă elastică ținea, chipurile, la locul ei capota din față care sălta însă ori de cîte ori prindea cîte un curent de aer.

Motorul se încăpățîna să nu treacă decît cu puțin peste viteza legală, oricît de tare ar fi apăsat pedala de accelerație. Dormise lîngă un mormînt gol și în somn visase 5! 5! 5! Se trezise în zori și o luase spre Pennsylvania.

Trăsăturile domnului Harvey păreau ciudat de estompate. Ani de zile reușise să țină la distanță amintirile despre femeile pe care le ucisese, dar acum, una cîte una, ele se întorceau.

Pe prima fată căreia îi făcuse rău o agresase neintenționat. Se înfuriase și nu se putuse stăpîni, sau cel puțin așa i se păruse lui. Ea încetase să mai frecventeze liceul la care erau înscriși amîndoi, dar lui asta nu i se părea ceva neobișnuit. Pînă atunci se mutase de atîtea ori încît își închipuise că și fata făcuse la fel. Regretase acel viol tăcut, ascuns, asupra unei colege de școală, dar nu vedea întîmplarea ca pe ceva ce avea să persiste în amintirea vreunuia din ei. Era ca și cînd ceva din afara lui ar fi produs coliziunea celor două corpuri în acea după-amiază. O secundă după aceea, ea privise în gol. Un gol fără fund. Apoi își pusese chiloții sfinșiți, prinzîndu-i de betelia fustei ca să nu-i cadă. Nu-și vorbiseră, iar ea plecase. El își făcuse o creștătură în palmă cu briceagul. Dacă tatăl său avea să-l întrebe în legătură cu sîngele, avea o explicație plauzibilă. „Uite“, putea spune, arătînd spre rana de la mînă. „M-am tăiat din greșeală.“

Dar tatăl său nu l-a întrebat nimic și nimeni n-a venit să-l caute. Nici tată, nici frate, nici polițist.

Apoi am zărit-o pe cea pe care domnul Harvey o simțea lîngă el. Pe fata care murise doar cîțiva ani mai tîrziu, cînd fratele ei adormise cu țigara în gură. Ea șezuse pe scaunul din față. M-am întrebat cît timp îi va lua pînă să înceapă să-și amintească de mine.

Singurele semne de schimbare din ziua în care domnul Harvey mă azvîrlise în puțul lui Flanagan erau pilonii portocalii așezați împrejurul șantie-rului. Doar atît, și dovada că puțul se extinsese. Zidul dinspre sud-est al casei stătea aplecat într-o parte și pridvorul se afundase tăcut în pămînt.

Din precauție, Ray parcă pe cealaltă latură a drumului sub un umbrar des. Chiar și așa, partea din dreapta a mașinii ștergea marginea caldarîmului.

— Ce s-a întîmplat cu familia Flanagan? întrebă Ray pe cînd ieșeau din mașină.

— Tata mi-a zis că firma care a cumpărat terenul s-a înțelea cu ei și că s-au mutat.

— Ruth, e cam fioros pe-aici, zise Ray.

Traversară șoseaua pustie. Deasupra lor cîțiva nori fumurii pătau văzduhul azuriu. Din locul unde stăteau puteau zări partea din spate a atelierului lui Hal, dincolo de șinele de cale ferată.

— Mă întreb dacă Hal Heckler mai are atelierul, zise Ruth. Îmi plăcea de el cînd eram mică.

Apoi o luară în direcția puțului. Amîndoi erau tăcuți. Ruth se deplasa în cercuri tot mai înguste, ținta lor rămînînd puțul și marginea lui nebuloasă. Ray se ținea aproape de Ruth. Dacă îl priveai din depărtare, puțul părea inofensiv – o băltoacă de noroi ce începea să se usuce. În jurul lui creșteau smocuri de iarbă și buruieni dar, dacă te uitai mai bine, arăta ca și cînd acolo n-ar mai fi fost pămînt, ci un fel de carne ciocolatie, moale și convexă, care absorbea toate lucrurile așezate deasupra sa.

— De unde știm că n-o să ne înghită? întrebă Ray.

— Nu sîntem destul de grei, răspunse Ruth.

— Oprește-te dacă simți că te afunzi.

Privindu-i, mi-am amintit cum îl țineam pe Buckley de mîna în ziua în care ne-am dus să îngropăm frigiderul. În timp ce tatăl meu vorbea cu domnul Flanagan, Buckley și cu mine ne-am urcat pînă la locul unde pămîntul începea să se încline și să devină mai moale și puteam jura că am simțit cum acesta se lasă ușor sub picioarele

mele. Era ca senzația pe care o aveam cînd mă plimbam prin cimitirul bisericii noastre și deodată mă afundam în tunelurile săpate de cîrțițe în jurul pietrelor funerare.

În cele din urmă amintirea cîrțițelor – pozele cu aceste creaturi oarbe, năsoase și dințoase pe care le găseam în cărți – m-a făcut să accept să fiu înmormîntată într-un sicriu de metal. Măcar eram protejată împotriva lor.

Ruth merse în vîrful picioarelor pînă la locul ce i se părea a fi marginea puțului, răstimp în care mi-am amintit de hohotele de rîs ale tatălui meu în acea zi de demult. Pe drumul de întoarcere născocisem o poveste pentru fratele meu. Îi spuseseam că în străfundurile puțului exista un întreg sat construit sub pămînt, despre care nu aflase nimeni, iar oamenii care trăiau acolo priveau aceste aparate abandonate ca pe niște daruri de la un rai pămîntesc. „Cînd frigiderul nostru va ajunge la ei, i-am zis eu, ne vor lăuda, deoarece ei sînt o rasă de meșteșugari cărora le place să repare lucrurile.“ Hohotele tatălui meu umpleau mașina.

— Ruthie, zise Ray, stai prea aproape.

Ruth stătea cu tălpile pe partea moale și cu călcîiele pe cea tare, dînd impresia în timp ce o urmăream cu privirea că-și va îndrepta degetele și-și va arcui brațele și va plonja înainte ca să fie alături de mine. Dar Ray veni în spatele ei.

— Se pare că gura pămîntului rîgîie, zise el.

Toți trei priveam colțul unui obiect metalic care se ridica.

— O mașină de spălat din șaișnouă, zise Ray.

Dar nu era nici seif, nici mașină de spălat, ci o sobă veche cu gaz, de culoare roșie, care se deplasa încet.

—Te-ai gîndit vreodată unde ar putea fi cadavrul lui Susie Salmon? îl întrebă Ruth.

Voiam să ies de sub umbrarul ce ascundea mașina lor albastră, să traversez șoseaua, să intru în puț, să ies, să o bat ușor pe umăr și să-i spun: „Iată-mă! Am reușit! Bingo! Gol!”

— Nu, zise Ray. Las asta pe seama ta.

— Totul e în schimbare aici. De fiecare dată cînd mă întorc dispăre cîte ceva din ceea ce deosebea locul ăsta de celelalte din țară, zise ea.

— Vrei să intri în casă? o întrebă Ray, dar se gîndea la mine acum. La cum se îndrăgostise cînd avea treisprezece ani. Mă observase în timp ce mă întorceam de la școală, mergînd chiar în fața lui și fusese înrobît de niște lucruri simple: fusta ecosez, cam largă, jacheta la două rînduri, plină cu fire din blana lui Holiday, părul meu castaniu, așa credeam eu, captînd razele soarelui de după-amiază, lumina glisînd fluid printre șuvițe în timp ce amîndoi ne îndreptam spre casă, unul în urma celuilalt. Iar cîteva zile mai tîrziu, cînd se ridicase în picioare la ora de științe sociale și din greșeală începuse să citească din compunerea lui despre *Jane Eyre* în loc de Războiul din 1812¹, l-am privit într-un fel care i se păruse simpatic.

Ray se îndreptă spre casa ce urma să fie demolată și care fusese golită într-o noapte de toate clanțele și robinetele de către domnul Connors, dar Ruth rămase lîngă puț. Ray se afla deja în casă cînd s-a întîmplat. E limpede că Ruth mă observase stînd lîngă ea în timp ce privea locul unde mă îngropase domnul Harvey.

1. Război purtat de Statele Unite împotriva Marii Britanii în urma disputelor teritoriale privind Canada și ținuturile din nordul Americii și încheiat după doi ani cu un armistițiu.

— Susie, zise Ruth, simțindu-mi prezența și mai tare când îmi rosti numele.

Dar eu n-am spus nimic.

— Ți-am scris poezii, zise Ruth, încercînd să mă determine să rămîn cu ea. Ceea ce-și dorise toată viața i se întîmpla în sfîrșit.

— Susie, nu vrei nimic? întrebă ea.

Apoi am dispărut.

Ruth stătea locului, clătinîndu-se, așteptînd în lumina cenușie a soarelui de Pennsylvania. Iar întrebarea îi răsuna în urechi: „Nu vrei nimic?”

De partea cealaltă a șinelor de cale ferată, atelierul lui Hal era pustiu. Își luase zi liberă ca să-i ducă pe Samuel și pe Buckley la expoziția de motociclete din Radnor. Îl vedeam pe Buckley plimbîndu-și mîinile peste apărătoarea arcuită a roții din față a unei motorete de culoare roșie. Ziua lui de naștere se apropia, iar Hal și Samuel îl urmăreau atenți. Hal voia să-i dea fratelui meu vechiul saxofon alto al lui Samuel, dar bunica Lynn intervenise.

— Scumpule, lui îi trebuie să se agite, să bocăne. Lasă chestiile subtile, zise ea. Așa că Hal și Samuel puseseră mîna de la mîna și-i făcuseră rost de un set de tobe la mîna a doua.

Bunica Lynn se dusesese la mall să caute pentru mama niște haine simple dar elegante, urmînd să o convingă să le poarte. Cu degetele ei agile după atîția ani de practică, scoase de pe un cuier cu haine negre o rochie ce bătea spre bleumarin. O vedeam pe femeia de lîngă ea ațintind asupra rochiei o privire plină de invidie.

La spital mama îi citea cu glas tare tatălui meu din ziarul vechi de o zi, iar el o privea cum își mișcă buzele, la drept vorbind, fără să o asculte. Dorind, în schimb, să o sărute.

Și Lindsey.

L-am zărit pe domnul Harvey intrînd cu mașina în cartierul meu în plină zi, nemaipăsîndu-i că l-ar putea observa cineva, ba chiar mizînd pe obișnuita lui invizibilitate – aici, în cartierul unde atîția afirmaseră că nu-l vor uita niciodată, considerîndu-l dintotdeauna un tip ciudat, ajungînd să creadă că soția moartă de care el vorbea, dîndu-i mereu alt nume, fusese de fapt una dintre victimele sale.

Lindsey era acasă singură.

Domnul Harvey trecu pe lîngă casa lui Nate, situată în zona centrală. Mama lui Nate culegea florile veștejite din rondul din fața casei. Își ridică privirea cînd văzu mașina trecînd, o mașină neobișnuită, asamblată din diverse părți și-și imagină că era prietenul din facultate al vreunui băiat din vecini, sosit acasă în vacanță. Nu-l văzuse niciodată pe domnul Harvey la volan. Acesta o coti spre stînga pe drumul în pantă ce înconjura cartierul său. Holiday gemea la picioarele mele, același geamăt bolnav, grav, pe care-l scotea cînd îl duceam la medicul veterinar.

Ruana Singh era cu spatele spre el. O vedeam prin fereastra sufrageriei cum așază în ordine alfabetică teancurile cu cărți noi pe rafturile întretinute cu grijă. În curțile oamenilor erau copii care se dădeau în leagăn sau umblau pe catalige sau se fugăreau cu pistoale încărcate cu apă. O stradă plină de victime potențiale.

Ocoli sensul giratoriu de la capătul străzii noastre și trecu de parcul municipal vizavi de care locuia familia Gilbert. Amîndoi erau acasă, domnul Gilbert devenit deja infirm. Apoi își revăzu vechea locuință, care nu mai era verde, deși pentru mine și familia mea ea avea să rămînă întotdeauna „casa cea verde“. Noii proprietari o vopsiseră

într-un mov-albăstrui și instalaseră în curte o piscină, iar pe margine, lângă fereastra de la sub-sol, construiseră un chioșc din lemn de sequoia din care se revărsau iedera și jucăriile copiilor. Straturile de flori din fața casei fuseseră astupate când largiseră cărarea, iar veranda fusese închisă cu geamuri rezistente la ger, în spatele cărora se vedea biroul. Auzea râsetele fetițelor în curtea din spate și zări o femeie ieșind pe poartă cu o pereche de foarfece de grădină în mână, iar pe cap cu o pălărie de soare. Privi lung la omul care ședea în mașina portocalie și simți o izbitură în burtă – contracția scîrboasă a pîntecelui gol. Brusc se întoarse și intră iar în casă, urmărindu-l atentă de după perdea. Așteptînd.

El își continuă drumul cu cîteva case mai încolo.

Iat-o pe scumpa mea soră! O vedea la fereastra de la etaj a casei noastre. Își tăiasă părul, purtîndu-l scurt în toți acești ani, dar, firește, ea era cea care ședea la planșeta pe care o folosea drept birou și unde citea acum o carte de psihologie.

În acel moment am început să le văd venind pe stradă.

În timp ce el scruta ferestrele vechii mele case și se întreba unde erau ceilalți membri ai familiei mele – dacă tatăl meu mai schiopăta din cauza genunchiului –, am văzut ultimele rămășițe ale animalelor și femeilor ieșind din casa domnului Harvey. Se îndepărtau de casă toate laolaltă. El o privea pe sora mea și se gîndea la cearșafurile pe care le întinsese pe pilonii cortului nupțial. Îl privise pe tatăl meu drept în ochi în ziua în care îmi rostise numele. Iar cîinele – cel care lătrase în fața casei sale – cîinele era cu siguranță mort.

Lindsey se mișcă de la fereastră și l-am văzut cum o urmărea cu atenție. Ea se ridică de pe scaun și se îndreptă spre biblioteca ce acoperea

întreg peretele, din tavan pînă la podea. Întinse mîna și luă de pe raft o altă carte. În timp ce se întorcea la planșetă, iar el îi scruta chipul de la distanță, oglinda lui retrovizoare se umplu deodată de alb-negrul unei mașini ce se apropia încet în spatele său.

Știa că nu-i putea depăși. Ședea în mașină și-și pregătea masca ultimului chip pe care-l oferise autorităților ani în șir — cel al unui om blajin pentru care ai putea nutri eventual milă sau dispreț, dar niciodată reproș. Cînd polițistul opri în spatele său, femeile se strecurară înăuntru prin ferestrele mașinii, iar pisicile se cuibăriră în jurul gleznelor sale.

— V-ați rătăcit? îl întrebă tînărul polițist cînd ajunsese în dreptul mașinii portocalii.

— Am locuit aici cîndva, îi zise domnul Harvey. Am fost cuprinsă de un tremur: se hotărîse să spună adevărul.

— Am primit un telefon, un vehicul suspect.

— Văd că se construiește ceva în vechiul lan de porumb, zise domnul Harvey. Și în acea clipă am știut că o parte din mine putea să se alătore celorlalte și să se prăvale apoi în bucăți, fiecare pătîcică a trupului pe care-l răpise căzînd ca stropii de ploaie în mașina lui.

— Lărgesc școala.

— Cred că strada arată ceva mai prosperă, zise el gînditor.

— Poate c-ar fi bine să o luați din loc, îi zise ofițerul. Îi era jenă pentru domnul Harvey cu mașina lui cîrpită, dar l-am văzut notîndu-și numărul de pe plăcuță.

— N-am vrut să sperii pe nimeni.

Domnul Harvey era un profesionist, dar în clipa aceea nu-mi păsa. Cu fiecare parte de drum pe care el o parcurgea, mă concentram tot mai

mult asupra lui Lindsey, care studia manualele, asupra datelor care țîșneau dintre pagini și se cuibăreau în creierul ei — o fată pe cît de deșteaptă, pe atît de completă. La Universitatea Temple hotărîse să se facă terapeută. Și m-am gîndit ce chestie ciudată mai era și casa noastră, o mamă zăpăcită și un polițist — pur și simplu norocul o însoțise pe sora mea pînă acum. Fiecare zi — un semn de întrebare.

Ruth nu-i zise lui Ray ce se întîmplase. Promisese că-și va nota mai întîi în jurnal. Traversînd drumul înapoi la mașină, Ray observă ceva violet ițindu-se dintr-o tufă crescută pe marginea șoselei aproape de vîrfurile unei movile înalte de pămînt, probabil lăsată acolo de vreo echipă de muncitori.

— Coadă vîntătorului, îi spuse el lui Ruth. Am să rup cîteva pentru mama.

— Bine, nu te grăbi, zise Ruth.

Ray sări din mașină și urcă pînă sus la flori în timp ce Ruth rămase lîngă mașină. Ray nu se mai gîndea la mine. Se gîndea la zîmbetul mamei sale. Cel mai sigur mod de a-l obține era să-i găsească flori de cîmp ca acestea, să i le aducă acasă și să o privească cum le presează, deschizîndu-le petalele înainte de a le vîrî între negrul și albul dicționarelor sau al manualelor. Ray urcă pînă în vîrfurile movilei și dispăru după creastă cu speranța că va găsi mai multe.

Abia cînd l-am văzut dispărînd de cealaltă parte am simțit un fior pe șira spinării. L-am auzit pe Holiday, teama îngropată adînc în gîtlejul său, și mi-am dat seama că nu putea fi Lindsey cea pentru care scheuna. Domnul Harvey ajunsese sus pe Eels Rod Pike și de acolo zărise puțul și pilonii portocalii care se potriveau de minune cu culoarea mașinii sale. Depozitase un cadavru

acolo. Își aminti de pandantivul de chihlimbar al mamei sale și că era cald când îl primise de la ea.

Ruth zări femeile îngrămădite în mașină, purtând halate de culoarea sîngelui. Se îndreptă spre ele. Pe același drum unde eram îngropată eu, domnul Harvey trecu pe lîngă Ruth. Tot ce vedea ea erau femeile. Apoi, beznă totală.

În clipa aceea am căzut pe Pămînt.

Douăzeci și doi

Ruth se prăbușise pe șosea. Eram conștientă de asta. Domnul Harvey mergea mai departe, neobservat, neiubit, neinvitat – asta am pierdut.

Neajutorată, m-am împiedicat, mi-am pierdut echilibrul. Am căzut prin ușa deschisă a foișorului pe iarbă, apoi prin hotarul cel mai îndepărtat al raiului în care trăisem toți acești ani.

Am auzit urletul lui Ray în cerul de deasupra mea, glasul său descriind un arc de sunet.

— Ruth, te simți bine? Ajunse lângă ea și o strânse în brațe.

— Ruth, Ruth, striga el. Ce s-a întâmplat?

Iar eu eram în ochii lui Ruth și priveam în sus. Îmi simțeam spatele lipit de caldarîm și zgîrieturile de sub haine unde pielea se rănise de colțurile ascuțite ale criblurii. Simțeam fiecare senzație – căldura soarelui, mirosul asfaltului – dar n-o vedeam pe Ruth.

Am auzit plămîinii lui Ruth bolborosind, un ghiorțait în stomacul ei, dar aerul nu înceta să-i umple plămîinii. Trupul. Ray deasupra, ochii lui cenușii pulsînd, privind neputincioși în susul și josul drumului după ajutorul care nu mai venea. Nu observase mașina, dar ieșise din tufiș încîntat, cu buchetul de flori pentru mama sa și o găsisese pe Ruth întinsă pe jos.

Ruth se zbătea să scape din propria-i piele, voia afară. Se zbătea să plece, iar eu eram înăuntru

acum, luptându-mă cu ea. O voiam înapoi, voiam acel imposibil divin, dar ea dorea să iasă. Nu era nimic și nimeni care să o poată reține. Voia să zboare. Priveam, așa cum făcusem de multe ori din rai, dar de data asta lângă mine era ceva nedeslușit. Dorința și înverșunarea care voiau să ajungă sus.

— Ruth, zise Ray. Ruth, mă auzi?

Înainte să-și închidă ochii, când toate luminile s-au stins și lumea a fost cuprinsă de frenezie, am privit ochii cenușii ai lui Ray Singh, tenul lui măsliniu, buzele pe care le sărutasem cândva. Apoi, ca o mînă desprinzîndu-se din strînsoare, Ruth trecu pe lângă el.

Ochii lui Ray mă chemau să vin, iar privirea ce se scurgea din mine făcu loc unei jalnice dorințe. Să fiu iar vie pe acest Pămînt. Nu să privesc din înalt, ci să fiu – cel mai minunat lucru – lângă.

Undeva în azurul albastrului Întretărîmuri am zărit-o pe Ruth gonind pe lângă mine în timp ce eu cădeam pe Pămînt. Dar nu era umbra unei forme omenești și nici strigoi. Era o fată deșteaptă încălcînd toate regulile.

Iar eu eram în trupul ei.

Am auzit un glas chemîndu-mă din rai. Era al lui Franny. Ea alerga în direcția foișorului strigîndu-mă pe nume. Holiday lătra atît de tare încît limba i se împleticea în gîtlej. Apoi, deodată, Franny și Holiday dispărură și totul deveni tăcut. Simțeam ceva ce mă împingea în jos și apoi o mînă într-a mea. Urechile mele erau ca niște oceane în care tot ce cunoșteam – glasuri, chipuri, date – începea să se scufunde. Mi-am deschis ochii pentru prima oară de cînd murisem și am zărit ochii cenușii întorcîndu-mi privirea. Stăteam liniștită, căci mi-am dat seama că splendida greutate ce mă apăsa în jos era greutatea unui corp omenesc.

Am încercat să vorbesc:

— Nu, te rog, zise Ray. Ce s-a întâmplat?

Voiam să-i spun că am murit. Cum spui „Am murit și m-am întors printre cei vii?”

Ray îngenunche. Împrăștiată în jurul său și pe mine erau florile pe care le culesese pentru Ruana. Reușeam să disting formele lor eliptice, luminoase, de hainele negre ale lui Ruth. Apoi Ray își apropie urechea de pieptul meu ca să-mi asculte respirația. Își puse degetul pe încheietura mâinii mele ca să-mi verifice pulsul.

— Ai leșinat? întrebă el după acest consult sumar.

Am dat din cap. Știam că această favoare pe Pământ nu-mi era acordată pentru totdeauna, știam că dorința lui Ruth era provizorie.

— Cred că sînt bine, am încercat eu, dar glasul meu era prea slab, prea îndepărtat și Ray nu mă auzi. Atunci mi-am ațintit ochii asupra ochilor lui, deschizîndu-i cît puteam de tare. Ceva mă înboldea să mă ridic. Credeam că plutesc înapoi spre rai, că mă întorc, dar eu încercam, de fapt, să mă ridic în picioare.

— Ruth, zise Ray. Nu te mișca dacă te simți slăbită. Pot să te duc pînă la mașină.

I-am zîmbit — un zîmbet de o mie de wați.

— N-am nimic, am spus.

Privindu-mă atent, îmi eliberă brațul de probă, dar nu-mi dădu drumul la cealaltă mînă. Mă duse așa cum eram și florile de cîmp cădeau pe caldarîm. În rai, cînd o văzură pe Ruth Connors, femeile începură să presare petale de trandafir.

I-am privit chipul angelic străbătut de un zîmbet năuc.

— Deci te simți bine, zise el.

Precaut, se apropie destul ca să mă sărute, dar îmi spuse că-mi examinează pupilele ca să vadă dacă au aceeași mărime.

Simțeam greutatea trupului lui Ruth, legănarea delicioasă a sînilor și a coapselor și totodată o cumplită responsabilitate. Eram un suflet întors pe Pămînt. Absentă nemotivat din rai o vreme, mi se dăduse un dar. Cu un efort de voință m-am ridicat cum am putut în picioare.

— Ruth?

Am încercat să mă obișnuiesc cu numele.

— Da, am răspuns.

— Te-ai schimbat, zise el. Ceva s-a schimbat.

Stăteam aproape în mijlocul drumului, dar aceasta era clipa mea. Voiam atît de mult să-i spun, dar ce-aș fi putut spune? „Sînt Susie, am foarte puțin timp.” Eram prea speriată.

— Sărută-mă, i-am zis.

— Ce?

— Nu vrei?

Mi-am întins mîinile spre fața lui și am simțit firele moi de barbă ce nu fuseseră acolo cu opt ani în urmă.

— Ce s-a întîmplat cu tine? întrebă el tulburat.

— Uneori pisicile cad de la etajul zece și aterizează în picioare. Crezi lucrul ăsta numai pentru că ai citit despre el.

Ray mă privea uluit. Se aplecă peste mine și buzele noastre s-au atins gîngaș. I-am simțit buzele reci adînc în mine. Încă un sărut, un pachet prețios, un dar furat. Ochii lui erau atît de aproape de mine încît am zărit punctișoarele verzi din cenușiul lor.

L-am luat de mîină și ne-am întors la mașină în tăcere. Eram conștientă că el se țîra în urma mea, întinzîndu-mi brațul peste spate, urmărind atent trupul lui Ruth ca să se asigure că mersul ei era normal.

Deschise ușa din dreapta volanului, iar eu m-am așezat și mi-am pus picioarele pe mochetă.

Cînd a ajuns de partea lui, s-a urcat în mașină și m-a privit cu curiozitate.

—Ce s-a întîmplat?

Mă sărută din nou ușor pe buze. Ceea ce dorișem de o veșnicie. Timpul parcă încetinise, iar eu l-am sorbit îmbătată. Buzele, barba lui nerasă care mă zgîria, și sunetul sărutului – plescăitul după ce buzele noastre se împreunară și se dezlipiră. Sunetul reverbera în tunelul lung al singurătății, unde mă mulțumeam doar să urmăresc atingerea și mîngîierile celorlalți pe Pămînt. Nu fusesem atinsă niciodată așa. Nu fusesem decît rănită de mîini lipsite de tandrețe. Dar după ce murisem, se răspîndise în raiul meu o rază de lună ce se rotea și scliffea cu intermitențe – sărutul lui Ray Singh. Ruth părea să știe de asta.

M-am cutremurat la gîndul că mă ascundeam în trupul lui Ruth în oricare alt fel decît acesta – că atunci cînd Ray mă săruta sau cînd mîinile noastre se întîlneau era de fapt dorința mea, nu a lui Ruth, *eu* eram cea care împingea la hotarele trupului ei. Am zărit-o pe Holly. Rîdea cu capul dat pe spate și după aceea l-am auzit pe Holiday scheunînd, căci mă întorsesem la locul unde locuisem amîndoi cîndva.

— Unde vrei să mergi? întrebă Ray.

Era o întrebare atît de generală – răspunsul era atît de vast. Știam că nu vreau să-l urmăresc pe domnul Harvey. L-am privit pe Ray și am știut de ce mă aflam acolo. Să iau cu mine o bucățică de rai pe care n-o cunoscusem.

— La atelierul lui Hal Heckler, i-am zis cu hotărîre.

— Ce?

— Tu ai întrebat, am zis.

— Ruth?

— Da?

— Te mai pot săruta o dată?

— Da, am spus, înroșindu-mă.

Se întinse spre mine în timp ce motorul se încălzea și buzele noastre se împreunară încă o dată, în timp ce Ruth vorbea cu un grup de bătrâni, cu berete și pulovere negre cu gît, care țineau în mînă torțe aprinse și-mi rosteau numele într-un cînt ritmat.

Ray își reluă poziția și mă privi.

— Ce-i? întrebă el.

— Cînd mă săruți, văd raiul, i-am zis.

— Cum arată?

— E altfel pentru fiecare.

— Vreau amănunte, zise el zîmbind. Fapte.

— Fă dragoste cu mine, i-am zis, și am să-ți spun.

— Cine ești? întrebă el, dar puteam jura că încă nu știa ce întreabă.

— Motorul s-a încălzit, i-am zis.

Mîna lui apucă tija de crom strălucitoare de lîngă volan și o pornirăm din loc – cît se poate de firesc –, un băiat și o fată împreună. O bucată de mică desprinsă din pavajul vechi și cîrpit reflectă o rază de soare cînd mașina făcu o întoarcere de 180 de grade.

O luarăm în jos spre Flat Road și am arătat spre drumul de țară dincolo de Eels Rod Pike, drum ce ducea pînă la un pasaj unde puteam traversa șinele de cale ferată.

— Curînd or să aibă destul de lucru, zise Ray, ajungînd la porțiunea cu criblură, apoi pe drumul de țară neasfaltat. Calea ferată se întindea într-o direcție pînă la Harrisburg, iar în cealaltă direcție pînă în Philadelphia și clădirile de pe marginea ei erau pe jumătate demolate. Vechii locatari se mutau și în locul lor veneau muncitorii care lucrau pe șantier.

— Rămii aici după ce termini școala? l-am întrebat.

— Aici nu rămîne nimeni, zise Ray. Știi asta.

Eram aproape năucită de o șansă ca asta; de ideea că, dacă rămîneam pe Pămînt puteam pleca din acest loc, puteam să-mi aleg după pofta inimii oricare altul. M-am întrebat: în rai era la fel ca pe Pămînt? Ceea ce-mi lipsea nu era oare acest dor de ducă ce izvorăște din libertatea de a te putea duce oriunde?

Mașina ajunsese pe porțiunea îngustă de pămînt bătătorit de o parte și de alta a atelierului lui Hal. Ray opri și puse schimbătorul pe poziția „frînat“.

— De ce aici? întrebă Ray.

— Amintește-ți, i-am zis, explorăm.

L-am condus pînă în spatele atelierului, unde am pipăit tocul de deasupra ușii pînă ce-am simțit cheia.

— De unde știi de cheie?

— Am urmărit sute de oameni ascunzînd chei, i-am spus. Nu trebuie să fii un geniu ca să ghicești.

Înăuntru era așa cum îmi aminteam, un miros greu de la vaselina pentru motociclete.

I-am spus:

— Cred c-am să fac un duș. De ce nu te faci comod?

M-am dus pînă pe partea cealaltă a patului și-am apăsat întrerupătorul atîrnat de fir și toate becuțele albe de deasupra patului lui Hal s-au aprins – singura sursă de lumină în afară de razele prăfoase care intrau pe ferestruica din spate.

— Unde te duci? m-a întrebat Ray. Cum de cunoști locul ăsta?

Glasul lui trăda o agitație pe care n-o avusese cu o clipă în urmă.

— Dă-mi puțin timp, Ray, i-am zis. Apoi am să-ți explic.

Am intrat în baia mică, dar am lăsat ușa întredeschisă. Dezbrăcîndu-mă de hainele lui Ruth și așteptînd să se încălzească apa, nădăjduiam că Ruth mă poate vedea, că-și poate vedea corpul așa cum îl vedeam eu în toată frumusețea lui vie, perfectă.

Aerul din baie era jilav, stătut, iar cada era plină de pete de la anii în care prin conducta de evacuare cursese orice afară de apă. Am intrat în vechea cadă în formă de gheară și m-am băgat sub apă. Chiar și la fierbinte, îmi era tot frig. L-am strigat pe Ray. L-am implorat să intre în baie.

— Te văd prin perdea, zise el ferindu-și ochii.

— În regulă, i-am zis. Îmi place. Scoate-ți hainele și vino lîngă mine.

— Susie, zise el, știi că nu-s genul.

Inima mea tresări.

— Ce-ai zis? l-am întrebat. Mi-am ațintit privirea asupra ochilor lui prin folia albă, transparentă, pe care Hal o folosea ca perdea – vedeam o formă întunecată, învăluită în mii de ace de lumină.

— Ți-am zis că nu-s genul.

— Mi-ai spus Susie.

Urmă o tăcere, după care el dădu la o parte perdeaua, privindu-mi numai fața.

— Susie?

— Vino lîngă mine, i-am spus, ochii umplîndu-mi-se de lacrimi. Te rog, vino lîngă mine.

Am închis ochii și am așteptat. Mi-am vîrît capul sub jetul de apă și-am simțit fierbințeala pișcîndu-mi obrazii, gîtul, sînii, stomacul, pîntecele. Apoi l-am auzit desfăcîndu-și cureaua, catarama lovindu-se de podeaua rece de ciment, mărunțișul căzîndu-i din buzunare.

Trăiam același sentiment de așteptare pe care-l aveam uneori în copilărie cînd mă întindeam pe bancheta din spate și-mi închideam ochii în timp

ce părinții mei conduceau, convinsă că am ajuns acasă cînd se oprea mașina, că am să fiu luată în brațe și dusă în dormitor. Era o anticipare născută dintr-un sentiment de încredere.

Ray trase perdeaua. M-am întors spre el și am deschis ochii. Coapsele îmi erau înfiorate de o senzație minunată.

— E în ordine.

Ray intră cu grijă în cadă. La început nu m-a atins, dar apoi și-a plimbat sfios mîna pe o cicatrice de pe șold. Priveam amîndoi cum degetul cobora pe rana șerpuită.

— Accidentul lui Ruth la volei, o mie nouă sute șaptezeci și cinci, i-am spus. Tremuram din nou.

— Tu nu ești Ruth, îmi zise el cu o privire uimită.

I-am luat mîna cu care atinsese rana de pe șold și i-am pus-o sub sînul meu stîng.

— V-am urmărit pe amîndoi ani în șir, i-am zis. Vreau să faci dragoste cu mine.

Deschise gura, dar pe buzele lui era ceva prea straniu ca să fie rostit cu glas tare. Îmi șterse sfîrcul cu degetul mare și mă trase spre el. Ne-am sărutat. Stropii de apă cădeau între trupurile noastre și-i udau părul rar de pe piept și abdomen. L-am sărutat fiindcă voiam să o văd pe Ruth și voiam să o văd pe Holly și voiam să știu dacă ele mă puteau vedea. Sub duș puteam plînge, iar Ray îmi putea săruta lacrimile fără să-și dea seama exact de ce le vărsam.

I-am atins fiecare pîrticică și i-am ținut-o între palme. I-am luat cotul în căușul mîinii. I-am răsfi-rat părul pubian între degete. Îl țineam de acea parte pe care domnul Harvey și-o vîrîse cu brutalitate în mine. În mintea mea am rostit cuvîntul *bărbat*, iar apoi am rostit cuvîntul *tandru*.

— Ray?

— Nu știu cum să îți spun.

— Susie.

Mi-am pus degetele pe buzele lui ca să-l fac să tacă.

— Ți-amintești bilețelul pe care mi l-ai scris? Ți-amintești că-ți spuneai „maurul“?

O clipă am rămas amîndoi în picioare privind apa ce-i împodobeă umerii cu mărgelile care lunea și cădeau apoi în cadă.

Fără să spună nimic, m-a luat în brațe, iar eu mi-am încolăcit picioarele în jurul lui. A ieșit de sub șuvoiul de apă sprijinindu-se de marginea căzii. Cînd l-am simțit în mine, i-am apucat fața cu amîndouă mîinile și l-am sărutat cu putere.

După un minut s-a tras înapoi.

— Zi-mi cum arată.

— Uneori arată așa cum arăta liceul, i-am zis eu, cu răsufierea tăiată. N-am ajuns pînă acolo niciodată, dar în raiul meu pot face un foc de tabără în sălile de clasă, pot alerga pe coridoare și pot urla cît mă țin puterile. Dar nu-i întotdeauna așa. Poate arăta și ca Nova Scotia, Tanger sau Tibet. Arată ca tot ce-ai visat vreodată.

— Ruth e acolo?

— Ruth are un recital de poezie acum, dar se va întoarce.

— Poți să te vezi acolo?

— Acum sînt aici, i-am zis.

— Dar curînd vei pleca.

Nu voiam să mint. Am dat din cap.

— Cred că da, Ray. Da.

Am făcut iar dragoste. Am făcut dragoste sub duș și în dormitor și la lumina beculețelor și la cea a stelelor palide care luceau pe întuneric. Cînd se odihnea îl sărutam pe șira spinării și binecuvîntam fiecare ghem de mușchi, pată sau aluniță.

— Nu pleca, îmi zise el, iar ochii lui — nestemate strălucitoare — se închideau și-i simțeam respirația ușoară, toropită de somn.

— Numele meu e Susie, i-am șoptit, cel de familie, Salmon, ca al speciei de pești.

Mi-am pus capul pe pieptul lui să mă odihnesc și să dorm lângă el.

Cînd am deschis ochii, fereastra din fața noastră era de un roșu sîngeriu și simțeam că nu mai rămăsese mult timp. Afară, lumea pe care o priveam de atîta vreme trăia și respira pe același pămînt unde mă aflu și eu acum. Dar știam că n-am să ies din casă. Mă folosisem însă de acest timp ca să mă îndrăgostesc, cu neajutorarea pe care n-am simțit-o în moarte — neajutorarea de a fi vie, păcatul obscur de a fi o ființă omenească — trăind în timp ce bîjbîiam prin unghere și-mi desfăceam brațele spre lumină —, toate o parte a navigării prin necunoscut.

Trupul lui Ruth își pierde puterea. M-am sprijinit într-un cot, urmărindu-l pe Ray cum doarme. Știam că voi pleca în curînd.

Cînd și-a deschis ochii puțin mai tîrziu, l-am privit și i-am pipăit chipul.

— Ray, te gîndești vreodată la cei morți?

Clipi din ochi și mă privi.

— Studiez medicina.

— Nu mă refer la cadavre, boli, organe compromise; mă refer la ce discută Ruth. Mă refer la noi.

— Uneori, zise el. Mereu m-am întrebat.

— Sîntem aici, știi? i-am zis. Tot timpul. Poți vorbi cu noi și te poți gîndi la noi. Nu trebuie să fie ceva trist ori înspăimîntător.

— Pot să te mai ating o dată? Dădu deoparte cearșafurile ca să se poată ridica în picioare.

În clipa aceea am văzut ceva la capătul patului lui Hal. Ceva cețos și nemișcat. Am încercat să mă conving că era vechiul truc al luminii – o masă de firicele de praf agățate de razele asfințitului. Dar cînd Ray își întinse mîna să mă atingă n-am simțit nimic.

Ray se aplecă spre mine și mă sărută blînd pe umăr. N-am simțit sărutul. M-am pișcat pe sub pătură. Nimic.

Masa cețoasă de la capătul patului începu să capete formă. Cînd Ray se dădu jos din pat și rămase în picioare, am văzut bărbați și femei umplînd încăperea.

— Ray, i-am spus înainte ca el să ajungă în baie. Voiam să-i spun „Îmi va fi dor de tine“ sau „Nu pleca“ sau „Mulțumesc“.

— Da.

— Trebuie să citești jurnalul lui Ruth.

— Ar trebui să mă plătești ca să n-o fac, zise el.

Am privit prin siluetele nebuloase ale duhurilor ce alcătuiau o masă compactă la capătul patului și l-am văzut zîmbindu-mi. l-am admirat corpul frumos, fragil, întorcîndu-se și îndreptîndu-se spre ușă. O amintire vagă, fulgerătoare.

Cînd aburii au început să se strecoare din baie m-am dus încet către măsuța de copil pe care Hal ținea facturile și discurile. Am început să mă gîndesc iar la Ruth, la faptul că n-am știut ce va urma: șansa extraordinară la care visase Ruth de cînd cu întîlnirea noastră în parcare școlii. Am văzut în schimb că tot ceea ce negociasem în rai și pe Pămînt erau speranțe. Visul de a fi o fotografie a naturii, visul de a cîștiga un Oscar în clasa-ntîi, visul de a-l mai săruta o dată pe Ray Singh. Iată ce se întîmplă cînd visezi.

În fața mea am zărit un telefon și am ridicat receptorul. Fără să mă gîndesc, am format

numărul casei mele, ca la o încuietore a cărei combinație nu o cunoști decît atunci cînd începi să formezi cifrele.

La al treilea țîrîit cineva a ridicat receptorul.

— Alo?

— Bună, Buckley, i-am zis.

— Cine-i?

— Sînt eu, Susie.

— Nu te aud, zise el.

Am privit telefonul vreme de un minut, apoi i-am simțit. Încăperea era plină acum cu aceste duhuri tăcute. Erau copii și adulți deopotrivă.

— Cine sînteți? De unde ați venit cu toții? am întrebat, dar ceea ce fusese glasul meu nu se mai auzea în încăpere. În acea clipă am zărit-o. Stăteam în capul oaselor și-i priveam pe ceilalți, însă Ruth era prăbușită peste măsuță.

— Poți să-mi arunci prosopul? strigă Ray după ce opri apa. Cînd nu i-am răspuns, dădu perdeaua la o parte. L-am auzit ieșind din cadă și venind spre ușă. Văzînd-o pe Ruth, alergă spre ea. Îi atinse umărul și, somnoroasă, ea se trezi. Se uitau unul la celălalt. Ea nu trebui să-i spună nimic. El știa că plecasem.

Mi-am amintit că odată, cu părinții mei, cu Lindsey și cu Buckley mergeam cu trenul de-a-ndoaselea printr-un tunel întunecos. Asta-i senzația pe care o ai cînd părăsești pentru a doua oară Pămîntul. O destinație oarecum inevitabilă, priveliști văzute în fugă de atîtea ori. Dar de data asta eram însoțită, și nu smulsă din loc, și știam că făceam o călătorie lungă spre un loc foarte îndepărtat.

Să părăsesc din nou Pămîntul era un lucru mai ușor decît reîntoarcerea. Trebuia să revăd doi vechi prieteni îmbrățișîndu-se în tăcere în

dosul atelierului lui Hal, nici unul pregătit să rostească cu glas tare ce i se întâmplase. Ruth era mai obosită și mai fericită ca niciodată. Pentru Ray, ceea ce trăise și posibilitățile pe care i le deschidea acest fapt abia începeau să i se limpezească în minte.

Douăzeci și trei

Adoua zi dimineată, mirosul din bucătăria unde mama lui cocea ceva în cuptor se furișa pe scări în sus și pătrundea în camera lui Ray unde el și Ruth stăteau întinși pe pat unul lângă altul. Peste noapte lumea lor se schimbase. Era foarte simplu.

După ce au părăsit atelierul lui Hal, ștergînd cu grijă orice urmă ce le-ar fi putut trăda prezența, Ray și Ruth s-au întors cu mașina tăcuți la locuința lui Ray. Mai tîrziu, noaptea, cînd i-a găsit pe amîndoi dormind îmbrăcați, vîrîți unul în celălalt, Ruana s-a bucurat că Ray avea o prietenă, oricît de ciudată.

Pe la orele trei Ray începu să se foiască. Se ridică în capul oaselor și o privi pe Ruth – picioarele lungi și puternice, corpul splendid cu care făcuse dragoste – și brusc se simți inundat de căldură. Își întinse mîna să o atingă și chiar în clipa aceea o rază de lună căzu pe podea dinspre fereastra de unde îl priveam de atîția ani cum stă și învață. Ray urmări cu privirea raza de lună. Pe podea era geanta lui Ruth.

Atent să n-o trezească, se strecură din pat și se duse pînă la geantă. Acolo își ținea jurnalul. Îl scoase din geantă și începu să citească:

„La extremități, penele conțin aer, iar la baza lor, sînge. Iau în mînă oasele; aș vrea ca ele, la fel ca și cioburile, să poată atrage lumina... totuși

încerc să pun la loc aceste fragmente, să le fac trainice, să fac în așa fel încît fetele ucise să trăiască din nou“.

Sări cîteva file :

„Penn Station, toaleta, luptă încheiată cu puțul. Femeie mai în vîrstă“.

„Conjugală. Ave. C. Soț și soție“.

„Acoperiș pe Mott Street, adolescentă, împușcată“.

„Ora ? Fetiță din C.P. se îndreaptă către tufiș. Guler alb de dantelă, drăguț“.

I se făcu incredibil de frig, dar continuă să citească, ridicîndu-și privirea doar cînd o auzi pe Ruth întorcîndu-se spre el.

— Am atîtea să-ți spun, zise ea.

Asistenta Eliot îl ajută pe tatăl meu să se așeze în scaunul cu roțile în timp ce mama și Lindsey se învîrteau prin cameră adunînd narcisele.

— Soră Eliot, zise el, o să-mi amintesc mereu de bunătatea dumneavoastră, dar sper să treacă cît mai mult timp pînă să vă revăd.

— Și eu sper același lucru, zise ea. Îi privea pe-ai mei cum stăteau în picioare, toți împreună, neștiind ce să facă.

— Buckley, mama și sora ta au mîinile ocupate. E rîndul tău.

— Buckley, ia-o ușurel, zise tatăl meu.

I-am urmărit cu privirea pe toți patru străbătînd coridorul în direcția liftului, Buckley și tata primii, Lindsey și mama în urma lor, cu brațele încărcate cu narcise din care picurau stropi de apă.

În lift, Lindsey începu să se uite atentă în corolele florilor galbene, strălucitoare. Își aminti că Samuel și Hal găsiseră narcise galbene în

lanul de porumb în după-amiaza celei dintîi comemorări. N-au aflat niciodată cine le lăsase acolo. Sora mea privi florile, apoi pe mama. Simțea trupul fratelui meu aproape lipit de-al ei în timp ce tata, care ședea în căruciorul lucios de spital, părea obosit, dar fericit că merge acasă. Cînd au ajuns în hol și ușile s-au deschis am știut că soarta le hărăzise să rămînă toți patru împreună, singuri.

În timp ce i se umezeau și i se umflau mîinile de la răzuitul atîtor mere, Ruana începu să rostească în mintea ei cuvîntul – cuvîntul pe care-l evitase ani de-a rîndul: *divorț*. Ceea ce o eliberase în cele din urmă avea legătură cu poziția chircită, îmbrățișată în care-i găsise pe fiul ei și pe Ruth. Nu-și putea aminti ziua cînd se culcase ultima oară la aceeași oră cu soțul ei. Acesta umbla prin casă ca un strigoi și ca un strigoi se băga și ieșea de sub pătură fără să lase nici cea mai mică încrețitură pe cearșaf. Nu era un om rău, de felul celor pe care-i vedeai cu duiumul la televizor sau despre care puteai citi în ziare. Cruzimea lui consta în absență. Chiar și atunci cînd venea acasă și se așeza la masa ei și mîncea mîncarea ei, parcă nu era acolo.

Auzi apa curgînd în baia de sus, dar așteptă să treacă un interval rezonabil înainte să-i cheme. Mama mea o sunase în acea dimineață ca să-i mulțumească pentru că-i răspunsese atunci cînd telefonase din California și Ruana se hotărîse să facă plăcintă.

După ce le turnă lui Ruth și lui Ray cîte o ceașcă de cafea, Ruana le zise că se făcuse tîrziu și că ar fi vrut ca Ray să o însoțească pînă la familia Salmon unde se vor furișa pînă la ușă ca să le lase o plăcintă pe prag.

— Ce mișto! reuși Ruth.

Ruana o privi lung.

— Mamă, îmi pare rău, zise Ray, dar am avut o zi grea ieri. Se întreba însă dacă mamei lui i-ar fi venit să creadă.

Ruana aduse una din cele două plăcinte pe care le pregătise, aroma ei ridicându-se în aburi din găurile făcute în crustă.

— Micul dejun? întrebă ea.

— Sînteți o zeiță! zise Ruth.

Ruana zîmbi.

— Mîncăți pe săturate, apoi îmbrăcați-vă. Puteți veni amîndoi cu mine.

Privindu-l pe Ray, Ruth spuse:

— De fapt, eu trebuie să plec, dar am să mă întorc mai tîrziu.

Hal sosi la noi cu setul de tobe pentru Buckley. Era o înțelegere între Hal și bunica. Deși mai erau cîteva săptămîni pînă cînd împlinea treisprezece ani, Buckley avea nevoie de ele. Samuel preferase ca Lindsey și Buckley să-i vadă pe părinții mei la spital fără el. Pentru ei avea să fie o dublă întoarcere acasă. Mama stătuse cu tata patruzeci și opt de ore neîntrerupt, răstimp în care lumea se schimbase atît pentru ei cît și pentru ceilalți și, vedeam acum, avea să se schimbe iar și iar. Nimic nu putea împiedica acest lucru.

— Știu că n-ar trebui să începem așa devreme, zise bunica Lynn, dar ce-ați vrea de băut, băieți?

— Ne-am gîndit să ne fixăm pe șampanie, zise Samuel.

— Mai tîrziu, zise ea. Am să ofer eu un aperitiv.

— Pas pentru mine, zise Samuel. Am să iau ceva împreună cu Lindsey.

— Hal?

— Îl învăț pe Buckley să cînte la tobe.

Bunica Lynn își ținu gura în legătură cu discutabila cumpătare a marilor interpreți de jazz.

— Atunci, ce ziceți de trei pahare mari cu apă plată ?

Bunica se duse în bucătărie după apă. Am ajuns să o iubesc mai mult după moartea mea decît o iubisem înainte pe Pămînt. Aș vrea să pot spune că în acel moment, în bucătărie, se hotărîse să renunțe la băutură, dar vedeam acum că băutura era de fapt o pătîcică din ceea ce o făcea să fie așa cum era. Dacă lucrul cel mai rău pe care-l lăsa în urma ei pe Pămînt era ideea de sprijin cu miros de băutură, în ceea ce mă privește era o moștenire cît se poate de bună.

Scoase gheața din congelator și veni cu ea la chiuvetă să scoată cuburile. Șapte în fiecare pahar. Lăsa apa să curgă pînă cînd aceasta deveni mai rece. Abigail a ei se întorcea acasă ! Ciudata ei Abigail, pe care o iubea atît de mult.

Însă cînd ridică ochii spre fereastră văzu o fată care purta hainele ei din tinerețe și care ședea în fortul lui Buckley și privea lung spre ea. În clipa următoare fata dispăru. Se scutură toată. Avea o zi plină. Nu avea să pomenească nimănui despre asta.

Cînd mașina tatălui meu trase pe alee, am început să mă întreb dacă asta era ceea ce așteptasem : ca familia mea să se întoarcă acasă, nu la mine, ci unii la alții, iar eu să fiu plecată.

În soarele după-amiezei tatăl meu părea mai mic, mai slab, dar ochii lui arătau recunoscători, așa cum nu mai fuseseră de ani de zile.

Cît despre mama mea, se gîndea în fiecare clipă că poate nu va supraviețui să fie din nou acasă.

Toți patru ieșiră din mașină deodată. Buckley, care stătuse pe bancheta din spate, veni în față

să-l ajute pe tatăl meu, poate mai mult decât avea el nevoie, poate ca să-l ferească de mama. Lindsey privi peste capota mașinii la fratele nostru – vechiul ei sistem de verificare fiind încă operațional. Se simțea răspunzătoare, ca și fratele meu, ca și tatăl meu. Apoi se întoarse și o văzu pe mama privind-o, cu chipul luminat de lumina galbenă a narciselor.

— Ce-i?

— Semenii leit cu mama tatălui tău, zise mama.

— Ajută-mă cu bagajele, zise sora mea.

Se apropiară amândouă de portbagaj în timp ce Buckley îl conducea pe tata pe aleea principală.

Lindsey măsură cu privirea spațiul întunecos al portbagajului. Voia să știe un singur lucru.

— Vrei să-l faci să sufere din nou?

— Am să încerc din răputeri să nu-l fac să sufere, dar de data asta fără promisiuni, zise mama.

Așteptă pînă cînd Lindsey își ridică privirea spre ea, ochii ei fiind acum o provocare la fel de mare ca ochii unui copil ce se maturizase rapid, ce alergase mereu din ziua în care polițiștii vorbiseră de prea mult sînge în pămînt – fiica / sora / copila dumneavoastră e moartă.

— Știu ce-ai făcut.

— Accept provocarea.

Sora mea ridică geamantanul.

Auziră strigătul. Buckley ieși alergînd pe veranda din față.

— Lindsey! strigă el, dînd uitării aerele serioase, trupul lui greoi țopăind în culmea fericirii. Vino să vezi ce mi-a adus Hal!

Bătu în tobe. Și o ținu tot așa, bătînd în tobe. Hal era singurul care mai zîmbea după cinci minute de bătut tobele. Toți ceilalți știau cum va arăta viitorul – foarte zgomotos.

— Cred c-a sosit momentul să-l lăsăm să se descurce singur, zise bunica Lynn. Hal se conformă.

Mama îi dădu bunicii Lynn narcisele și urcă la etaj aproape imediat, folosind baia ca o scuză. Toți știau unde se duce: în vechiul meu dormitor.

Stătea în pragul camerei singură, ca și când ar fi stat pe țărmul Pacificului. Încăperea era tot de culoarea levănțicii. Mobila, în afară de scaunul pliant al bunicii mele, era neschimbată.

— Te iubesc, Susie, zise ea.

Auzisem aceste cuvinte de atâtea ori de la tatăl meu, încît acum eram de-a dreptul șocată; am așteptat mereu, fără s-o știu, să le aud venind de la mama mea. I-a trebuit timp ca să afle că această dragoste nu o va distruge, iar eu, știam acum, îi dădusem acest timp, i-l puteam acorda fiindcă era ceva ce aveam din belșug.

Pe măsuta mea de toaletă zări o fotografie pe care bunica Lynn o pusese într-o ramă aurie. Era prima poză pe care i-o făcusem — portretul secret al lui Abigail făcut de mine înainte ca familia ei să se trezească și ea să se dea cu ruj. Susie Salmon, fotografa lumii animalelor, surprinsese o femeie care privea pierdută dincolo de gazonul învăluit în ceață.

În baie, lăsă apa să curgă tare și mișcă din loc prosoapele. Își dădu numai decît seama că fuseseră cumpărate de mama ei — crem, culoare ridicolă pentru prosoape, și cu monogramă — la fel de ridicol, gîndea mama. Dar apoi începu imediat să rîdă de ea însăși. Se întreba la ce-i folosise în toți acești ani tactica pămîntului pîrjolit. Mama ei era simpatcă foc chiar dacă era beată, sinceră chiar dacă era încrezută. Când vine oare momentul să-i lași în plata lor nu doar pe morți, ci și pe cei vii — să înveți să accepți?

Nu eram nici în baie, nici în cadă, nici în robinet; nu mă ațineam nici în oglinda ce atârna deasupra capului ei, nici nu stăteam pe firele de păr din periuța de dinți a lui Lindsey sau a lui Buckley. Într-un fel pe care nu-l puteam explica – Să fi atins ei o stare de beatitudine? Părinții mei erau din nou împreună pentru totdeauna? Începuse Buckley să-i povestească cuiva despre necazurile lui? Inima tatălui meu se va vindeca de-adevăratelea? – obosisem să-i tot doresc, să am nevoie de ei să mă dorească. Cu toate că aveam să-i mai doresc. Cu toate că aveau să mă mai dorească. De-a pururi.

Jos, Hal îl ținea pe Buckley de încheietura mîinii încleștate pe peria tobei.

— Șterge-o ușurel.

Buckley procedă întocmai și ridică privirea spre Lindsey care ședea pe canapea în fața lui.

— Ca lumea, Buck, zise sora mea. Ca un șarpe cu clopoței.

Lui Hal îi plăcu asta.

— Exact, zise el, avînd în minte imaginea unei orchestre de jazz perfecte.

Mama veni jos. Cînd intră în sufragerie îl văzu mai întîi pe tata. Pe tăcute, încercă să-i dea de înțeles că se simte bine, încă mai respiră, rezistă altitudinii.

— Atenție, vă rog! strigă bunica din bucătărie, Samuel vrea să facă un anunț, drept care vă rog să vă așezați!

Rîseră cu toții și, înainte ca fiecare să se reconstituie în vechiul sine – acest a fi împreună fiind o treabă cumplit de grea, chiar dacă era ceea ce-și dorea fiecare –, Samuel veni în cameră, însoțit de bunica Lynn, care ținea în mîini o tavă cu pahare înalte de șampanie ce așteptau să fie umplute. El o privi scurt pe Lindsey.

— Lynn o să mă asiste cu turnatul în pahare, zise el.

— La care se pricepe nemaipomenit, zise mama.

— Abigail? spuse bunica Lynn.

— Da?

— Și eu mă bucur să te văd.

— Dă-i drumul, Samuel, zise tatăl meu.

— Voiam să spun că sînt fericit să fiu aici cu toată lumea de față.

Dar Hal îl cunoștea pe fratele său.

— N-ai terminat, maestru al vorbelor. Buck, ajută-l cu o periută pe tobe. De data asta Hal îl lăsă pe Buckley singur, iar fratele meu veni în ajutorul lui Samuel.

— Voiam să spun că sînt fericit că doamna Salmon s-a întors acasă și că domnul Salmon este și dînsul acasă și că mă simt foarte onorat să o iau de soție pe frumoasa lor fiică.

— Bravo! zise tatăl meu.

Mama se ridică în picioare să o ajute pe bunica Lynn cu tava și împreună împărțiră pahare pentru toată lumea.

În timp ce-i urmăream pe-ai mei sorbind din șampanie mă gîndeam că de la moartea mea își tîrau viețile cînd înainte, cînd înapoi și am mai văzut, după ce Samuel își luase inima în dinți și o sărutase pe Lindsey de față cu membrii familiei mele, că parcă se înălțau cu toții și se lăsau purtați departe de mine.

Acestea erau minunatele oase care s-au cimentat în absența mea: legăturile — uneori fragile, alteori realizate cu costuri enorme, dar adesea magnifice — care s-au închegat după dispariția mea. Și am început să văd lucrurile într-un mod care-mi permitea să pot păstra această lume fără să fiu prezentă în ea. Evenimentele prilejuite de moartea mea nu erau decît oasele dintr-un trup

ce avea să se întregească într-un anume moment, imprevizibil, din viitor. Prețul pentru faptul că reușisem în cele din urmă să văd acest trup miraculos era viața mea.

Tatăl meu își privea fiica stînd înaintea lui. Fiica-umbră era plecată.

Cu promisiunea că după cină Hal îl va învăța și tremolourile, Buckley puse deoparte periile și bețele și cei șapte se îndreptară prin bucătărie spre sufragerie, unde Samuel și bunica Lynn scosese răfuriile bune ca să servească specialitățile ei : paste și plăcintă cu brînză de la magazin.

— E cineva afară, zise Hal zărind pe geam un bărbat. E Ray Singh !

— Chemați-l înăuntru, zise mama.

— Uite-l că pleacă.

Toți, în afară de bunica și de tata care au rămas în sufragerie, ieșiră după el.

— Hei, Ray ! strigă Hal deschizînd ușa și fiind cît pe ce să calce pe plăcintă. Așteaptă !

Ray se întoarse. Mama lui era în mașină, cu motorul mergînd.

— N-am vrut să deranjăm, îi zise Ray lui Hal.

Lindsey, Samuel, Buckley și o femeie pe care o recunosc ca fiind doamna Salmon stăteau cu toții pe verandă.

— Ruana ? strigă mama. Te rog, cheam-o în casă.

— Mulțumesc, nu-i nevoie, zise Ray fără să încerce să se apropie. Se întreba : *oare Susie ne privește ?*

Lindsey și Samuel se desprinseseră de grup și veniră lîngă el.

Între timp, mama o luase pe cărare pînă pe alee unde, aplecată peste geamul mașinii, vorbea cu Ruana.

Ray aruncă o privire spre mama lui care deschidea portiera mașinii, pregătindu-se să intre în casă.

— Orice în afară de plăcintă pentru noi doi, îi spuse ea mamei mele în timp ce străbăteau cărarea.

— Doctorul Singh lucrează ? o întrebă mama.

— Ca de obicei, zise Ruana, care îl urmărea pe Ray cum intră în casă împreună cu Lindsey și cu Samuel. Mai vii cu mine să fumăm țigări împuțite ?

— S-a făcut, zise mama.

— Ray, bine ai venit, ia loc, zise tatăl meu când îl văzu venind prin camera de zi.

Îi rezervase un loc special în inimă băiatului care o iubise pe fiica sa, dar Buckley se repezise la scaunul de lângă tatăl meu înainte ca altcineva să poată ajunge la el.

Lindsey și Samuel găsiră două scaune cu spătar în camera de zi și le aduseră în sufragerie ca să stea lângă bufet. Ruana stătea între bunica Lynn și mama, iar Hal de unul singur la capătul mesei.

Atunci mi-am dat seama că nu aveau de unde să știe când eram plecată, așa cum nu puteau ști cât de intens bîntuiam uneori cîte o încăpere. Buckley îmi vorbise, iar eu îi răspunsesem. Chiar dacă nu mă gîndisem că o să-i vorbesc, i-am vorbit totuși. Mă manifestam în orice chip voiau ei.

Și, iat-o din nou, singură, ducîndu-se în lanul de porumb în timp ce toți cei la care țineam ședeau laolaltă într-o singură încăpere. Ea mă simțea și se gîndea la mine mereu. Vedeam asta, dar nu mai puteam face nimic. Ruth fusese o fată bîntuită, iar acum avea să fie o femeie bîntuită. Mai întîi din întîmplare, dar acum pentru că dorea. Totul, povestea vieții și a morții mele îi aparținea, dacă ar fi ales să o relateze, chiar și unei singure persoane o dată.

Spre sfârșitul vizitei Ruanei și a lui Ray, Samuel începu să vorbească despre casa în stilul Renașterii gotice pe care el și Lindsey o descoperiseră într-o porțiune împădurită de lângă Route 30. În timp ce Samuel îi povestea lui Abigail cu lux de amănunte, amintindu-i și de clipa în care se hotărîse să o ceară în căsătorie pe Lindsey și să locuiască cu ea în acea casă, Ray îl întrebă :

— Are o gaură mare în tavanul din ultima cameră și niște ferestre trăsnet deasupra ușii principale?

— Da, zise Samuel, în timp ce tatăl meu începuse să se îngrijoreze. Dar poate fi reparat, domnule Salmon. Sînt sigur de asta.

— Tatăl lui Ruth e proprietarul ei, zise Ray.

O clipă tăcură cu toții, după care Ray reluă.

— A luat de la bancă prin firmă un împrumut ca să cumpere case vechi, în curs de demolare. Vrea să le renoveze.

— Dumnezeuule! zise Samuel.

Iar eu am dispărut.

Oasele

Pe morți nu-i vezi plecînd atunci cînd se hotărăsc într-adevăr să te părăsească. Nu ți-e dat să fii martor la așa ceva. Cel mult îi simți ca o șoaptă sau ca adierea unei șoapte unduind în jos spre tine. Aș compara acest lucru cu o femeie care stă undeva în spatele unei săli de lectură sau de teatru și pe care n-o observă nimeni pînă cînd nu se strecoară afară. O văd doar cei care sînt aproape de ușă, ca bunica Lynn ; pentru restul e ca o adiere inexplicabilă într-o încăpere închisă.

Bunica Lynn a murit cîtiva ani mai tîrziu, dar mai am de așteptat pînă să o văd aici. Mi-o imaginez aghesmuindu-se în raiul ei, clătindu-și gîtlejul cu rachiu cu mentă în compania lui Tennessee Williams și Dean Martin¹. Sînt convinsă că va sosi aici atunci cînd îi va veni timpul.

Dacă e să fiu cinstită cu voi, cîteodată mă mai strecor pe afară să-i spionez pe-ai mei. Nu mă pot abține, și uneori se gîndesc și ei la mine. Nu se pot abține.

După căsătorie, Lindsey și Samuel s-au mutat în casa pustie de pe Route 30, unde beau din cînd în cînd cîte o sticlă de șampanie. Crengile copacilor au ajuns pînă la ferestrele de la etaj și s-au

1. Dean Martin (1917-1995) actor și cîntăreț care a jucat în peste 40 de filme.

ghemuit sub ele, parcă știind că nu vor fi cruțate. Tatăl lui Ruth promisese că o să le vîndă casa cu condiția ca Samuel să lucreze pentru el, devenind astfel primul său angajat. Spre sfîrșitul acelei veri domnul Connors defrișase terenul cu ajutorul lui Samuel și Buckley și instalase un trailer care ziua îi servea ca birou, iar seara era loc de studiu pentru Lindsey.

La început nu le-a fost ușor, fără apă și electricitate, amîndoi trebuind să meargă la părinți să facă duș, dar Lindsey s-a îngropat în cărțile ei, iar Samuel în cercetarea mînerelor de uși și a comutatoarelor. Toată lumea fu surprinsă cînd Lindsey descoperi că era însărcinată.

— Credeam că te-ai îngrășat, îi zise Buckley zîmbind.

— Uite cine vorbește ! îi răspunse Lindsey.

Tatăl meu visa că într-o bună zi va putea să-l învețe pe alt copil să iubească micile corăbii din interiorul sticlelor. Știa că asta presupunea tristețe și deopotrivă bucurie ; că mereu avea să stăruie un ecou al ființei mele.

Aș vrea să vă spun că-i minunat aici, că sînt și veți fi și voi într-o bună zi de-a pururi în siguranță. Dar raiul ăsta nu-i făcut să te simți în siguranță, după cum, în bunătatea sa, nu-i nici realitatea aspră. Ne distrăm pur și simplu.

Facem lucruri care-i uluiesc și umplu de recunoștință pe oameni, de pildă grădina lui Buckley, care a prins viață într-un an, tot ghiveciul ăla înflorind deodată. Am făcut treaba asta pentru mama care, rămînînd acasă, s-a trezit iar cu grădina pe capul ei. E o adevărată minune ce a reușit să scoată din florile, plantele și buruienile înmugurite. De fapt, după întoarcerea ei n-a făcut altceva decît să se minuneze de întorsăturile pe care le poate lua viața.

Părinții mei au dat la săraci toate lucrurile mele, împreună cu acelea ale bunicii Lynn.

Cînd îmi simțeau prezența, își împărtășeau unul altuia impresiile. Faptul că erau împreună, se gîndeau și vorbeau despre cei dispăruți, devenise o parte absolut firească a existenței lor. Iar eu îl ascultam pe fratele meu, Buckley, cîntînd la tobe.

Ray deveni doctorul Singh, „adevăratul doctor al familiei“, cum îi plăcea Ruanei să spună. Iar el avea tot mai multe momente cînd prefera să nu se mai îndoiască. Deși înconjurat de chirurghi și savanți serioși, oameni care domneau peste o lume în alb și negru, Ray credea în asemenea eventualități: necunoscuții care apăreau uneori înaintea muribunzilor nu erau consecința unor atacuri cerebrale, iar el o strigase pe Ruth pe numele meu și făcuse dragoste cu mine.

Cînd avea îndoieli, o chema pe Ruth. Ruth care schimbase debaraua cu un studiu aproape la fel de mic pe Lower East Side. Ruth care nu încetase să-și noteze în jurnal pe cine vedea, ce experiență avusese. Ruth care voia ca toată lumea să creadă ceea ce știa ea: că morții ne vorbesc cu adevărat, că în aerul dintre cei vii duhurile se leagănă, se prind laolaltă și rîd împreună cu noi. Ele alcătuiesc oxigenul pe care-l respirăm.

Acum sînt într-un loc pe care-l numesc Raiul cel mare fiindcă el cuprinde cele mai simple, dar și cele mai umile și mai grandioase dorințe ale mele. Cuvîntul folosit de bunicul meu e *confort*.

Aici găsești din belșug prăjituri și pernițe de toate culorile, dar sub această cuvertură pestriță aflată la vedere sînt locuri precum o odaie tăcută unde te poți duce și poți ține pe cineva de mîină fără să trebuiască să spui nimic. Să nu povestești nimic. Să nu pretinzi nimic. Unde să poți trăi cît timp dorești la hotarele ființei tale. Raiul cel

mare cuprinde piuneze și puful moale al frunzelor înmugurite, curse nebunești în *montagne russe* și jocuri cu bile ce cad și se întorc înapoi, apoi te duc undeva într-un loc pe care nu ți l-ai fi putut imagina în visele tale din raiul cel mic.

* * *

Într-o după-amiază priveam Pământul împreună cu bunicul meu. Ne uitam la păsările care țopăiau dintr-un vîrf într-altul pe cei mai înalți pini din Maine și parcă trăiam senzațiile acelor păsări atunci cînd aterizau, cînd își luau apoi zborul și apoi aterizau din nou. Am ajuns în cele din urmă în Manchester, unde am vizitat un restaurant de care bunicul își amintea din zilele cînd călătorea cu afaceri pe Coasta de Est. Locul devenise mai slinos în cei cincizeci de ani scurși și după ce ne-am lămurit am plecat. Dar în clipa cînd m-am întors l-am zărit pe domnul Harvey coborînd dintr-un autocar Greyhound.

Domnul Harvey intră în restaurant și comandă la bar o ceașcă cu cafea. Celor neștiutori ar fi putut să li se pară tot un om cît se poate de obișnuit, afară de porțiunea din jurul ochilor, însă nu mai purta lentile de contact și nimeni n-avea timp să privească dincolo de lentilele lui groase.

Cînd o chelneriță mai în vîrstă îi puse în față un pahar de plastic plin cu cafea fierbinte, auzi clinchetul clopoțelului care era fixat deasupra ușii și simți în spate o rafală de aer rece. Era o adolescentă care șezuse mai multe ceasuri cu cîteva rînduri în fața lui ascultînd muzică la walkman și fredonînd și ea cîntecele. Rămase la bar pînă ce fata ieși de la toaletă, după care se luă după ea afară.

L-am zărit mergînd în urma ei prin zăpada murdară spre capătul autogării unde nu sufla

vîntul și putea fuma o țigară. În timp ce ea stătea în picioare și fuma el se apropie. Ea nici măcar nu fu surprinsă. Alt boșorog plicticos în haine ponosite.

În mintea lui își făcuse niște calcule. Zăpada și frigul. Viroaga ce se căsca abrupt chiar înaintea lor. Pădurea pustie de partea cealaltă. Angajă o conversație.

— Ce călătorie lungă, zise el.

Ea îl privi mirată, mai întâi crezînd că nu i se adresase ei.

— Îhmmm, făcu ea.

— Călătorești singură?

În acea clipă i-am observat deasupra capetelor lor, într-un șir lung și compact. Țurțuri grei de gheață.

Fata își stinse țigara cu tocul pantofului și se întoarse să plece.

— Jigodie, zise ea îndepărtîndu-se în grabă.

O clipă mai tîrziu țurturele se prăbuși. Greutatea lui imensă, rece, îl făcu să-și piardă echilibrul, destul ca să se împiedice și să cadă înainte. Aveau să treacă mai multe săptămîni pînă ce zăpada din viroagă s-ar fi topit îndeajuns ca să-l scoată la vedere.

Dar dați-mi voie acum să vă povestesc despre o persoană cu totul deosebită:

Afară în curte, Lindsey își făcuse o grădină. O urmăream cum plivea stratul lung și lat de flori. Degetele i se răsuceau în mănuși în timp ce se gîndea la clienții pe care-i vedea la cabinetul ei în fiecare zi – la cum să-i ajute să-și înțeleagă soarta pe care viața le-o hărăzise, la cum să le aline durerea. Mi-am amintit că minții ei, pe care o consideram strălucită, păreau să-i scape adesea exact lucrurile cele mai simple. I-a luat o veșnicie

pînă să-și dea seama că mă oferisem mereu voluntară să tai iarba din curte ca să mă pot juca în acel răstimp cu Holiday în aer liber. Își amintise de Holiday și i-am urmărit gândurile. Își spunea că peste cîțiva ani sosea timpul să-i facă rost copilașului ei de un cățeluș, după ce casa va fi fost terminată și împrejmuită. Apoi se gîndi că acum existau mașini acționate cu o sfoară care tăiau gardul de la un țaruș la altul în cîteva minute – ceea ce nouă ne-ar fi luat multe ceasuri de bodogăneală.

Apoi Samuel se îndreptă spre Lindsey și iat-o în brațele lui pe dolofănica mea dulce, născută zece ani după cei paisprezece ai mei pe Pămînt: Abigail Suzanne. Pentru mine, micuța Susie. Samuel o așeză pe Susie pe o pătură lîngă stratul de flori. Iar sora mea, Lindsey a mea, mă părăsi în amintirile ei, acolo unde eram sortită să rămîn.

* * *

Într-o căsuță la vreo opt kilometri de cea a lui Lindsey locuia un bărbat care a venit acasă într-o zi cu brățara mea cu amulete, acoperită cu o crustă de noroi.

— Uite ce-am găsit pe șantierul cel vechi, îi zise el soției sale. Mi-a spus un tip care lucrează acolo c-or să bage peste tot buldozerele. Se tem de puțuri ca ăla care a înghițit mașinile.

Soția lui îi turna apă din chiuvetă în timp ce el pipăia bicicleta mititică, pantofiorul de balet, coșulețul cu flori și degetarul. Îi arătă brățara mînjită cu noroi, în timp ce ea îi puneă pe masă un pahar.

— Fetița asta trebuie să fie mare acum, zise ea.

Aproape.

Nu chiar.

Vă doresc tuturor o viață lungă și fericită.

Mulțumiri

Le sînt îndatorată celor care mi-au citit cartea în faza inițială: Judith Grossman, Wilton Barnhardt, Geoffrey Wolff, Margot Livesey, Phil Hay și Michelle Latiolais. De asemenea, trebuie să mulțumesc seminarului de la University of California, Irvine.

Le mulțumesc celor care ni s-au alăturat mai tîrziu, dar au avut contribuții esențiale: Teal Minton, Joy Johannessen și Karen Joy Fowler.

Profesioniștilor Henry Dunow, Jennifer Carlson, Bill Contardi, Ursula Doyle, Michael Pietsch, Asya Muchnick, Ryan Harbage, Laura Quinn și Heather Fain.

Mulțumiri călduroase lui Sarah Burnes, Sarah Crichton și minunatei Colonii MacDowell.

O mențiune de onoare pentru cei care mi-au oferit informații: Dee Williams, Orren Perlman, dr. Carl Brighton și pentru echipa de documentare alcătuită din Bud și Jane.

Și alaiului meu voios, ale cărui prietenie, sprijin și lecturi repetate reprezintă, alături de cafea și tapioca, ceea ce îmi permite să o iau de la capăt în fiecare zi: Aimee Bender, Kathryn Chetkovich, Glen David Gold.

Și un ham-ham! pentru Lily.